Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2026/1563

21.9.2026.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) 2026/1563

(2026. gada 3. jūlijs),

ar ko groza Deleģēto regulu (ES) 2023/2772 attiecībā uz konkrētu ilgtspējas ziņu sniegšanas standartu vienkāršošanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK ([1]), un jo īpaši tās 29.b panta 1. punkta pirmo daļu,

tā kā:

(1) Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2023/2772 ([2]) ir noteikti ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti, kas uzņēmumiem jāizmanto, lai saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 19.a un 29.a pantu sniegtu ilgtspējas ziņas, sākot ar finanšu gadu, kas katrai uzņēmumu kategorijai norādīts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2022/2464 ([3]) 5. panta 2. punktā.

(2) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2026/470 ([4]) tika grozīta Direktīva 2013/34/ES, cita starpā samazinot to uzņēmumu skaitu, uz kuriem attiecas minētās direktīvas 19.a un 29.a pants, un vienkāršojot ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības no finanšu gadiem, kas sākas 2027. gada 1. janvārī vai vēlāk. Saskaņā ar Direktīvu (ES) 2026/470 un pamatojoties uz pieredzi, kas gūta spēkā esošo ilgtspējas standartu piemērošanā, spēkā esošie ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti ir jāgroza: i) samazinot datu punktu skaitu; ii) piešķirot prioritāti kvantitatīvajiem datu punktiem, nevis aprakstošajam tekstam; iii) vēl vairāk nošķirot obligātos un brīvprātīgos datu punktus; iv) sniedzot skaidrus norādījumus par to, kā piemērot būtiskuma principu; v) uzlabojot saskanību ar citiem Savienības tiesību aktiem un vi) pēc iespējas ņemot vērā sadarbspēju ar globālajiem ilgtspējas ziņojumu sniegšanas standartiem. Turklāt ir jāvienkāršo konkrēti Deleģētās regulas (ES) 2023/2772 noteikumi un jāvienkāršo ziņošanas standartu struktūra un noformējums.

(3) Komisija ir ņēmusi vērā *EFRAG* sniegtos tehniskos ieteikumus, kuri atbilst kritērijiem, kas noteikti Direktīvas 2013/34/ES 49. panta 3.b punkta pirmajā, otrajā un trešajā daļā. Tomēr, lai nodrošinātu proporcionalitāti un veicinātu to, ka attiecīgie uzņēmumi pareizi piemēro ilgtspējas ziņu sniegšanas standartus, Komisija saistībā ar *EFRAG* tehniskajiem ieteikumiem ir veikusi izmaiņas attiecībā uz: i) būtiskumu un būtiskuma novērtējumu; ii) patiesu uzrādīšanu; iii) apkopojuma un sadalījuma līmeni; iv) iespēju neiekļaut konkrētu informāciju; v) paredzamo finansiālo iespaidu; vi) siltumnīcefekta gāzu emisijām; vii) klimatiskās pārkārtošanās plāniem; viii) mikroplastmasu; ix) piesārņotāju emisiju; x) vielām, kas rada ļoti lielas bažas; xi) īpašiem noteikumiem par aktīvu pārvaldības darbībām; xii) cilvēktiesību incidentiem un diskriminācijas incidentiem un xiii) saskaņotību ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/1760 ([5]) attiecībā uz pienācīgu rūpību.

([1]) OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/34/oj.

([2]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2023/2772 (2023. gada 31. jūlijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/34/ES papildina attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem (OV L, 2023/2772, 22.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2772/oj).

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2464 (2022. gada 14. decembris), ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu groza Regulu (ES) Nr. 537/2014, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Direktīvu 2013/34/ES (OV L 322, 16.12.2022., 15. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2464/oj).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2026/470 (2026. gada 24. februāris), ar ko groza Direktīvas 2006/43/EK, 2013/34/ES, (ES) 2022/2464 un (ES) 2024/1760 attiecībā uz konkrētām korporatīvās ilgtspējas ziņu sniegšanas prasībām un konkrētām korporatīvās ilgtspējas pienācīgas rūpības prasībām (OV L, 2026/470, 26.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2026/470/oj).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1760 (2024. gada 13. jūnijs) par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju un ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937 un Regulu (ES) 2023/2859 (OV L, 2024/1760, 5.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj).

(4) Šie ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti atbilst prasībām, kas noteiktas Direktīvas 2013/34/ES 29.b pantā.

(5) Tāpēc Deleģētās regulas (ES) 2023/2772 I pielikumā noteiktie ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti ir jāaizstāj.

(6) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Deleģētā regula (ES) 2023/2772.

(7) Saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 29.b panta 1. punkta trešo daļu šai regulai jāstājas spēkā ne agrāk kā četrus mēnešus pēc tās pieņemšanas.

(8) Lai uzņēmumiem dotu pietiekami daudz laika sagatavoties jauno prasību piemērošanai un līdz minimumam samazinātu atbilstības nodrošināšanas izmaksas, šī regula būtu jāpiemēro finanšu gadiem, kas sākas 2027. gada 1. janvārī vai vēlāk.

(9) Lai samazinātu ziņošanas slogu uzņēmumiem, uz kuriem jau attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti saskaņā ar pašlaik spēkā esošo Deleģētās regulas (ES) 2023/2772 redakciju, minētajiem uzņēmumiem attiecībā uz finanšu gadiem, kas sākas laikposmā no 2026. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim, būtu jāļauj piemērot vai nu standartus, kas piemērojami saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2023/2772, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2025/1416 ([6]), vai saskaņā ar šo regulu. Turklāt uzņēmumiem, kas attiecībā uz minētajiem finanšu gadiem izvēlas piemērot Deleģēto regulu (ES) 2023/2772, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Deleģēto regulu (ES) 2025/1416, vajadzētu būt iespējai piemērot dažus atbrīvojumus, kas ieviesti ar šo regulu. Lai nodrošinātu pārredzamību un salīdzināmību, uzņēmumiem savā ilgtspējas deklarācijā būtu skaidri jānorāda, kuru versiju tie piemēro minētajiem finanšu gadiem.

(10) Saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 49. panta 3.b punkta ceturto daļu Komisija ir kopīgi apspriedusies ar dalībvalstu ekspertu grupu ilgtspējīga finansējuma jautājumos, kas minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2020/852 ([7]) 24. pantā, un ar Grāmatvedību regulējošo komiteju, kas minēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1606/2002 ([8]) 6. pantā.

(11) Saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 49. panta 3.b punkta piekto daļu Komisija ir lūgusi Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes, Eiropas Banku iestādes un Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādes atzinumu.

(12) Saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES 49. panta 3.b punkta sesto daļu Komisija apspriedās arī ar Eiropas Vides aģentūru, Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru, Eiropas Centrālo banku, Eiropas Revīzijas pārraudzības struktūru komiteju un Ilgtspējīga finansējuma platformu, kas izveidota saskaņā ar Regulas (ES) 2020/852 20. pantu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Grozījumi Deleģētajā regulā (ES) 2023/2772

Deleģēto regulu (ES) 2023/2772 groza šādi:

1) regulas I pielikumu aizstāj ar šīs regulas I pielikuma tekstu;

2) regulas II pielikumu aizstāj ar šīs regulas II pielikuma tekstu.

([6]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2025/1416 (2025. gada 11. jūlijs), ar ko Deleģēto regulu (ES) 2023/2772 groza attiecībā uz noteiktiem uzņēmumiem piemērojamo informācijas atklāšanas prasību piemērošanas termiņa atlikšanu (OV L, 2025/1416, 10.11.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/1416/oj).

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj).

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1606/2002 (2002. gada 19. jūlijs) par starptautisko grāmatvedības standartu piemērošanu (OV L 243, 11.9.2002., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/1606/oj).

2. pants

Pārejas noteikumi attiecībā uz finanšu gadiem, kas sākas laikposmā no 2026. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim

1. Attiecībā uz finanšu gadiem, kas sākas laikposmā no 2026. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim, uzņēmumi, uz kuriem attiecas Deleģētā regula (ES) 2023/2772, var piemērot vienu no tālāk minētajiem regulējumiem:

a) ilgtspējas ziņu sniegšanas standartus, kas noteikti I pielikumā Deleģētajai regulai (ES) 2023/2772, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Deleģēto regulu (ES) 2025/1416, vai ilgtspējas ziņu sniegšanas standartus, kuri noteikti šīs regulas I pielikumā;

b) ilgtspējas ziņu sniegšanas standartus, kas noteikti I pielikumā Deleģētajai regulai (ES) 2023/2772, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Deleģēto regulu (ES) 2025/1416, ar šādiem atbrīvojumiem, kā noteikts šīs regulas I pielikumā:

   i) *ESRS* 1, 27. punkts par lejupējo pieeju dubultā būtiskuma novērtējumam;

   ii) *ESRS* 1, 32.–33. punkts par nepamatotām izmaksām un pūlēm un vērtības ķēdes ierobežošanu dubultā būtiskuma novērtējumā;

   iii) *ESRS* 1, 74.–75. punkts par jaunām iegādēm un atsavināšanu;

   iv) *ESRS* 1, 90. punkts par nebūtisku darbību rādītājiem;

   v) *ESRS* 1, 91. punkts par vērtības ķēdes daļēju ziņošanas tvērumu;

   vi) *ESRS* 1, 92. punkts par kopīgām darbībām;

   vii) *ESRS* 1, 106. punkts par atklājamās taksonomijas informācijas uzrādīšanu atsevišķā papildinājumā;

   viii) *ESRS* 1, 110. punkts par kopsavilkumu.

2. Uzņēmumi, kas izvēlas piemērot ilgtspējas ziņu sniegšanas standartus 1. punkta a) vai b) apakšpunktā minētajā versijā, savā ilgtspējas deklarācijā skaidri norāda, kuru versiju tie piemēro finanšu gadiem, kas sākas laikposmā no 2026. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim.

3. pants

Stāšanās spēkā un piemērošana

Šī regula stājas spēkā 2026. gada 10. novembrī.

Regulu piemēro finanšu gadiem, kas sākas 2027. gada 1. janvārī vai vēlāk.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2026. gada 3. jūlijā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

I PIELIKUMS

"I PIELIKUMS

Eiropas Ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti ("*ESRS*")

ESRS 1 "VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS"

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

1. *ESRS* standarti un izstrādes konvencijas

   1.1. *ESRS* standarti un uzņēmumam specifiska atklājamā informācija

   1.2. Izstrādes konvencijas

2. Patiesa priekšstata sniegšana un informācijas kvalitatīvās iezīmes

3. Dubultā būtiskuma princips kā pamats ilgtspējas informācijas atklāšanai

   3.1. Paziņojamās informācijas novērtēšana

      3.1.1. Informācijas būtiskums

      3.1.2. Paziņojamās informācijas noteikšanas posmi

      3.1.3. Būtiskuma novērtēšanas pamats

      3.1.4. Dubultā būtiskuma novērtējuma periodiskums

   3.2. Dubultā būtiskuma novērtējums – ietekmes būtiskums un finansiālais būtiskums

      3.2.1. Ietekmes būtiskuma novērtējums

      3.2.2. Finansiālā būtiskuma novērtējums

   3.3. Īpaši apstākļi

      3.3.1. Būtiska ietekme vai riski, kas izriet no darbībām, kuru mērķis ir novērst ietekmi vai riskus saistībā ar citiem tematiem

      3.3.2. Apkopojuma un sadalījuma līmenis

4. Pienācīga rūpība

5. Ziņojošais uzņēmums un vērtības ķēdes augšposms un lejasposms

   5.1. Ziņojošais uzņēmums un paša darbības

   5.2. Vērtības ķēdes augšposma un lejasposma informācijas iekļaušana

   5.3. Noteikumi un izņēmumi paša darbību un vērtības ķēdes attiecīgo ziņošanas robežu noteikšanai

   5.4. Atvieglojumi attiecībā uz iegādēm un atsavināšanu

6. Pārskata periods, bāzes gads un laika periodi

   6.1. Pārskata periods un bāzes gads

   6.2. Laika periodi – īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa periodu definīcijas ziņu sniegšanas vajadzībām

7. Ar ilgtspēju saistītas informācijas sagatavošana

7.1. Salīdzināmā informācija

7.2. Spriedumi, mērījumu nenoteiktība un rezultāta nenoteiktība

7.3. Atvieglojumi attiecībā uz *ESRS* ilgtspējas deklarācijas sagatavošanu

7.4. Saprātīga un pamatojama informācija, kas ir pieejama bez pārmērīgām izmaksām vai pūlēm

7.5. Informācijas precizēšana par notikumiem pēc pārskata perioda beigām

7.6. Kļūdas pārskatos par iepriekšējiem periodiem

7.7. Informācijas neiekļaušana

7.8. Ziņu sniegšana par būtiskām iespējām

8. Prasības attiecībā uz ilgtspējas deklarācijas noformējumu un struktūru

8.1. Ilgtspējas deklarācijas vispārējā noformējuma prasība, struktūra un saturs

8.2. Ilgtspējas deklarācijā iekļautās papildu informācijas sniegšana

8.3. Informācijas sniegšanas iespējas dažādās ilgtspējas deklarācijas daļās

9. Saistītā informācija un saiknes ar citām korporatīvo pārskatu daļām

9.1. Saistītā informācija

9.2. Tieša un netieša saikne ar finanšu pārskatiem, tajā skaitā pieņēmumu konsekvence

9.3. Iekļaušana ar atsauci

10. Pārejas noteikumi

10.1. Pārejas noteikums saistībā ar 5. nodaļu "Ziņojošais uzņēmums un vērtības ķēdes augšposms un lejasposms"

10.2. Pārejas noteikums saistībā ar 7.1. nodaļu "Salīdzināma informācija"

10.3. Pārejas noteikums – pakāpeniski ieviešamo DR saraksts

A papildinājums. *Tematu saraksts*

B papildinājums. *Informācijas kvalitatīvās iezīmes*

Mērķis

1. Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standartos (*ESRS*) ir precizēta ar ilgtspēju saistīta informācija, kura uzņēmumiem ir jāatklāj saskaņā ar Direktīva 2013/34/ES (Grāmatvedības direktīva), kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2022/2464 (Direktīva par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu – *CSRD*) un Direktīvu (ES) 2026/470 (Omnibus I direktīva).

2. *ESRS* ir noteikts, ka uzņēmumam ir jāatklāj informācija par tā būtisko ***ietekmi*** uz cilvēkiem un vidi un par tā būtiskajiem ***ar ilgtspēju saistītajiem riskiem*** un ***iespējām*** (kopā – "ietekme, riski un iespējas"). Ziņu sniegšana saskaņā ar šiem diviem aspektiem atspoguļo ***dubultā būtiskuma*** principu (sk. 3. nodaļu).

3. ***Ilgtspējas deklarācijas*** kopējais mērķis ir patiesi atspoguļot (sk. 2. nodaļu) visu uzņēmuma būtisko ***ar ilgtspēju saistīto ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas***, un to, kā uzņēmums tos pārvalda. Sniegtā informācija ir noderīga lēmumu pieņemšanā vispārēja mērķa ilgtspējas deklarāciju ***lietotājiem***.

4. Vispārēja mērķa ***ilgtspējas deklarāciju lietotāji*** ir:

   a) vispārēja mērķa finanšu pārskatu primārie lietotāji, piemēram, esošie un potenciālie ieguldītāji, aizdevēji un citi kreditori, tajā skaitā aktīvu pārvaldītāji, kredītiestādes un apdrošināšanas sabiedrības, un

   b) citi vispārēja mērķa ilgtspējas deklarāciju lietotāji, piemēram, uzņēmuma darījumu partneri, sociālie partneri (arodbiedrības un darba devēju organizācijas), pilsoniskā sabiedrība un nevalstiskās organizācijas.

5. Savā ***ilgtspējas deklarācijā*** uzņēmums atklāj informāciju par būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, kas organizēta atbilstoši ***tematiem***, uz kuriem tie attiecas. Šī informācija galvenokārt aptver šādas ziņošanas jomas: a) pārvaldība, b) stratēģija, tajā skaitā ***finansiālais iespaids***, c) ietekmes, risku un iespēju pārvaldība, tajā skaitā saistītās ***rīcībpolitikas*** un ***darbības***, un d) ***rādītāji*** un ***mērķrādītāji***.

6. *ESRS* neparedz citu rīcību kā tikai to, kas konkrēti saistīta ar ilgtspējas informācijas sniegšanu. Ziņu sniegšana saskaņā ar *ESRS* neatbrīvo uzņēmumu no citiem pienākumiem, tajā skaitā no pienācīgas rūpības pienākumiem, kas noteikti Savienības tiesību aktos.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 1 attiecībā uz 4. punktu **(Vispārējs mērķis)**	Termini "vispārēja mērķa finanšu pārskati" un "vispārēja mērķa ***ilgtspējas deklarācijas***" attiecas uz ziņojumiem, kas: a) ir adresēti ***lietotājiem*** ar pietiekamām zināšanām par šādu ziņojumu vispārīgajiem tematiem un b) aplūko lēmumu pieņemšanai noderīgu informāciju, kas vajadzīga lietotāju grupām, taču necenšas apmierināt katra atsevišķā lietotāja konkrētās informācijas vajadzības.

1. **ESRS standarti un izstrādes konvencijas**

1.1. ESRS *standarti un uzņēmumam specifiska atklājamā informācija*

7. *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* ir izskaidrotas izstrādes konvencijas un noteiktas vispārīgās prasības uzņēmuma būtiskās ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** identificēšanai un paziņojamās informācijas sagatavošanai un sniegšanai. Tajā ir noteiktas arī vispārīgās prasības, kas kalpo par pamatu ***ilgtspējas deklarācijas*** sagatavošanai.

8. Uzņēmums piemēro šo standartu kopā ar *ESRS 2* "Vispārīgi atklājamā informācija" (abi saukti par "transversālajiem standartiem") un tematiskajiem standartiem.

9. *ESRS 2* "Vispārīgi atklājamā informācija" ir noteiktas atklāšanas prasības (*DR*) attiecībā uz informāciju, ko uzņēmums vispārīgā līmenī sniedz par visiem ***tematiem***, uz kuriem attiecas tā būtiskā ***ietekme***, ***riski*** un ***iespējas***, aptverot 5. punktā uzskaitītās ziņošanas jomas.

10. Tematiskie standarti attiecas uz ***tematiem*** un apakštematiem, papildinot *ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"* noteiktās prasības, un aptver 5. punktā uzskaitītās ziņošanas jomas. A papildinājuma *"Tematu saraksts"* tabulā ir sniegts pārskats par tematiem un apakštematiem, uz kuriem attiecas tematiskie standarti.

11. Ja uzņēmums secina, ka kāds ***temats***, kas saistīts ar būtisku ***ietekmi***, ***risku*** vai ***iespēju***, *ESRS* nav aptverts vai nav aptverts pietiekami detalizēti, tas atklāj uzņēmumam specifisku informāciju, ņemot vērā 2. nodaļas noteikumus par patiesa priekšstata sniegšanu. Tas var būt saistīts ar nozares īpatnībām vai citiem faktiem un apstākļiem, kas attiecas uz pašu uzņēmumu.

12. Izstrādājot uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju, uzņēmums ņem vērā salīdzināmību laika gaitā un ar citiem uzņēmumiem, kas darbojas tajā pašā nozarē(-s).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 2 attiecībā uz 11. punktu **(Uzņēmumam specifiski temati)**	Atkarībā no uzņēmuma faktiem un apstākļiem var būt citi ***temati***, kas nav ietverti tajās *ESRS* tematiskajās prasībās, kuras uzņēmumam jāaptver saskaņā ar tā ***būtiskuma*** novērtējumu. Tā var notikt gadījumos, kad uzņēmuma ***uzņēmējdarbības modelis*** un stratēģija ir saistīti ar tādu būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, kas neatbilst *ESRS* tematiem.
AR 3 attiecībā uz 11. punktu **(Prasības attiecībā uz uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju)**	Izstrādājot uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju, uzņēmums nodrošina, ka: a) tā atbilst informācijas kvalitatīvajiem raksturlielumiem, kas noteikti B papildinājumā, un b) atklājamā informācija ietver būtisko informāciju, kas jāatklāj par attiecīgajām 5. punktā uzskaitītajām ziņošanas jomām.
AR 4 attiecībā uz 11. punktu **(Uzņēmumam specifiska atklājamā informācija un rādītāji)**	Nosakot to ***rādītāju*** lietderību, kas iekļaujami uzņēmumam specifiskajā atklājamajā informācijā, uzņēmums nodrošina, ka: a) tā izvēlētie rādītāji sniedz relevantu informāciju par būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** vai ***iespējām***; b) mērījums nodrošina precīzu atspoguļojumu, pamatojoties uz saprātīgu, pamatojamu un pārbaudāmu informāciju un pieņēmumiem, un c) tas ir sniedzis pietiekamu kontekstuālu informāciju.
AR 5 attiecībā uz 12. punktu **(Uzņēmumam specifiskas atklājamās informācijas avoti)**	Izstrādājot uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju, uzņēmums var izmantot pieejamo paraugpraksi, satvarus vai ziņu sniegšanas standartus, piemēram, uz SFPS balstītus norādījumus un *GRI* standartus (arī GRI tematus un nozaru standartus).

1.2. *Izstrādes konvencijas*

13. Visi *ESRS* termini, kas definēti *"ESRS definēto terminu glosārijā"* (Deleģētās regulas (ES) 2026/1563 II pielikums, 2. tabula (*Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti (ESRS)*), ir izcelti ***treknā slīprakstā***, izņemot gadījumus, kad definētais termins vienā un tajā pašā punktā tiek lietots vairāk nekā vienu reizi.

14. Termini "ilgtspējas temats" un "ilgtspējas apakštemats" *ESRS* tiek saprasti kā sinonīmi terminiem "ilgtspējas jautājumi" vai "ilgtspējas faktori", kas lietoti Direktīvā 2013/34/ES (Grāmatvedības direktīva). Informācijas atklāšana *ESRS* ir strukturēta ***tematos***. Temats ir sīkāk sadalīts apakštematos. *ESRS* terminu "***temats***" (***treknā slīprakstā***) izmanto, lai norādītu vai nu tematu, vai apakštematu atkarībā no tā, kāds detalizācijas līmenis ir vispiemērotākais, lai sasniegtu attiecīgos informācijas atklāšanas mērķus.

15. Visos *ESRS*:

a) "***ietekme***" ir faktiska un potenciāla, pozitīva un negatīva ietekme uz cilvēkiem un vidi; un

b) "***riski***" un "***iespējas***" ir uzņēmuma ***ar ilgtspēju saistītie riski*** un iespējas, kas ietekmē (vai pamatoti varētu ietekmēt) uzņēmuma darbības finansiālos rezultātus, finansiālo stāvokli, naudas plūsmas, piekļuvi finansējumam vai kapitāla izmaksas īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā.

16. Būtiska ***ietekme***, ***riski*** un ***iespējas***, par kuriem ziņo ***ilgtspējas deklarācijā***, nozīmē to pašu, ko uzņēmuma galvenā ietekme, riski un iespējas, kas minēti Direktīvā 2013/34/ES (Grāmatvedības direktīva).

17. *ESRS* informācijas struktūras pamatā ir "informācijas atklāšanas prasības" (*DR*). Katrā *DR* ir ietverts vismaz viens detalizētāks datu punkts. *DR* apzīmē ar terminiem "atklāj", "ziņo", "apraksta" un "paskaidro", lai norādītu, ka attiecīgā informācijas atklāšana ir paredzēta, ņemot vērā informācijas ***būtiskumu*** (sk. 23. un 24. punktu).

18. *ESRS* ietver obligātas "piemērošanas prasības" (*AR*), kas atbalsta standartu pamattekstā noteikto prasību piemērošanu, un tām ir tāds pats spēks kā šīm prasībām. *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" un tematiskajos standartos paredzētās *AR* palīdz tādas informācijas sagatavošanā, kas atbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm (sk. B papildinājumu). *AR* izmanto terminu "ņem vērā", norādot jautājumus, resursus vai metodiku, kas uzņēmumam attiecīgā gadījumā ir jāņem vērā vai jāizmanto, sagatavojot atklājamo informāciju. *AR* ietver arī informācijas sniegšanas izvēles iespējas, norādot, ka konkrētu informāciju var sniegt tabulas veidā, kā aprakstošu tekstu vai izmantojot cita veida sniegšanas iespējas.

2. **Patiesa priekšstata sniegšana un informācijas kvalitatīvās iezīmes**

19. Patiesa priekšstata sniegšana nozīmē, ka tiek atklāta attiecīgā informācija par uzņēmuma būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām*** saskaņā ar 3. nodaļu un tie tiek precīzi atspoguļoti saskaņā ar šajā standartā noteiktajām prasībām (attiecībā uz būtiskumu un precīzu atspoguļojumu sk. B papildinājumu). Lai panāktu precīzu atspoguļojumu, uzņēmums sniedz pilnīgu, neitrālu un precīzu tā būtiskās ietekmes, risku un iespēju atainojumu.

20. Patiesa priekšstata sniegšana nozīmē arī, ka uzņēmumam jāatklāj:

a) informācija, kas ir salīdzināma, pārbaudāma un saprotama (sk. B papildinājumu), un

b) uzņēmumam specifiska informācija, piemērojot *ESRS*, nav pietiekama, lai ***lietotāji*** varētu izprast uzņēmuma būtisko ***ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas*** un to, kā uzņēmums tos pārvalda (sk. 3. punktu).

21. Piemērojot *ESRS*, tajā skaitā būtiskuma filtru, kā noteikts 24. punktā, un vajadzības gadījumā atklājot uzņēmumam specifisku informāciju (sk. 11. punktu), tiek iegūta ***ilgtspējas deklarācija***, kas nodrošina patiesa priekšstata sniegšanu.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

***AR* 6 attiecībā uz 19. un 20. punktu** **(Informācija aplūkota kopumā)**	Lai sasniegtu 3. punktā minēto ***ilgtspējas deklarācijas*** mērķi, uzņēmums apsver, vai ilgtspējas deklarācija kopumā sniedz patiesu priekšstatu par tā būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***. Šajā novērtējumā ņem vērā kopējo ainu, ko sniedz visa ilgtspējas deklarācijā atklātā informācija, nevis vērtē atsevišķus atklātos datus. Novērtējuma rezultātā, izmantojot 23. punktā noteiktos informācijas būtiskuma kritērijus, var tikt pievienota uzņēmumam specifiska informācija, kā arī īstenots 24. punktā paredzētais noteikums. Viena vai vairāku 5.4., 7.3., 7.4. vai 7.7. nodaļas noteikumu izmantošana nekaitē patiesa priekšstata sniegšanai, ja uzņēmums sniedz paskaidrojumus, kas ļauj ***lietotājiem*** izprast to, kā izmantošana ietekmē paziņoto informāciju un no tās izrietošos ierobežojumus.

AR 7 attiecībā uz 20. punkta(b) apakš-punktu **(Papildu informācija citos ziņu sniegšanas satvaros)**	Citos ziņu sniegšanas satvaros "papildu informācija" ir minēta kā saturs, kas patiesa priekšstata sniegšanas nolūkā uzņēmumam jāatklāj, pārsniedzot standartos noteiktās prasības. *ESRS* terminam "uzņēmumam specifiska atklājamā informācija" ir tāds pats mērķis.

3. **Dubultā būtiskuma princips kā pamats ilgtspējas informācijas atklāšanai**

22. Uzņēmums nosaka atklājamo informāciju, pamatojoties uz savu ***dubultā būtiskuma*** novērtējumu (sk. 2. punktu) un uz noteikumiem par paziņojamās informācijas noteikšanu, kā paskaidrots šajā nodaļā.

3.1. *Paziņojamās informācijas novērtēšana*

3.1.1. 3.1.1. Informācijas būtiskums

23. Informācija ir būtiska, ja, šo informāciju neiekļaujot, sagrozot vai maskējot, var pamatoti sagaidīt, ka tā ietekmēs:

a) lēmumus, ko vispārēja mērķa finanšu pārskatu primārie ***lietotāji*** pieņem, pamatojoties uz minētajiem ziņojumiem, tajā skaitā finanšu pārskatiem un **ilgtspējas deklarāciju**, un kas saistīti ar resursu nodrošināšanu uzņēmumam; vai

b) lēmumus, ko citi "vispārēja mērķa" ilgtspējas deklarāciju lietotāji, pamatojoties uz ilgtspējas deklarāciju, pieņem par uzņēmuma būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām*** un par to, kā uzņēmums tos pārvalda.

24. Izņemot informāciju, ko tas var nolemt atklāt saskaņā ar 8.2. iedaļu *"Ilgtspējas deklarācijā iekļautās papildu informācijas sniegšana"*, uzņēmums neatklāj *ESRS DR* vai datu punktā prasīto informāciju, ja tā nav būtiska, un neatklāj informāciju, kas nav būtiska, atklājot uzņēmumam specifisku informāciju saskaņā ar 11. punktu.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 8 attiecībā uz 23. punktu **(Lēmumi)**	Aplūkojot informācijas noderīgumu lēmumiem, uzņēmums ņem vērā informāciju, kas vajadzīga šādu lietotāju grupām, taču necenšas apmierināt katra atsevišķā lietotāja konkrētās informācijas vajadzības.

3.1.2. 3.1.2. Paziņojamās informācijas noteikšanas posmi

25. Uzņēmums nosaka paziņojamo informāciju divos posmos:

a) tas identificē ***tematus***, kas saistīti ar tā būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** vai ***iespējām*** (sk. 3.2.1. un 3.2.2. nodaļu); un pēc tam

b) nosaka informāciju, kas jāsniedz par katru no šiem ***tematiem*** (sk. šā standarta 29., 30. un 31. punktu).

26. Attiecībā uz ***tematu*** identificēšanu uzņēmums paziņo būtisku informāciju par tematu vai apakštematu, ja tas attiecas uz vienu vai vairākām būtiskām ***ietekmēm***, ***riskiem*** vai ***iespējām***, kas noteiktas, pamatojoties uz 3.2.1. un 3.2.2. nodaļas kritērijiem.

27. Neskarot 3.2.1. un 3.2.2. nodaļā noteiktos kritērijus, uzņēmums var bez papildu novērtējuma izdarīt secinājumu par tā ***ietekmes***, ***risku*** vai ***iespēju būtiskumu*** vai nebūtiskumu attiecībā uz kādu tematu vai apakštematu, pamatojoties uz tā stratēģijas un ***uzņēmējdarbības modeļa*** analīzi, kas ietver tā darbības nozari(-es), ***ģeogrāfisko atrašanās vietu*** un augšupējās un lejupējās ***vērtības ķēdes*** iezīmes ("lejupēja" pieeja būtiskuma novērtējumam). Saskaņā ar šo pieeju, ja, pamatojoties uz iepriekš minēto analīzi, vienas vai vairāku ietekmju, risku vai iespēju būtiskums vai nebūtiskums nav acīmredzams, uzņēmums veic īpašu attiecīgās ietekmes, risku vai iespēju novērtējumu.

28. Neskarot 3.2.1. un 3.2.2. nodaļā noteiktos kritērijus, uzņēmums var paļauties uz ***būtiskuma novērtējumu***, kas veikts tikai ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** līmenī ("augšupēja" pieeja būtiskuma novērtējumam).

29. Attiecībā uz paziņojamo informāciju uzņēmums:

a) piemēro *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija";

b) attiecībā uz ***tematu*** vai apakštematu, kas saistīts ar tā būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***:

i. ***rīcībpolitikai***, ***darbībām***, ***rādītājiem*** un ***mērķrādītājiem*** piemēro *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" GDR-P, GDR-A, GDR-M un GDR-T;

ii. atklāj informāciju par *DR* (ieskaitot *AR*), kas attiecas uz tematisko standartu konkrēto tematu vai apakštematu, un

c) vajadzības gadījumā pievieno uzņēmumam specifisku informāciju saskaņā ar 11. punktu.

30. Ja būtiska ***ietekme***, ***risks*** vai ***iespēja*** attiecas uz kādu apakštematu, sabiedrība paziņo tikai būtisko informāciju par minēto apakštematu.

31. Izmantojot *ESRS* paredzētos atvieglojumus, uzņēmums atklāj 5.4., 7.3., 7.4. un 7.7. apakšnodaļā noteikto informāciju.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 9 attiecībā uz 27. punktu **("Lejupēja" pieeja)**	Lejupēja pieeja ļauj uzņēmumam, novērtējot tā ***ietekmes***, ***risku*** vai ***iespēju būtiskumu*** vai nebūtiskumu attiecībā uz kādu ***tematu*** vai apakštematu, izvairīties no nevajadzīga darba. Kopumā lejupēja pieeja neprasa uzņēmumam veikt būtiskuma novērtējumu atsevišķas ietekmes, risku un iespēju līmenī. Dažos gadījumos var būt nepieciešams detalizētāks novērtējuma līmenis, ja var pamatoti sagaidīt, ka tas novedīs pie atšķirīga secinājuma par uzņēmuma ietekmes, risku vai iespēju būtiskumu attiecībā uz kādu tematu vai apakštematu. Izmantojot lejupēju pieeju, būtiskuma secinājumu var izdarīt temati līmenī par kopējo ietekmi, riskiem un iespējām.
AR 10 attiecībā uz 27. un 28. punktu **(Pieeju apvienošana)**	Attiecībā uz dažiem ***tematiem*** uzņēmums var apvienot "lejupēju pieeju" ar "augšupēju" analīzi attiecībā uz citiem tematiem.
AR 11 attiecībā uz 27. punktu **(Ģeogrāfiskā teritorija)**	***Ģeogrāfisko teritoriju*** vai ģeogrāfiskos kontekstus var analizēt dažādos līmeņos (valsts, reģiona, novada, ūdens baseina, ***ekosistēmas*** vai ***objekta*** līmenī) atkarībā no tā, cik tas ir būtiski novērtējumam.
AR 12 attiecībā uz 29. punktu **(*ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" *DR*)**	*ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" iekļautās *DR* ir fundamentāla rakstura un tāpēc, visticamāk, sniegs būtisku informāciju visiem uzņēmumiem.

3.1.3. Būtiskuma novērtēšanas pamats

32. Savā ***dubultā būtiskuma*** novērtējumā uzņēmums:

a) izmanto saprātīgu un pamatojamu informāciju, kas uzņēmumam pieejama pārskata datumā bez pārmērīgām izmaksām vai pūlēm (sk. 7.4. nodaļu);

b) nav jānovērtē katra iespējamā ***ietekme***, ***risks*** vai ***iespēja*** visās tā darbības jomās un ***vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā, bet ir jākoncentrējas uz jomām, kurās, pamatojoties uz uzņēmuma stratēģiju un ***uzņēmējdarbības modeli***, ***ģeogrāfisko teritoriju***, nozarēm, ***darījuma attiecībām***, darbību raksturu vai citiem faktoriem, tiek uzskatīts, ka varētu rasties būtiska ietekme, riski vai iespējas.

33. Uzņēmums var veikt ***būtiskuma*** novērtējumu attiecībā uz ***vērtības ķēdes*** augšposmu un lejasposmu bez vērtības ķēdes dalībnieku tieša ieguldījuma, tā vietā izmantojot vidējos reģiona datus, nozares datus vai vispārpieejamu informāciju par ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** esību attiecīgajā kontekstā.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 13 attiecībā uz 32. punktu **(Saprātīga un pamatojama informācija un ietekmes, risku un iespēju apzināšana)**	Ja izmanto tādu saprātīgu un pamatojamu informāciju, kas uzņēmumam pārskata datumā ir pieejama bez pārmērīgām izmaksām vai pūlēm (7.4. nodaļa): a) kvantitatīvas informācijas vai kvantitatīva vērtējuma izmantošana nav obligāta. Lai uzņēmums varētu pamatoti izdarīt secinājumus par ***ietekmes***, ***risku*** vai ***iespēju būtiskumu*** saistībā ar konkrētu ***tematu***, iespējams, pietiek ar kvalitatīvu analīzi; un b) uzņēmumam nav jāveic apjomīgi informācijas meklējumi, lai identificētu būtisku ietekmi, riskus vai iespējas.
AR 14 attiecībā uz 32. punktu **(Parastie iekšējie un ārējie avoti)**	Lai pamatotu ***būtiskuma*** novērtējumu, uzņēmums var ņemt vērā šādus parastos iekšējos un ārējos avotus: uzņēmuma pienācīga rūpība attiecībā uz ilgtspēju un vispārējie riska pārvaldības procesi; tā sadarbība ar skartajām ***ieinteresētajām personām***; līdzīgu uzņēmumu pieredze; ziņojumi un statistika, zinātniskie dati un ekspertu padomi.
AR 15 attiecībā uz 32. punktu **(Smaguma raksturojums un laika periods)**	Veicot ***būtiskuma*** novērtējumu (sk. 27. un 32. punktu), uzņēmumam nav jāanalizē: a) katru smaguma iezīmi (sk. 3.2.1. nodaļu), ja var secināt, ka ietekme ir smaga, neanalizējot katru iezīmi atsevišķi; un b) katru laika periodu attiecībā uz katru ***ietekmi***, ***risku*** vai ***iespēju***, ja vien nav nepieciešams papildu novērtējums, piemēram, ja uzņēmums paredz, ka ietekme, risks vai iespēja laika gaitā mainīsies.
AR 16 attiecībā uz 32. punktu **(Būtiskuma novērtējuma līmenis)**	Turpmākie punkti palīdz noteikt to līmeni, kurā tiek veikts ***būtiskuma*** novērtējums. Apkopojuma vai sadalījuma līmeni, kas pieņemts ziņošanas vajadzībām, nosaka atsevišķi no līmeņa, kurā tiek veikts būtiskuma novērtējums, un saskaņā ar 3.3.2. nodaļas *"Apkopojuma un sadalījuma līmenis"* noteikumiem. Attiecībā uz ģeogrāfisko teritoriju, kas noteikta saskaņā ar 32. punkta b) apakšpunktu, lai novērtētu ***ietekmes***, ***risku*** vai ***iespēju*** būtiskumu, uzņēmumam var būt jāņem vērā konkrētais konteksts. Tas var būt nepieciešams, ja, piemēram, ietekmes, riska vai iespējas būtiskumu vai nebūtiskumu attiecībā uz kādu ***tematu*** vai apakštematu nevar noteikt, neņemot vērā konkrēto kontekstu, vai ja var pamatoti sagaidīt, ka konkrētais konteksts ietekmēs secinājumu par attiecīgās ietekmes, riska vai iespējas būtiskumu. Attiecībā uz vides ***tematiem*** faktori, kas ietekmē negatīvas ietekmes pastāvēšanu ***ģeogrāfiskās teritorijas*** konkrētā kontekstā, cita starpā ir šādi: gaisa, ūdens un ***augsnes*** vietējā kvalitāte; ūdens pieejamība teritorijās ar ***ūdens resursu noslodzi*** un ***apdraudēto sugu*** un ***ekosistēmu*** klātbūtne ***biodaudzveidības ziņā jutīgās teritorijās***.

	Tā kā LEAP pieejas pirmie trīs posmi (apzināt, izvērtēt, novērtēt) ir saistīti ar ietekmi un ***atkarībām***, kas saistītas ar dabu, tie ir vērtīgs atsauces punkts tam, kā: a) apzināt, kur uzņēmuma paša darbībās un ***vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā notiek saskare ar dabu; b) izvērtēt saistītās atkarības un ***ietekmi*** un c) novērtēt saistītos ***riskus*** vai ***iespējas***. Attiecībā uz sociālajiem tematiem faktori, kas ietekmē negatīvas ietekmes pastāvēšanu ģeogrāfiskās teritorijas konkrētajā kontekstā, cita starpā ir šādi: konfliktu skartas un augsta riska teritorijas un neaizsargātu iedzīvotāju, piemēram, ***pirmiedzīvotāju*** vai migrējošo darba ņēmēju, klātbūtne.

3.1.4. Dubultā būtiskuma novērtējuma periodiskums

34. Katrā pārskata datumā uzņēmums apsver, vai ir notikušas būtiskas izmaiņas, kas varētu ietekmēt iepriekšējos pārskata periodos veiktā ***būtiskuma*** novērtējuma secinājumus. Ja šādas izmaiņas tiek konstatētas, uzņēmums pārskata un atjaunina novērtējumu. Izmaiņas var būt saistītas ar uzņēmuma darbībām, struktūru, ***darījuma attiecībām***, izpratni par ***ietekmi***, ***riskiem*** vai ***iespējām***, novērtēšanas metodiku vai ārējo vidi.

3.2. *Dubultā būtiskuma novērtējums – ietekmes būtiskums un finansiālais būtiskums*

35. ***Dubultajam būtiskumam*** ir divas dimensijas – ***ietekmes būtiskums*** un ***finansiālais būtiskums***, un uzņēmums apsver, kā tās mijiedarbojas. ***Ietekme*** var būt finansiāli būtiska jau sākotnēji vai kļūt finansiāli būtiska, kad var pamatoti gaidīt, ka tā ietekmēs uzņēmuma finansiālās darbības rezultātus, finansiālo stāvokli, naudas plūsmas, piekļuvi finansējumam vai kapitāla izmaksas īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā. Ietekme var būt būtiska tīri no ietekmes viedokļa neatkarīgi no tā, vai tā ir finansiāli būtiska.

36. Sākumpunkts parasti ir ***ietekmes*** novērtējums. Uzņēmums arī izvērtē, vai pastāv būtiski ***riski*** vai ***iespējas***, kas nav saistīti ar uzņēmuma ietekmi, piemēram, **fiziskie riski**.

37. Uzņēmums nosaka, kura ***ietekme***, ***riski*** vai ***iespējas*** ir būtiski, pamatojoties uz 3.2.1. un 3.2.2. nodaļā noteiktajiem kritērijiem un izmantojot atbilstīgus kvalitatīvus apsvērumus un kvantitatīvas robežvērtības.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 17 attiecībā uz 37. punktu **(Būtiskuma novērtējums uzņēmumiem, kas pārvalda ieguldījumus noteiktos apstākļos)**	Ja uzņēmums, neuzņemoties īpašumtiesību radītos riskus vai nepaturot ieguvumus, savu klientu vārdā saskaņā ar vienošanos, kas panākta ar šiem klientiem, pārvalda ieguldījumus, uz kuriem attiecas fiduciārs pienākums, no minētā uzņēmuma netiek gaidīts, ka tas novērtēs ar šiem ieguldījumiem saistīto ***ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas***.

3.2.1. Ietekmes būtiskuma novērtējums

38. ***Ietekmes būtiskuma*** novērtējumā ir noteikta uzņēmuma būtiskā ietekme.

39. Uzņēmums paziņo informāciju par konkrētu ***tematu*** no ***ietekmes*** viedokļa, ja šis temats ir saistīts ar uzņēmuma būtisku faktisku vai iespējamu, pozitīvu vai negatīvu ietekmi uz cilvēkiem vai vidi īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā. Ietekme ietver tādu ietekmi, kas ir saistīta ar uzņēmuma paša darbībām un tā ***vērtības ķēdes*** augšposmu un lejasposmu, tajā skaitā to, ko nosaka uzņēmuma ***produkti*** un pakalpojumi, kā arī ***darījuma attiecības*** vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā. Darījuma attiecības neaprobežojas tikai ar tiešām līgumattiecībām.

40. Attiecībā uz faktisko negatīvo ***ietekmi būtiskumu*** novērtē, pamatojoties uz ietekmes smagumu. Attiecībā uz iespējamo negatīvo ietekmi to novērtē, pamatojoties uz smaguma un varbūtības kombināciju. Smagumu novērtē, pamatojoties uz šādiem faktoriem: ietekmes mērogs, tvērums un neatgriezeniskums. Iespējamas negatīvas ietekmes uz cilvēktiesībām gadījumā ietekmes smagumam ir lielāka prioritāte salīdzinājumā ar tās varbūtību.

41. Attiecībā uz faktisko pozitīvo ***ietekmi būtiskumu*** novērtē, pamatojoties uz ietekmes mērogu un tvērumu. Attiecībā uz iespējamo pozitīvo ietekmi būtiskumu novērtē, pamatojoties uz ietekmes mērogu, tvērumu un varbūtību.

42. Rezultāti, kas gūti sadarbībā ar skartajām ***ieinteresētajām personām*** saistībā ar notiekošām pienācīgas rūpības darbībām attiecībā uz ilgtspēju, sniedz svarīgu ieguldījumu ***ietekmes būtiskuma*** novērtējumā. Skartās ieinteresētās personas ir personas vai grupas, kuru intereses ietekmē vai varētu ietekmēt uzņēmuma darbība un tā tiešās un netiešās ***darījuma attiecības*** **vērtības ķēdes** augšposmā un lejasposmā. Pilsoniskā sabiedrība, nevalstiskās organizācijas un arodbiedrības kā ***lietotāji*** var būt skarto ieinteresēto personu vidutāji.

43. Nosakot, kā būtiskuma novērtējumā ņemt vērā ***rīcībpolitiku*** un ***darbības*** negatīvās ***ietekmes*** novēršanai, mazināšanai, izbeigšanai, minimizēšanai un remediācijai, piemēro šādus noteikumus:

a) pārskata gadā novērotās faktiskās negatīvās ***ietekmes*** smagumu novērtē tādā apmērā, kā tā faktiski izpaudusies pārskata gadā. ***Faktiskā ietekme*** ietver ietekmi, kas radusies iepriekšējos pārskata periodos un turpina pastāvēt pašreizējā pārskata periodā. Tās smagumu novērtē, pamatojoties uz pašreizējo pārskata periodu, t. i., ņemot vērā to, kā tā iepriekšējos periodos tika mazināta, izbeigta vai minimizēta. Novērtējumā neņem vērā **remediācijas** darbības, kas vērstas uz ietekmes novēršanu, ja minētās darbības tika veiktas pārskata periodā;

b) tādas iespējamās negatīvās ***ietekmes*** smagumu un varbūtību, kas var izpausties nākotnē, novērtē, ņemot vērā īstenoto novēršanas un mazināšanas ***rīcībpolitiku*** un ***darbības*** tikai tad, ja var pamatoti pieņemt, ka minētā rīcībpolitika un darbības rezultatīvi samazina smagumu vai varbūtību. Darbības vai rīcībpolitiku, kas vēl nav īstenota, neņem vērā, un

c) informācija par ***ietekmi*** un to, kā uzņēmums to pārvalda, izmantojot ***rīcībpolitikas*** un ***darbības***, var būt ***lietotājiem*** noderīga lēmumu pieņemšanā neatkarīgi no tā, cik efektīvi uzņēmums to pārvalda, vai neatkarīgi no tā, cik efektīvi tiek reglamentēti attiecīgie ***temati***. Šādos gadījumos tas ir jāņem vērā būtiskuma novērtējumā.

44. ***Pozitīvo ietekmi*** novērtē atsevišķi, neņemot vērā negatīvo ***ietekmi***. Tādu darbību rezultāti, kuru mērķis ir novērst, mazināt, izbeigt, minimizēt, vai labot negatīvo ietekmi, ar ko uzņēmums ir saistīts, vai atbilstība tiesību aktiem un regulējumam, nav pozitīva ietekme. Pozitīva ietekme ietver uzņēmuma saimnieciskās darbības, ***produktu*** vai pakalpojumu ietekmi, kas mazina, izbeidz, minimizē vai labo citas personas negatīvo ietekmi, ja uzņēmums nav saistīts ar minēto ietekmi.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 18 attiecībā uz 38. un 39. punktu **(Saistītas ietekmes piemēri)**	Turpmāk sniegti divi ar uzņēmumu saistītas ***ietekmes*** piemēri: a) ja uzņēmums savos ***produktos*** izmanto kobaltu, kas iegūts, izmantojot ***bērnu darbu***, rezultātā radusies negatīvā ietekme ir saistīta ar uzņēmuma produktiem caur dažādiem ***darījuma attiecību*** līmeņiem tā vērtības ķēdes ***augšposmā***. Šajās darījuma attiecībās piedalās arī ***piegādātāji***, lietuve un izrakteņu tirgotājs, un kalnrūpniecības uzņēmums, kas izmanto bērnu darbu; un b) ja uzņēmums piešķir finanšu aizdevumus citam uzņēmumam saimnieciskajai darbībai, kas, pārkāpjot saskaņotos vides standartus, attiecīgās darbības vietu tuvumā rada ūdens un zemes piesārņojumu, šī negatīvā ietekme ir saistīta ar aizdevumu piešķirušo uzņēmumu caur tā attiecībām uzņēmumu, kam tas ar piešķīra aizdevumu.

AR 19 attiecībā uz 38. un 39. punktu **(Kvalitatīvi apsvērumi un kvantitatīvās robežvērtības)**	Saskaņā ar "lejupēju" pieeju, lai izdarītu secinājumu par ***būtiskumu***, var pietikt ar kvalitatīviem apsvērumiem. Izmantojot "augšupēju" pieeju, atkarībā no ***ietekmes*** veida, pieejamajiem datiem un citiem apstākļiem uzņēmums var izmantot vai nu kvalitatīvus apsvērumus, vai kvantitatīvas robežvērtības.
AR 20 attiecībā uz 38. un 39. punktu **(Ietekmes būtiskuma novērtējuma posmi)**	Uzņēmums ***ietekmes būtiskuma*** novērtējumā veic šādus posmus: a) izveido izpratni (darbības, ***darījuma attiecības*** un ***ieinteresētās personas***); b) identificē faktisko un ***iespējamo ietekmi*** (negatīvo un pozitīvo) un c) novērtē faktiskās un iespējamās ietekmes būtiskumu un, pamatojoties uz novērtējuma rezultātiem, nosaka ***tematus***, par kuriem jāziņo.
AR 21 attiecībā uz 38. un 39. punktu **(Termini, kas izmantoti citos ziņošanas satvaros)**	Termins "visnozīmīgākā ietekme" dažos spēkā esošajos ziņošanas satvaros tiek izmantots, lai apzīmētu ietekmi, kas *ESRS* ir aprakstīta kā "būtiska ietekme".
AR 22 attiecībā uz 40. un 41. punktu **(Mērogs, tvērums un neatgriezeniskums)**	**Ietekmes** nopietnība tiek novērtēta, pamatojoties uz tās mērogu, tvērumu un neatgriezeniskumu: a) mērogs – cik nopietna ir negatīvā ietekme vai cik labvēlīga ir pozitīvā ietekme uz cilvēkiem vai vidi; b) tvērums – cik plaša ir negatīvā vai pozitīvā ietekme. Ietekmes uz vidi gadījumā ar tvērumu var saprast videi nodarītā kaitējuma apmēru vai ģeogrāfisko tvērumu. Ietekmes uz cilvēkiem gadījumā ar tvērumu var saprast nelabvēlīgi ietekmēto cilvēku skaitu, un c) neatgriezeniskums – vai un cik lielā mērā negatīvo ietekmi var labot, t. i., atjaunot vides vai skarto cilvēku agrāko stāvokli. Jebkura no šīm trim iezīmēm (mērogs, tvērums un neatgriezeniskums) var padarīt negatīvu ietekmi par smagu.
AR 23 attiecībā uz 42. punktu **(Ieinteresētās personas)**	Uzņēmuma skarto ***ieinteresēto personu*** tipiskās kategorijas ir šādas: strādājošie un ***darbinieku pārstāvji*** no uzņēmuma ***pašu personālā*** un ***vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā, kopienas, kuras skar tā darījumdarbība vai darbības vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, un tā ***produktu*** un pakalpojumu ***patērētāji*** un ***tiešie lietotāji***. Lai ņemtu vērā skartās ieinteresētās personas, īpaša uzmanība jāpievērš šo kategoriju ieinteresētajām personām, kuras ir īpaši neaizsargātā situācijā. Dabu var uzskatīt par skartu ieinteresēto personu, kas nevar pārstāvēt savas intereses.
AR 24 attiecībā uz 42. punktu **(Sadarbība ar skartajām ieinteresētajām personām)**	Ja uzņēmums sadarbojas ar skartajām ***ieinteresētajām personām*** sava pienācīgas rūpības procesa (ja tāds ir) ietvaros, lai identificētu, novērtētu un novērstu negatīvo ***ietekmi***, šīs sadarbības rezultāti sniedz vērtīgu ieguldījumu uzņēmuma būtiskuma novērtējumā, un nav nepieciešams izveidot atsevišķu sadarbības procesu ***būtiskuma*** novērtējuma mērķiem. Tomēr uzņēmums var arī lūgt skartajām ieinteresētajām personām vai to pārstāvjiem (piemēram, **darbinieku** pārstāvjiem vai arodbiedrībām), kā arī sniegtās ilgtspējas informācijas ***lietotājiem*** un citiem ekspertiem sniegt tiešu ieguldījumu būtiskuma novērtējumā. Tas ietver atsauksmes par uzņēmuma secinājumiem attiecībā uz būtiskas ietekmes, ***risku*** vai ***iespēju*** apzināšanu, kā arī attiecībā uz ***tematiem***, par kuriem jāsniedz ziņas.
AR 25 attiecībā uz 42. punktu **(Darbinieku pārstāvji)**	Saskaņā ar Direktīvu 2013/34/ES (Grāmatvedības direktīva), kas grozīta ar Direktīvu par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu, uzņēmuma vadība attiecīgā līmenī informē ***darbinieku pārstāvjus*** un apspriež ar tiem attiecīgo informāciju un līdzekļus ilgtspējas informācijas iegūšanai un pārbaudei. Šāds process un attiecīgā gadījumā ar to saistītā saziņa ar attiecīgajām ***administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām*** ir vērtīgs elements sadarbībā ar ***ieinteresētajām personām***.

AR 26 attiecībā uz 43. punkta a) apakšpunktu **(Ņem vērā īstenotās rīcībpolitikas un darbības)**	Piemēram, lai ņemtu vērā īstenotās ***rīcībpolitikas*** un ***darbības būtiskuma*** novērtējumā saistībā ar 43. punkta a) apakšpunktu, ja notiek naftas noplūde, centienus ierobežot noplūdi uzskata par ietekmes mazināšanu, savukārt noplūdes radīto zaudējumu vai kaitējuma novēršanu uzskata par ***remediāciju***.
AR 27 attiecībā uz 43. punkta b) apakšpunktu **(Rīcībpolitika tiek aplūkota atsevišķi)**	Ja ***rīcībpolitika*** paredz turpmākas ***darbības***, lai nodrošinātu, ka tā efektīvi samazina ***ietekmes*** būtiskumu vai varbūtību, minētās rīcībpolitikas un saistīto turpmāko darbību esību neņem vērā, novērtējot attiecīgās ietekmes ***būtiskumu***.
AR 28 attiecībā uz 43. punkta c) apakšpunktu	Gadījumos, kas aprakstīti 43. punkta (c) apakšpunktā, uzņēmums attiecīgi pielāgo savu pieeju ***būtiskuma*** novērtējumam, lai apmierinātu ***lietotāju*** informācijas vajadzības, kā aprakstīts 23. punktā.

3.2.2. Finansiālā būtiskuma novērtējums

45. ***Finansiālā būtiskuma*** novērtējums ir tās informācijas identificēšana, kas ir būtiska vispārēja mērķa finanšu pārskatu primārajiem ***lietotājiem***, pieņemot lēmumus par resursu piešķiršanu uzņēmumam (sk. 23. punkta a) apakšpunktu.

46. Ar ilgtspēju saistītu ziņu sniegšanas kontekstā ***finansiālā būtiskuma*** tvērums ir plašāks nekā ***būtiskuma*** tvērums, kas izmantots, nosakot, kāda informācija ir iekļaujama uzņēmuma finanšu pārskatos, pamatojoties uz piemērojamajiem atzīšanas un novērtēšanas noteikumiem. ***Temata*** finansiālais būtiskums neaprobežojas tikai ar būtiskiem ***riskiem*** vai ***iespējām***, kas ietekmē vienības, kuras ir uzņēmuma kontrolē, bet ietver informāciju par būtiskiem riskiem un iespējām, kas attiecināmi uz ***darījuma attiecībām vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā (sk. 62. punktu).

47. Uzņēmums paziņo informāciju par ***tematu*** no ***finansiālā būtiskuma*** viedokļa, ja tas rada vai ir pamatoti gaidāms, ka tas varētu radīt būtisku ***finansiālu iespaidu*** uz uzņēmumu. Tā tas ir gadījumā, ja ar tematu saistītie ***riski*** vai ***iespējas*** būtiski ietekmē vai ir pamatoti gaidāms, ka tie varētu būtiski ietekmēt uzņēmuma attīstību, finansiālo stāvokli, darbības finansiālos rezultātus, naudas plūsmas, piekļuvi finansējumam vai kapitāla izmaksas īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.

48. ***Riski*** un ***iespējas*** var izrietēt no pagātnes vai nākotnes notikumiem. Būtiski riski un iespējas izriet no uzņēmuma:

    a) ***ietekmes būtiskuma*** novērtējumā identificētās būtiskās ***ietekmes***;

    b) ***atkarības*** no dabas resursiem, cilvēkresursiem un sociālajiem resursiem un

    c) citiem faktoriem, piemēram, pakļautības klimata apdraudējumiem vai regulējuma izmaiņām, kas novērš ***sistēmiskos riskus***.

49. Apzinot ***riskus*** un ***iespējas***, uzņēmums uzskata ***atkarības*** par avotiem, kas atstāj ***finansiālu iespaidu*** vai nu naudas plūsmu, vai finanšu pārskatos neatzītu resursu ziņā. Atkarība var būt risku vai iespēju avots neatkarīgi no ***iespējamās ietekmes*** uz izmantotajiem dabas resursiem, cilvēkresursiem un sociālajiem resursiem.

50. ***Risku*** un ***iespēju būtiskumu*** novērtē, pamatojoties uz ***finansiālā iespaida*** rašanās varbūtības un iespējamā apmēra kombināciju.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 29 attiecībā uz 48. punktu **(Iekšējā riska pārvaldība)**	Iekšējā riska pārvaldības satvars sniedz vērtīgu ieguldījumu ***risku*** un ***iespēju būtiskuma*** novērtējumā. Attiecībā uz kredītiestādēm un apdrošināšanas sabiedrībām būtiskuma novērtējumā var izmantot piemērojamo prudenciālo tiesisko regulējumu.
AR 30 attiecībā uz 49. punktu **(Atkarības)**	***Atkarības*** var ietekmēt: a) uzņēmuma spēju izmantot vai iegūt tās darījumdarbības procesiem nepieciešamos resursus; b) šo resursu kvalitāti un cenu noteikšanu vai c) spēju paļauties uz pieņemamiem noteikumiem attiecībās, kas vajadzīgas darījumdarbības procesiem.
AR 31 attiecībā uz 49. punktu **(Ietekme uz finansiālo iespaidu)**	Novērtējot ***risku*** un ***iespēju būtiskumu***, uzņēmums ņem vērā, kā tie maina finansiālo iespaidu īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, izmantojot: a) iespējamos scenārijus/prognozes un b) ***paredzamo finansiālo iespaidu***, kas nav (vai vēl nav) atspoguļots finanšu pārskatos un izriet no būtiskiem riskiem un iespējām. Tas var izrietēt no situācijām, kurās aktīvi un saistības vai ienākumi un izdevumi vēl netiek atzīti finanšu pārskatos saskaņā ar grāmatvedībā paredzētajiem atzīšanas kritērijiem.

3.3. *Īpaši apstākļi*

3.3.1. Būtiska ietekme vai riski, kas izriet no darbībām, kuru mērķis ir novērst ietekmi vai riskus saistībā ar citiem tematiem

51. ***Būtiskuma*** novērtējumā var atklāties situācijas, kurās uzņēmuma veiktās ***darbības*** konkrētas ***ietekmes***, ***risku*** novēršanai vai ***iespēju*** izmantošanai saistībā ar vienu ***tematu*** var radīt būtisku negatīvu ietekmi vai būtiskus riskus saistībā ar vienu vai vairākiem citiem tematiem. Šādās situācijās uzņēmums atklāj informāciju tādā veidā, kas veicina izpratni par saistību starp dažādiem tematiem.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 32 attiecībā uz 51. punktu **(Darbību radītā ietekme vai riski)**	Šādu situāciju piemēri ir izklāstīti turpmāk. Klimata pārmaiņu mitigācijai veltītais ***pārkārtošanās plāns*** rada būtisku negatīvu ***ietekmi*** vai ***riskus***, kas saistīti ar ***pašu personālu***. Lai veicinātu informācijas sasaisti (sk. 9.1. nodaļu), uzņēmums: a) attiecībā uz pašu personālu atklāj būtisko negatīvo ietekmi vai riskus, kas izriet no pārkārtošanās plāna, tajā skaitā ***darbības***, kas tos izraisa, sniedzot mijnorādi uz atklāto klimatisko informāciju; un b) atklātajā klimatiskajā informācijā sniedz aprakstu par to, kā tiek novērsta ar klimatu saistītā būtiskā negatīvā ietekme vai riski.

3.3.2. Apkopojuma un sadalījuma līmenis

52. Uzņēmums apkopo vai sadala informāciju tādā veidā, kas atspoguļo līmeni, kurā rodas būtiskās ***ietekmes***, ***risku*** vai ***iespēju*** nozīmīgas atšķirības, piemēram, pēc ***temata***, nozares, meitasuzņēmuma, ***ģeogrāfiskās teritorijas***, aktīva. Uzņēmums ņem vērā attiecīgos faktus un apstākļus, lai noteiktu apkopojuma līmeni, kas atbalsta precīza atspoguļojuma veidošanu par tā ietekmi, riskiem vai iespējām.

53. Sabiedrība nodrošina, ka apkopojuma un sadalījuma līmenis nemaskē būtisku informāciju.

54. Sadalījums, ko izmanto konkrētas informācijas sniegšanai, atspoguļo līmeni, kas ***lietotājiem*** sniedz visbūtiskāko informāciju, t. i., ***tematu***, ***ietekmes***, ***risku*** vai ***iespēju*** grupu, individuālo ietekmi, risku vai iespēju līmeni. Tam būtu jāatspoguļo tādi faktori kā attiecīgās ietekmes, risku vai iespēju raksturs vai tas, kā uzņēmums tos pārvalda.

55. Ja uzņēmums sniedz ziņas konsolidētā līmenī, tas veic būtiskās ***ietekmes***, ***risku*** un iespēju novērtējumu visai konsolidētajai grupai neatkarīgi no grupas juridiskās struktūras. Tas nodrošina, ka ir aptvertas visas tā meitasuzņēmumu darbības tā, lai varētu objektīvi identificēt būtisko ietekmi, riskus un iespējas. Ja uzņēmums konstatē ievērojamas atšķirības starp būtisku ietekmi, riskiem vai iespējām grupas līmenī un viena vai vairāku meitasuzņēmumu būtisku ietekmi, riskiem vai iespējām, tas sadala informāciju un sniedz to tādā veidā, kas ļauj pietiekami saprast, kāda ir attiecīgā meitasuzņēmuma vai meitasuzņēmumu būtiskā ietekme, riski un iespējas. Ja būtiska ietekme, risks vai iespēja, kas noteikta grupas līmenī, neattiecas uz visiem grupas meitasuzņēmumiem vai darbībām, informāciju var sniegt sadalītā līmenī, aptverot tikai tos meitasuzņēmumus vai darbības, attiecībā uz kurām ietekme, risks vai iespēja ir būtiska (sk. arī atvieglojumus attiecībā uz ***rādītājiem*** 93. punktā).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 33 attiecībā uz 52. punktu **(Būtiskās ģeogrāfiskās teritorijas)**	Uzņēmums apsver paziņotās informācijas sadalīšanu sīkāk pēc būtiskām ***ģeogrāfiskajām teritorijām*** (sk. *AR* 11) atbilstošā līmenī, ja pamatā esošās būtiskās ietekmes smagums ir lielā mērā atkarīgs no minēto ģeogrāfisko teritoriju konteksta iezīmēm vai ja pastāv būtiskas atšķirības uzņēmuma darbībās, kas ietekmē minētās ģeogrāfiskās teritorijas. Pieņemtais apkopojuma līmenis nemaskē saiknes starp ietekmi, riskiem un to virzītājspēkiem, kas pastāv konkrētos ģeogrāfiskos kontekstos, piemēram, kumulatīvo ietekmi uz ekosistēmām vai kopīgi izmantojamiem resursiem.
AR 34 attiecībā uz 53. punktu **(Neatbilstošs apkopojuma līmenis)**	Informāciju var būt padarīta grūti uztverama, ja neatbilstošs apkopojuma līmenis varētu ietekmēt vispārēja mērķa finanšu pārskatu primāro ***lietotāju*** lēmumus vai citu vispārēja mērķa ***ilgtspējas deklarāciju*** lietotāju lēmumus. Neatbilstošs ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** apkopojuma līmenis var rasties, apkopojot tādu ietekmi, riskus un iespējas, kam nav kopīgu iezīmju, vai sadalot tādus, kam ir kopīgas iezīmes. Informācija būt padarīta grūti uztverama, ja nebūtiska informācija nomāc būtisku informāciju.

4. **Pienācīga rūpība**

56. Pienācīga rūpība ir process, kurā uzņēmums identificē, novērš, mazina, izbeidz, minimizē un labo faktisko un iespējamo negatīvo ***ietekmi*** uz cilvēkiem un vidi, kas saistīta ar tā darījumdarbību. Direktīvā (ES) 2024/1760 (Direktīva par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju – *CSDD*) ir noteiktas pienācīgas rūpības prasības uzņēmumiem, uz kuriem attiecas tās noteikumi. Svarīgas norādes par pienācīgas rūpības procesu sniegtas arī starptautiskajos instrumentos – ANO darījumdarbības un cilvēktiesību pamatprincipos un ESAO vadlīnijās daudznacionāliem uzņēmumiem. Pienācīga rūpība ir pastāvīga prakse, ar kuru reaģē uz izmaiņām uzņēmuma stratēģijā, ***uzņēmējdarbības modelī***, aktivitātēs, ***darījuma attiecībās***, darbības kontekstā un praksē, tajā skaitā izstrādes, pirkšanas, pārdošanas un izplatīšanas darbībās, un ar kuru var izraisīt šādas izmaiņas.

57. *ESRS* neparedz nekādas rīcības prasības attiecībā uz pienācīgas rūpības procesu; tie arī nepaplašina un nemaina uzņēmuma ***administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru*** funkcijas saistībā ar pienācīgas rūpības īstenošanu. *ESRS* noteikumi neskar Direktīvas par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju noteikumus, kas paredzēti uzņēmumiem, kuri ietilpst minētās direktīvas darbības jomā.

58. Uzņēmuma ilgtspējas pienācīgas rūpības procesā gūtie rezultāti nodrošina informāciju tā būtiskās negatīvas ***ietekmes*** novērtējumam.

59. Viens no pienācīgas rūpības procesa posmiem ir tādas negatīvās ***ietekmes*** identificēšana un novērtēšana, kas saistīta ar paša uzņēmuma darbībām, ***produktiem*** vai pakalpojumiem, tajā skaitā saistībā ar ***darījuma attiecībām*** uzņēmuma ***vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā. Ietekmes identificēšanas un novērtēšanas posmi pienācīgas rūpības procesā kalpo par pamatu būtiskas ietekmes novērtēšanai ziņu sniegšanas vajadzībām (sk. 3.2.1. nodaļu). Būtiskās negatīvās ietekmes identificēšana palīdz arī noteikt būtiskos ilgtspējas ***riskus*** un ***iespējas***, kas bieži ir šādas ietekmes rezultāts. Ja uzņēmums nevar novērst visu ietekmi uzreiz, pienācīgas rūpības process ļauj noteikt ***rīcības*** prioritātes, pamatojoties uz ietekmes smagumu un varbūtību.

5. **Ziņojošais uzņēmums un vērtības ķēdes augšposms un lejasposms**

5.1. *Ziņojošais uzņēmums un paša darbības*

60. Saistībā ar ***ilgtspējas deklarāciju*** ziņojošais uzņēmums ir tas pats uzņēmums, kurš gatavo saistītos finanšu pārskatus. Ja mātesuzņēmums sagatavo konsolidētus finanšu pārskatus, ilgtspējas deklarācija ir par mātesuzņēmumu un tā meitasuzņēmumiem saskaņā ar piemērojamajām grāmatvedības prasībām. To nepiemēro, ja uzņēmumam nav jāsagatavo finanšu pārskati vai ja tā konsolidētie ilgtspējas ziņojumi ir sagatavoti saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES (Grāmatvedības direktīva) 48.i pantu.

61. Grupas līmeņa ziņošanas gadījumā ziņojošais uzņēmums parasti (izņemot īpašos apstākļos, piemēram, attiecībā uz izpirkumnomu un aktīviem, kas tiek turēti uzņēmuma darbinieku ilgtermiņa pabalstu shēmās) uzskata par daļu no paša darbībām mātesuzņēmuma un tā meitasuzņēmumu aktīvus, saistības, ieņēmumus un izdevumus neatkarīgi no tā, vai tie atrodas ES vai ārpus tās, kā noteikts saskaņā ar piemērojamajām grāmatvedības prasībām. Pielikuma 62.–75. punktā ir paredzēti papildu noteikumi un izņēmumi attiecībā uz paša darbību un ***vērtības ķēdes*** augšposma un lejasposma ziņošanas robežu noteikšanu. Turklāt uzņēmums var no ilgtspējas ziņošanas robežas izslēgt meitasuzņēmumu, kas ir izslēgts no konsolidēto finanšu pārskatu darbības jomas, jo tas ir nebūtisks no finanšu viedokļa, ja vien nav konkrētu faktu un apstākļu, kas pakļauj grupu tādai ***ietekmei***, kuru rada attiecīgais meitasuzņēmums, kas atbilst grupas ***būtiskuma*** robežvērtībām.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 35 attiecībā uz 61. punktu **(Meitasuzņēmums ar atšķirīgu pārskata periodu)**	Iekļaujot meitasuzņēmumus ar atšķirīgiem pārskata periodiem konsolidētajā ***ilgtspējas deklarācijā***, uzņēmums var izmantot piemērojamos grāmatvedības noteikumus, kas attiecas uz minētajiem apstākļiem.
AR 36 attiecībā uz 61. punktu **(Kopīgo darbību īpatsvars)**	Neskarot 92. punktā minēto atvieglojumu, uzņēmums kā "***paša darbības***" klasificē ***ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas***, kas saistīti ar finanšu pārskatos atzīto uzņēmuma kopīgajās darbībās iesaistīto aktīvu, saistību, ieņēmumu un izdevumu īpatsvaru.

5.2. *Vērtības ķēdes augšposma un lejasposma informācijas iekļaušana*

62. Ciktāl tas nepieciešams, lai izprastu uzņēmuma būtisko ***ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas*** un nodrošinātu atbilstību informācijas kvalitatīvajām iezīmēm (sk. B papildinājumu), paziņoto informāciju paplašina ārpus paša darbībām, lai aptvertu būtisku ietekmi, riskus un iespējas, kas saistīti ar uzņēmumu tā tiešajās un netiešajās ***darījuma attiecībās vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā (vērtības ķēdes informācija), neskarot 5.4. nodaļā paredzēto atvieglojumu attiecībā uz iegādi un atsavināšanu.

63. Uzņēmums iekļauj būtisku informāciju par ***vērtības ķēdes*** augšposmu un lejasposmu saskaņā ar ***dubultā būtiskuma*** novērtējuma rezultātiem, kā aprakstīts šajā standartā, un visām īpašajām prasībām, kas saistītas ar vērtības ķēdes augšposmu un lejasposmu citos *ESRS*.

64. Piemērojot 63. punktu, netiek prasīta informācija par katru ***vērtības ķēdes*** augšposma un lejasposma dalībnieku, bet tikai būtiskas informācijas iekļaušana.

65. Lai identificētu būtisku ***ietekmi***, ***riskus*** vai ***iespējas***, kas ir saistītas ar uzņēmumu tā darījuma attiecībās vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, un ziņotu par to, uzņēmums, pamatojoties uz praktiskuma un uzticamības apsvērumiem attiecībā uz nepieciešamo informāciju, var izmantot informāciju, kas savākta tieši no darījumu partneriem vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, vai var izmantot aplēses. Izstrādājot aplēses, uzņēmums var izmantot iekšēju un ārēju informāciju, piemēram, datus no netiešiem avotiem, nozares vidējos datus, paraugu analīzes, tirgus un līdzīgu uzņēmumu grupu datus, uz izdevumiem balstītus datus vai citas aizstājējvērtības.

66. Piemērojot Direktīvas 2013/34/ES (Grāmatvedības direktīva) 19.a panta 3. punktu no pirmās līdz sestajai daļai un 29.a panta 3. punktu no pirmās līdz sestajai daļai, uzņēmums ņem vērā to, ka tās ilgtspējas informācijas augšējā robeža (vērtības ķēdes informācijas maksimālās detalizētības robežvērtība), ko var pieprasīt no aizsargātajiem uzņēmumiem savā ***vērtības ķēdē***, ietver tikai II pielikumā noteiktos datu punktus, kas paredzēti Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2026/1560 ([1]). Šis ierobežojums attiecas arī uz trešo valstu uzņēmumiem ziņojošā uzņēmuma vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā.

67. Dažādas ***ietekmes***, ***riski*** vai ***iespējas*** var būt būtiski saistībā ar dažādām uzņēmuma ***vērtības ķēdes*** augšposma un lejasposma daļām.

68. Informācija, kas paziņota par ***rīcībpolitiku***, ***darbībām*** un ***mērķrādītājiem***, ietver informāciju par ***vērtības ķēdes*** augšposmu un lejasposmu tikai tiktāl, ciktāl vērtības ķēde ietilpst uzņēmuma rīcībpolitikas, darbību un mērķrādītāju darbības jomā.

69. Ieguldījumus, ieskaitot līdzdalību asociētajos uzņēmumos un kopuzņēmumos, uzskata par ***darījuma attiecībām***.

70. Neskarot 92. punktā minēto atvieglojumu, dažos gadījumos asociētie uzņēmumi vai kopuzņēmumi, kuros uzskaite notiek saskaņā ar pašu kapitāla metodi, ir daļa no uzņēmuma ***vērtības ķēdes*** augšposma un lejasposma arī ārpus līdzdalības attiecībām, piemēram, ja tie ir arī ***piegādātāji*** vai klienti. Šādos gadījumos uzņēmums atklāj informāciju, kas saistīta ar šīm piegādes vai klientu attiecībām saskaņā ar 62. punktu atbilstīgi pieejai, kas pieņemta līdzīgām ***darījuma attiecībām***. Šādos gadījumos, nosakot ***rādītājus***, asociētā uzņēmuma vai kopuzņēmuma dati neaprobežojas tikai ar turējumā esošo pašu kapitāla daļu, bet atspoguļo ***ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas***, kas saistītas ar uzņēmumu piegādes vai klienta attiecību dēļ. Tas nozīmē, ka uzņēmums ņem vērā gan savas attiecības, kas tam ir kā ieguldītājam asociētajā uzņēmumā vai kopuzņēmumā, gan piegādes vai klientu attiecības.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

***AR* 37 attiecībā uz 62. un 63. punktu** **(Ziņošana par vērtības ķēdi uzņēmumos, kas pārvalda ieguldījumus noteiktos apstākļos)**	Ja uzņēmums, neuzņemoties īpašumtiesību radītos riskus vai nepaturot ieguvumus, savu klientu vārdā saskaņā ar vienošanos, kas panākta ar šiem klientiem, pārvalda ieguldījumus, uz kuriem attiecas fiduciārs pienākums, no minētā uzņēmuma netiek gaidīts, ka tas sniegs datus par šiem ieguldījumiem.
***AR* 38 attiecībā uz 63. punktu** **(Rādītāji un vērtību ķēde)**	Uzņēmumam ir jāiekļauj uzņēmumam specifiski ***rādītāji***, kas aptver tā **vērtības ķēdes** augšposmu un lejasposmu, ja tas ir nepieciešams saskaņā ar 11. punktu, jo *ESRS* tematiskajos standartos noteiktie rādītāji attiecas tikai uz uzņēmuma paša darbībām, izņemot ***SEG emisiju*** gadījumā (*ESRS* E1–8).

5.3. *Noteikumi un izņēmumi paša darbību un vērtības ķēdes attiecīgo ziņošanas robežu noteikšanai*

71. Atkarībā no tā, vai tie izriet no aktīva izmantošanas vai tā īpašumtiesībām, ***ietekmei***, ***riskiem*** un ***iespējām***, kas saistīti ar nomātu aktīvu, var būt dažādi avoti. Nomnieks izmanto nomāto aktīvu un nomas periodā ziņo par ietekmi, kas saistīta ar aktīva izmantošanu paša darbībās. Iznomātājs nodrošina nomniekam tiesības izmantot aktīvu un ziņo par ietekmi, kas saistīta ar aktīva izmantošanu tā ***vērtības ķēdes*** lejasposmā. Tas, vai riski un iespējas, kas saistīti ar nomātu aktīvu, kā arī ietekme, kas nav saistīta ar nomātā aktīva izmantošanu, attiecas uz iznomātāju vai nomnieku, ir atkarīgs no nomas līguma noteikumiem, kas būtu jāatspoguļo paziņotajā informācijā.

([1]) Komisijas Deleģētajā regula (ES) 2026/1560 (2026. gada 3. jūlijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/34/ES, nosakot ziņu sniegšanas standartus uzņēmumu brīvprātīgai lietošanai, ko aizsargā ar vērtības ķēdes informācijas maksimālās detalizētības robežvērtību (OV L, 2026/1560, 21.9.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2026/1560/oj).

72. ***Ietekme***, ***riski*** vai ***iespējas***, ko rada aktīvi, kuri tiek turēti uzņēmuma darbinieku ilgtermiņa pabalstu shēmās, ir saistīti ar uzņēmumu caur tā ***darījuma attiecībām vērtības ķēdē***.

73. Pielikuma 71. un 72. punkta noteikumiem ir prioritāte pār tematiskajiem standartiem, tajā skaitā pār *ESRS* E1–8 noteikumiem.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 39 attiecībā uz 71. punktu **(Nomāti aktīvi)**	Piemēram, nomnieks, nevis iznomātājs, ir tas, kas rada ***piesārņojumu***, izmantojot enerģiju vai patērējot ūdeni nomātā rūpnīcā. Tāpēc nomnieks novērtē būtisko ***ietekmi***, kas saistīta ar nomāto aktīvu izmantošanu viņa paša darbībās.

5.4. *Atvieglojumi attiecībā uz iegādēm un atsavināšanu*

74. Ja uzņēmums pārskata periodā iegādājas meitasuzņēmumu, tas var atlikt šā meitasuzņēmuma iekļaušanu ***būtiskuma*** novērtējumā un ***ilgtspējas deklarācijā*** uz nākamo pārskata periodu. Ja meitasuzņēmums pārskata periodā atstāj grupu, uzņēmums var koriģēt būtiskuma novērtējuma tvērumu un ziņošanas robežu no pašreizējā pārskata perioda sākuma.

75. Ja uzņēmums izmanto 74. punktā minēto atvieglojumu, tas izmanto pieejamo informāciju, lai atklātu visus nozīmīgos notikumus, kas ietekmējuši meitasuzņēmumu pārskata periodā kopš iegādes vai līdz atsavināšanai un kas maina grupas ***ietekmi*** uz ilgtspējas jautājumiem vai ar tiem saistītos ***riskus*** vai ***iespējas***.

6. **Pārskata periods, bāzes gads un laika periodi**

6.1. *Pārskata periods un bāzes gads*

76. Pārskata periods, kas noteikts uzņēmuma ***ilgtspējas deklarācijas*** sagatavošanai, arī ***rādītāju*** aprēķinu sagatavošanai, atbilst tā finanšu pārskatu pārskata periodam.

77. Bāzes gads ir vēsturisks atsauces datums vai periods, par kuru ir pieejama informācija un ar kuru var salīdzināt turpmāko informāciju laika gaitā.

78. Ziņojot par izmaiņām un progresu noteikta ***mērķrādītāja*** sasniegšanā, uzņēmums sniedz salīdzināmu informāciju par bāzes gadu attiecībā uz ***rādītājiem***, par kuriem tiek ziņots pašreizējā pārskata periodā. Ja laikposmā starp bāzes gadu un pārskata periodu ir sasniegti kādi atskaites punkti, ziņas par šiem sasniegumiem veido noderīgu kontekstuālo informāciju.

6.2. *Laika periodi – īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa periodu definīcijas ziņu sniegšanas vajadzībām*

79. Sagatavojot ***ilgtspējas deklarāciju***, uzņēmums pieņem šādus laika intervālus no pārskata perioda beigām:

a) īstermiņa periods – finanšu pārskatiem pieņemtā perioda ilgums;

b) vidēja termiņa periods – periods no īstermiņa perioda beigām līdz pieciem gadiem un

c) ilgtermiņa periods – vairāk nekā pieci gadi.

80. Ja ***ietekme*** vai ***darbības*** ir paredzamas periodā, kas ir ilgāks par pieciem gadiem, uzņēmums ilgtermiņa periodam izmanto sīkāku iedalījumu, jo šāda iedalījuma pievienošana sniedz relevantu informāciju.

81. Uzņēmums var pieņemt atšķirīgu vidēja termiņa vai ilgtermiņa perioda definīciju, ja 79. punktā noteikto vidēja termiņa vai ilgtermiņa periodu izmantošanas rezultātā tiek iegūta nebūtiska informācija. Tas var notikt, ja uzņēmums izmanto atšķirīgu definīciju a) saviem būtiskas ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** identificēšanas un pārvaldības procesiem vai b) savām ***darbībām*** un ***mērķrādītājiem***. Šie apstākļi var būt saistīti ar nozarei raksturīgām iezīmēm, piemēram, naudas plūsmu un darījumdarbības cikliem vai plānošanas periodiem, ko nozarē parasti izmanto lēmumu pieņemšanai, kapitālieguldījumu paredzamo ilgumu vai laika periodiem, kuros ***lietotāji*** veic savus novērtējumus.

82. Atsauces uz "īstermiņa", "vidēja termiņa" un "ilgtermiņa" periodu *ESRS* attiecas uz laika periodu, ko uzņēmums noteicis saskaņā ar 79.–81. punktu.

7. **Ar ilgtspēju saistītas informācijas sagatavošana**

7.1. *Salīdzināmā informācija*

83. Uzņēmums atklāj salīdzināmu informāciju par iepriekšējo periodu attiecībā uz visiem kvantitatīvajiem ***rādītājiem*** un naudas summām. Ja tas ir būtiski, lai izprastu pašreizējā perioda ***ilgtspējas deklarāciju***, tam ir jāatklāj arī salīdzināma informācija ilgtspēju aprakstošajam saturam.

84. ***Rādītāju*** (arī rādītāju, ko izmanto ***mērķrādītāju*** noteikšanai un to sasniegšanas progresa uzraudzībai) definīcijai un aprēķiniem laika gaitā jābūt konsekventiem. Ja vien tas nav ***praktiski neiespējami***, uzņēmums sniedz kontekstuālu informāciju un pārskatītus salīdzināmus skaitļus, ja tas ir:

a) no jauna definējis vai aizstājis kādu rādītāju vai mērķrādītāju vai

b) identificējis jaunu informāciju saistībā ar aplēstiem skaitļiem, kas atklāti iepriekšējā periodā, un jaunā informācija sniedz pierādījumus par apstākļiem, kas pastāvējuši šajā periodā.

85. Ja ir ***praktiski neiespējami*** pārskatīt salīdzināmo informāciju par ***rādītāju*** vienam vai vairākiem iepriekšējiem periodiem, uzņēmums šo faktu atklāj.

86. Ja *ESRS* prasīts uzņēmumam uzrādīt vairāk nekā vienu salīdzināmo periodu attiecībā uz kādu ***rādītāju*** vai datu punktu, prevalē attiecīgā *ESRS* prasības.

87. Attiecībā uz ***rādītājiem*** un naudas summām:

a) ja uzņēmums sniedz ziņas par salīdzināmām summām, kas būtiski atšķiras no iepriekšējā periodā paziņotās informācijas, tas norāda izmaiņu iemeslus un starpību starp iepriekšējā periodā paziņotajām summām un pārskatītajām summām;

b) ja uzņēmums ziņo par kādu ***tematu*** vai par būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām*** pirmo reizi, tam nav jāsniedz ar tiem saistītā salīdzināmā informācija pašreizējā pārskata periodā (t. i., ja par tiem nav ziņots uzņēmuma iepriekšējās ***ilgtspējas deklarācijās***); un

c) neskarot atvieglojumu attiecībā uz iegādi un atsavināšanu (sk. 5.4. nodaļu), ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu izpratni par progresu virzībā uz ***mērķrādītāja*** sasniegšanu pēc kādas nozīmīgas iegādes vai atsavināšanas, uzņēmums apraksta, kā darījums ietekmē progresu virzībā uz mērķrādītāja sasniegšanu.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 40 attiecībā uz 84. punkta b) apakšpunktu **(Salīdzināmā skaitļa pārskatīšana)**	Uzņēmumam nav jāpārskata salīdzināmais skaitlis attiecībā uz saņemto jauno informāciju, ja pārskatītie salīdzināmie skaitļi nesniedz noderīgu informāciju, piemēram, ja attiecīgā ***rādītāja*** aplēses metodika pārskata datumā sistemātiski balstās uz iepriekšējā perioda ievaddatiem.

7.2. *Spriedumi, mērījumu nenoteiktība un rezultāta nenoteiktība*

88. Uzņēmums atklāj informāciju, lai ***lietotāji*** varētu saprast:

a) tā izdarītos spriedumus, kuriem ir visbūtiskākā ietekme uz paziņoto informāciju;

b) būtiskas neskaidrības, kas ietekmē sniegto informāciju, ieskaitot to, vai tā balstās uz aplēsēm, un

c) aplēšu būtiskos pieņēmumus un ierobežojumus.

89. Dažos *ESRS* ir prasīts atklāt informāciju, kuras rezultāti ir neskaidri, piemēram, skaidrojumus par iespējamiem nākotnes notikumiem. Vērtējot, vai informācija par šādiem iespējamiem nākotnes notikumiem ir būtiska, uzņēmums atsaucas uz šā standarta 3.2.2. nodaļā minētajiem kritērijiem un ņem vērā:

a) notikumu ***paredzamo finansiālo iespaidu*** (iespējamais rezultāts);

b) iespējamo nākotnes notikumu ***iespējamās ietekmes*** uz cilvēkiem vai vidi nopietnību un varbūtību un

c) iespējamo rezultātu diapazonu un šo iespējamo rezultātu varbūtību attiecīgajā diapazonā.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 41 attiecībā uz 89. punktu **(Par spriedumiem)**	Sagatavojot ***ilgtspējas deklarāciju***, uzņēmums papildus spriedumiem saistībā ar aplēsēm, izdara dažādus citus spriedumus, kuri var būtiski ietekmēt paziņoto informāciju, piemēram, kad tas: a) identificē būtisku informāciju, kas jāiekļauj ilgtspējas deklarācijā (sk. 23. punktu), un b) identificē būtisku ***ietekmi***, ***riskus*** vai ***iespējas***, sasaista tos ar attiecīgo(-ajiem) ***tematu(-iem)*** un novērtē, vai ir nepieciešams atjaunināt ***būtiskuma*** novērtējumu (sk. 3. nodaļu).
AR 42 attiecībā uz 89. punktu **(Saprātīgu un pamatojamu pieņēmumu un aplēšu izmantošana)**	Saprātīgu aplēšu izmantošana, arī ***scenāriju*** vai jutīguma analīzes izstrādē, ir būtiska uzņēmuma ***ilgtspējas deklarācijas*** sagatavošanas daļa. Tas nemazina šīs informācijas noderīgumu ar nosacījumu, ka tiek izskaidroti būtiskie pieņēmumi un aplēses. Pat tas, ka mērījuma nenoteiktības pakāpe ir augsta, ne vienmēr nozīmē, ka šāds pieņēmums vai aplēses nesniedz noderīgu informāciju vai neatbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm (sk. B papildinājumu).
AR 43 attiecībā uz 89. punktu **(Saprātīgu un pamatojamu pieņēmumu un aplēšu izmantošana)**	Pielikuma 88. punkta (b)apakšpunktā minētā prasība attiecas uz aplēsēm, kurām nepieciešami vissarežģītāko, subjektīvāko vai sarežģītāko spriedumu izdarīšana.

7.3. *Atvieglojumi attiecībā uz* ESRS *ilgtspējas deklarācijas sagatavošanu*

90. Uzņēmums var izslēgt darbības no ***rādītāja*** aprēķiniem, ja to būtības dēļ tās nav rādītāja atspoguļotās ***ietekmes***, ***risku*** vai ***iespēju*** nozīmīgs noteicošais faktors un ja nav paredzams, ka to izslēgšana no aprēķina negatīvi ietekmēs paziņotās informācijas relevanci un precīzu atspoguļojumu. Uzņēmums atklāj, vai šis atvieglojums tiek izmantots, un iekļauj visu attiecīgo informāciju, lai ***lietotāji*** varētu saprast no tā izrietošos tvēruma ierobežojumus.

91. Izņemot gadījumus, kad tiek ziņots par *ESRS E1–8* rādītāju "1., 2., 3. pakāpes bruto SEG emisijas", ja uzņēmums bez pārmērīgām izmaksām vai pūlēm var sniegt uzticamus tiešos vai aplēstos datus tikai par objektīvi noteiktu tā paša darbību daļu vai ***vērtības ķēdes*** augšposmu vai lejasposmu, tas atklāj, ka tas ir identificējis būtisku ***ietekmi***, ***riskus*** vai ***iespējas***, bet pašlaik ziņas par attiecīgo ***rādītāju*** iespējams sniegt tikai par daļēju ziņošanas tvērumu vai vērtības ķēdes apakškopu. Šādā gadījumā uzņēmums atklāj informāciju par ***darbībām***, ko tas veicis, lai palielinātu paziņotās informācijas aptvērumu un kvalitāti turpmākajos periodos, un par panākto progresu salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu. Paredzams, ka paziņotās informācijas aptvērums laika gaitā palielināsies, it īpaši attiecībā uz paša darbību rādītājiem. Šo punktu piemēro, neskarot 7.4. apakšnodaļas noteikumu piemērojamību.

92. No saskaņā ar *ESRS E2 "Piesārņojums"*, *ESRS E3 "Ūdens"*, *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"* un *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"* paziņotu vidisko ***rādītāju*** aprēķina tvēruma uzņēmums var izslēgt kopīgas darbības, kuras tas nevar kontrolēt. Uzņēmums atklāj, vai šis atvieglojums tiek izmantots, un iekļauj visu attiecīgo informāciju, kas ļauj izprast no tā izrietošos tvēruma ierobežojumus. Šādos apstākļos un neskarot uzņēmuma novērtējumu, vai tas īsteno operatīvo kontroli, tas atklāj informāciju par ***darbībām***, ko tas veicis, lai palielinātu paziņotās informācijas aptvērumu un tās kvalitāti turpmākajos periodos, un par progresu, kas panākts salīdzinājumā ar iepriekšējo periodu.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 44 attiecībā uz 92. punktu **(Atvieglojums un 3. pakāpes SEG emisijas)**	Sagatavojot informāciju par ***3. pakāpes*** bruto ***SEG emisijām,*** šajā standartā noteiktajās robežās un ņemot vērā *ESRS* E1 "Klimata pārmaiņas" *AR* 19, piemēro *ESRS* E1 "Klimata pārmaiņas" *AR* 24.

7.4. *Saprātīga un pamatojama informācija, kas ir pieejama bez pārmērīgām izmaksām vai pūlēm*

93. Uzņēmums izmanto visu saprātīgo un pamatojamo informāciju, kas uzņēmumam ir pieejama pārskata datumā bez pārmērīgām izmaksām vai pūlēm, nolūkā:

a) apzināt būtisko ***ietekmi***, ***riskus*** vai ***iespējas***;

b) noteikt tā ***vērtības ķēdes*** augšposma un lejusposma tvērumu, ieskaitot to plašumu un sastāvu, attiecībā uz būtisku ietekmi, riskiem vai iespējām;

c) paplašināt informāciju, lai iekļautu informāciju par vērtības ķēdes augšposmu un lejasposmu, kā prasīts 62. punktā;

d) sagatavot informāciju par ***rādītājiem*** un

e) sniegt ziņas par pašreizējo un ***paredzamo finansiālo iespaidu***.

94. Novērtējums par to, kas ir pārmērīgas izmaksas vai pūles, ir atkarīgs no uzņēmuma konkrētajiem apstākļiem, un tajā ir līdzsvaroti jāņem vērā uzņēmuma izmaksas un ieguvumi, ko ***lietotājiem*** sniedz iegūtā informācija.

95. Novērtējumu par saprātīgu un pamatojamu informāciju, kas uzņēmumam ir pieejama bez pārmērīgām izmaksām vai pūlēm, atkārto par katru pārskata periodu. Tas atspoguļo uzņēmuma iepriekš veikto ***darbību*** rezultātus, kuru mērķis ir uzlabot datu pieejamību vai nodrošināt ārējās informācijas lielāku pieejamību. Paredzams, ka tā rezultātā informācijas pieejamība laika gaitā uzlabosies.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 45 attiecībā uz 94. punktu **(Saprātīga un pamatojama informācija, kas pieejama bez pārmērīgām izmaksām vai pūlēm)**	Saprātīga un pamatojama informācija aptver uzņēmumam specifiskus faktorus, kā arī vispārējos apstākļus ārējā vidē. Saprātīga un pamatojama informācija ietver informāciju par pagātnes notikumiem, pašreizējiem apstākļiem un nākotnes apstākļu prognozēm. Uzņēmumam nav pienākuma veikt šādas informācijas izsmeļošu meklēšanu. Novērtējot, vai atklājamās informācijas sagatavošana pārskata datumā būtu saistīta ar pārmērīgām izmaksām vai pūlēm, uzņēmums atsevišķi vai kopā ņem vērā tādus kritērijus kā: a) tā lielumu, resursus un tehnisko gatavību salīdzinājumā ar tā ***vērtības ķēdes*** augšposma un lejasposma mērogu un sarežģītību un b) informācijas piekļuves un apmaiņas rīku, arī digitālo rīku, pieejamību. Novērtējot informācijas pieejamību, uzņēmums: a) izmanto iekšējo un ārējo informāciju, kas uzņēmumam ir pieejama pārskata datumā, atzīstot, ka pieejamība pārskata datumā atspoguļo kopš iepriekšējā perioda īstenotos datu vākšanas uzlabojumus; un b) tiek sagaidīts, ka tas bez pārmērīgām izmaksām vai pūlēm ņems vērā informāciju, kas izriet no: i. iekšējiem resursiem, piemēram, uzņēmuma riska pārvaldības procesiem, informācijas, ko uzņēmums izmanto, sagatavojot finanšu pārskatus, īstenojot savu ***uzņēmējdarbības modeli***, nosakot savu stratēģiju, īstenojot pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju un pārvaldot savu ***ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas***, un ii. ārējiem resursiem, piemēram, nozares vai līdzīgu uzņēmumu grupu pieredzes, un zinātniskiem pētījumiem.

7.5. *Informācijas precizēšana par notikumiem pēc pārskata perioda beigām*

96. Ja pēc pārskata perioda, bet pirms vadības ziņojuma publiskošanas atļaujas saņemšanas, uzņēmums saņem informāciju, kas sniedz pierādījumus vai ieskatus par apstākļiem, kuri pastāvēja pārskata perioda beigās, uzņēmums atjaunina tā atklāto informāciju, ņemot vērā jauno informāciju.

97. Uzņēmums atklāj informāciju par būtiskiem darījumiem, citiem notikumiem un apstākļiem, kas radušies pēc pārskata perioda beigām, bet pirms datuma, kurā saņemta atļauja vadības ziņojuma publiskošanai, un sniedz aprakstošu informāciju, ka pastāv šādi pēc gada beigām notikuši notikumi, apraksta to būtību un iespējamās sekas.

7.6. *Kļūdas pārskatos par iepriekšējiem periodiem*

98. Uzņēmums koriģē būtiskas iepriekšējo periodu kļūdas, sniedzot no jauna iepriekšējā(-o) perioda(-u) salīdzināmās summas, ja vien tas nav ***praktiski neiespējami***. Šī prasība neattiecas uz pārskata periodiem pirms pirmā gada, kad uzņēmums piemēro *ESRS*.

99. Iespējamās pārskata perioda kļūdas, kas atklātas tajā pašā pārskata periodā, koriģē, pirms tiek dota atļauja ***ilgtspējas deklarācijas*** publiskošanai. Tomēr būtiskas kļūdas dažkārt tiek atklātas tikai nākamajā periodā. Ja būtiskas kļūdas tiek atklātas nākamajā periodā un ja ir ***praktiski neiespējami*** noteikt kādas kļūdas ietekmi uz visiem iepriekšējiem periodiem, par kuriem sniegtas ziņas, uzņēmums koriģē salīdzināmo informāciju, lai koriģētu attiecīgo kļūdu no agrākā iespējamā datuma.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 46 attiecībā uz 99. punktu (Iepriekšējo periodu kļūdas)	Iepriekšējo periodu kļūdas ir izlaidumi un nepareizi apgalvojumi uzņēmuma ***ilgtspējas deklarācijā*** par vienu vai vairākiem iepriekšējiem periodiem. Šādas kļūdas rodas, ja netiek izmantota vai tiek nepareizi izmantota uzticama informācija: a) kura bija pieejama, kad vadības ziņojums, kas ietver šo periodu ilgtspējas deklarāciju, tika apstiprināts publiskošanai; un b) attiecībā uz kuru varētu pamatoti gaidīt, ka tā ir iegūta un ņemta vērā, sagatavojot šajos pārskatos iekļauto ilgtspējas informāciju. Šādas kļūdas ietver matemātiskas kļūdas, kļūdas ***rādītāju*** un ***mērķrādītāju*** definīciju piemērošanā, pārprastus faktus vai faktu nepareizu interpretāciju, kā arī krāpšanu. Kļūdu korekcijas nodala no aplēšu izmaiņām. Aplēses varētu būt jāpārskata, tiklīdz kļūst zināma papildu informācija.

7.7. *Informācijas neiekļaušana*

100. Atklājot *ESRS* prasīto informāciju, uzņēmums var neiekļaut šādu informāciju:

a) izņēmuma gadījumos – informāciju, kuras atklāšana nopietni kaitētu uzņēmuma komerciālajam stāvoklim, ar noteikumu, ka ir izpildīti turpmāk minētie nosacījumi:

i. šāda neiekļautā informācija neliedz gūt precīzu un līdzsvarotu izpratni par uzņēmuma attīstību, darbības rezultātiem un stāvokli vai par tā būtiskajiem ***riskiem*** vai ***ietekmi***;

ii. uzņēmums ir konstatējis, ka nav iespējams atklāt informāciju tādā veidā (piemēram, apkopotā veidā), kas tam ļautu sasniegt informācijas izpaušanas prasības mērķus, nopietni nekaitējot tā komerciālajam stāvoklim;

iii. par katru neiekļauto datu punktu uzņēmums atklāj informāciju par to, ka tas ir izmantojis šo atbrīvojumu;

iv. uzņēmums katrā ziņojuma sniegšanas datumā atkārtoti novērtē, vai informāciju joprojām var neiekļaut;

b) informāciju, kas atbilst intelektuālajam kapitālam, intelektuālajam īpašumam, zinātībai, informāciju par tehnoloģijām vai inovācijas rezultātiem un kas būtu kvalificējama par komercnoslēpumu, kā definēts Direktīvas (ES) 2016/943 (Komercnoslēpumu direktīva) ([2]) 2. panta 1. punktā, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

i. par katru neiekļauto datu punktu uzņēmums atklāj informāciju par to, ka tas ir izmantojis šo atbrīvojumu, un

ii. uzņēmums katrā ziņu sniegšanas datumā atkārtoti novērtē, vai informāciju joprojām var neiekļaut.

c) klasificētu informāciju, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/2418 ([3]) 2. panta 7) punktā, ar noteikumu, ka ir izpildīti šādi nosacījumi:

i. par katru neiekļauto datu punktu uzņēmums atklāj informāciju par to, ka tas ir izmantojis šo atbrīvojumu, un

ii. uzņēmums katrā ziņojuma sniegšanas datumā atkārtoti novērtē, vai informāciju joprojām var neiekļaut;

d) citu informāciju, kas jāaizsargā pret neatļautu piekļuvi vai atklāšanu, pamatojoties uz pienākumiem, kas noteikti citos Savienības tiesību aktos vai valsts tiesību aktos, lai aizsargātu fiziskas personas privātumu vai drošību vai juridiskas personas drošību, ar noteikumu, ka ir izpildīti abi šādi nosacījumi:

i. par katru neiekļauto datu punktu uzņēmums atklāj informāciju par to, ka tas ir izmantojis šo atbrīvojumu, un

ii. uzņēmums katrā ziņu sniegšanas datumā atkārtoti novērtē, vai informāciju joprojām var neiekļaut.

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/943 (2016. gada 8. jūnijs) par zinātības un darījumdarbības neizpaužamas informācijas (komercnoslēpumu) aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu (OV L 157, 15.6.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/943/oj) (Komercnoslēpumu direktīva).

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/2418 (2023. gada 18. oktobris), ar ko izveido instrumentu Eiropas aizsardzības industrijas pastiprināšanai, izmantojot kopīgu iepirkumu (*EDIRPA*) (OV L, 2023/2418, 26.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2418/oj).

101. Uzņēmums dara visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka, izņemot 100. punktā minēto informācijas neiekļaušanu, netiek ietekmēta attiecīgās atklājamās informācijas vispārējā relevance.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

***AR* 47 attiecībā uz 101. punktu** **(Informācija, kuru var neiekļaut)**	To, ka uzņēmumiem, kas nav iedibināti Savienībā, nav jāziņo tā pati informācija vēlreiz, nevar izmantot, lai pamatotu informācijas neiekļaušanu saskaņā ar 101. punkta a) apakšpunktu.

7.8. *Ziņu sniegšana par būtiskām iespējām*

102. Sniedzot ziņas par būtiskām ***iespējām***, atklāj aprakstošu informāciju, kas ļauj ***lietotājiem*** izprast iespējas. Uzņēmums neziņo par nozares vispārējām iespējām, bet tikai par iespējām, kas pašlaik tiek izmantotas vai iekļautas tā vispārējā stratēģijā. Sniedzot ziņas par būtiskām iespējām, piemēro *ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"* noteikumus par ***finansiālo iespaidu***.

8. **Prasības attiecībā uz ilgtspējas deklarācijas noformējumu un struktūru**

8.1. *Ilgtspējas deklarācijas vispārējā noformējuma prasība, struktūra un saturs*

103. Visu *ESRS* prasīto atklājamo informāciju uzņēmums sniedz īpašā vadības ziņojuma iedaļā, kas identificēta kā uzņēmuma ***ilgtspējas deklarācija*** un kas ietver arī to atklājamo informāciju, kura iekļauta ar atsauci saskaņā ar 9.3. nodaļu.

104. Ilgtspējas informāciju sniedz:

a) tādā veidā, kas ļauj skaidri atšķirt informāciju, kura prasīta saskaņā ar *ESRS*, no citas vadības ziņojumā iekļautās informācijas; un

b) strukturētu tādā veidā, kas atvieglo piekļuvi ***ilgtspējas deklarācijai*** un tās izpratni gan cilvēkam lasāmā, gan mašīnlasāmā formātā.

105. Uzņēmums strukturē savu ***ilgtspējas deklarāciju*** četrās daļās šādā secībā: vispārīga informācija, vides informācija, sociālā informācija un pārvaldības informācija. Tas var izmantot papildinājumus vai atsevišķas apakšdaļas saskaņā ar 107.–111. punktu. Uzņēmums var strukturēt savu ***ilgtspējas deklarāciju*** atšķirīgi no tā, kā noteikts šī punkta pirmajā teikumā, ar nosacījumu, ka tajā sniegts pamatots paskaidrojums alternatīvas struktūras izmantošanai un ka tas atbilst visiem pārējiem šīs nodaļas noteikumiem.

106. Ja uzņēmums sagatavo atklājamo informāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2020/852 8. pantu un Komisijas deleģētajām regulām, tam tā ir jāiekļauj savā***ilgtspējas deklarācijā***, un tas var to iekļaut atsevišķā vadības ziņojuma papildinājumā. Uz šādu atklājamo informācijas neattiecas *ESRS* noteikumi, izņemot šo punktu.

8.2. *Ilgtspējas deklarācijā iekļautās papildu informācijas sniegšana*

107. Uzņēmums savā ***ilgtspējas deklarācijā*** var iekļaut papildu informāciju, kas izriet no i) citiem tiesību aktiem, kuri pieprasa uzņēmumiem atklāt ilgtspējas informāciju, vai ii) vispārpieņemtiem ilgtspējas ziņu sniegšanas standartiem un regulējuma, tajā skaitā neobligātiem norādījumiem un nozarei specifiskiem norādījumiem, ko publicējušas citas standartu noteicējas struktūras (piemēram, iniciatīva "Global Reporting"), pat ja šāda informācija nav būtiska. Šādu informāciju skaidri identificē ar atbilstīgu atsauci uz saistītajiem tiesību aktiem, standartiem vai regulējumu.

108. Ja tas nepieciešams konkrēta ***lietotāja*** datu pieprasījumu apmierināšanai, uzņēmums savā ***ilgtspējas deklarācijā*** var iekļaut papildu informāciju, kas nav būtiska.

109. Informācija, kas atklāta saskaņā ar 107. un 108. punktu:

a) ir skaidri identificēta kā tāda, kas neizriet no ***būtiskuma*** novērtējuma;

b) sniedz precīzu to aspektu atspoguļojumu, kurus tai paredzēts atainot, un

c) tiek pasniegta tā, lai nepadarītu neuztveramu būtisku informāciju.

8.3. *Informācijas sniegšanas iespējas dažādās ilgtspējas deklarācijas daļās*

110. Uzņēmums ***ilgtspējas deklarācijā*** var sniegt kopsavilkumu, kurā ietverti svarīgākie vēstījumi par tā būtisko ***ietekmi*** uz vidi, sociālo jomu un pārvaldību, ***riskiem*** vai ***iespējām*** un to pārvaldību. Šā kopsavilkuma saturs un noformējums atbilst informācijas kvalitatīvajām iezīmēm un tas ir saskaņā ar *ESRS* noteikumiem sagatavotās ilgtspējas deklarācijas neatņemama daļa. Alternatīvā iespēja – uzņēmums var iekļaut informāciju, atsaucoties uz kopsavilkumu, kas nav iekļauts tā ilgtspējas deklarācijā, bet ir iekļauts, piemēram, citā vadības ziņojuma iedaļā, ar noteikumu, ka tas atbilst iekļaušanas ar atsauci nosacījumiem (sk. 9.3. apakšnodaļu).

111. Uzņēmums savā ***ilgtspējas deklarācijā*** var izmantot papildinājumus vai atsevišķas apakšdaļas:

a) lai sniegtu sīkāku informāciju par jebkuru no četrām daļām;

b) lai atvieglotu lasāmību, pievienojot satura indeksus, tabulas, kurās kartēta dažāda atklātā informācija, vai mijnorāžu tabulas, un

c) lai sniegtu papildu informāciju, kas sagatavota saskaņā ar 8.2. apakšnodaļu.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 48 attiecībā uz 111. punktu **(Sīkākas informācijas sniegšana)**	Uzņēmums var izmantot iekšējās atsauces dažādās ***ilgtspējas deklarācijas*** daļās vai apakšdaļās (arī papildinājumos), lai veicinātu izpratni par saiknēm, kas pastāv starp dažādiem informācijas elementiem. Šīs iekšējās atsauces nav uzskatāmas par iekļaušanu ar atsauci.

9. **Saistītā informācija un saiknes ar citām korporatīvo pārskatu daļām**

9.1. *Saistītā informācija*

112. Uzņēmums sniedz informāciju, kas tā ***ilgtspējas deklarācijas lietotājiem*** ļauj saprast saiknes:

a) ilgtspējas deklarācijas ietvaros un

b) starp ilgtspējas deklarāciju un citiem uzņēmuma publicētajiem korporatīvo pārskatu dokumentiem, arī tā finanšu pārskatiem.

113. Tās pašas informācijas atkārtošana ***ilgtspējas deklarācijā*** var padarīt neuztveramu būtisku informāciju un traucēt kodolīgas un saprotamas informācijas sniegšanu. Ja tā pati informācija attiecas uz vairāk nekā vienu *DR*, uzņēmums var sniegt informāciju tur, kur tai pēc uzņēmuma domām ir vislielākā nozīme, un attiecīgā gadījumā sniegt mijnorādes uz minēto atrašanās vietu.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

***AR* 49 attiecībā uz 113. punktu(a)** **(Saiknes ilgtspējas deklarācijas ietvaros)**	Ilgtspējas deklarācijas ietvaros pastāv šādas saiknes: a) starp vispārīgo atklājamo informāciju par pārvaldību un stratēģiju un informāciju par konkrētu ***tematu*** un b) starp informāciju par būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām*** saskaņā ar *ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"* (SBM 3 un IRO 2) un attiecīgo ***rīcībpolitiku***, ***darbībām***, ***mērķrādītājiem*** un ***rādītājiem***.

9.2. *Tieša un netieša saikne ar finanšu pārskatiem, tajā skaitā pieņēmumu konsekvence*

114. Ja ***ilgtspējas deklarācijā*** ir iekļautas naudas summas vai cita kvantitatīva informācija, kas sniegta arī uzņēmuma finanšu pārskatos, uzņēmums sniedz mijnorādes uz saviem finanšu pārskatiem ("tiešā saikne").

115. Ja ***ilgtspējas deklarācijā*** ir iekļautas summas, kas ir uzņēmuma finanšu pārskatos norādīto summu apkopojums vai daļa no tām ("netiešā saikne"), uzņēmums paskaidro, kā šīs summas ir saistītas ar svarīgākajām finanšu pārskatos norādītajām summām.

116. ***Ilgtspējības deklarācijas*** sagatavošanā izmantotie dati un pieņēmumi pēc iespējas atbilst attiecīgajiem finanšu datiem un pieņēmumiem, kas izmantoti uzņēmuma finanšu pārskatu sagatavošanā. Lai veicinātu izpratni par nozīmīgiem datiem un pieņēmumiem, uzņēmums paskaidro visas nozīmīgās atšķirības starp pieņēmumiem, kas izmantoti ilgtspējas deklarāciju sagatavošanā, un tiem, kas izmantoti finanšu pārskatu sagatavošanā.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

***AR* 50 attiecībā uz 115. punktu** **(Izmantojamā valūta)**	Uzņēmums norāda naudas summas tajā pašā valūtā, ko tas izmanto finanšu pārskatos.

9.3. *Iekļaušana ar atsauci*

117. Ja ir izpildīti 118. punktā minētie nosacījumi, informāciju vai konkrētu datu punktu, kas noteikts *DR*, var iekļaut ***ilgtspējas deklarācijā*** ar mijnorādi uz:

a) citu vadības ziņojuma iedaļu;

b) finanšu pārskatiem;

c) paziņojumu par korporatīvo pārvaldību (ja tas nav vadības ziņojuma daļa);

d) atalgojuma ziņojumu, kas pieprasīts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2007/36/EK (Akcionāru tiesību direktīva – ATD) ([4]);

e) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/1129 (Prospektu regulu) ([5]) 9. pantā minēto universālo reģistrācijas dokumentu un

f) publisko informāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 (Kapitāla prasību regula – KPR) ([6]) (3. pīlāra informācija). Šādā gadījumā informācija atbilst konsolidācijas tvērumam, ko izmanto ilgtspējas deklarācijā, vajadzības gadījumā papildinot iekļauto informāciju ar papildu elementiem.

118. Uzņēmums var iekļaut 117. punktā uzskaitīto informāciju ar atsauci uz dokumentiem vai to daļu ar nosacījumu, ka ar atsauci iekļautā informācija:

a) ir atsevišķs informācijas elements, kas avota dokumentā skaidri norādīts kā tāds un kas attiecas uz attiecīgo *ESRS DR* vai datu punktu;

b) tiek publicēta pirms vadības ziņojuma vai vienlaikus ar to;

c) ir tajā pašā valodā kā ***ilgtspējas deklarācija***;

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2007/36/EK (2007. gada 11. jūlijs) par biržu sarakstos iekļautu sabiedrību akcionāru konkrētu tiesību izmantošanu (OV L 184, 14.7.2007., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2007/36/oj) (Akcionāru tiesību direktīva – ATD).

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1129 (2017. gada 14. jūnijs) par prospektu, kurš jāpublicē, publiski piedāvājot vērtspapīrus vai atļaujot to tirdzniecību regulētā tirgū, un ar ko atceļ Direktīvu 2003/71/EK (OV L 168, 30.6.2017., 12. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1129/oj) (Prospektu regulu).

([6]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj) (Kapitāla prasību regula jeb "KPR").

d) ir ar vismaz tādu pašu ticamības līmeni kā ilgtspējas deklarācija. Šādā gadījumā netiek prasīts, lai ticamības līmenis attiektos uz visu dokumentu, kas satur attiecīgo informāciju, un

e) atbilst tādām pašām tehniskās digitalizācijas prasībām kā pārējā ilgtspējas deklarācijā iekļautā informācija.

119. Ja 118. punktā paredzētie nosacījumi ir izpildīti, informāciju, kas noteikta *DR* vai datu punktā, var iekļaut ***ilgtspējas deklarācijā*** ar atsauci uz uzņēmuma ziņojumu, kas sagatavots saskaņā ar ES vides vadības un audita sistēmas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1221/2009 ([7]). Šādā gadījumā uzņēmums nodrošina, ka ar atsauci iekļautā informācija tiek sagatavota, izmantojot to pašu *ESRS* informācijas sagatavošanas pamatu, tajā skaitā konsolidācijas tvērumu un ***vērtības ķēdes*** augšposma un lejasposma informācijas apstrādi.

120. Uzņēmums ņem vērā paziņotās informācijas vispārējo saskaņotību un nodrošina, ka iekļaušana ar atsauci nepasliktina ***ilgtspējas deklarācijas*** lasāmību.

10. **Pārejas noteikumi**

121. Ja vien nav norādīts citādi, šīs nodaļas pārejas noteikumus piemēro no pirmā finanšu gada, kurā uzņēmumam piemēro ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES (Grāmatvedības direktīva) 19.a un 29.a pantu, saskaņā ar 5. panta 2. punkta pirmo un trešo daļu Direktīvā (ES) 2022/2464 (CSRD), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2025/794 ([8]) (“Atlikšanas mehānisma” direktīva) un Direktīvu (ES) 2026/470 (Omnibus I direktīva). Attiecīgi agrāka brīvprātīga *ESRS* piemērošana neierobežo šajā nodaļā paredzēto atvieglojumu izmantošanu un neizraisa tādu noteikumu stāšanos spēkā, kas stājas spēkā pakāpeniski. Šajā nodaļā finanšu gads ir uzņēmuma ***ilgtspējas deklarācijas*** pārskata periods, kas sākas attiecīgā gada 1. janvārī vai pēc šā datuma.

122. ““Pirmā viļņa” uzņēmumi” ir uzņēmumi, kuriem ir jāziņo par ilgtspēju par finanšu gadiem, kas sākas laikposmā no 2024. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim, neatkarīgi no tā, kad attiecīgā dalībvalsts transponē Direktīvu (ES) 2022/2464 (*CSRD*), kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2025/794 (“Atlikšanas mehānisma” direktīva) un Direktīvu (ES) 2026/470 (Omnibus I direktīva). Tie ir definēti CSRD 5. panta 2. punkta pirmās daļas a) apakšpunktā un trešās daļas a) apakšpunktā. “Pārējie uzņēmumi” ir uzņēmumi, kuriem ir jāziņo par ilgtspēju par finanšu gadiem, kas sākas 2027. gada 1. janvārī vai vēlāk, neatkarīgi no tā, kad attiecīgā dalībvalsts transponē CSRD, kas grozīta ar “Atlikšanas mehānisma” direktīvu un Omnibus I direktīvu. Tie ir definēti CSRD 5. panta 2. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā un trešās daļas b) apakšpunktā.

10.1. Pārejas noteikums saistībā ar 5. nodaļu “Ziņojošais uzņēmums un vērtības ķēdes augšposms un lejasposms”

123. Pirmajos trīs finanšu gados, kuros uz uzņēmumu attiecas ilgtspējas ziņu sniegšanas prasības saskaņā ar Direktīvas 2013/34/ES (Grāmatvedības direktīva) 19.a un 29.a pantu, saskaņā ar 5. panta 2. punkta pirmo un trešo daļu Direktīvā (ES) 2022/2464 (*CSRD*), kas grozīta ar Direktīvu (ES) 2025/794 (“Atlikšanas mehānisma” direktīva) un Direktīvu (ES) 2026/470 (Omnibus I direktīva), un gadījumā, ja nav pieejama visa nepieciešamā informācija par tā ***vērtības ķēdi***, uzņēmums paskaidro, ko tas ir darījis, lai iegūtu nepieciešamo informāciju par tā vērtības ķēdi, iemeslus, kāpēc nebija iespējams iegūt visu nepieciešamo informāciju, un savus plānus nepieciešamās informācijas iegūšanai nākotnē.

10.2. *Pārejas noteikums saistībā ar 7.1. nodaļu “Salīdzināma informācija”*

124. “Pirmā viļņa” uzņēmumiem, kā definēts 122. punktā, par pirmo pārskata gadu saskaņā ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2026/1563 nav jāatklāj salīdzināmā informācija par kvantitatīvajiem ***rādītājiem*** un summām, kā prasīts 7.1. nodaļā, ja minētie rādītāji un summas nav tādi paši kā rādītāji un summas, kas prasīti saskaņā ar Deleģēto regulu (ES) 2023/2772 (pirmais *ESRS* kopums). “Pārējiem uzņēmumiem”, kā definēts 122. punktā, nav jāatklāj salīdzināmā informācija, kā prasīts 7.1. nodaļā, par to pirmo finanšu gadu, kurā tiek sniegtas ziņas.

([7]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1221/2009 (2009. gada 25. novembris) par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (*EMAS*), kā arī par Regulas (EK) Nr. 761/2001 un Komisijas Lēmumu 2001/681/EK un 2006/193/EK atcelšanu (OV L 342, 22.12.2009., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1221/oj).

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2025/794 (2025. gada 14. aprīlis), ar ko groza Direktīvas (ES) 2022/2464 un (ES) 2024/1760 attiecībā uz datumiem, sākot no kuriem dalībvalstīm jāpiemēro noteiktas korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanas un pienācīgas rūpības prasības (OV L, 2025/794, 16.4.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2025/794/oj) (“Atlikšanas mehānisma” direktīva).

10.3. *Pārejas noteikums – pakāpeniski ieviešamo* DR *saraksts*

125. "Pirmā viļņa" uzņēmumi, kā definēts 122. punktā, kuru neto apgrozījums bilances datumā pārsniedz 450 000 000 EUR un vidējais ***darbinieku*** skaits finanšu gadā ir lielāks par 1 000, savā ***ilgtspējas deklarācijā*** var neiekļaut:

a) visas *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas", ESRS S2 "Darbinieki vērtības ķēdē", ESRS S3 "Skartās kopienas"* un *ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji" DR* par finanšu gadiem pirms 2027. finanšu gada, ievērojot *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" 7.–10. punkta noteikumus;

b) visu informāciju par ***paredzamo finansiālo iespaidu***, kas prasīta *ESRS* 2 *"Vispārīgi atklājamā informācija"* 27. punktā un *ESRS* E1–11, attiecībā uz to finanšu gadiem pirms 2028. finanšu gada, izņemot to, kas prasīta saskaņā ar *ESRS* E1–11 39. punkta a) un b) apakšpunktu un 40. punkta a) un b) apakšpunktu;

c) kvantitatīvu informāciju par paredzamo finansiālo iespaidu, kas prasīta *ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"* 27. punktā un *ESRS* E1–11, par to finanšu gadiem pirms 2030. finanšu gada, izņemot to, kas prasīta saskaņā ar *ESRS* E1–11 39. punkta a) un b) apakšpunktu un 40. punkta a) un b) apakšpunktu;

d) kvantitatīvu informāciju par ***vielām, kas rada bažas (SoC)***, kā noteikts *ESRS* E2–5, attiecībā uz to finanšu gadiem pirms 2030. finanšu gada;

e) informāciju par ***vielām, kas rada ļoti lielas bažas (SVHC)***, ja uzņēmums ir tādu ***izstrādājumu lietotājs***, kuri satur šādas vielas, par to finanšu gadiem pirms 2028. finanšu gada, un

f) *ESRS S1–6*, S1–7 attiecībā uz pašu darbiniekiem valstīs, kas nav EEZ valstis, S1–10, S1–11, S1–12, S1–13 datu punktus 37. punkta d) apakšpunkta e) punktā un datu punktus, kas attiecas uz ***ārštata darbiniekiem***, un S1–14 par finanšu gadiem pirms 2027. finanšu gada.

126. "Pirmā viļņa" uzņēmumi, kā definēts 122. punktā, kuru neto apgrozījums bilances datumā nepārsniedz 450 000 000 EUR vai vidējo ***darbinieku*** skaitu 1 000 darbinieku finanšu gadā, savā ***ilgtspējas deklarācijā*** var neiekļaut:

a) visu tematisko standartu visas *DR* attiecībā uz to finanšu gadiem pirms 2027. finanšu gada, ievērojot *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" 7.–10. punkta noteikumus;

b) visu informāciju par ***paredzamo finansiālo iespaidu***, kas prasīta *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" 27. punktā un *ESRS* E1–11, attiecībā uz to finanšu gadiem pirms 2028. finanšu gada, izņemot to, kas prasīta saskaņā ar *ESRS* E1–11 39. punkta a) un b) apakšpunktu un 40. punkta a) un b) apakšpunktu;

c) kvantitatīvu informāciju par paredzamo finansiālo iespaidu, kas prasīta *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" 27. punktā un *ESRS* E1–11, par finanšu gadiem pirms 2030. finanšu gada, izņemot to, kas prasīta saskaņā ar *ESRS* E1–11 39. punkta a) un b) apakšpunktu un 40. punkta a) un b) apakšpunktu;

d) kvantitatīvu informāciju par ***vielām, kas rada bažas (SoC)***, kā noteikts *ESRS* E2–5, attiecībā uz to finanšu gadiem pirms 2030. finanšu gada;

e) informāciju par ***vielām, kas rada ļoti lielas bažas (SVHC)***, ja uzņēmums ir tādu ***izstrādājumu lietotājs***, kuri satur šādas vielas, par to finanšu gadiem pirms 2028. finanšu gada, un

f) *ESRS* S1–6, S1–7 attiecībā uz pašu darbiniekiem valstīs, kas nav EEZ valstis, S1–10, S1–11, S1–12, S1–13 datu punktus 37. punkta d) un e) apakšpunktā un datu punktus, kas attiecas uz ***ārštata darbiniekiem***, un S1–14 par finanšu gadiem pirms 2027. finanšu gada.

127. "Pārējie uzņēmumi", kā definēts 122. punktā, savā ***ilgtspējas deklarācijā*** var neiekļaut:

a) visas *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas", ESRS S2 "Darbinieki vērtības ķēdē", ESRS S3 "Skartās kopienas"* un *ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji" DR* pirmajos divos ziņu sniegšanas gados;

b) visu informāciju par ***paredzamo finansiālo iespaidu***, kas prasīta *ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"* 27. punktā un *ESRS* E1–11, attiecībā uz to pirmajiem diviem finanšu gadiem, par kuriem tiek sniegtas ziņas, izņemot to, kas prasīta saskaņā ar *ESRS* E1–11 39. punkta a) un b) apakšpunktu un 40. punkta a) un b) apakšpunktu;

c) kvantitatīvu informāciju par paredzamo finansiālo iespaidu, kas prasīta *ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"* 27. punktā un *ESRS* E1–11, attiecībā uz to pirmajiem četriem finanšu gadiem, par kuriem tiek sniegtas ziņas, izņemot to, kas prasīta saskaņā ar *ESRS* E1–11 39. punkta a) un b) apakšpunktu un 40. punkta a) un b) apakšpunktu;

d) kvantitatīvu informāciju par ***vielām, kas rada bažas (SoC)***, kā noteikts *ESRS* E2–5, attiecībā uz to pirmajiem trim finanšu gadiem, par kuriem tiek sniegtas ziņas;

e) informāciju par ***vielām, kas rada ļoti lielas bažas (SVHC)***, ja uzņēmums ir tādu ***izstrādājumu lietotājs***, kuri satur šādas vielas, attiecībā uz to pirmo finanšu gadu, par kuru tiek sniegtas ziņas, un

f) *ESRS S1–6*, S1–7 attiecībā uz pašu ***darbiniekiem*** valstīs, kas nav EEZ valstis, S1–10, S1–11, S1–12, S1–13 datu punktus 37. punkta d) un e) apakšpunktā un datu punktus, kas attiecas uz ***ārštata darbiniekiem***, un S1–14 par to pirmo finanšu gadu, par kuru tiek sniegtas ziņas.

A papildinājums

Tematu saraksts

Šis papildinājums ir *ESRS 1 "Vispārīgas prasības"* neatņemama sastāvdaļa un sniedz nesaistošus norādījumus, lai palīdzētu piemērot šā standarta noteikumus.

Nākamajā tabulā ir sniegts tematisko standartu aptverto ***tematu*** un apakštematu saraksts, kas ir viens no pamatiem ***dubultā būtiskuma*** novērtējuma veikšanai. Nosakot ziņojamos tematus vai apakštematus, uzņēmumam ir jāņem vērā savi īpašie apstākļi. Vajadzības gadījumā tas ņem vērā tematus vai apakštematus, uz kuriem *ESRS* neattiecas, lai izstrādātu uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju par būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, kā aprakstīts 11. punktā.

Temati	Apakštemati
Klimata pārmaiņas (*ESRS* E1)	Klimata pārmaiņu mitigācija
	Pielāgošanās klimata pārmaiņām
	Enerģētika
Piesārņojums (*ESRS* E2)	Gaisa piesārņojums
	Ūdeņu piesārņojums
	Augsnes piesārņojums
	Vielas, kas rada bažas, tajā skaitā vielas, kas rada ļoti lielas bažas
	Mikroplastmasa
Ūdens (*ESRS* E3)	Ūdens izmantošana, tajā skaitā ņemšana, patēriņš, novadīšana un uzglabāšana
Biodaudzveidība un ekosistēmas (*ESRS* E4)	Biodaudzveidības un ekosistēmu pārmaiņu faktori (tajā skaitā sauszemes un jūras dzīvotņu izmaiņas, invazīvās sugas)
	Sugu stāvoklis
	Sauszemes un jūras ekosistēmu apjoms un stāvoklis
	Ekosistēmu pakalpojumi
Aprites ekonomika un resursu izmantojums (*ESRS* E5)	Ienākošie resursi
	Izejošie resursi, kas saistīti ar produktiem un pakalpojumiem
	Izejošie resursi (atkritumi)
Pašu darbaspēks un darbinieki vērtības ķēdē (*ESRS* S1/S2) (*)	Darba nosacījumi (tajā skaitā adekvātas algas, darba un privātās dzīves līdzsvars, darba laiks, droša nodarbinātība) un sociālā aizsardzība
	Sociālais dialogs un darba koplīguma slēgšanas sarunas, biedrošanās brīvība, darba ņēmēju informēšana un konsultēšana, tajā skaitā ar darbinieku padomju starpniecību
	Darba aizsardzība
	Apmācība un prasmju pilnveidošana
	Daudzveidība un vienlīdzīga attieksme (tajā skaitā dzimumu līdztiesība, vienāda darba samaksa par līdzvērtīgu darbu, personu ar invaliditāti nodarbināšana un iekļaušana, nediskriminēšana, aizskaršanas novēršana, pasākumi pret vardarbību)
	Citas ar darbu saistītas cilvēktiesības (tajā skaitā, bērnu darbs, piespiedu darbs, pienācīgi mājokļi, ūdens un sanitārija, privātums) (**)

Temati	Apakštemati
Skartās kopienas (*ESRS* S3)	Kopienu ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības (tajā skaitā ar zemi saistīta ietekme, ar drošību saistīta ietekme, pienācīgi mājokļi un pārtika, ūdens un sanitārija)
	Kopienu pilsoniskās un politiskās tiesības (tajā skaitā vārda brīvība, pulcēšanās brīvība, ietekme uz cilvēktiesību aizstāvjiem)
	Pirmiedzīvotāju tautu tiesības (tajā skaitā brīvprātīga, iepriekšēja un apzināta piekrišana, pašnoteikšanās, kultūras tiesības)
Patērētāji un tiešie lietotāji (*ESRS* S4)	Ar informāciju saistīta ietekme uz patērētājiem vai lietotājiem (tajā skaitā privātums, piekļuve informācijai, vārda brīvība)
	Patērētāju vai tiešo lietotāju personiskā drošība (tajā skaitā darba aizsardzība, bērnu aizsardzība, personas drošība)
	Patērētāju vai tiešo lietotāju sociālā iekļaušana (tajā skaitā piekļuve produktiem un pakalpojumiem, atbildīga tirgvedības prakse, nediskriminēšana)
Darījumdarbības prakse (*ESRS* G1)	Korporatīvā kultūra, tajā skaitā korupcijas un kukuļošanas apkarošana, trauksmes cēlēju aizsardzība un dzīvnieku labturība
	Politiskā iesaiste, tajā skaitā lobēšanas darbības
	Attiecību ar piegādātājiem pārvaldība, tajā skaitā saistībā ar maksājumu veikšanas praksi, it īpaši maksājumu kavējumi maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU)

(*) Piezīme attiecībā uz *ESRS* S2 "Darbinieki vērtības ķēdē". Būtiskuma novērtējuma detalizācijas pakāpe darbiniekiem vērtības ķēdē salīdzinājumā ar pašu darbiniekiem veikto novērtējumu ir atkarīga no pieejamo datu veida un kvalitātes. Tas var novest pie dažādiem analīzes dziļuma un detalizācijas līmeņiem, it īpaši attiecībā uz ietekmi un riskiem vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā. Tādējādi, lai gan *ESRS* S1 "Pašu darbaspēks" un *ESRS* S2 "Darbinieki vērtības ķēdē" apakštemati ir saskaņoti, veids, kādā uzņēmums apsver un novērtē negatīvo ietekmi un riskus, dažādos apakštematos var atšķirties.

(**) "Ūdens un sanitārija" attiecas uz *ESRS* S2 "Darbinieki vērtības ķēdē".

B papildinājums

Informācijas kvalitatīvās iezīmes

Šis papildinājums ir *ESRS 1 "Vispārīgas prasības"* neatņemama daļa, un tam ir tāds pats spēks kā citām šā standarta daļām. Šajā papildinājumā ir definētas kvalitatīvās iezīmes, kurām jāatbilst informācijai, kas sniegta saskaņā ar *ESRS* sagatavotajā ***ilgtspējas deklarācijā***, kā izklāstīts *ESRS* 1 "Vispārīgas prasības" 2. nodaļā.

Relevance

QC1. Ilgtspējas informācija ir relevanta, ja tā var ietekmēt ***lietotāju*** lēmumus saskaņā ar ***dubultā būtiskuma*** pieeju (sk. 3. nodaļu).

QC2. Informācija var ietekmēt lēmumu pieņemšanu pat tad, ja daži ***lietotāji*** izvēlas to neizmantot vai jau ir informēti par to no citiem avotiem. Ilgtspējas informācija var ietekmēt lietotāju lēmumus, ja tai ir prognozējoša vai apstiprinoša vērtība, vai abas šīs vērtības. Informācijai ir prognozējoša vērtība, ja to var izmantot kā ievaddatus procesos, ko lietotāji izmanto, lai prognozētu nākotnes rezultātus. Ilgtspējas informācijai nav jābūt prognozes formā, lai tai būtu prognozējoša vērtība, bet tai ir prognozējoša vērtība, ja lietotāji to izmanto savu prognožu sagatavošanai.

QC3. Informācijai ir apstiprinoša vērtība, ja tā sniedz atgriezenisko saiti par iepriekšējiem izvērtējumiem (tos apstiprina vai izmaina).

QC4. ***Būtiskums*** ir uzņēmumam specifisks relevances aspekts, kura pamatā ir to vienību būtība vai apjoms (vai gan būtība, gan apjoms), uz ko attiecas informācija, kā novērtēts uzņēmuma ilgtspējas ziņu sniegšanas kontekstā (sk. 3. nodaļu).

Precīzs atspoguļojums

QC5. Lai informācija būtu noderīga, tai ne tikai jāatspoguļo attiecīgās parādības, bet arī precīzi jāatspoguļo to parādību būtība, ko ar šo informāciju paredzēts atspoguļot. Lai informācija būtu atspoguļota precīzi, tai jābūt a) pilnīgai, b) neitrālai un c) precīzai.

QC6. Pilnīgs ***ietekmes***, ***riska*** vai ***iespējas*** attēlojums ietver visu būtisko informāciju, kas ***lietotājiem*** nepieciešama, lai izprastu šo ietekmi, risku vai iespēju. Tas ietver to, kā uzņēmums ir pielāgojis savu stratēģiju, riska pārvaldību un pārvaldību, reaģējot uz šo ietekmi, risku vai iespēju, kā arī ***rīcībpolitiku*** un ***darbības***, kas izveidotas to pārvaldīšanai, un ***rādītājus***, kas identificēti, lai noteiktu ***mērķrādītājus*** un novērtētu darbības rezultātus.

QC7. Neitrāls attēlojums ir tāds, kas nav neobjektīvs informācijas atlases vai atklāšanas ziņā. Informācija ir neitrāla, ja tā nav tendencioza, tai nav piešķirta lielāka nozīme, tā nav uzsvērta, tās nozīme nav mazināta vai kā citādi manipulēta ar nolūku panākt lielāku iespēju, ka ***lietotāji*** šo informāciju uztvers labvēlīgi vai nelabvēlīgi. Tā ir līdzsvarota, lai aptvertu labvēlīgus/pozitīvus un nelabvēlīgus/negatīvus aspektus. Gan negatīvajai un pozitīvajai būtiskajai ***ietekmei*** no ***ietekmes būtiskuma*** viedokļa, gan būtiskajiem ***riskiem*** un ***iespējām*** no ***finansiālā būtiskuma*** viedokļa tiek pievērsta vienāda uzmanība. Lai informācijas atspoguļojums būtu neitrāls, jebkāda informācija par ilgtspējas mērķiem (piemēram, ***mērķrādītājiem*** vai plāniem) attiecas gan uz mērķiem, gan uz faktoriem, kas uzņēmumam varētu traucēt sasniegt šos mērķus.

QC8. Neitralitāti atbalsta, ievērojot piesardzību, proti – apdomīgumu, kad jāizdara spriedumi nenoteiktības apstākļos. Informācijai neveic neto aprēķinus un to nekompensē, lai tā būtu neitrāla. Piesardzība nozīmē, ka ***iespējas*** netiek pārspīlētas un ***riski*** netiek novērtēti par zemu. Tāpat piesardzība neļauj pārāk zemu novērtēt iespējas vai pārāk augstu novērtēt riskus. Uzņēmums var uzrādīt neto informāciju papildus bruto vērtībām, ja šāds atspoguļojums nemaskē attiecīgo informāciju un ietver skaidru paskaidrojumu par neto aprēķinu ietekmi un to iemesliem.

QC9. Informācija var būt precīza, pat ja tā nav pilnīgi precīza visos aspektos. Precīza informācija nozīmē, ka uzņēmums ir ieviesis atbilstošus procesus un iekšējo kontroli, lai izvairītos no būtiskām kļūdām vai būtiskiem nepareiziem apgalvojumiem. Tādējādi aplēses sniedz, skaidri uzsverot to iespējamos ierobežojumus un ar tiem saistīto nenoteiktību (sk. 7.2. nodaļu). Nepieciešamās un sasniedzamās precizitātes līmenis, kā arī faktori, kas padara informāciju precīzu, ir atkarīgi no informācijas veida un tajā aplūkoto ***tematu*** būtības. Piemēram, attiecībā uz precizitāti ir nepieciešams, lai:

a) faktiskā informācija būtu bez būtiskām kļūdām;

b) apraksti būtu precīzi;

c) būtu skaidri norādīts aplēšu, aptuveno vērtību un prognožu attiecīgais raksturs;

d) nebūtu pieļautas būtiskas kļūdas, izvēloties un piemērojot atbilstošu aplēses, aptuvenās vērtības vai prognozes izstrādes procesu, un šā procesa ievaddati būtu saprātīgi un pamatoti;

e) apgalvojumi būtu pamatoti un balstīti uz pietiekamas kvalitātes un kvantitātes informāciju, un

f) informācija par spriedumiem attiecībā uz nākotni precīzi atspoguļotu gan šos spriedumus, gan informāciju, uz kuras tie balstīti.

Salīdzināmība

QC10. Ilgtspējas informācija ir salīdzināma, ja to var salīdzināt ar informāciju, ko uzņēmums sniedzis iepriekšējos periodos, un to var salīdzināt ar informāciju, ko snieguši citi uzņēmumi, jo īpaši tie, kas veic līdzīgas darbības vai darbojas tajā pašā nozarē. Atskaites punkts salīdzināšanai var būt ***mērķrādītājs***, bāzes stāvoklis, nozares etalons, salīdzināma informācija no citiem uzņēmumiem vai no starptautiski atzītas organizācijas utt.

QC11. Saskanīgums ir saistīts ar salīdzināmību, bet nav tas pats, kas salīdzināmība. Saskanīgums attiecas uz to pašu pieeju vai metožu izmantošanu vienam un tam pašam ***tematam*** dažādos periodos konkrētajā uzņēmumā un citos uzņēmumos. Saskanīgums palīdz sasniegt salīdzināmības mērķi.

QC12. Salīdzināmība nav vienveidība. Lai informācija būtu salīdzināma, līdzīgiem komponentiem ir jāizskatās līdzīgi, bet dažādiem komponentiem ir jāizskatās dažādi. Ilgtspējas informācijas salīdzināmību nepalielina tas, ka atšķirīgi elementi izskatās līdzīgi, tāpat kā to nepalielina tas, ka līdzīgi elementi izskatās atšķirīgi.

Pārbaudāmība

QC13. Pārbaudāmība palīdz ***lietotājiem*** gūt pārliecību, ka informācija ir pilnīga, neitrāla un precīza. Ilgtspējas informācija ir pārbaudāma, ja ir iespējams apstiprināt pašu informāciju vai tās iegūšanai izmantotos ievaddatus.

QC14. Pārbaudāmība nozīmē, ka dažādi zinoši un neatkarīgi novērotāji var vienoties (kaut ne vienmēr visā pilnībā) par to, ka kāds konkrēts atspoguļojums ir precīzs. Ilgtspējas informāciju sniedz tādā veidā, kas uzlabo tās pārbaudāmību, piemēram:

a) iekļaujot informāciju, ko var apstiprināt, salīdzinot to ar citu ***lietotājiem*** pieejamu informāciju par uzņēmuma darījumdarbību, citiem uzņēmumiem vai ārējo vidi;

b) sniedzot informāciju par ievaddatiem un aprēķinu metodēm, kas izmantotas aplēšu vai aptuveno vērtību iegūšanai; un

c) sniedzot informāciju, ko pārskatījušas un apstiprinājušas ***administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras*** vai to komitejas.

QC15. Daļa ilgtspējas informācijas būs sniegta paskaidrojumu vai uz nākotni vērstas informācijas veidā. Šādu atklājamo informāciju var pamatot, precīzi un faktiski atspoguļojot, piemēram, uzņēmuma stratēģijas, plānus un ***riska*** analīzi. Lai palīdzētu ***lietotājiem*** izlemt, vai izmantot šādu informāciju, uzņēmums apraksta informācijas sagatavošanas pamatā esošos pieņēmumus un metodes, kā arī citus faktorus, kas sniedz pierādījumus, kuri apliecina, ka tā atspoguļo uzņēmuma faktiskos plānus vai lēmumus.

Saprotamība

QC16. Ilgtspējas informācija ir saprotama, ja tā ir skaidra un kodolīga. Saprotama informācija ļauj jebkuram saprātīgam un zinošam ***lietotājam*** viegli saprast paziņoto informāciju.

QC17. Lai ilgtspējas informācija būtu kodolīga, a) tā nedrīkst būt vispārīga, uzņēmumam nespecifiska informācija; tajā nedrīkst būt nevajadzīgas informācijas dublēšanās, tajā skaitā informācijas, kas sniegta arī finanšu pārskatos; un c) tā jāveido skaidrā valodā un ar labi strukturētiem teikumiem un rindkopām. Atklājamā informācija ir kodolīga, ja tā ietver tikai būtisku informāciju. Papildu informāciju, kas sniegta saskaņā ar 8.2. apakšnodaļu, sniedz tā, lai izvairītos no būtiskas informācijas padarīšanas par neuztveramu.

QC18. Skaidrību varētu palielināt, nošķirot informāciju par izmaiņām pārskata periodā no "pastāvīgās" informācijas, kas dažādos periodos paliek relatīvi nemainīga. To var izdarīt, piemēram, atsevišķi aprakstot uzņēmuma ar ilgtspēju saistītās pārvaldības un ***riska*** pārvaldības procesu iezīmes, kas ir mainījušās kopš iepriekšējā pārskata perioda, salīdzinājumā ar tām, kas nav mainījušās.

QC19. Ilgtspējas informācijas pilnīgums, skaidrība un salīdzināmība ir atkarīga no tā, vai informācija tiek sniegta kā vienots veselums. Lai ilgtspējas informācija būtu saskanīga, tā jāsniedz tā, lai izskaidrotu kontekstu un saiknes starp saistīto informāciju. Saskanība arī nozīmē, ka uzņēmumam informācija jāsniedz tādā veidā, kas ļauj ***lietotājiem*** saistīt informāciju par tā ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām*** ar uzņēmuma finanšu pārskatos sniegto informāciju.

QC20. Ja finanšu pārskatos aprakstītie ***riski*** un ***iespējas*** ietekmē ilgtspējas ziņu sniegšanu, uzņēmums ***ilgtspējas deklarācijā*** iekļauj informāciju, kas nepieciešama, lai ***lietotāji*** varētu novērtēt šo ietekmi, un norāda atbilstošas saiknes ar finanšu pārskatiem (sk. 9. nodaļu). Informācijas līmenis, detalizācijas pakāpe un tehniskais līmenis ir pieskaņoti lietotāju vajadzībām un vēlmēm. Jāizvairās no saīsinājumiem, kā arī jādefinē un jānorāda izmantotās mērvienības.

ESRS 2 "VISPĀRĪGI ATKLĀJAMĀ INFORMĀCIJA"

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Informācijas atklāšanas prasības

Informācijas atklāšanas prasība BP-1. Pamats ilgtspējas deklarācijas sagatavošanai

Informācijas atklāšanas prasība BP-2. Konkrēta informācija, ja uzņēmums izmanto pakāpeniskas ieviešanas iespējas

Pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *GOV-1*. Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas saistībā ar ilgtspēju

Informācijas atklāšanas prasība *GOV-2*. Ar ilgtspēju saistītu darbības rezultātu iekļaušana stimulēšanas shēmās

Informācijas atklāšanas prasība *GOV-3*. Paziņojums par pienācīgu rūpību

Informācijas atklāšanas prasība *GOV-4*. Riska pārvaldība un iekšējā kontrole attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanu

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība *SBM-1*. Stratēģija, uzņēmējdarbības modelis un vērtības ķēde

Informācijas atklāšanas prasība *SBM-2*. Ieinteresēto personu intereses un viedokļi

Informācijas atklāšanas prasība *SBM-3*. Būtiskas ietekmes, risku un iespēju mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli un finansiālais iespaids

Informācijas atklāšanas prasība *IRO-1*. Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesa apraksts un būtiska sniedzamā informācija

Informācijas atklāšanas prasība *IRO-2*. Būtiska ietekme, riski un iespējas un ilgtspējas deklarācijā iekļautās informācijas atklāšanas prasības

Vispārīgās informācijas atklāšanas prasības (GDR) attiecībā uz rīcībpolitiku, darbībām, rādītājiem un mērķrādītājiem

Vispārīgā informācijas atklāšanas prasība attiecībā uz rīcībpolitiku – GDR-P

Vispārīgā informācijas atklāšanas prasība attiecībā uz darbībām un resursiem – GDR-A

Vispārīgā informācijas atklāšanas prasība attiecībā uz rādītājiem – GDR-M

Vispārīgā informācijas atklāšanas prasība attiecībā uz mērķrādītājiem – GDR-T

A papildinājums. *To datu punktu saraksts transversālajos un tematiskajos standartos, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem*

Mērķis

1. *ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"* ir izklāstītas informācijas atklāšanas prasības (*DR*), kas attiecas uz visiem ilgtspējas ***tematiem*** (t. i., transversālas prasības). Tas aptver ziņošanas jomas, kas noteiktas *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. punktā.

2. Uzņēmums piemēro šajā standartā noteiktās *DR*, sniedzot informāciju par būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām*** un ar tiem saistītajiem ***tematiem***, un sniedz šādu informāciju saskaņā ar *ESRS* 1 "Vispārīgās prasības" 52. un 53. punktu par apkopošanu un sadalīšanu.

Informācijas atklāšanas prasības

Informācijas atklāšanas prasība BP-1. Pamats ilgtspējas deklarācijas sagatavošanai

3. Šīs *DR* mērķis ir palīdzēt izprast ***ilgtspējas deklarācijas*** sagatavošanas pamatu, tajā skaitā *ESRS* 1 "Vispārīgās prasības" prasīto atklājamo informāciju konkrētos apstākļos.

4. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:

   a) to, vai ***ilgtspējas deklarācija*** ir sagatavota konsolidētā vai individuālā līmenī, un, ja uzņēmuma paša darbību ziņošanas robeža atšķiras no konsolidētajos finanšu pārskatos pieņemtās robežas, šīs atšķirības aprakstu un iemeslus; un

   b) pārskatu par to, cik lielā mērā ilgtspējas deklarācija aptver uzņēmuma ***vērtības ķēdes*** augšposmu un lejasposmu.

5. Uzņēmums norāda, ka tā ***ilgtspējas deklarācija*** ir sagatavota saskaņā ar *ESRS*, kas piemērojams pārskata perioda beigās.

6. Uzņēmums atklāj visus atvieglojumus, izvēles iespējas vai citus īpašus noteikumus, kas paredzēti *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"*, kurus tas piemēro, kopā ar saistīto nepieciešamo informāciju.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ BP-1

AR 1 attiecībā uz 4. punkta a) apakšpunktu	Atšķirības salīdzinājumā ar ziņošanas robežu, ko izmanto konsolidētajos finanšu pārskatos, var rasties, ja kādu meitasuzņēmumu izslēdz no konsolidācijas, jo tas ir finansiāli nebūtisks (*ESRS 1 "Vispārīgās prasības"*, 62. punkts).
AR 2 attiecībā uz 6. punktu	Atvieglojumi, izvēles iespējas vai citi īpaši noteikumi, kas jāņem vērā, ir šādi: a) atvieglojums saistībā ar iegādi un atsavināšanu (*ESRS 1 "Vispārīgas prasības"*, 74. un 75. punkts); b) novirze no iepriekš noteiktiem laika periodiem (*ESRS 1 "Vispārīgās prasības"*, 81. punkts); c) izmaiņas ilgtspējas informācijas sagatavošanā vai sniegšanā (*ESRS 1 "Vispārīgās prasības"*, 84. un 85. punkts); d) salīdzināmās informācijas korekcijas (*ESRS 1 "Vispārīgas prasības"*, 87. punkta a) un c) apakšpunkts); e) būtiska sprieduma un informācijas, kas saistīta ar būtiskām neskaidrībām, piemērošana (*ESRS 1 "Vispārīgas prasības"*, 89. punkts); f) konkrētas informācijas neiekļaušana gadījumos, kas minēti *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 100. punktā); g) atvieglojums, kas ļauj no ***rādītāja*** aprēķina izslēgt darbības, kuras nav būtisks ***ietekmi***, ***riskus*** vai ***iespējas*** noteicošs faktors (*ESRS 1 "Vispārīgas prasības"*, 90. punkts);

	h) atvieglojums, kas ļauj sniegt ziņas par rādītāju daļējās ziņošanas robežās, jo trūkst uzticamu datu (*ESRS 1 "Vispārīgas prasības"*, 91. punkts); i) atvieglojums, ar ko no vides rādītājiem izslēdz kopīgas darbības (*ESRS 1 "Vispārīgas prasības"*, 92. punkts); j) būtiski ierobežojumi, kas ietekmē paziņoto informāciju saskaņā ar noteikumu par pārmērīgām izmaksām vai pūlēm attiecībā uz konkrētiem datu punktiem (*ESRS 1 "Vispārīgas prasības"*, 7.4. nodaļa); k) informācijas atjaunināšana par notikumiem pēc pārskata perioda beigām (*ESRS 1 "Vispārīgas prasības"*, 96. un 97. punkts); l) ziņošanas kļūdas iepriekšējos periodos (*ESRS 1 "Vispārīgas prasības"*, 98. un 99. punkts). Uzņēmums var sniegt 6. punktā prasīto informāciju ***ilgtspējas deklarācijas*** iedaļā "Vispārīga informācija" vai kopā ar attiecīgo atklājamo informāciju, uz kuru informācija attiecas.

Informācijas atklāšanas prasība BP-2. *Konkrēta informācija, ja uzņēmums izmanto pakāpeniskas ieviešanas iespējas*

7. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par pakāpeniskas ieviešanas noteikumiem, ko uzņēmums ir izmantojis.

8. Ja, piemērojot *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 125. punkta a) apakšpunktā, 126. punkta a) apakšpunktā un 127. punkta a) apakšpunktā paredzētos pakāpeniskas ieviešanas noteikumus, uzņēmums neiekļauj informāciju, kas prasīta vienā vai vairākos minētajā punktā uzskaitītajos standartos, tas tomēr atklāj, vai uzņēmuma ***būtiskuma*** novērtējuma rezultātā ***ietekme***, ***riski*** un ***iespējas***, kas saistīti ar minētajos standartos aptvertajiem ***tematiem***, ir novērtēti kā būtiski.

9. Turklāt papildus 8. punktam, ja vismaz viens no šiem ***tematiem*** ir novērtēts kā būtisks, uzņēmums par katru būtisko tematu:

   a) atklāj tematu vai apakštematu(-us), kas novērtēts(-i) kā būtisks(-i), un īsi apraksta, kā uzņēmuma ***uzņēmējdarbības modelī*** un stratēģijā ir ņemta vērā tā ***ietekme*** saistībā ar minētajiem tematiem. Uzņēmums var atklāt šo informāciju temata vai apakštemata līmenī;

   b) īsi apraksta visus ***mērķrādītājus***, ko tas ir noteicis saistībā ar attiecīgajiem tematiem, progresu, ko tas ir panācis šo mērķrādītāju sasniegšanā, un to, vai tā mērķrādītāji saistībā ar ***biodaudzveidību*** un ***ekosistēmām*** ir balstīti uz pārliecinošiem zinātniskiem pierādījumiem;

   c) īsi apraksta savu ***rīcībpolitiku*** saistībā ar attiecīgajiem jautājumiem;

   d) īsi apraksta ***darbības***, ko tas ir veicis, lai identificētu, uzraudzītu, novērstu, mazinātu, izbeigtu, minimizētu vai labotu faktisku vai iespējamu negatīvu ietekmi, kas saistīta ar attiecīgajiem tematiem, un šādu darbību rezultātus un

   e) atklāj ***rādītājus***, kas attiecas uz attiecīgajiem tematiem.

10. Ja, piemērojot citus pakāpeniskas ieviešanas noteikumus, kas paredzēti *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 125 punkta b)–e) apakšpunktā, 126. punkta b)–e) apakšpunktā un 127. punkta b)–e) apakšpunktā, uzņēmums neiekļauj informāciju, kas prasīta citās minētajos punktos uzskaitītajās *DR*, tas atklāj šo faktu.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ BP-2

AR 3 attiecībā uz 9. punktu	Uzņēmums 9. punktā prasīto informāciju var sniegt vai nu ***ilgtspējas deklarācijas*** vispārīgajā daļā, vai kopā ar attiecīgo tematisko atklājamo informāciju.
AR 4 attiecībā uz 10. punktu	Uzņēmums 10. punktā prasīto informāciju var sniegt vai nu ***ilgtspējas deklarācijas*** vispārīgajā daļā, vai satura indeksā, kā minēts *ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"* IRO-2, *AR* 29, ja tas izvēlas minēto iespēju.

Pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība GOV-1. *Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas saistībā ar ilgtspēju*

11. Šīs *DR* mērķis ir nodrošināt izpratni par ***administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru*** funkcijām un pienākumiem, kā arī par saistītajiem procesiem, kontrolēm un procedūrām būtiskas ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** uzraudzībā, pārvaldībā un pārraudzībā.

12. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:

a) attiecībā uz ***administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru*** sastāvu – ***neatkarīgo valdes locekļu*** procentuālo īpatsvaru ([9]), ***darbinieku*** un citu strādājošo, ja tādi ir, pārstāvību un procentuālo īpatsvaru pēc dzimuma un pēc citiem daudzveidības aspektiem, ko uzņēmums ņem vērā;

b) administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru speciālās zināšanas un prasmes saistībā ar būtiskas ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** uzraudzību un pārvaldību un to, kā tās nosaka, vai ir pieejamas vai tiks attīstītas atbilstošas prasmes un speciālās zināšanas, lai pārvaldītu vai pārraudzītu stratēģijas un citus pasākumus, kas izstrādāti reaģēšanai uz būtisku ietekmi, riskiem un iespējām;

c) to personu, valdes komiteju vai līdzīgu struktūru identitāti un pienākumus administratīvajās, vadības un uzraudzības struktūrās, kuras ir atbildīgas par būtiskas ietekmes, risku un iespēju pārvaldību vai pārraudzību, norādot jebkādu ietekmi, riskus un iespējas, ko tieši risina administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras, nedeleģējot galveno lēmumu pieņemšanu citām struktūrām vai vadībai;

d) veidus, kādos administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras pārrauga ***mērķrādītāju*** noteikšanu saistībā ar būtisku ietekmi, riskiem un iespējām un kā tās uzrauga virzību to sasniegšanā, un

e) to, kā administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras apsver ietekmi, riskus un iespējas, pārraugot uzņēmuma stratēģiju, tā lēmumus par nozīmīgiem darījumiem un tā riska pārvaldības politiku un saistītās ***rīcībpolitikas***, tajā skaitā, vai struktūra(-as) vai persona(-as) ir apsvērusi(-šas) kompromisus saistībā ar šo ietekmi, riskiem un iespējām.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ GOV-1

AR 5 attiecībā uz 12. punktu	Šīs informācijas atklāšanas nolūkā būtiskas ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** pārvaldība ietver ieviesto pienācīgas rūpības procesu.
AR 6 attiecībā uz 12. punkta a) apakšpunktu	Dzimumu pārstāvību valdē aprēķina kā sieviešu un vīriešu valdes locekļu skaita vidējo attiecību ([10]).
AR 7 attiecībā uz 12. punkta b) apakšpunktu	Ar ilgtspēju saistītas speciālās zināšanas ir speciālās zināšanas, kas ir struktūru tiešā rīcībā vai kam tās var piekļūt.
AR 8 attiecībā uz 12. punkta c) apakšpunktu	Pienākumu apraksts ietver pārskatu par to, kā katras struktūras vai personas pienākumi attiecībā uz būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām*** un saistītiem ***tematiem*** ir atspoguļoti uzņēmuma darba uzdevumos, valdes pilnvarās un citās saistītās ***rīcībpolitikās***.

([9]) Šī informācija nodrošina etalonu administratoriem nepieciešamo informāciju, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/1816, kā noteikts rādītājā "To valdes locekļu vidējais svērtais procentuālais īpatsvars, kuri ir neatkarīgi", kas sniegts II pielikuma 1. iedaļā.

([10]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 13. rādītājā 1. tabulā I pielikumā Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/1288 (2022. gada 6. aprīlis), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/2088 papildina attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Dzimumu pārstāvība valdēs"). Tas arī nodrošina informāciju, kas etalonu administratoriem vajadzīga, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Komisijas 2020. gada 17. jūlija Deleģētā regula (ES) 2020/1816 , ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1011, kā noteikts II pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "Sieviešu un vīriešu vidējā svērtā attiecība valdēs".

Informācijas atklāšanas prasība GOV-2. *Ar ilgtspēju saistītu darbības rezultātu iekļaušana stimulēšanas shēmās*

13. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par to ***administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru*** locekļiem ieviesto stimulēšanas shēmu galvenajām iezīmēm, kas saistītas ar ilgtspējas ***tematiem***.

14. Ja uzņēmumam ir ***administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru*** locekļiem paredzētas stimulēšanas shēmas, kas saistītas ar ilgtspējas ***tematiem***, tas atklāj, kā locekļu atalgojums ir saistīts ar ilgtspējas tematiem, tajā skaitā:

a) sniedz stimulēšanas shēmu galveno iezīmju aprakstu;

b) ***mērķrādītājus*** vai ***rādītājus, ko izmanto, ja darbības rezultātus novērtē attiecībā pret kon***krētiem ar ilgtspēju saistītiem mērķrādītājiem vai rādītājiem, un

c) mainīgā atalgojuma daļu, kura ir atkarīga no mērķrādītājiem vai rādītājiem, kas saistīti ar ilgtspēju.

Informācijas atklāšanas prasība GOV-3. *Paziņojums par pienācīgu rūpību*

15. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par to, kur ***ilgtspējas deklarācijā*** tiek atklāti galvenie pienācīgas rūpības procesa posmi (sk. *ESRS* 1 "Vispārīgās prasības" 4. nodaļu), ko piemēro attiecībā uz ilgtspējas ***tematiem***.

16. Uzņēmums paskaidro, kur tā pienācīgas rūpības procesa galveno aspektu un posmu piemērošana ir atspoguļota tā ***ilgtspējas deklarācijā*** ([11]).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ GOV-3

AR 9 attiecībā uz 16. punktu	Uzņēmums 16. punktā prasīto informāciju var sniegt tabulas veidā, savā ***ilgtspējas deklarācijā*** sniedzot mijnorādes uz pienācīgas rūpības procesa galvenajiem posmiem un attiecīgo atklājamo informāciju.

Informācijas atklāšanas prasība GOV-4. *Riska pārvaldība un iekšējā kontrole attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanu*

17. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma ***riska*** pārvaldības un iekšējās kontroles procesu saistībā ar ilgtspējas ziņu sniegšanu.

18. Uzņēmums atklāj savu ***riska*** pārvaldības un iekšējās kontroles procesu un sistēmu tvērumu, galvenās iezīmes un elementus saistībā ar ilgtspējas ziņu sniegšanu;

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ GOV-4

AR 10 attiecībā uz 18. punktu	Uzņēmums uzskata, ka datu pilnīgums un integritāte un aplēšu rezultātu precizitāte ir aspektiem, kas ir būtiski ar ziņošanas procesu saistītās ***riska*** pārvaldības kontekstā.

([11]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 10. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Uzticamības pārbaudes trūkums").

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība SBM-1. *Stratēģija, uzņēmējdarbības modelis un vērtības ķēde*

19. Šīs *DR* mērķis ir palīdzēt izprast uzņēmuma vispārējās stratēģijas, ***uzņēmējdarbības modeļa*** un ***vērtības ķēdes*** augšposma un lejasposma galvenos elementus, kas ir saistīti ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām*** vai ietekmē tos, lai ļautu izprast uzņēmuma pakļautību šādai būtiskai ietekmei, riskiem un iespējām un to izcelsmi.

20. Uzņēmums atklāj šādu informāciju par savas vispārējās stratēģijas un ***uzņēmējdarbības modeļa*** galvenajiem elementiem, kas attiecas uz ***tematiem***, kuri saistīti ar tā ***būtisko ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, vai ietekmē tos:

a) aprakstu par tā uzņēmējdarbības modeli, ***vērtības ķēdes*** augšposmu un lejasposmu un tā pozīciju minētajā vērtības ķēdē;

b) uzņēmums sniedz šādu elementu aprakstu:

i. nozīmīgas piedāvāto ***produktu*** un pakalpojumu grupas, nozīmīgi tirgi vai apkalpotās klientu grupas un to nozīme uzņēmuma vispārējo ar ilgtspēju saistīto mērķu sasniegšanā, tajā skaitā nozīmīgas izmaiņas pārskata periodā (piemēram, jauni/likvidēti produkti, pakalpojumi, tirgi vai klientu grupas);

ii. vajadzības gadījumā un ja tas ir būtiski, produkti un ***pakalpojumi, kas ir aizliegti*** konkrētos tirgos;

c) nozīmīgās nozares, kurās tas darbojas, tajā skaitā grupas iekšējās darbības, ja šīs darbības ir nozīmīgas vai saistītas, vai var būt saistītas ar būtisku ietekmi, riskiem un iespējām;

d) attiecīgā gadījumā – paziņojums, kurā kopā ar attiecīgajiem ieņēmumiem norādīts, vai uzņēmums darbojas:

i. ***fosilā kurināmā*** (ogļu, naftas un gāzes) nozarē, tajā skaitā no oglēm, naftas un gāzes gūto ieņēmumu sadalījums ([12]);

ii. ķimikāliju ražošanas nozarē ([13]), proti, vai tā darbības ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1893/2006 ([14]) I pielikuma 20.2. nodaļas darbības jomā;

iii. pretrunīgi vērtētu ieroču nozarē ([15]) (pretkājnieku mīnas, kasešu munīcija, ķīmiskie ieroči un bioloģiskie ieroči);

iv. tabakas audzēšanas un ražošanas jomā ([16]).

([12]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 4. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Saistība ar sabiedrībām, kas darbojas fosilās degvielas nozarē").

([13]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 9. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Ieguldījumi sabiedrībās, kas ražo ķīmiskas vielas").

([14]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1893/2006 (2006. gada 20. decembris), ar ko izveido *NACE* 2. red. saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, kā arī groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3037/90 un dažas EK regulas par īpašām statistikas jomām (OV L 393, 30.12.2006., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1893/oj).

([15]) Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 14. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā, un ir saskanīga ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2025/1775 par Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 grozījumiem attiecībā uz aizliegtiem ieročiem.

([16]) Šī informācija nodrošina etalonu administratoriem nepieciešamo informāciju, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1818, kā noteikts 12. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ SBM-1

AR 11 attiecībā uz 20. punkta c) apakšpunktu	Informācijas atklāšana par nozīmīgām nozarēm ir svarīga ***lietotājiem***, jo tā palīdz izprast būtisko ***ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas***, ar ko uzņēmums ir saistīts, it īpaši, ja tie ir bieži izplatīti attiecīgajā nozarē. Turklāt tas palīdz izprast iespējamo uzņēmumam specifisko informāciju, kas iekļauta ***ilgtspējas deklarācijā***, lai aptvertu aspektus, kuri ir vai nu specifiski uzņēmumam, vai kopīgi attiecīgajā nozarē.
AR 12 attiecībā uz 20. punkta c) apakšpunktu	Nozares, kurās uzņēmums darbojas, ir paša uzņēmuma darbības nozares.
AR 13 attiecībā uz 20. punkta b) un c) apakšpunktu	Nozari, tirgu, ***produktu***, pakalpojumu vai patērētāju grupu uzskata par nozīmīgu, ja: a) tie veido vairāk nekā 10 % no uzņēmuma ieņēmumiem; vai b) tie ir saistīti ar uzņēmuma ***faktisko*** vai ***iespējamo*** būtisko ***ietekmi***. Nozīmīgām nozarēm, kas izriet no grupas iekšējām darbībām, piemēro tikai b) apakšpunktā minēto kritēriju. *ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"* nav paredzēta īpaša saimnieciskās darbības klasifikācijas sistēma. Atklājot informāciju par nozīmīgām nozarēm, uzņēmums var izmantot vienu no šādām pieejām: a) *NACE* klasifikācijas sistēmu (*Nomenclature générale des Activités Economiques dans les Communautés Européennes NACE* 2.1. red.); b) izmantot uzrādāmos segmentus, kas atklāti finanšu pārskatos saskaņā ar 8. SFPS "Darbības segmenti" vai vietējiem vispārpieņemtiem grāmatvedības principiem, vai c) izmantot pieejamu paraugprakses vai satvaru klasifikāciju, piemēram, nozarei paredzētās vadlīnijas saskaņā ar SFPS un *GRI* standartus, kas definēti *ESRS* 1 "Vispārīgās prasības", *AR* 5.
AR 14 attiecībā uz 20. punkta d) apakšpunkta i) punktu	No ***fosilā kurināmā*** nozares saņemto ieņēmumu aprēķina pamatā ir ieņēmumi, kas gūti no fosilā kurināmā, kā tas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1999 ([17]) 2. panta 62) apakšpunktā, izpētes, ieguves, ražošanas, pārstrādes, uzglabāšanas, attīrīšanas vai izplatīšanas, tajā skaitā transportēšanas, uzglabāšanas un tirdzniecības.

Informācijas atklāšanas prasība SBM-2. *Ieinteresēto personu intereses un viedokļi*

21. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma ***sadarbību ar ieinteresētajām personām*** un to, kā galveno ***ieinteresēto personu*** intereses un viedokļi tiek darīti zināmi tā ***administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām*** un izmantoti tā stratēģijā un ***uzņēmējdarbības modelī***.

22. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:

a) kopsavilkuma apraksts par ***sadarbību ar ieinteresētajām personām***, tajā skaitā informācija par galvenajām ***ieinteresētajām personām***, ar kurām tas sadarbojās, ar atsaucēm uz *ESRS 1 "Vispārīgās prasības" AR* 23 noteiktajām skarto ieinteresēto personu tipiskajām kategorijām;

b) tā izpratne par savu galveno ieinteresēto personu interesēm un viedokļiem saistībā ar tā stratēģiju un ***uzņēmējdarbības modeli*** un

c) kā ***administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras*** tiek informētas par galveno skarto ieinteresēto personu (ieskaitot ***strādājošo pārstāvju***) viedokļiem un interesēm attiecībā uz tā būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***.

([17]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

Informācijas atklāšanas prasība SBM-3. *Būtiskas ietekmes, risku un iespēju mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli un finansiālais iespaids*

23. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par mijiedarbību starp uzņēmuma būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām*** un tā stratēģiju un ***uzņēmējdarbības modeli***, kā arī par saistīto ***finansiālo iespaidu***.

24. Uzņēmums sniedz vispārīgu aprakstu par to, kā būtiskā ***ietekme*** izriet no tā stratēģijas un ***uzņēmējdarbības modeļa***, par ***risku*** un ***iespēju*** ietekmi uz tā uzņēmējdarbības modeli un ***vērtības ķēdi*** un kā tas savā stratēģijā un lēmumu pieņemšanā ir risinājis un plāno risināt šo ietekmi, riskus un iespējas.

25. Uzņēmums atklāj kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju par to, kā būtiskie ***riski*** un ***iespējas*** ir ietekmējuši tā finansiālo stāvokli, darbības finansiālos rezultātus un naudas plūsmas pārskata periodā (***pašreizējais finansiālais iespaids***).

26. Uzņēmums atklāj kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju par 25. punktā noteiktajiem būtiskajiem ***riskiem*** un ***iespējām***, attiecībā uz kuriem pastāv būtisks risks, ka nākamajā gada pārskata periodā būs jāveic būtiskas korekcijas aktīvu un saistību uzskaites vērtībās, kas uzrādītas saistītajos finanšu pārskatos.

27. Uzņēmums atklāj kvalitatīvu un kvantitatīvu informāciju par to, kādas izmaiņas tā finansiālajā stāvoklī, darbības finansiālajos rezultātos un naudas plūsmās tas paredz īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, ņemot vērā tā stratēģiju būtisku ***risku*** un ***iespēju*** pārvaldībai (***paredzamais finansiālais iespaids***).

28. Uzņēmumam nav jāsniedz kvantitatīva informācija par ***pašreizējo finansiālo iespaidu*** vai ***paredzamo finansiālo iespaidu***, ja tas konstatē, ka:

    a) iespaids nav atsevišķi nosakāms vai

    b) mērījuma nenoteiktības līmenis, kas saistīts ar šā iespaida novērtēšanu, ir tik augsts, ka iegūtā kvantitatīvā informācija nebūtu noderīga (sk. *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 89. un 90. punktu).

29. Uzņēmumam nav jāsniedz kvantitatīva informācija par būtisku ***risku*** vai ***iespēju paredzamo finansiālo iespaidu***, ja tam nav prasmju, spēju vai resursu, lai sniegtu minēto kvantitatīvo informāciju.

30. Sagatavojot atklājamo informāciju par ***paredzamo finansiālo iespaidu***, uzņēmums bez pārmērīgām izmaksām vai pūlēm izmanto visu saprātīgo un pamatojamo informāciju, kas tam pieejama pārskata datumā (sk. *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 94., 95. un 96. punktu).

31. Ja uzņēmums konstatē, ka tam nav jāsniedz kvantitatīva informācija par ***riska*** vai ***iespējas pašreizējo finansiālo iespaidu*** vai ***paredzamo finansiālo iespaidu*** jebkura 28. un 29. punktā minētā iemesla dēļ, tas:

    a) paskaidro, kāpēc tas nav sniedzis kvantitatīvu informāciju;

    b) sniedz kvalitatīvu informāciju par to ***finansiālo iespaidu***, ko minētais risks vai iespēja varētu ietekmēt vai ir ietekmējuši, tajā skaitā identificējot posteņus, kopsummas un starpsummas saistītajos finanšu pārskatos; un

    c) sniedz kvantitatīvu informāciju par minētā riska vai iespējas kombinēto finansiālo iespaidu ar citiem riskiem vai iespējām un citiem faktoriem, ja vien uzņēmums nekonstatē, ka kvantitatīva informācija par kombinēto finansiālo iespaidu nebūtu noderīga.

32. Sniedzot kvantitatīvu informāciju, uzņēmums var norādīt atsevišķas summas vai diapazonus.

33. Uzņēmums atklāj kvalitatīvu informāciju par savas stratēģijas un ***uzņēmējdarbības modeļa*** noturību saistībā ar tā spēju pārvaldīt savus būtiskos ***riskus***, kā atklāts saskaņā ar 24. punktu. Šajā informācijā norāda, kā analīze tika veikta un kādi laika periodi tika ņemti vērā.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ *SBM-3*

AR 15 attiecībā uz 24. punktu	Uzņēmums var ņemt vērā saiknes, kas pastāv starp 24. punktu un *IRO*-2 37. punkta a) apakšpunktu, nolūkā izklāstīt saturu tā, lai izvairītos no dublēšanās un veicinātu izpratni par informāciju, kas paziņota saskaņā ar šiem punktiem. 24. punktā galvenā uzmanība ir pievērsta ziņu sniegšanai par uzņēmuma būtiskās ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** mijiedarbību ar tā stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli. *IRO*-2 37. punkta a) apakšpunktā galvenā uzmanība ir pievērsta šīs ietekmes, risku un iespēju aprakstam un tam, kā tie varētu ietekmēt cilvēkus un vidi.
AR 16 attiecībā uz 25. un 26. punktu	Ja informācija ir iekļauta finanšu pārskatos, to var iekļaut ar atsauci (sk. *ESRS 1 "Vispārīgas prasības"* 9.3. nodaļu).
AR 17 attiecībā uz 27. punktu	Sagatavojot atklājamo informāciju par ***paredzamo finansiālo iespaidu***, uzņēmums ņem vērā savs prognozes par to, kā tā finansiālais stāvoklis, finanšu darbības rezultāti un naudas plūsmas mainīsies īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā, pamatojoties uz ***risku*** un ***iespēju*** pārvaldības stratēģiju, ņemot vērā: a) tā paziņotos ieguldījumu un atsavināšanas plānus (piemēram, kapitālizdevumus, lielas iegādes un atsavināšanas, kopuzņēmumus, darījumdarbības pārveidi, inovāciju, jaunas darījumdarbības jomas un aktīvu izņemšanu no apgrozības), to starpā plānus, kurus uzņēmums nav līgumiski apņēmies pildīt; un b) uzņēmuma plānotos finansējuma avotus savas stratēģijas īstenošanai; c) ziņu sniegšana par paredzamo finansiālo iespaidu, visticamāk, ietvers aplēšu izmantošanu. Ja aplēses par paredzamo finansiālo iespaidu, kas atklātas iepriekšējā pārskata periodā, vēlāk izrādās neprecīzas, jo kļūst zināma papildu informācija, uzņēmums pārskata savas aplēses savā nākamajā atbilstošajā ilgtspējas deklarācijā. Tāpēc tas, ja aplēse varbūt būs jāpārskata, ne vienmēr nozīmē, ka ir bijusi kļūda pārskatos, kā paskaidrots *ESRS 1 "Vispārīgās prasības", AR* 46; d) noteikumi par konkrētas informācijas neiekļaušanu, kas paredzēti *ESRS* 1 7.7. nodaļā, tajā skaitā par tādas informācijas neiekļaušanu, kas varētu nopietni kaitēt uzņēmuma komerciālajam stāvoklim, attiecas arī uz ziņu sniegšanu par paredzamo finansiālo iespaidu.
AR 18 attiecībā uz 25. un 27. punktu	Kvantitatīva informācija var ietvert nemonetāru informāciju, piemēram, ***produktu*** apjomus, skaitu vai ***darbinieku*** skaitu.
AR 19 attiecībā uz 25. un 27. punktu	Sniedzot informāciju, kas paziņota saskaņā ar 25. un 27. punktu par ***pašreizējo finansiālo iespaidu*** un ***paredzamo finansiālo iespaidu***, uzņēmums var ņemt vērā saikni ar informāciju, kas paziņota saskaņā ar GDR-A 46. punkta b) un c) apakšpunktu par galvenajām ***darbībām*** piešķirtajiem finanšu resursiem.
AR 20 attiecībā uz 25. un 27. punktu	*DR*, kas attiecas uz ***pašreizējo finansiālo iespaidu*** un ***paredzamo finansiālo iespaidu***, ir paredzēta, lai sniegtu informāciju, kas papildina finanšu pārskatos sniegto informāciju. Sk. *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 9. nodaļu par to, kā nodrošināt labāku saprotamību attiecībā uz saiknēm starp ***riskiem*** un ***iespējām*** un finanšu pārskatos sniegto informāciju.
AR 21 attiecībā uz 28. un 29. punktu	Ja uzņēmums nevar sniegt kvantitatīvu informāciju saskaņā ar 28. un 29. punktu, tiek sagaidīts, ka tas sniegs kvalitatīvu informāciju, kas saskaņā ar *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 23. punktu ir noderīga lēmumu pieņemšanai. Šādā gadījumā piemēro arī *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 24. punktu.

Informācijas atklāšanas prasība IRO-1. *Būtiskas ietekmes, risku un iespēju identificēšanas un novērtēšanas procesa apraksts un būtiska sniedzamā informācija*

34. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par procesu, ar kura palīdzību uzņēmums identificē ***ietekmi***, ***riskus***, ***iespējas*** un saistītos ***tematus*** un novērtē to ***būtiskumu***, kā pamatu tās ilgtspējas deklarācijā atklājamās informācijas noteikšanai (sk. *ESRS* 1 "Vispārīgās prasības" 3. nodaļu).

35. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:

a) īss apraksts par procesu un lēmumu pieņemšanas posmiem, ko tas ievēro, lai identificētu ***ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas*** un saistītos ***tematus*** un novērtētu to ***būtiskumu***, tajā skaitā par pieeju, kas paredzēta, lai aptvertu paša darbības un ***vērtības ķēdes*** augšposmu un lejasposmu, galvenās metodikas, ievaddatus un izmantotos pieņēmumus, kā arī kvalitatīvos apsvērumus vai kvantitatīvās robežvērtības;

b) kā tas novērtēja un prioritizēja ietekmi, pamatojoties uz tās smagumu un varbūtību (sk. *ESRS* 1 *"Vispārīgās prasības"* 44. un 45. punktu), kā tiek ņemtas vērā negatīvās ietekmes novēršanai, mazināšanai, izbeigšanai, minimalizēšanai un remediācijai paredzētās darbības un kā tas ņēma vērā jomas, kurās pastāv paaugstināts negatīvas ietekmes risks saistībā ar konkrētām darbībām, ***darījuma attiecībām*** vai ***ģeogrāfisko teritoriju***;

c) vai novērtējumā ir ņemts vērā uzņēmuma pienācīgas rūpības process attiecībā uz ilgtspēju un, ja tas aspriežas ar skartajām ***ieinteresētajām personām*** un ārējiem ekspertiem, lai izprastu tā ietekmi, kā šādas apspriešanās gūtā informācija tiek izmantota novērtējumā;

d) būtiskas izmaiņas procesā salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu un

e) kad tas pēdējo reizi atjauninājis savu būtiskuma novērtējumu.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ IRO-1

AR 22 attiecībā uz 35. punkta a) apakšpunktu	Attiecīgā gadījumā un papildus vispārīgai informācijai ieguldījums var ietvert pienācīgas rūpības procesus, kuros gūtā informācija izmantota novērtējumā, konkrētus datu avotus, nozares etalonu analīzi un ***riska*** pārvaldības procesus; sadarbību ar skartajām ***ieinteresētajām personām***; nozares un līdzīgu uzņēmumu grupu pieredzi; ziņojumus, statistiku un zinātniskos datus un ekspertu iesaisti.
AR 23 attiecībā uz 35. punkta a) apakšpunktu	Paredzams, ka būtisku ***risku*** un ***iespēju*** identificēšanas un novērtēšanas procesa apraksts attiecīgā gadījumā aptvers ***atkarības***.
AR 24 attiecībā uz 35. punkta a)–d) apakšpunktu	Uzņēmums koncentrējas uz informāciju, kas ir specifiska tā ***būtiskuma*** novērtēšanas procesam. Tas izvairās no tādas standartizētas un vispārīgas informācijas atklāšanas, ko dažkārt dēvē par "tekstveidņu" informāciju, piemēram, informācijas, kas detalizēti apraksta, ka uzņēmums ir piemērojis *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* izklāstītos kritērijus vai ievērojis ieteikto procesu.
AR 25 attiecībā uz 35. punkta b) apakšpunktu	Informācija par sadarbību ar skartajām ***ieinteresētajām personām*** ir aplūkota *ESRS 2 IRO-1*, SBM-2 un *ESRS* S1-S4. Lai izvairītos no dublēšanās un atbalstītu saskaņotu vēstījumu: a) attiecīgā informācija, kas atklājama saskaņā ar *ESRS 2 IRO*-1 35. punkta c) apakšpunktu, ietver to, kā ***būtiskuma*** novērtēšanas procesā izmantota apspriešanās ar skartajām ieinteresētajām personām un ārējiem ekspertiem; b) informācija par notiekošo sadarbību ar skartajām ieinteresētajām personām (kā noteikts *ESRS 1 "Vispārīgās prasības", AR* 23) ir aplūkota attiecīgajos sociālajos standartos (*ESRS* S1–2, S2–2, S3–2 un S4–2); c) atklājamā informācija par to, kā galveno skarto ieinteresēto personu (arī ***strādājošo pārstāvju***) intereses un viedokļi tiek darīti zināmi uzņēmuma ***administratīvajām, vadības un uzraudzības struktūrām*** un kā tie ietekmē uzņēmuma stratēģiju un ***uzņēmējdarbības modeli*** attiecībā uz tā būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, ir ietverta *ESRS 2 SBM-2* 22. punkta c) apakšpunktā.
AR 26 attiecībā uz 35. punkta b) apakšpunktu	Norādījumi attiecībā uz atklājamo informāciju par to, kā uzņēmums ir ņēmis vērā paaugstināta negatīvas ***ietekmes riska*** jomas, kas saistītas ar konkrētām darbībām, ***darījuma attiecībām*** vai ***ģeogrāfisko teritoriju***, ir sniegti *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 32. punkta b) apakšpunktā un 33. punktā.

Informācijas atklāšanas prasība IRO-2. *Būtiska ietekme, riski un iespējas un ilgtspējas deklarācijā iekļautās informācijas atklāšanas prasības*

36. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par ***būtiskuma*** novērtējuma iznākumu attiecībā uz būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām*** un būtisku informāciju, kas paziņota saskaņā ar *ESRS*.

37. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:

a) īss apraksts par tā ***faktisko*** un ***iespējamo***, pozitīvo un negatīvo būtisko ***ietekmi***, tajā skaitā par to, kā tā ietekmē vai varētu ietekmēt cilvēkus vai vidi, un par tā ***būtiskajiem riskiem*** un ***iespējām***, norādot saistītos ***tematus*** un to, kā un kur ietekme, riski un iespējas ir saistīti ar tā paša darbībām un ***vērtības ķēdes*** augšposmu un lejasposmu;

b) pamats secinājumam, ka klimata pārmaiņas nav būtiskas, ja uzņēmums ir nonācis pie šāda secinājuma un tāpēc nav iekļauta neviena *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"* paredzētā *DR*;

c) būtiskās ietekmes, risku un iespēju izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu un

d) ***ilgtspējas deklarācijas*** sagatavošanā ievēroto *DR* saraksts, kurš ļauj ***lietotājiem*** noteikt, kur ilgtspējas deklarācijā atrodas attiecīgā atklājamā informācija, un atsevišķi norāda tās *DR*, kas iekļautas ar atsauci (sk. *ESRS* 1 "Vispārīgās prasības", 9.3. nodaļa);

e) saraksts ar "papildu" informāciju, kas sniegta saskaņā ar *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 8.2. nodaļu;

f) tā pakļautība paaugstinātam tādu ***incidentu*** riskam, kas saistīti ar ***piespiedu*** vai obligātu ***darbu*** un ***bērnu darbu***, sadalījumā pa darbību veidiem (piemēram, ražotnēm) vai pa valstīm vai ***ģeogrāfiskajām teritorijām*** ([18]), ja uzņēmums ar savām darbībām vai ***vērtības ķēdes*** augšposmu un lejasposmu ir saistīts ar būtisku negatīvu ietekmi, kas saistīta ar piespiedu vai obligātu darbu vai bērnu darbu, un

g) tabula ar visiem datu punktiem, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem, kuri uzskaitīti šā standarta A papildinājumā, norādot, kur tos var atrast ilgtspējas deklarācijā, vai attiecībā uz tiem, kurus uzņēmums ir novērtējis kā nebūtiskus, norādi "nebūtisks".

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ IRO-2

AR 27 attiecībā uz 37. punkta a) apakšpunktu	Būtisko ***risku*** un ***iespēju*** apraksts aptver arī saistītās ***atkarības***, ciktāl tas nepieciešams, lai izprastu minētos riskus un iespējas. Sniedzot šajā *DR* noteikto atklājamo informāciju, piemēro *ESRS* 1 "Vispārīgas prasības" 49. punktu.
AR 28 attiecībā uz 37. punkta a) apakšpunktu	Lai izvairītos no dublēšanās un atbalstītu saskaņotu vēstījumu, uzņēmums var sniegt aprakstu par savu būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** vai ***iespējām*** tajā pašā vietā, kur tas atklāj informāciju par saistīto ***rīcībpolitiku***, ***darbībām***, ***rādītājiem*** un ***mērķrādītājiem***, ar kuru palīdzību tas tos pārvalda. Ja uzņēmums izmanto šo iespēju, tas joprojām sniedz īsu aprakstu par savu būtisko ietekmi, riskiem un iespējām, kā arī atklāj informāciju, kas sagatavota saskaņā ar IRO-2.

([18]) Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītājiem, kas saistīti ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 12. un 13. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 3. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Darbības un piegādātāji, kas pakļauti būtiskam piespiedu vai obligāta darba incidentu riskam" un "Darbības un piegādātāji, kas pakļauti būtiskam bērnu darba incidentu riskam").

AR 29 attiecībā uz 37. punkta d) apakšpunktu	Uzņēmums var sniegt atklājamo informāciju kā satura indeksu, t. i., sagatavot ***ilgtspējas deklarācijā*** iekļauto *DR* sarakstu tabulas veidā, norādot, kurā lappusē/punktā attiecīgā prasība atrodama. Tas var sniegt informācijas sarakstu, kas ilgtspējas deklarācijas papildinājumā iekļauts ar atsauci, vai sniegt nepieciešamo informāciju paziņoto *DR* sarakstā, kā noteikts 37. punkta d) apakšpunktā. Uzņēmums savā ilgtspējas deklarācijā (piemēram, iedaļu nosaukumos vai punktu nosaukumos) var tieši atsaukties uz *DR* numuriem. Uzņēmums var sniegt "papildu" informāciju, kas nodrošināta saskaņā ar 37. punkta e) apakšpunktu, izceļot to iedaļu virsrakstos, punktu nosaukumos vai iepriekš minētajā satura indeksā tā, lai to varētu skaidri atšķirt kā papildu informāciju.

Vispārīgās informācijas atklāšanas prasības (GDR) attiecībā uz rīcībpolitiku, darbībām, rādītājiem un mērķrādītājiem

38. Informācija par ***rīcībpolitiku***, ***darbībām***, ***rādītājiem*** un ***mērķrādītājiem*** ļauj izprast līmeni, kādā uzņēmums pārvalda savu būtisko ***ietekmi***, ***riskus*** un iespējas. Ja uzņēmums ir pieņēmis rīcībpolitiku, ieviesis darbības, noteicis mērķrādītājus vai izmantojis rādītājus tikai attiecībā uz konkrētiem ***temata*** aspektiem, to atspoguļo veidā, kādā tiek sagatavota un pasniegta atklājamā informācija, ļaujot ***lietotājiem*** izprast konkrētos aspektus, uz kuriem tā attiecas.

39. Ja uzņēmumam nav ***rīcībpolitikas***, ***darbību*** vai ***mērķrādītāju*** attiecībā uz ***tematu***, kas saistīts ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, tas atklāj šo faktu.

40. Uzņēmums piemēro GDR-P, GDR-A, GDR-M un GDR-T noteiktās prasības, atklājot informāciju vai nu saskaņā ar tematisko standartu, vai pamatojoties uz uzņēmumam specifisku informāciju, par:

    a) savu ***rīcībpolitiku*** un ***darbībām***, kuru mērķis ir novērst, mazināt, izbeigt, minimizēt un labot ***faktisko*** un ***iespējamo*** būtisko negatīvo ***ietekmi*** un pārvaldīt būtiskos ***riskus*** vai īstenot faktisko un iespējamo būtisko pozitīvo ietekmi un būtiskās ***iespējas***, un

    b) ***rādītājus*** un ***mērķrādītājus*** progresa novērtēšanai laika gaitā attiecībā uz tā būtisko ietekmi, riskiem un iespējām.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ GDR PATM

AR 30 attiecībā uz 38. punktu	Ja uzņēmums piemēro vienu un to pašu ***rīcībpolitiku***, ***darbības***, ***rādītājus*** vai ***mērķrādītājus*** attiecībā uz vairāk nekā vienu būtisku ***ietekmi***, ***risku*** vai ***iespēju*** vai attiecībā uz vairāk nekā vienu ***tematu***, tas var atklāt informāciju tikai vienu reizi, vienlaikus skaidri norādot uz ko tā attiecas. Attiecīgā gadījumā tas var sniegt mijnorādes uz minēto informāciju citās ziņojuma vietās. Šī pieeja ļauj uzņēmumam sniegt informāciju tādā veidā, kas atbilst tā vadības pieejai. Uzņēmums var strukturēt un izklāstīt savu atklājamo informāciju tādā veidā, kas atspoguļo vadības pieeju, pamatojoties uz tā vadības prioritātēm, kuras atspoguļo tā stratēģiju un ***uzņēmējdarbības modeli*** un atbilst tiem.
AR 31 attiecībā uz 39. punktu	Ja uzņēmums izklāsta savu būtisko ***ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas*** (*IRO-2* 37. punkta a) apakšpunkts) un saistītos ***tematus*** tabulas veidā, tas tajā pašā tabulā var norādīt būtiskos tematus vai būtisko ietekmi, riskus un iespējas, attiecībā uz kuriem tam nav ieviesta ***rīcībpolitika***, ***darbības*** vai ***mērķrādītāji***, tabulā tos attiecīgi atzīmējot.

AR 32 attiecībā uz 38. punktu	Sniegtās informācijas detalizācijas pakāpe attiecībā uz katru *DR* var atšķirties atkarībā no attiecīgās būtiskās ***ietekmes***, ***risku*** un iespēju būtības un atšķirībām uzņēmuma pašreizējā pieejā to pārvaldībai. Sniegtās informācijas detalizācijas pakāpe ir samērīga ar ietekmes smagumu, riska vai iespējas apmēru vai ietekmes, risku un iespēju nozīmīgumu uzņēmuma stratēģijai un ***uzņēmējdarbības modelim***. Ja vien iespējams, informācijai attiecas tieši uz pārskata periodu. Ziņojot par ***rīcībpolitiku***, ***darbībām***, ***rādītājiem*** un ***mērķrādītājiem***, uzņēmums ziņo attiecīgo informāciju, izvairoties no tādas informācijas, kas ir "tekstveidņu" informācija un tāpēc nav būtiska lietotājiem. Pārāk detalizēta informācija, it īpaši par parasto praksi, kas ir pietiekami zinošiem lietotājiem pazīstama, var padarīt neuztveramu būtisku informāciju.
AR 33 attiecībā uz 40. punktu	Lai izvairītos no dublēšanās un atbalstītu saskaņotu vēstījumu, uzņēmums var sniegt aprakstu par savu būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, kā prasīts IRO-2 37. punkta a) apakšpunktā, kā arī informāciju par ***rīcībpolitiku***, ***darbībām***, ***rādītājiem*** un mērķrādītājiem, ar kuru palīdzību tas pārvalda minēto ietekmi, riskus un iespējas.

Vispārīgā informācijas atklāšanas prasība attiecībā uz rīcībpolitiku – GDR-P

41. Šīs GDR mērķis ir sniegt izpratni par ***rīcībpolitiku***, ko uzņēmums ir ieviesis, lai novērstu, mazinātu, izbeigtu, minimizētu vai labotu savu būtisko ***faktisko*** un ***iespējamo*** negatīvo ***ietekmi***, pārvaldītu būtiskus ***riskus*** un izmantotu būtiskas ***iespējas*** vai pozitīvu ietekmi.

42. Uzņēmums atklāj šādu informāciju par ***rīcībpolitikām***, kas pieņemtas, lai pārvaldītu tā būtisko ***ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas***:

a) aprakstu par rīcībpolitikas galveno saturu, tajā skaitā tās vispārīgajiem mērķiem un būtisko ietekmi, riskiem vai iespējām, uz ko tā attiecas, un, ja pārskata periodā pieņemtajā rīcībpolitikā ir notikušas izmaiņas, šo izmaiņu aprakstu;

b) rīcībpolitikas tvēruma vai izņēmumu aprakstu attiecībā uz uzņēmuma paša darbībām, tā ***vērtības ķēdes*** augšposmu un lejasposmu, ***ģeogrāfisko teritoriju*** un, ja nepieciešams, skartajām ***ieinteresēto personu*** grupām;

c) ja rīcībpolitika attiecas uz trešo personu standartiem vai iniciatīvām, ko uzņēmums apņemas ievērot, īstenojot rīcībpolitiku, atsauci uz attiecīgo trešās personas standartu vai iniciatīvu, un

d) attiecībā uz sociāliem ***tematiem*** – aprakstu par to, kā šīs rīcībpolitikas noteikšanā ir ņemtas vērā skarto ieinteresēto personu intereses, ja šādi apsvērumi ir ņemti vērā.

43. Uzņēmums atklāj, vai tam ir visaptveroša cilvēktiesību ***politika*** ([19]), kurā tas apņemas īstenot ANO Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, SDO Deklarāciju par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā un ESAO Vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem. Šādā gadījumā uzņēmums atklāj 42. punktā norādīto informāciju par minēto politiku un norāda, kuras skarto ***ieinteresēto personu*** grupas ir aptvertas (piemēram, ***pašu personāls***, ***darbinieki vērtības ķēdē***, ***skartās kopienas***, ***patērētāji*** un ***tiešie lietotāji***).

([19]) Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītājiem, kas saistīti ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 11. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 1. pielikuma 1. tabulā un 9. rādītājā 1. pielikuma 3. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Atbilstības ANO Globālajam līgumam un ESAO pamatnostādnēm daudznacionāliem uzņēmumiem uzraudzības procesu un mehānismu trūkums" un "Cilvēktiesību politikas trūkums"). Tā nodrošina arī nepieciešamo informāciju etalonu administratoriem, lai atklātu informāciju par VSP faktoriem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā noteikts II pielikuma 1. un 2. iedaļas rādītājā "Etalonu portfeļa pakļautība uzņēmumiem bez pienācīgas rūpības politikas jautājumos, kas izskatīti Starptautiskās Darba organizācijas 1.–8. konvencijā".

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ GDR-P

AR 34 attiecībā uz 43. punktu	Atklājot informāciju par savu cilvēktiesību ***politiku*** jomā, kas paredzēta ANO Vadošo principu uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām īstenošanai, uzņēmums ņem vērā Starptautisko cilvēktiesību hartu, ko veido Vispārējā cilvēktiesību deklarācija un divi pakti, ar kuriem to īsteno, un SDO principus attiecībā uz pamattiesībām, kas izklāstīti Starptautiskās Darba organizācijas Deklarācijā par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā.

Vispārīgā informācijas atklāšanas prasība attiecībā uz darbībām un resursiem – GDR-A

44. Šīs GDR mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma galvenajām ***darbībām***, kas veiktas vai plānotas, lai pārvaldītu tā būtisko ***ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas*** un attiecīgā gadījumā sasniegtu saistīto rīcībpolitiku mērķus.

45. Ja uzņēmums īsteno galvenās ***darbības***, lai pārvaldītu būtisku ***ietekmi***, ***riskus*** un iespējas, tas atklāj šādu informāciju:

a) pārskata gadā veikto un nākotnē plānoto galveno darbību apraksts, arī to grafiks;

b) galveno darbību tvēruma apraksts un

c) galveno darbību paredzamie rezultāti un attiecīgā gadījumā tas, kā to īstenošana veicina saistītās ***rīcībpolitikas*** mērķu sasniegšanu.

46. Ja galveno ***darbību*** īstenošanai ir piešķirti vai ir paredzēts piešķirt ievērojamus finanšu resursus (darbības vai kapitālizdevumus), uzņēmums:

a) apraksta pašreizējo un turpmāko nozīmīgo finanšu resursu veidu, kas piešķirti galvenajām darbībām, un to, vai spēja īstenot šīs galvenās darbības ir atkarīga no konkrētiem priekšnosacījumiem (piemēram, finansiāla atbalsta piešķiršanas vai publiskās ***rībīcpolitikas*** un tirgus attīstības);

b) atklāj nozīmīgo finanšu resursu summu, kas pārskata periodā piešķirta galvenajām darbībām (ja tāda ir), un norāda attiecīgos posteņus vai piezīmes, ja tie ir iekļauti finanšu pārskatos, un

c) norāda finanšu resursu indikatīvo diapazonu, ko galveno darbību īstenošanai paredzēts piešķirt turpmāk.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ GDR-A

AR 35 attiecībā uz 45. punktu	Galvenās ***darbības*** šīs *DR* kontekstā ir tās darbības, kurām ir nozīmīga loma uzņēmuma būtiskās ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** pārvaldībā, tajā skaitā darbības, kas veiktas, lai atbalstītu remediācijas nodrošināšanu. Galvenās darbības ietver darbības, kas ir daļa no uzņēmuma darījumdarbības prakses, pienācīgu rūpību ilgtspējas jomā un vispārējo darījumdarbības un riska pārvaldību. Galvenās darbības var būt sāktas iepriekšējos pārskata periodos, un to īstenošana var turpināties vai radīt ietekmi pašreizējā pārskata periodā. Saprotamības labad attiecīgā gadījumā galvenās darbības var izklāstīt apkopoti. Savukārt, ja galvenās darbības aptver vairāk nekā vienu būtisku ietekmi, risku vai iespēju, to var norādīt un vajadzības gadījumā iekļaut mijnorādi.
AR 36 attiecībā uz 45. punktu	***Darbības*** var veikt individuāli vai sadarbībā ar citiem uzņēmumiem, it īpaši, ja ***faktiskā ietekme*** vai ***iespējamā ietekme*** ir sistēmiska vai plaši izplatīta un uzņēmums to nevar novērst viens pats. ***Lietotājiem*** var būt noderīgi zināt, vai svarīga darbība ietver sadarbību.

AR 37 attiecībā uz 45. punktu	Galvenās vidiskās ***darbības*** var klasificēt saskaņā ar mitigācijas hierarhiju (t. i., izvairīšanās, minimalizēšana, atjaunošana un kompensēšana).
AR 38 attiecībā uz 45. punkta a) apakšpunktu	Galveno ***darbību*** tvērums attiecas uz to aptvērumu attiecībā uz uzņēmuma paša darbībām, darbībām ***vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā, meitasuzņēmumos, ***ģeogrāfiskajās teritorijās*** un, ja tās ir definētas, skartajās ***ieinteresēto personu*** grupās. Termiņš attiecas uz laika periodiem, kādos uzņēmums plāno pabeigt katru darbību.
AR 39 attiecībā uz 46. punktu	Uzņēmums var sniegt informāciju par resursu sadali tabulas veidā sadalījumā pa i) kapitālizdevumiem un pamatdarbības izdevumiem un ii) pa pašreizējā pārskata gadā izmantotajiem resursiem un konkrētos laika periodos plānotajiem resursiem.
AR 40 attiecībā uz 46. punkta b) un c) apakšpunktu	Ja uzņēmums ir piešķīris ievērojamus nefinanšu resursus (piemēram, pilnslodzes ekvivalenta resursus), informāciju par šiem resursiem var norādīt kā nemonetārus daudzumus.
AR 41 attiecībā uz 46. punkta b) un c) apakšpunktu	Sagatavojot atklājamo informāciju par būtiskiem finanšu resursiem, kas ir piešķirti vai ko paredzēts piešķirt galveno ***darbību*** īstenošanai, uzņēmums var ierobežot atklāto informāciju, sniedzot tikai ziņas par: a) tā apstiprinātajām un paziņotajām galvenajām darbībāmun rīcības plāniem un b) tā plānotajiem finansējuma avotiem šo galveno darbību īstenošanai

Vispārīgā informācijas atklāšanas prasība attiecībā uz rādītājiem – GDR-M

47. Šīs GDR mērķis ir palīdzēt uzņēmumam sagatavot atklājamo informāciju par ***rādītājiem***.

48. Uzņēmums atklāj informāciju par tematiskajos standartos prasītajiem ***rādītājiem*** attiecībā uz būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un iespējām, kā arī rādītājiem, kas noteikti saistībā ar konkrētu uzņēmumu saskaņā ar *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 11. punktu. Tas var ietvert rādītājus, ko uzņēmums izmanto, lai izvērtētu savus darbības rezultātus un sekotu līdzi savu ***darbību*** efektivitātei nolūkā pārvaldīt savu būtisko ietekmi, riskus un iespējas.

49. Attiecībā uz katru ***rādītāju*** uzņēmums atklāj:

a) pašu rādītāju, tā mērvienību, aprēķina metodiku un aprēķinam izmantotos avotus (piemēram, ievades parametrus) un attiecīgā gadījumā aplēšu metodiku, tajā skaitā būtiskus pieņēmumus un ierobežojumus;

b) attiecībā uz ***vērtības ķēdes*** rādītājiem – attiecīgā gadījumā – izmantotos datus no netiešiem avotiem vai aizstājējvērtības un visas plānotās ***darbības*** datu kvalitātes uzlabošanai nākotnē (sk. *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. nodaļu);

c) kontekstuālo informāciju par rādītāju un

d) būtiskās izmaiņas darbības rezultātos salīdzinājumā ar iepriekšējiem pārskata periodiem, tajā skaitā progresu, kas panākts uzņēmuma noteikto ***mērķrādītāju*** sasniegšanā, un – nozīmīgas iegādes vai atsavināšanas gadījumā – to, kā darījums ietekmē minēto progresu.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ GDR-M

AR 42 attiecībā uz 48. punktu	***Rādītāji*** ietver tos, kas definēti *ESRS*, kā arī rādītājus, kas identificēti saistībā ar konkrētu uzņēmumu, neatkarīgi no tā, vai tie ņemti no citiem avotiem vai arī izstrādāti pašā uzņēmumā, piemēram, *ESRS* S2-S4 tematisko standartu vajadzībām, kuri nenosaka konkrētus rādītājus.

AR 43 attiecībā uz 49. punkta a) apakšpunktu	Eiropas mērvienību sistēmas pamatā ir Starptautiskā mērvienību sistēma (SI). Mērvienības izsaka, izmantojot nosaukumus un simbolus, kas noteikti Padomes Direktīvā 80/181/EEK ([20]), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/3/EK ([21]). ***Rādītājus*** atklāj, izmantojot tematiskajos standartos norādītās mērvienības, kas ir saskaņotas ar minēto direktīvu. SI prefiksus un tiem atbilstošos simbolus vajadzības gadījumā var izmantot, lai apzīmētu dažus mērvienību decimālos daudzkārtņus vai mērvienību daļas nolūkā norādīt vērtības tādā līmenī, kādu uzņēmums uzskata par vispiemērotāko. Piemēram, tā vietā, lai uzrādītu 1 200 000 t CO_2 ekv., uzņēmums var norādīt 1,2 Mt CO_2 ekv.
AR 44 attiecībā uz 49. punkta c) apakšpunktu	Kontekstuāla informācija par ***rādītāju*** var ietvert: a) iemeslus, kāpēc uzņēmums ir izvēlējies konkrētu mērīšanas pieeju, kā arī tā izmantoto ievaddatu un pieņēmumu iemeslus un b) attiecībā uz vides rādītājiem – tās teritorijas īpašos vides apstākļus un raksturlielumus, kurā izpaužas ***ietekme*** un kuri ir nepieciešami, lai izprastu attiecīgo rādītāju.

Vispārīgā informācijas atklāšanas prasība attiecībā uz mērķrādītājiem – GDR-T

50. Šīs GDR mērķis ir sniegt izpratni par to, kā uzņēmums nosaka ***mērķrādītājus***, kas definēti kā gaidāmie rezultāti attiecībā uz cilvēkiem, vidi vai pašu uzņēmumu, un par to, kā uzņēmums seko līdzi savas ***rīcībpolitikas*** un ***darbību*** efektivitātei attiecībā uz tā būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un iespējām, kā arī vispārējam progresam un rezultativitātei pieņemto mērķrādītāju sasniegšanā laika gaitā. Attiecīgā gadījumā tas ietver informāciju par to, vai progress ir saskaņots ar saistītu rīcības plānu un vai mērķrādītāja sasniegšanu ietekmē kādi būtiski fakti un apstākļi, kas saistīti ar šo rīcības plānu.

51. Uzņēmums atklāj informāciju par izmērāmiem, laikā ierobežotiem, uz rezultātiem orientētiem kvalitatīvajiem vai kvantitatīvajiem ***mērķrādītājiem***, ko tas ir noteicis saistībā ar savu būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***. Attiecībā uz katru rādītāju uzņēmums sniedz:

a) aprakstu par mērķrādītāja saistību ar ***rīcībpolitikas*** mērķiem un ***darbībām***;

b) noteikto sasniedzamo mērķvērtību (vai līmeni, ja mērķrādītājs ir kvalitatīvs), ieskaitot to, vai mērķrādītājs ir absolūts vai relatīvs, ja tas ir definēts kā tāds, un kas ir tā vienība;

c) informāciju par mērķrādītāja tvērumu attiecībā uz uzņēmuma paša darbībām vai darbībām tā ***vērtības ķēdes*** augšposmā vai lejasposmā, kā arī par ģeogrāfiskajām robežām;

d) bāzes vērtību (vai līmeni, ja mērķrādītājs ir kvalitatīvs) un bāzes gadu, no kura mēra progresu, ja uzņēmums to ir noteicis;

e) mērķa gadu vai periodu, uz kuru attiecas mērķrādītājs, un aprakstu par visiem atskaites punktiem vai starpposma mērķrādītājiem, ko uzņēmums ir noteicis;

f) metodiku un būtiskus pieņēmumus, kas izmantoti mērķrādītāju noteikšanai;

g) to, vai mērķrādītājs ir noteikts tiesību aktos;

h) attiecīgā gadījumā – izvēlētos ***scenārijus***, kas ir tā pamatā, galvenos datu avotus un saderības līmeni ar valsts, ES vai starptautiskajiem politikas mērķiem un

i) vai uzņēmuma mērķrādītāji, kas saistīti ar vidiskiem ***tematiem***, ir pamatoti ar pārliecinošiem zinātniskiem pierādījumiem.

52. Ja uzņēmums nav noteicis izmērāmus, uz rezultātu orientētus ***mērķrādītājus***, tas atklāj, vai un kā tas tomēr seko līdzi savas ***rīcībpolitikas*** un ***darbību*** efektivitātei attiecībā uz tā būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un iespējām.

([20]) Padomes Direktīva 80/181/EEK (1979. gada 20. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mērvienībām un par Direktīvas 71/354/EEK atcelšanu (OV L 39, 15.2.1980., 40. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1980/181/oj).

([21]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/3/EK (2009. gada 11. marts), ar ko groza Padomes Direktīvu 80/181/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mērvienībām (OV L 114, 7.5.2009., 10. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/3/oj).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS ATTIECĪBĀ UZ GDR-T

AR 45 attiecībā uz 50. punktu	Informācija par progresu un efektivitāti pieņemto ***mērķrādītāju*** sasniegšanā laika gaitā ir sniegta GDR-M 49. punkta d) apakšpunktā.
AR 46 attiecībā uz 51. punktu	Uz rezultātiem vērsti ***mērķrādītāji*** attiecībā uz būtisku ***ietekmi*** ir definēti, ņemot vērā gaidāmos rezultātus attiecībā uz cilvēkiem un vidi.
AR 47 attiecībā uz 51. punkta i) apakšpunktu	"Pamatots ar pārliecinošiem zinātniskiem pierādījumiem" nozīmē, ka tiek izmantota robusta, zinātniski recenzēta vai citādi autoritatīva biofizikāla informācija, kas identificē relevantos ***ekoloģiskos sliekšņus*** vai kvantificē apstākļus, trajektorijas un ierobežojumus, izmantojot empīriskus datus, modelēšanu vai atzītus zinātniskos satvarus. Šādi pierādījumi ļauj uzņēmumam noteikt ekoloģiski pamatotus, kontekstam specifiskus un izmērāmus ***mērķrādītājus***.

A papildinājums

To datu punktu saraksts transversālajos un tematiskajos standartos, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem

Šis papildinājums ir *ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"* neatņemama sastāvdaļa un sniedz nesaistošu piemēru par *ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"* datu punktiem un tematiskajiem standartiem, kas izriet no citiem ES tiesību aktiem.

1. tabula

Datu punkti standarta pamattekstā

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts *ESRS*	*SFDR* [1] atsauce	3. pīlāra [2] atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu [3]	Atsauce uz ES Klimata aktu [4]
ESRS 2 *GOV*-1 Neatkarīgo valdes locekļu procentuālais īpatsvars			Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS 2 GOV-3 Paziņojums par pienācīgu rūpību	1. pielikuma 3. tabulas 10. rādītājs			
ESRS 2 SBM-1 Iesaistīšanās darbībās saistībā ar fosilo degvielu	1. pielikuma 1. tabulas 4. rādītājs	Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pants saistībā ar minētās regulas 435. pantu; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2024/3172 [5] 1. tabula: "Kvalitatīva informācija par vides risku" un 2. tabula "Kvalitatīva informācija par sociālo risku"; 1. veidne. Bankas portfelis – iespējamā klimata pārmaiņu pārejas riska rādītāji: riska darījumu kredītkvalitāte dalījumā pa sektoriem, emisijām un atlikušiem termiņiem	Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts	
ESRS 2 SBM-1 Iesaistīšanās darbībās saistībā ar ķīmisku produktu ražošanu	1. pielikuma 2. tabulas 9. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts *ESRS*	*SFDR* ([1]) atsauce	3. pīlāra ([2]) atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu ([3])	Atsauce uz ES Klimata aktu ([4])
ESRS 2 SBM-1 Iesaistīšanās darbībās, kas saistītas ar aizliegtiem ieročiem	1. pielikuma 1. tabulas 14. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 ([6]) 12. panta 1. punkts, Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS 2 *SBM*-1 Iesaistīšanās darbībās saistībā ar tabakas audzēšanu un ražošanu			Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 12. panta 1. punkts, Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS 2 GDR-P Cilvēktiesību politika	1. pielikuma 1. tabulas 11. rādītājs un 3. tabulas 9. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikuma 1. un 2. iedaļa attiecībā uz sociālajiem faktoriem	
ESRS E1-1 Klimata pārmaiņu mitigācijai veltīts pārkārtošanās plāns				Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punkts
ESRS E1-6 SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji	1. pielikuma 2. tabulas 4. rādītājs	449.a pants Regula (ES) 575/2013; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2024/3172 3. veidne "Bankas portfelis – klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: pielāgošanas rādītāji"	Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 6. pants	
ESRS E1-7 Elektroenerģijas patēriņš no fosilās enerģijas avotiem, kas sadalīti pa avotiem (tikai nozares ar lielu ietekmi uz klimatu)	1. pielikuma 1. tabulas 5. rādītājs un 2. tabulas 5. rādītājs			
ESRS E1-7 "Enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra"	1. pielikuma 1. tabulas 5. rādītājs			

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts *ESRS*	*SFDR* ([1]) atsauce	3. pīlāra ([2]) atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu ([3])	Atsauce uz ES Klimata aktu ([4])
ESRS E1-8 1., 2., 3. pakāpes bruto SEG emisijas	1. pielikuma 1. tabulas 1. un 2. rādītājs	449.a pants; Regula (ES) 575/2013; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2024/3172 1. veidne "Bankas portfelis – klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: riska darījumu kredītkvalitāte dalījumā pa sektoriem, emisijām un atlikušiem termiņiem"	Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 5. panta 1. punkts, 6. pants un 8. panta 1. punkts	
ESRS E1-9 SEG piesaiste un oglekļa kredīti				Regulas (ES) 2021/1119 2. panta 1. punkts
ESRS E1-11 "Etalonu portfeļa pakļautība ar klimatu saistītiem fiziskiem riskiem"			Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 II pielikums, Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	
ESRS E1-11 "Nekustamā īpašuma aktīvu uzskaites vērtības sadalījums pa energoefektivitātes klasēm"		Regulas (ES) 575/2013 449.a pants; Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/3172; 2. veidne "Bankas portfelis – klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: ar nekustamo īpašumu nodrošināti aizdevumi – nodrošinājuma energoefektivitāte"		
ESRS E1-11 "Portfeļa saistības pakāpe ar klimatu saistītām iespējām"			Deleģētā regula (ES) 2020/1818	
ESRS E2-4 "Gaisā, ūdenī un augsnē emitēto būtisko piesārņotāju daudzums"	1. pielikuma 1. tabulas 8. rādītājs, 1. pielikuma 2. tabulas 2. rādītājs, 1. pielikuma 2. tabulas 1. rādītājs, 1. pielikuma 2. tabulas 3. rādītājs			

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts *ESRS*	*SFDR* ([1]) atsauce	3. pīlāra ([2]) atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu ([3])	Atsauce uz ES Klimata aktu ([4])
ESRS E3-1 "Ar ūdeni saistīta rīcībpolitika"	1. pielikuma 2. tabulas 7. rādītājs			
ESRS E3-1 "Rīcībpolitika, kas aptver teritorijas ar ūdens resursu noslodzi"	1. pielikuma 2. tabulas 8. rādītājs			
ESRS E3-4 "Kopējais reciklētā un atkalizmantotā ūdens apjoms"	1. pielikuma 2. tabulas 6.2. rādītājs			
ESRS E4-5 "Darbības, kas negatīvi ietekmē biodaudzveidības ziņā jutīgas teritorijas"	1. pielikuma 1. tabulas 7. rādītājs			
ESRS E4-2 "Rīcībpolitika, kas aptver objektus biodaudzveidības ziņā jutīgās teritorijās vai to tuvumā"	1. pielikuma 2. tabulas 14.2. rādītājs			
ESRS E5-5 "Nereciklēti atkritumi"	1. pielikuma 2. tabulas 13. rādītājs			
ESRS E5-5 "Bīstamie atkritumi un radioaktīvie atkritumi"	1. pielikuma 1. tabulas 9. rādītājs			
ESRS 2 IRO-2 "Piespiedu darba incidentu risks"	I pielikuma 3. tabulas 13. rādītājs			
ESRS 2 IRO-2 "Bērnu darba incidentu risks"	I pielikuma 3. tabulas 12. rādītājs			
ESRS 2 GDR-P "Cilvēktiesību politikas saistības"	I pielikuma 3. tabulas 9. rādītājs un 1. tabulas 11. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts *ESRS*	*SFDR* ([1]) atsauce	3. pīlāra ([2]) atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu ([3])	Atsauce uz ES Klimata aktu ([4])
ESRS S1-1 "Cilvēku tirdzniecības novēršanas procesi un pasākumi"	I pielikuma 3. tabulas 11. rādītājs			
ESRS S1-2 Sūdzību mehānisms, tajā skaitā ar darbiniekiem saistītos jautājumos	I pielikuma 3. tabulas 5. rādītājs un I pielikuma 1. tabulas 11. rādītājs			
ESRS S1-13 "Darba drošības pārvaldības sistēma"	I pielikuma 3. tabulas 1. rādītājs			
ESRS S1-13 "Ar darbu saistīto nelaimes gadījumu biežums"	I pielikuma 3. tabulas 2. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikuma 1. un 2. iedaļa par sociālajiem jautājumiem	
ESRS S1-13 "To dienu skaits, kas zaudētas traumu, nelaimes gadījumu, nāves gadījumu vai slimības dēļ"	I pielikuma 3. tabulas 3. rādītājs			
ESRS S1-15 "Nekoriģētā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība"	I pielikuma 1. tabulas 12. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikuma 1. un 2. iedaļa par sociālajiem jautājumiem	
ESRS S1-15 "Gada kopējā atalgojuma rādītājs"	I pielikuma 3. tabulas 8. rādītājs			
ESRS S1-16 "Diskriminācijas incidenti"	I pielikuma 3. tabulas 7. rādītājs			
ESRS S1-16 "Cilvēktiesību incidenti"	I pielikuma 1. tabulas 10. rādītājs un 3. tabulas 14. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikuma 1. un 2. iedaļa par sociālajiem jautājumiem	

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts *ESRS*	*SFDR* ([1]) atsauce	3. pīlāra ([2]) atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu ([3])	Atsauce uz ES Klimata aktu ([4])
ESRS S2-1 "Cilvēku tirdzniecības novēršanas procesi un pasākumi"	I pielikuma 3. tabulas 11. rādītājs			
ESRS S2-1 "Rīcības kodekss"	1. pielikuma 3. tabulas 4. rādītājs			
ESRS S3-2 "Sūdzību mehānisms"	I pielikuma 1. tabulas 11. rādītājs			
ESRS S2-3 "Cilvēktiesību incidenti"	I pielikuma 1. tabulas 10. rādītājs un 3. tabulas 14. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikuma 1. un 2. iedaļa par sociālajiem jautājumiem	
ESRS S3-3 "Cilvēktiesību incidenti"	I pielikuma 1. tabulas 10. rādītājs un 3. tabulas 14. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikuma 1. un 2. iedaļa par sociālajiem jautājumiem	
ESRS S4-2 "Sūdzību mehānisms"	I pielikuma 1. tabulas 11. rādītājs			
ESRS S4-3 "Cilvēktiesību incidenti"	I pielikuma 1. tabulas 10. rādītājs un 3. tabulas 14. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikuma 1. un 2. iedaļa par sociālajiem jautājumiem	
ESRS G1-1 "Rīcībpolitika, kas atbilst Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvencijai"	1. pielikuma 3. tabulas 15. rādītājs			

Informācijas atklāšanas prasība un saistītais datu punkts *ESRS*	*SFDR* [1] atsauce	3. pīlāra [2] atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu [3]	Atsauce uz ES Klimata aktu [4]
ESRS G1-1 "Trauksmes cēlēju aizsardzība"	1. pielikuma 3. tabulas 6. rādītājs			
ESRS G1-2 "Darbības, kas veiktas, lai novērstu pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas procedūru un standartu pārkāpumus"	1. pielikuma 3. tabulas 16. rādītājs			
ESRS G1-4 "Notiesājoši spriedumi un naudas sodi par pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas tiesību aktu pārkāpumiem"	1. pielikuma 3. tabulas 17. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/2088 (2019. gada 27. novembris) par informācijas atklāšanu, kas saistīta ar ilgtspēju, finanšu pakalpojumu nozarē (Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regula jeb SFDR) (OV L 317, 9.12.2019., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/2088/oj).

(2) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 575/2013 (Kapitāla prasību regula jeb KPR).

(3) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1011 (2016. gada 8. jūnijs) par indeksiem, ko izmanto kā etalonus finanšu instrumentos un finanšu līgumos vai ieguldījumu fondu darbības rezultātu mērīšanai, un ar kuru groza Direktīvu 2008/48/EK, Direktīvu 2014/17/ES un Regulu (ES) Nr. 596/2014 (Klimata etalonu regula) (OV L 171, 29.6.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1011/oj).

(4) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (Eiropas Klimata akts) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

(5) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/3172 (2024. gada 29. novembris), ar ko nosaka īstenošanas tehniskos standartus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 piemērošanai attiecībā uz to, kā iestādes publisko informāciju, kas norādīta minētās regulas astotās daļas II un III sadaļā, un ar ko atceļ Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2021/637.

(6) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/1818 (2020. gada 17. jūlijs), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/1011 papildina attiecībā uz standartu minimumu ES klimata pārejas etaloniem un Parīzes nolīgumam pielāgotiem ES etaloniem (OV L 406, 3.12.2020., 17. lpp.), kas grozīta ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2025/1775.

2. tabula

Metodikas specifikācijas AR, kas atbilst ES tiesību aktiem

Piemērošanas prasība grozītajā *ESRS*	*SFDR* [1] atsauce	3. pīlāra [2] atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu [3]	Atsauce uz ES Klimata aktu [4]
ESRS 2 *GOV*-1 "Dzimumu pārstāvība valdēs"	1. pielikuma 1. tabulas 13. rādītājs		Deleģētās regulas (ES) 2020/1816 II pielikums	

Piemērošanas prasība grozītajā *ESRS*	*SFDR* ([1]) atsauce	3. pīlāra ([2]) atsauce	Atsauce uz Etalonu regulu ([3])	Atsauce uz ES Klimata aktu ([4])
ESRS E1-11. "Būtiskam fiziskam riskam pakļauto nozīmīgo aktīvu atrašanās vieta"		Regulas (ES) 575/2013 449.a pants; Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/3172; 5. veidne. "Bankas portfelis – klimata pārmaiņu fiziskais risks: riska darījumi, kas pakļauti fiziskam riskam".		
ESRS E4-5 "Zemes degradācija, pārtuksnešošanās, augsnes noslēgšana"	1. pielikuma 2. tabulas 10. rādītājs			
ESRS E4-5 "Dabiskās sugas un aizsargājamās teritorijas"	1. pielikuma 2. tabulas 14,1. rādītājs			
ESRS E4-2 "Ilgtspējīgas zemes izmantošanas / lauksaimniecības prakses vai rīcībpolitika"	1. pielikuma 2. tabulas 11. rādītājs			
ESRS E4-2 "Ilgtspējīgas okeānu izmantošanas / jūras izmantošanas prakses vai rīcībpolitika"	1. pielikuma 2. tabulas 12. rādītājs			
ESRS E4-2 "Rīcībpolitika, kas paredzēta, lai risinātu atmežošanas problēmu"	1. pielikuma 2. tabulas 15. rādītājs			

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/2088 (Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regula jeb SFDR).
([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 575/2013 (Kapitāla prasību regula jeb KPR).
([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1011 (Klimata etalonu regula).
([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (Eiropas Klimata akts).

ESRS E1. "KLIMATA PĀRMAIŅAS"

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem *ESRS*

Informācijas atklāšanas prasības

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība *E1-1*. Klimata pārmaiņu mitigācijai veltīts pārkārtošanās plāns

Informācijas atklāšanas prasība *E1–2* "Ar klimatu saistīto risku identificēšana un scenāriju analīze"

Informācijas atklāšanas prasība *E1-3* "Noturība saistībā ar klimata pārmaiņām"

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *E1-4*. Ar klimata pārmaiņu mitigāciju un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītās rīcībpolitikas

Informācijas atklāšanas prasība *E1-5*. Darbības un resursi, kas saistīti ar klimata pārmaiņu mitigācijas un pielāgošanās rīcībpolitikām

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *E1-6*. Mērķrādītāji saistībā ar klimata pārmaiņām

Informācijas atklāšanas prasība *E1-7*. Enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra

Informācijas atklāšanas prasība *E1-8*. 1., 2., 3. pakāpes bruto SEG emisijas

Informācijas atklāšanas prasība *E1-9*. Ar oglekļa kredītiem finansētie SEG piesaistes un SEG mazināšanas projekti

Informācijas atklāšanas prasība *E1-10*. Iekšējā oglekļa cenu noteikšana

Informācijas atklāšanas prasība *E1-11*. Paredzamais finansiālais iespaids, ko rada būtiski fiziskie un pārkārtošanās riski un būtiskās ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības (*DR*) saistībā ar klimata pārmaiņām, it īpaši attiecībā uz šā standarta 6. punktā norādītajiem apakš***tematiem***. Ja saskaņā ar ***būtiskuma*** novērtējumu nav jāziņo par visiem šajā standartā noteiktajiem apakštematiem, piemēro *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 30. punktu.

2. ***Ilgtspējas deklarācijā*** sniedz informāciju saistībā ar *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"*, ja šis ***temats*** attiecas uz būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***. Šāda informācija aptver visas *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. punktā uzskaitītās ziņošanas jomas.

3. Šajā standartā *DR* papildina *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" noteikumus, kas paredz, ka uzņēmumam ir jāatklāj informācija par ***tematiem***, kuri saistīti ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, it īpaši:

   a) *ESRS 2 SBM 3 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli un finansiālais iespaids"*; un

   b) *ESRS 2 IRO 2 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un ilgtspējas deklarācijā iekļautās informācijas atklāšanas prasības"*.

4. Šajā standartā katru *DR* ievada informācijas atklāšanas mērķis, izņemot ***rīcībpolitikas***, ***darbības*** un ***mērķrādītājus***, attiecībā uz kuriem *ESRS* 2 GDR-P, GDR-A un GDR-T noteikumi nodrošina nepieciešamo satvaru attiecīgajām *DR*.

5. Šajā standartā ir ņemts vērā ES tiesiskais regulējums un citi attiecīgie regulējumi, tajā skaitā ES Klimata akts (Regula (ES) 2021/1119), Klimata etalonu standartu regula (Regula (ES) 2020/1818), Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regula (SFDR) (Regula (ES) 2019/2088), ES Taksonomijas regula (Regula (ES) 2020/852) un tā sauktā "3. pīlāra" informācijas atklāšana saskaņā ar Kapitāla prasību regulu (Regula (ES) 2022/2453).

6. Šis standarts nosaka *DR* attiecībā uz šādiem apakštematiem: ***klimata pārmaiņu mitigācija***, ***pielāgošanās klimata pārmaiņām*** un enerģētika.

7. "***Klimata pārmaiņu mitigācija***" ir saistīta ar uzņēmuma centieniem ierobežot globālās vidējās temperatūras pieaugumu līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni saskaņā ar Parīzes nolīgumu un Eiropas Klimata aktu (Regula (ES) 2021/1119). Šis standarts ietver *DR* attiecībā uz to, kā uzņēmums risina jautājumus ar tā radītajām ***SEG emisijām***, kā arī par saistītajiem ***pārkārtošanās riskiem***.

8. "***Pielāgošanās klimata pārmaiņām***" attiecas uz uzņēmuma pielāgošanās procesu faktiskajām un gaidāmajām klimata pārmaiņām. Šis standarts ietver *DR* attiecībā uz apdraudējumiem, kas saistīti ar klimatu un kas var radīt ar klimatu saistītus fiziskus ***riskus*** uzņēmumam, un tā pielāgošanās risinājumiem šo risku samazināšanai. Tas ietver arī ***pārkārtošanās riskus***, kas izriet no nepieciešamās pielāgošanās ar klimatu saistītiem apdraudējumiem.

9. *DR*, kas attiecas uz enerģētiku, aptver visus enerģijas ražošanas un patēriņa veidus.

Mijiedarbība ar citiem *ESRS*

10. Sociālie un vidiskie ***temati*** savstarpēji mijiedarbojas. Galvenie mijiedarbības punkti starp *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"* un citiem tematiskajiem standartiem ir šādi:

    a) *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"* aptver septiņas SEG (bet ne tikai): CO_2, CH_4, N_2O, HFCs, PFCs, SF_6 un NF_3. *ESRS E2 "Piesārņojums"* pievēršas ***ozona slāni noārdošām vielām*** (ONV), slāpekļa oksīdiem (NOx) un sēra oksīdiem (SOx), kā arī citām ***emisijām*** gaisā, kas saistītas ar klimata pārmaiņām;

b) temati "***klimata pārmaiņu mitigācija***" un "***pielāgošanās klimata pārmaiņām***" ir cieši saistīti ar tematiem, kas apskatīti *ESRS E3 "Ūdens"* un *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"*. *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"* cita starpā pievēršas akūtiem un hroniskiem ***fiziskiem riskiem***, ko rada ar ūdeni un okeānu saistīti apdraudējumi. *ESRS* E1 "Klimata pārmaiņas" pievēršas arī ***SEG emisijām***, ko rada dabas resursu izmantošana, zemes izmantošana un ***zemes izmantojuma maiņa***, kā arī SEG piesaistei no atmosfēras, piemēram, izmantojot ***dabā balstītus risinājumus***. ***Biodaudzveidības zudums*** un ekosistēmu degradācija, ko izraisa vai paātrina klimata pārmaiņas, ir aplūkota *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"*;

c) ***ietekme*** uz cilvēkiem, ko var radīt pārkārtošanās uz klimatneitrālu ekonomiku, ir ietverta *ESRS S1 "Pašu personāls"*, *ESRS 2 "Darbinieki vērtības ķēdē"*, *ESRS S3 "Skartās kopienas"* un *ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji"*.

Informācijas atklāšanas prasības

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība *E1-1*. Klimata pārmaiņu mitigācijai veltīts pārkārtošanās plāns

11. Šīs *DR* mērķis ir palīdzēt izprast uzņēmuma iepriekšējos, pašreizējos un turpmākos klimata pārmaiņu mitigācijas centienus, kuru nolūks ir nodrošināt, ka tā stratēģija un ***uzņēmējdarbības modelis*** ir saderīgi ar pāreju uz ilgtspējīgu ekonomiku un globālās sasilšanas palielinājuma ierobežošanu līdz 1,5 °C saskaņā ar Parīzes nolīgumu un Eiropas Klimata akta (Regula (ES) 2021/1119) mērķiem, tai skaitā ar mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti.

12. Informācija par ***klimata pārmaiņu mitigācijai veltīto pārkārtošanās plānu*** ([22]) ietver:

a) tā galveno iezīmju aprakstu. Tas ietver ***SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājus***, ***dekarbonizācijas sviras***, galvenās ***darbības***, ieguldījumus un finansējumu, kas vajadzīgs, lai atbalstītu plāna īstenošanu, plāna apstiprināšanu ***administratīvajās, vadības un uzraudzības struktūrās*** un to, kā plāns ir integrēts uzņēmuma vispārējā darījumdarbības stratēģijā un saskaņots ar to. Tas ietver arī informāciju par to, kā saskaņā ar plāna īstenošanu uzņēmuma stratēģija un ***uzņēmējdarbības modelis*** ir vai būs saderīgi ar mērķi ierobežot globālās sasilšanas pieaugumu līdz 1,5 °C saskaņā ar Parīzes nolīgumu un ES mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti;

b) pārskata periodā ieguldītās *CapEx* summas, kas saistītas ar ogļu, naftas un gāzes nozares saimniecisko darbību ([23]), ja uzņēmumam tāda ir;

c) informāciju par galvenajiem izmantotajiem pieņēmumiem un ***atkarībām***, uz kurām plāns balstās;

d) kvalitatīvu novērtējumu un skaidrojumu par to, kā potenciālās ***ieslēgtās SEG emisijas*** no galvenajiem fiziskajiem aktīviem un ***produktiem*** var apdraudēt plāna sasniegšanu un veicināt ***pārkārtošanās risku***, un

e) skaidrojumu par uzņēmuma progresu pārkārtošanās plāna īstenošanā.

13. Ja uzņēmumam nav ***klimata pārmaiņu mitigācijai veltīta pārkārtošanās plāna***, kas ietver 12. punkta a) apakšpunktā uzskaitītās galvenās iezīmes, tas atklāj šo faktu un norāda, vai un kad tas plāno to pieņemt.

([22]) Šī informācija ir saskanīga ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1119 (ES Klimata akts) 2. panta 1. punktu.

([23]) Attiecīgās *CapEx* summas ir saistītas ar šādiem *NACE* kodiem: a) B.05 "Ogļu un brūnogļu (lignīta) ieguve", B.06 "Jēlnaftas un dabasgāzes ieguve" (attiecina tikai uz jēlnaftu); B.09.1 "Ar naftas un dabas gāzes ieguvi saistītās palīgdarbības" (attiecas tikai uz jēlnaftu), b) C.19 "Koksa un naftas pārstrādes produktu ražošana", c) D.35.1. "Elektroenerģijas ražošana, pārvade un sadale", d) D.35.3. "Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana" (attiecas tika elektroenerģijas un/vai siltumenerģijas ražošanu, izmantojot ogles vai naftu, e) D.46.81. "Degvielas, cietā, šķidrā un gāzveida kurināmā un līdzīgu produktu vairumtirdzniecība" (attiecas tikai uz cieto un šķidro kurināmo).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 1 attiecībā uz 12. punktu **(Klimata pārmaiņu mitigācijai veltīts pārkārtošanās plāns)**	***Klimata pārmaiņu mitigācijai veltītajā pārkārtošanās plānā*** ir izklāstīts, kā uzņēmums plāno pārveidot savu stratēģiju un ***uzņēmējdarbības modeli***, lai nodrošinātu saderību ar pārkārtošanos uz ilgtspējīgu ekonomiku, un tajā ir iekļautas 12. punktā uzskaitītās galvenās iezīmes. Uzņēmuma klimata pārmaiņu mitigācijai veltītais pārkārtošanās plāns var būt vai nu atsevišķs dokuments, vai iekļauts plašākā ***pārkārtošanās plānā***, kas aptver gan klimata pārmaiņu mitigācijas, gan pielāgošanās aspektus. Ja uzņēmuma pārkārtošanās plāns aptver arī pielāgošanos, atklājot informāciju, norāda šo faktu un iekļauj mijnorādes uz informāciju, kas sniegta saskaņā ar *ESRS* E1–3 un E1–5.
AR 2 attiecībā uz 12. punkta a) apakšpunktu **(Galveno iezīmju apraksts)**	Atklājot informāciju par 12. punkta a) apakšpunktā minētajām galvenajām iezīmēm, uzņēmums attiecīgā gadījumā atsaucas uz citur atklāto informāciju par ***rīcībpolitiku***, ***darbībām***, ***resursiem*** un ***mērķrādītājiem*** (piemēram, *ESRS E1–5* un E1–6, kā arī *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"). Atklājot informāciju par ***pārkārtošanās plānu***, uzņēmuma plāna galvenās iezīmes tiek konsolidētas saskaņotā aprakstā, kurš parāda, ka tās ir stratēģiski saskaņotas, lai veicinātu darījumdarbības pārveidi. Saskaņā ar šo punktu atklājamā informācija ir šāda: a) paziņojums par to, vai ***SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji*** ir zinātniski pamatoti un saderīgi ar mērķi ierobežot globālās sasilšanas pieaugumu līdz 1,5 °C (ar atsauci uz *ESRS* E1–6 24. punktu un saistītajām piemērošanas prasībām (*AR*)). Ja uzņēmums atklāj informāciju par pārkārtošanās plānu, kas attiecas uz SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājiem, kuri nav saderīgi ar mērķi ierobežot globālās sasilšanas pieaugumu līdz 1,5 °C, tas to paskaidro paziņojumā, konkrēti paskaidrojot, kā tā mērķrādītāja vērtība(-as) ir salīdzināma(-as) ar atsauces vērtību(-ām) un kā tas ir ņēmis vērā turpmākās norises; b) identificētās ***dekarbonizācijas sviras*** (ar atsauci uz *ESRS* E1–5), tajā skaitā izmaiņas uzņēmuma ***produktu*** un pakalpojumu portfelī un jaunu tehnoloģiju ieviešana tā paša darbībās, ***vērtības ķēdes*** augšposmā vai lejasposmā; c) ievērojamu finanšu resursu summa (darbības vai kapitālizdevumi), kas piešķirta vai ko paredzēts piešķirt tā ***klimata pārmaiņu mitigācijai veltītā pārkārtošanās plāna*** īstenošanai, ieskaitot paredzamo nākotnē nepieciešamo finanšu resursu indikatīvu diapazonu (ar atsauci uz *ESRS* E1–5 un *ESRS* 2 GDR-A). Šī atklājamā informācija var aprobežoties tikai ar a) apstiprinātajām un paziņotajām galvenajām darbībām un rīcības plāniem un b) šo darbību īstenošanai plānotajiem finansējuma avotiem (*ESRS* 2 *AR* 41). 12. punkta a) apakšpunktā prasītā informācijas atklāšana ir vērsta uz to galveno elementu sniegšanu, kas nepieciešami, lai pierādītu uzņēmuma klimata pārmaiņu mitigācijai veltītā pārkārtošanās plāna saskaņotību un ticamību. Papildus šai atklājamai informācijai uzņēmumam nav jāatklāj detalizēta iekšējā informācija, kas izmantota, lai pārvaldītu tā klimata pārmaiņu mitigācijai veltīto pārkārtošanās plānu.
AR 3 attiecībā uz 12. punkta c) apakšpunktu **(Galvenie pieņēmumi un atkarības)**	Informācija par ***atkarībām*** saistīta, piemēram, ar konkrētu tehnoloģiju ieviešanu, darbaspēka pieejamību vai spēju īstenot izmaiņas ***vērtības ķēdē***. Attiecīgā gadījumā uzņēmums saskaņā ar *ESRS 2 GDR-A* iekļauj informāciju par atkarību no nākotnes finanšu resursiem un citiem resursiem un par to, kā tā var ierobežot ***klimata pārmaiņu mitigācijai veltītā pārkārtošanās plāna darbības***. Informācija par pieņēmumiem attiecas, piemēram, uz gaidām attiecībā uz regulatīvajām prasībām vai uzņēmuma spēju īstenot plānotās izmaiņas savā vērtības ķēdē.
AR 4 attiecībā uz 12. punkta d) apakšpunktu **(Ieslēgto emisiju novērtējums)**	***Ieslēgto emisiju*** kvalitatīvā novērtējuma mērķis ir nodrošināt, ka uzņēmums šīs ***emisijas*** pienācīgi ņem vērā savā ***klimata pārmaiņu mitigācijai veltītajā pārkārtošanās plānā***, paskaidrojot, kā ieslēgto emisiju apjoms var potenciāli apdraudēt ***pārkārtošanās plāna*** īstenošanu.
AR 5 attiecībā uz 12. punkta e) apakšpunktu **(Progresa skaidrojums)**	Paskaidrojot savu progresu ***klimata pārmaiņu mitigācijai veltītā pārkārtošanās plāna*** īstenošanā, uzņēmums paskaidro kvantitatīvos un kvalitatīvos komponentus, piemēram, resursu izmantošanu, veiktās ***darbības*** un panāktos vai paredzamos ***SEG emisiju samazinājumus***. Informācija par progresu attiecīgā gadījumā ietver nozarei specifiskus ***rādītājus***, ko var izmantot, lai sekotu līdzi progresam virzībā uz konkrētu klimata ***mērķrādītāju*** sasniegšanu, kurus uzņēmums varētu būt noteicis, izmantojot atzītus nozaru dekarbonizācijas standartus.

Informācijas atklāšanas prasība *E1–2 "Ar klimatu saistīto risku identificēšana un scenāriju analīze"*

14. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par to, kā uzņēmums identificē un novērtē ***ar klimatu saistītos riskus*** un ***iespējas*** attiecībā uz ***finansiālo būtiskumu***.

15. Uzņēmums par katru būtisko identificēto ar klimatu saistīto ***risku*** (atbilstīgi *ESRS* 2 IRO-2 37. punktam) paskaidro, vai tas klasificē risku kā ***ar klimatu saistītu fizisku risku*** vai kā ***ar klimatu saistītu pārkārtošanās risku***.

16. Papildus atklājamai informācijas, kas sniegta saskaņā ar *ESRS* 2 IRO-1, uzņēmums atklāj tās metodikas galvenos elementus, kas izmantota, lai novērtētu, kā tā aktīvi un saimnieciskā darbība paša darbībās un ***vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā var tikt pakļauti riskam un īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā ir jutīgi pret:

a) ar darbu saistītu apdraudējumu un

b) ar klimatu saistītiem pārkārtošanās notikumiem un tendencēm.

17. Ja izmanto ar klimatu saistītu ***scenāriju analīzi***, uzņēmums atklāj šādu informāciju:

a) piemēroto scenāriju diapazoni, tajā skaitā:

i. vai ***ar klimatu saistītajiem fiziskajiem riskiem*** tika izmantots vismaz viens augsta emisiju līmeņa scenārijs;

ii. vai ***ar klimatu saistītajiem pārkārtošanās riskiem*** tika izmantots vismaz viens scenāriju, kas atbilst mērķim ierobežot globālās sasilšanas pieaugumu līdz 1,5 °C, to nepārsniedzot vai pārsniedzot vien nedaudz; un

iii. ar scenārijiem saistīto globālās vidējās temperatūras prognozi un to, kāpēc tie tiek uzskatīti par būtiskiem;

b) izmantoto darbību tvērums (piemēram, darbības vietas, uzņēmējdarbības vienības);

c) galveni izdarītie pieņēmumi (piemēram,attiecībā uz publisko rīcībpolitiku, makroekonomiskajām tendencēm, nacionālajiem vai reģionālajiem mainīgajiem lielumiem, enerģijas izmantojumu un energoresursu struktūru, tehnoloģijas izstrādēm) un

d) laika periods, kurā tā tika veikta.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 6 attiecībā uz 16. un 17. punktu **(Metodikas galvenie elementi un scenārija analīze)**	Veicot ar klimatu saistītā ***riska*** analīzi, uzņēmums: a) identificē ar klimatu saistītus apdraudējumus (***ar klimatu saistītiem fiziskiem riskiem***) vai pārkārtošanās notikumus (***ar klimatu saistītiem pārkārtošanās riskiem***) īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā un pārbauda tā aktīvus un saimniecisko darbību, lai novērtētu, vai tie ir pakļauti šādiem riskiem, un b) novērtē, cik lielā mērā tā aktīvi un saimnieciskā darbība ir pakļauti un ir jutīgi pret identificētajiem ar klimatu saistītajiem apdraudējumiem un pārkārtošanās notikumiem, ņemot vērā pārkārtošanās notikumu varbūtību, apmēru un ilgumu. Ar klimatu saistītu apdraudējumu gadījumā uzņēmums ņem vērā savu aktīvu atrašanās vietu un darījumdarbības ***atkarības*** savā vērtības ķēdē. Uzņēmums var izmantot ar klimatu saistītu scenāriju analīzi, piemēram, ja tas izmanto šādu analīzi, lai ievērotu citas prasības, piemērojot ziņu sniegšanas regulējumu vai tad, ja uzņēmums uzskata, ka šāda analīze palīdz identificēt un novērtēt ar klimatu saistītus riskus un iespējas attiecībā uz finansiālo būtiskumu.

Informācijas atklāšanas prasība *E1-3* "Noturība saistībā ar klimata pārmaiņām"

18. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par to, cik lielā mērā uzņēmuma stratēģija un ***uzņēmējdarbības modelis*** ir sagatavoti būtiskiem ar klimatu saistītiem ***riskiem*** un spēj tiem pielāgoties.

19. Papildus informācijas atklāšanai *ESRS* 2 SBM-3 uzņēmums atklāj šādu informāciju par savas stratēģijas un ***uzņēmējdarbības modeļa*** noturību pret ***riskiem***, kas saistīti ar klimatu:

a) ***klimatnoturības*** analīzes rezultāti attiecībā uz riskiem, kas saistīti ar klimatu. Uzņēmums paskaidro: i) novērtējuma ietekmi, ja tāda ir, uz tā stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli; II) kā ar klimatu saistītā ***scenārija analīzē*** identificētā ietekme, ja analīze tiek izmantota, palīdz uzņēmumam potenciāli reaģēt uz klimatiskajiem riskiem un iii) kā tā ***pārkārtošanās plāns***, ja tāds ir, un tā pašreizējās un plānotās mitigācijas un pielāgošanās darbības (*ESRS* E1–5) veicina tā noturību pret klimatiskajiem riskiem;

b) būtiskas nenoteiktības jomas tā klimatnoturības novērtēšanā un

c) tā spēju koriģēt vai pielāgot savu stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli klimata pārmaiņām īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

***AR* 7 attiecībā uz 19. punktu**	***Klimatnoturības*** analīzes pamatā ir to ar klimatu saistīto ***risku*** apzināšana, par kuriem ziņots *ESRS* E1–2 15. punktā. Tāpēc klimatnoturības analīzes tvērums ir saskaņots ar uzņēmuma būtisko ar klimatu saistīto risku analīzes tvērumu un tajā ir ņemta vērā ar klimatu saistīto scenāriju analīze, ja tāda tiek veikta. Ja klimatiskā scenārija analīzi izmanto konkrēti klimatnoturības novērtēšanai, uzņēmums atklāj 17. un 19. punktā prasīto informāciju.
***AR* 8 attiecībā uz 19. punktu** **(Stratēģijas noturība)**	Novērtējot savas stratēģijas un uzņēmējdarbības modeļa ***klimatnoturību***, uzņēmums ņem vērā saskaņā ar *ESRS* E1–2 veikto novērtējumu un saskaņā ar *ESRS* E1–11 atklātās informācijas par pakļautību ***riskam*** ietekmi uz tā stratēģiju un ***uzņēmējdarbības modeli*** (***paredzamais finansiālais iespaids***), tajā skaitā ***darbības***, kas vajadzīgas, lai reaģētu uz klimatiskajiem riskiem un ***iespējām***, kas identificētas ar klimatu saistīto ***scenāriju analīzē***, ja tāda tiek veikta.
***AR* 9 attiecībā uz 19. punkta a) apakšpunktu** **(Stratēģijas noturība)**	Atklājot informāciju par ***klimatnoturības*** analīzes rezultātiem un ietekmi saskaņā ar 19. punkta a) apakšpunktu, uzņēmums sniedz savu klimatnoturības novērtējumu pārskata datumā. Uzņēmumam nav pienākuma katru gadu veikt klimatnoturības analīzi. Ja uzņēmums ir atjauninājis savu novērtējumu par klimatisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām*** (saskaņā ar *ESRS* E1–2), tas atjaunina savu noturības analīzi. Atklājot informāciju saskaņā ar 19. punktu, finanšu iestādes var izmantot informāciju, ko tās sniedz saskaņā ar piemērojamo prudenciālo tiesisko regulējumu, ja tā ietver atsauces uz noturības analīzi vai saistītiem jēdzieniem, piemēram, ***scenāriju*** izmantošanu ilgtspējas riska plānu kontekstā.
***AR* 10 attiecībā uz 19. punkta c) apakšpunktu** **(Stratēģijas noturība)**	Atklājot informāciju par savu spēju pielāgot savu stratēģiju un ***uzņēmējdarbības modeli*** saskaņā ar 19. punkta c) apakšpunktu, uzņēmums ņem vērā: a) cik pieejami un elastīgi ir esošie finanšu ***resursi***, lai pārvaldītu ar klimatu saistīto ***risku finansiālo iespaidu*** un izmantotu ***ar klimatu saistītās iespējas***; b) tā spēju, reaģējot uz klimata pārmaiņām, pārdislocēt, pārprofilēt, modernizēt esošos aktīvus vai izņemt tos no ekspluatācijas; c) pašreizējo un plānoto ieguldījumu ietekmi uz ***klimata pārmaiņu mitigācijas,*** pielāgošanās un pārkārtošanās ***iespējām*** attiecībā uz ***klimatnoturību***; d) mijnorādes uz tā ***darbībām***, kas vērstas uz ***klimata pārmaiņu mitigāciju*** un ***pielāgošanos klimata pārmaiņām*** un kas atklātas *ESRS* E1–5.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *E1-4. Ar klimata pārmaiņu* mitigāciju un pielāgošanos klimata pārmaiņām saistītās rīcībpolitikas

20. Uzņēmums atklāj informāciju par savu ***rīcībpolitiku*** attiecībā uz ***klimata pārmaiņu mitigāciju*** un pielāgošanos klimata pārmaiņām saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-P noteikumiem.

Informācijas atklāšanas prasība *E1-5. Darbības un resursi, kas saistīti ar klimata pārmaiņu* mitigācijas un pielāgošanās rīcībpolitikām

21. Uzņēmums atklāj informāciju par savām galvenajām darbībām, kuru mērķis ir ***klimata pārmaiņu mitigācija*** un ***pielāgošanās klimata pārmaiņām***, un to īstenošanai piešķirtajiem resursiem saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-A noteikumiem.

22. Papildus *ESRS* 2 GDR-A, atklājot informāciju par pašreizējām un plānotajām ***darbībām***, uzņēmums atklāj šādu informāciju:

a) tā galvenās ***klimata pārmaiņu mitigācijas*** darbības, kas izmanto ***dekarbonizācijas sviru***, un

b) sasniegto un paredzamo ***SEG emisiju samazinājums***, izmantojot dekarbonizācijas sviru.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *E1-6*. Mērķrādītāji saistībā ar klimata pārmaiņām

23. Uzņēmums atklāj informāciju par saviem ***klimata pārmaiņu mērķrādītājiem*** saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-T noteikumiem.

24. Uzņēmums atklāj informāciju par pieņemtajiem ***SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājiem*** ([24]), tajā skaitā:

a) absolūtos 1., 2. un 3. pakāpes SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājus atsevišķi vai kombinēti un attiecīgā gadījumā kā intensitātes vērtību. Kombinēto SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju gadījumā uzņēmums norāda, uz kuru ***SEG emisiju*** pakāpi (1., 2. un/vai 3.) mērķrādītājs attiecas, un daļu, kas attiecināma uz katru attiecīgo SEG emisiju pakāpi;

b) vai SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāja pakāpe (ģeogrāfiskā teritorija, aptvertās SEG, iekļautās struktūras) atšķiras no SEG inventarizācijas pārskata pakāpes (ziņas sniedz saskaņā ar *ESRS* E1–8), procentuālās daļas 1., 2. un 3. pakāpei, uz ko attiecas mērķrādītājs, kā arī to, kuras SEG ir aptvertas, un

c) paziņojumu par to, vai SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji ir zinātniski pamatoti un saderīgi ar globālās sasilšanas pieauguma ierobežošanu līdz 1,5 °C. Uzņēmums norāda, kāds satvars un metodika ir izmantoti šo mērķrādītāju noteikšanai, arī to, vai tie ir iegūti, izmantojot nozares dekarbonizācijas trajektoriju, kādi ir pamatā esošie klimata un rīcībpolitikas scenāriji. Kā daļu no kritiskajiem pieņēmumiem SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju noteikšanai uzņēmums īsi paskaidro, kā tas ir ņēmis vērā nākotnes norises (piemēram, pārdošanas apjomu izmaiņas, klientu vēlmju un pieprasījuma izmaiņas, regulatīvos faktorus un jaunas tehnoloģijas) un kā tās potenciāli ietekmēs gan tā SEG emisijas, gan emisiju samazinājumus.

([24]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 4. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 2. tabulā attiecībā uz informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Ieguldījumi sabiedrībās, kurām nav ūdens resursu apsaimniekošanas politikas"). Šī informācija ir arī saskanīga ar prasībām 3. veidnē: "Bankas portfelis – klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 pielāgošanas rādītāji. Šī informācija ir saskanīga arī ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 (Klimata etalonu regula) 6. pantu.

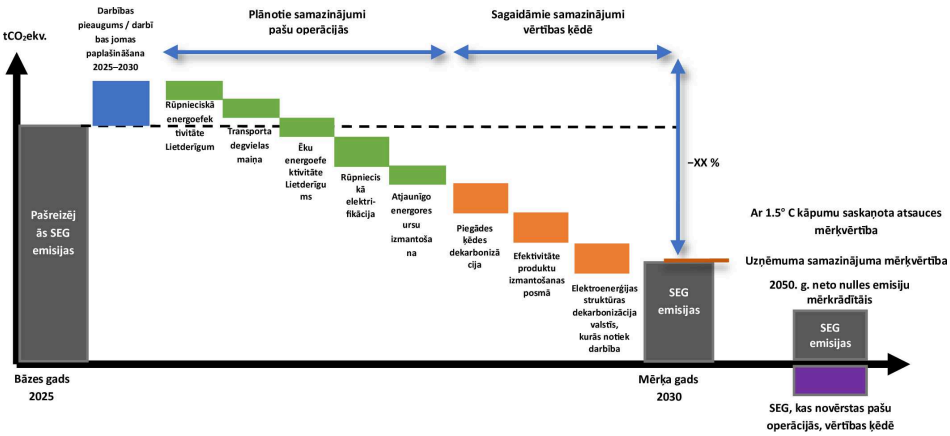
PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 11 attiecībā uz 23. punktu **(Klimata pārmaiņu mērķrādītāji)**	Ja uzņēmums atklāj informāciju par ***neto nulles emisiju mērķrādītāju*** atsevišķi no visiem ***SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājiem***, ko tas noteicis saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-T, tas paskaidro, kā tas plāno pastāvīgi neitralizēt visas atlikušās SEG emisijas.
AR 12 attiecībā uz 24. punktu **(SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji)**	***SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji*** ir bruto mērķrādītāji, kas nozīmē, ka uzņēmums SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju sasniegšanas līdzekļos neiekļauj SEG piesaistījumus, ***oglekļa kredītus*** vai novērstas emisijas. Saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-T uzņēmums sniedz informāciju par mērķrādītāja noteikšanai izmantoto tvērumu un metodiku, arī par ***2. pakāpes SEG emisiju*** aprēķināšanai izmantoto metodi (t. i., vai nu uz atrašanās vietu balstītu, vai uz tirgu balstītu metodi).
AR 13 attiecībā uz 24. punktu **(SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji)**	Ja uzņēmums atklāj informāciju par intensitātes ***mērķrādītājiem***, tos formulē kā ***SEG emisiju*** attiecību pret fiziskās darbības vai ekonomiskās produkcijas vienību. Gadījumos, kad uzņēmums ir noteicis tikai SEG intensitātes samazināšanas mērķrādītāju, tas tomēr atklāj saistītās absolūtās vērtības mērķrādītāja gadam un starpposma mērķrādītāja gadam(-iem), izņemot finanšu iestāžu 3. pakāpes 15. kategorijas emisijām, kā paskaidrots iepriekš. Tas var radīt situāciju, kad uzņēmumam ir jāatklāj absolūto SEG emisiju pieaugums mērķrādītāja gadā un starpposma mērķrādītāja gadā(-os), piemēram, tādēļ, ka tas paredz savas darījumdarbības dabīgu izaugsmi. Finanšu iestādes ir atbrīvotas no pienākuma atklāt absolūtās vērtības attiecībā uz to 3. pakāpes 15. kategorijas emisiju intensitātes mērķrādītājiem, ja tās: a) izmanto fiziskus vai finansiālus pasākumus kā saucējus intensitātes mērķrādītāju aprēķināšanā un atklāj absolūtās finansētās emisijas, kas atbilst šo mērķrādītāju pakāpei (piemēram, mērķrādītāji būtiskām lielas ietekmes nozarēm), un b) sniedz kontekstuālu informāciju saskaņā ar GDR-M par noteiktajiem mērķrādītājiem, aprakstot galvenos faktorus, kas ietekmē paredzamās izmaiņas absolūtajās finansētajās emisijās laika gaitā, un to saistību ar pēdējos 3–5 gados novērotajām tendencēm.
AR 14 attiecībā uz 24. punktu **(SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji)**	Piemērojot *ESRS* 2 GDR-T: a) bāzes vērtību un bāzes gadu nemaina, ja vien nav notikušas būtiskas ***mērķrādītāja*** vai ziņošanas robežu izmaiņas, un b) uzņēmums izvēlas nesenu un reprezentatīvu bāzes gadu. Uzņēmuma izvēlētais bāzes gads var būt vai nu esošajiem mērķrādītājiem pašreiz piemērotais bāzes gads, vai ilgtspējas ziņu sniegšanas prasību piemērošanas pirmais gads.
AR 15 attiecībā uz 24. punktu **(Mērķrādītāju un darbību izklāsts)**	Uzņēmums var izklāstīt savus ***SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājus*** kopā ar savām ***klimata pārmaiņu mitigācijas darbībām*** (sk. 22. punktu), norādot ***dekarbonizācijas sviras*** un to kvantitatīvo devumu SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju sasniegšanā tabulas veidā (sk., piemēram, 1. attēlu) vai kā grafisku attēlojumu, kas parāda attīstību laika gaitā (sk., piemēram, 2. attēlu).

	Bāzes gads (piem., 2025).	2030. g. mērķrādītājs	2035. g. mērķrādītājs	...	Mērķrādītājs līdz 2050. g.
SEG emisijas ($kt\ CO_2ekv.$)	100	60	40		
Energoefektivitāte un patēriņa samazinājums	—	-10	-4		
Materiālefektivitāte un patēriņa samazinājums	—	-5	—		
Kurināmā maiņa	—	-2	—		
Elektrifikācija	—	—	-10		

	Atjaunīgās enerģijas izmantošana	—	-10	-3		
	Produktu pakāpeniska izņemšana no apgrozības, aizstāšana vai izmainīšana	—	-8	—		
	Procesu pakāpeniska izbeigšana, aizstāšana vai izmainīšana	—	-5	-3		
	Cits	—	—			

1. attēls. *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"* – 1. tabula

2. attēls. *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"* – 1. grafiks

AR 16 attiecībā uz 24. punktu **(SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji)**	Uzņēmums pieņem ziņošanas robežu attiecībā uz mērķrādītājiem, kas atbilst par E1-8 pieņemtajam mērķrādītājam.
AR 17 attiecībā uz 24. punkta c) apakšpunktu **(SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji, kas saderīgi ar mērķi 1,5 °C)**	Atklājot 24. punkta c) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums sniedz informāciju par to, kā tā ***mērķrādītāja*** vērtība(-as) ir salīdzināma(-as) ar konkrētas nozares emisiju trajektoriju (ja tāda pieejama) vai starpnozaru emisiju trajektoriju, kas ir saderīga ar mērķi ierobežot globālās sasilšanas pieaugumu līdz 1,5 °C. Šajā nolūkā uzņēmums aprēķina ar 1,5 °C pieauguma ierobežojumu saskaņotu atsauces mērķrādītāja vērtību 1. un 2. pakāpes SEG emisijām un atsevišķu mērķrādītāja vērtību 3. pakāpes SEG emisijām (ja tam ir 3. pakāpes ***SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāji***), ar kurām var salīdzināt tā attiecīgo pakāpju SEG emisiju samazināšanas mērķrādītājus vai starpposma mērķrādītājus. Skaidrojums par to, vai un kā mērķrādītāji ir saderīgi, tiek sniegts, salīdzinot mērķrādītāja vērtību ar atsauces mērķvērtību. Neatkarīgas trešās personas veikta validācija, tajā skaitā informācija par trešo personu, izmantoto metodiku/standartu un izmantoto trajektoriju, var būt vērtīgs ieguldījums, kas jāņem vērā šajā skaidrojumā.

Informācijas atklāšanas prasība *E1-7*. Enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra

25. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma enerģijas patēriņu un energoresursu struktūru.

26. Uzņēmums atklāj informāciju par savu kopējo enerģijas patēriņu megavatstundās (MWh), kas saistīts ar tā darbībām, šādā sadalījumā:

a) kopējais enerģijas patēriņš no fosilajiem energoresursiem ([25]);

b) kopējais enerģijas patēriņš no kodolenerģijas avotiem; un

c) kopējais enerģijas patēriņš no atjaunīgajiem energoresursiem;

27. Uzņēmums, kurš veic operācijas ***nozarēs ar lielu ietekmi uz klimatu***, kopējo enerģijas patēriņu no fosilajiem energoresursiem sadala vēl sīkāk šādi:

a) kurināmā patēriņš no oglēm un ogļu produktiem;

b) kurināmā patēriņš no jēlnaftas un naftas produktiem;

c) kurināmā patēriņš no dabasgāzes;

d) kurināmā patēriņš no citiem fosilajiem energoresursiem un

e) ***iepirktās vai iegūtās*** fosilo energoresursu elektroenerģijas, siltumenerģijas, tvaika vai aukstuma patēriņš.

28. Ja uzņēmums ražo enerģiju, tas sadala un atsevišķi atklāj arī informāciju par saražoto ***neatjaunīgo enerģiju*** un ***atjaunīgo enerģiju*** (MWh) ([26]).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 18 attiecībā uz 26. punktu **(Enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra)**	Sagatavojot informāciju par enerģijas patēriņu, kas prasīta saskaņā ar 26. punktu, uzņēmums izmanto šādas aprēķinu pieejas: a) neiekļauj ievadresursus un kurināmo, kas netiek sadedzināts enerģijas ražošanai (piemēram, dabasgāzi, ko izmanto polimēru ražošanai). Uzņēmums, kas kurināmo patērē kā ievadresursus, informāciju par šo patēriņu var atklāt atsevišķi no prasītās atklājamās informācijas; b) visai ar sadedzināšanu saistītajai kvantitatīvajai informācijai attiecībā uz zemāko siltumspēju vai zemāko sadegšanas siltumu izmanto MWh; c) visu ar enerģiju saistīto kvantitatīvo informāciju balsta uz enerģijas galapatēriņu, tādējādi tas ir uzņēmuma faktiski patērētais enerģijas daudzums; d) atklājot informāciju par pašu saražotās enerģijas patēriņu, izvairās no dubultas kurināmā patēriņa uzskaites. Ja uzņēmums ražo elektroenerģiju no neatjaunīga vai atjaunīga kurināmā avota un saražoto elektroenerģiju pēc tam patērē, enerģijas patēriņu ieskaita tikai vienu reizi kurināmā patēriņa pozīcijā; e) enerģijas patēriņu nekompensē pat tad, ja objektā saražoto enerģiju izmanto trešā persona, kurai to pārdod; f) iepirktās vai iegūtās enerģijas pozīcijā neieskaita enerģiju, kas iegūta organizācijas robežās; g) tvaiku, siltumenerģiju vai aukstumu, kas saņemti kā atlikumenerģija no trešās personas rūpnieciskajiem procesiem, uzskaita kā "iepirkto vai iegūto" enerģiju;

([25]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 5. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Neatjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņa un ražošanas īpatsvars"). Šis sadalījums kalpo par atsauci papildu rādītājam, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kā noteikts tā paša pielikuma 2. tabulas 5. rādītājā ("Enerģijas patēriņa sadalījums pa neatjaunīgo energoresursu veidiem").

([26]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 5. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("Neatjaunojamo energoresursu enerģijas patēriņa un ražošanas īpatsvars").

	h) atjaunīgo ūdeņradi uzskaita kā atjaunīgo kurināmo. Ūdeņradi, kas nav pilnībā iegūts no atjaunīgiem energoresursiem, iekļauj pozīcijā "kurināmā patēriņš no citiem neatjaunīgiem energoresursiem", un i) elektroenerģiju, tvaiku, siltumenerģiju vai aukstumu sadalot starp atjaunīgiem un neatjaunīgiem energoresursiem, izmanto konservatīvu pieeju un norāda, vai atjaunīgo energoresursu daļa ir iegūta, izmantojot uz tirgu balstītu vai uz atrašanās vietu balstītu pieeju. Ja uzņēmums izmanto uz tirgu balstītu pieeju, tas šādu enerģijas patēriņu uzskata par tādu, kura izcelsme ir atjaunīgie energoresursi, tikai tad, ja iegādātā vides atribūta raksturs ir skaidri definēts ar ***piegādātājiem*** noslēgtajos līgumiskajos pasākumos (atjaunīgās enerģijas iepirkuma līgums, standartizēts zaļās elektroenerģijas tarifs, tādi tirgus instrumenti kā atjaunīgo energoresursu izcelsmes garantija Eiropā ([27]) vai līdzīgi instrumenti, piemēram, atjaunīgās enerģijas sertifikāti ASV un Kanādā).

Informācijas atklāšanas prasība *E1-8*. 1., 2., 3. pakāpes bruto SEG emisijas

29. Šīs *DR* mērķis ir palīdzēt izprast uzņēmuma tiešo un netiešo ***ietekmi*** uz klimata pārmaiņām, ko rada tā paša darbības un darbības tā ***vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā.

30. Uzņēmums:

a) atklāj absolūtās bruto ***SEG emisijas***, kas radušās pārskata periodā un izteiktas metriskajās tonnās **CO_2 ekv.**, kuras klasificētas kā ([28]):

i. ***1. pakāpes SEG emisijas***, tajā skaitā 1. pakāpes SEG emisiju procentuālā daļa no ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas (ES ETS), ja tam ir ***emisijas*** no šīs sistēmas;

ii. ***2. pakāpes SEG emisijas*** (balstītas uz atrašanās vietu un uz tirgu) un

iii. ***3. pakāpes SEG emisijas*** no katras nozīmīgās ***3. pakāpes kategorijas*** kopumā un pa kategorijām.

b) atklāj pieeju, ko tas izmanto, lai mērītu savas ***SEG emisijas*** saskaņā ar *ESRS* 2 *GDR-M*;

c) attiecībā uz 1. un 2. pakāpes SEG emisijām, kas atklātas saskaņā ar 30. punkta a) apakšpunkta i) punktu un 30. punkta a) apakšpunkta ii) punktu, emisijas sadala šādi:

i. konsolidētā grāmatvedības grupa (piemēram, uzņēmumam, kas piemēro SFPS grāmatvedības standartus, šī grupa ietvertu mātesuzņēmumu un tā konsolidētos meitasuzņēmumus) un

ii. citas emisijas, kas nav iekļautas 30. punkta c) apakšpunkta i) punktā.

31. Uzņēmums atklāj informāciju par savām tiešajām biogēniskajām CO2 ***emisijām*** no biomasas sadedzināšanas vai biodegradācijas atsevišķi no ***1. pakāpes SEG emisijām***.

([27]) Pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

([28]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja, kas saistīts ar svarīgāko negatīvo ietekmi, kura noteikta 1. un 2. rādītājā Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikuma 1. tabulā saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ("SEG emisijas" un "Oglekļa pēda"). Šī informācija ir saskanīga arī ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/1818 (Klimata etalonu regula) 5. panta 1. punktu, 6. pantu un 8. panta 1. punktu. 449.a pants; Regula (ES) 575/2013; Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2022/2453 1. veidne "Bankas portfelis – klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: Riska darījumu kredītkvalitāte sadalījumā pa nozarēm, emisijām un atlikušo termiņu".

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 19 attiecībā uz 30. punktu **(SEG mērīšanas pieeja)**	*ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. nodaļā ir noteikta piemērojamā ziņošanas robeža, atbilstoši finanšu kontrolei saskaņā ar SEG protokola uzņēmumu uzskaites un ziņošanas standartu (2004). Alternatīvi uzņēmums var izmantot pašu kapitāla daļu vai operacionālās kontroles pieeju, kā definēts SEG protokola uzņēmumu uzskaites un ziņošanas standartā (2004). *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 71. punkta (nomātie aktīvi), 72. punkta (pabalstu shēmas) un *AR* 36 61. punkta (kopīgas darbības) noteikumi prevalē pār šī standarta noteikumiem. Sadalījums, kas minēts 30. punkta c) apakšpunktā, atspoguļo uzņēmuma pieeju ziņošanas robežai.
AR 20 attiecībā uz 29. un 30. punktu **(Ziņu sniegšana par emisijām)**	Sagatavojot informāciju ziņu sniegšanai par ***SEG emisijām***, uzņēmums: a) ņem vērā SEG protokola uzņēmumu uzskaites un ziņošanas standartu (2004). Uzņēmums var ņemt vērā arī Komisijas Ieteikumu (ES) 2021/2279 ([29]) vai EN ISO 14064-1:2018. Visos gadījumos *ESRS* prasībām ir prioritāte pār iepriekš minētajiem SEG uzskaites standartiem (piemēram, attiecībā uz ziņošanas robežām); b) Ietver CO_2, CH_4, N_2O, *HFC*, *PFC*, SF_6 un NF_3 ***emisijas***. Papildu SEG var ņemt vērā, ja tās ir nozīmīgas; c) lai aprēķinātu CO_2 ekv. emisijas gāzēm, kas nav CO_2, izmanto jaunākās Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) publicētās ***globālās sasilšanas potenciāla (GSP)*** vērtības, kas balstītas uz 100 gadu laika periodu. Ja vispiemērotākie vai pieejamākie ir emisijas faktori, kuru pamatā ir vecākas GSP vērtības, uzņēmums tos var izmantot un saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-M 49. punktu paskaidrot, uz kuriem GSP ir balstīts SEG inventarizācijas pārskats; d) no SEG emisiju aprēķina izslēdz jebkādus piesaistījumus vai jebkādus iegādātus, pārdotus vai nodotus ***oglekļa kredītus*** vai SEG kvotas, un e) neietver biogēnās CO_2 emisijas no biomasas sadedzināšanas vai biodegradācijas 1., 2. un 3. pakāpē. Uzņēmums attiecīgajās pakāpēs iekļauj SEG emisijas, kas nav CO_2 emisijas, piemēram, CH_4 un N_2O.
AR 21 attiecībā uz 30. punkta a) apakšpunktu **(1. pakāpes ES SEG emisijas)**	Attiecībā uz darbībām, uz kurām attiecas ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (ETS), uzņēmums ziņo par 1. pakāpes ***emisijām***, ievērojot ES ETS metodiku. ES ETS metodiku var piemērot arī darbībām ***ģeogrāfiskajās teritorijās*** un nozarēs, uz kurām neattiecas ES ETS, ar nosacījumu, ka metodika ir saskaņota ar vietējiem jurisdikcijas noteikumiem un ir uzņēmumam relevanta.
AR 22 attiecībā uz 30. punkta a) apakšpunktu **(Ziņu sniegšana par 1. pakāpes emisijām)**	Sagatavojot 30. punkta a) apakšpunktā prasīto informāciju par ***1. pakāpes SEG emisiju*** procentuālo daļu no ES ETS, uzņēmums: a) ņem vērā ***SEG emisijas*** no tā emisiju avotiem, uz kuriem attiecas ES ETS; b) nodrošina vienu un to pašu uzskaites periodu 1. pakāpes bruto SEG emisijām un SEG emisijām, ko regulē saskaņā ar ETS; un c) aprēķina procentuālo daļu, izmantojot šādu formulu: $$\% = \frac{\text{SEG emisijas (tCO2eq)no emisiju avotiem, uz kuriem attiecas ES ETS}}{\text{1. pakāpes SEG emisijas (t CO2 ekv.)}}$$

([29]) Komisijas Ieteikums (ES) 2021/2279 (2021. gada 15. decembris) par vidiskās pēdas metožu izmantošanu produktu un organizāciju aprites cikla vidiskā snieguma mērīšanai un uzrādīšanai (OV L 471, 30.12.2021., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/2279/oj).

AR 23 attiecībā uz 30. punkta b) apakšpunktu (Ziņu sniegšana par 2. pakāpes emisijām)	Sagatavojot informāciju par ***2. pakāpes*** bruto ***SEG emisijām***, kas prasīta 30. punktā, uzņēmums: a) ņem vērā SEG protokola SEG protokola norādījumu dokumentu "Scope 2 Guidance" (2015. gada versija), it īpaši 7.1. Nodaļā izklāstītos 2. pakāpes kvalitātes kritērijus, kas attiecas uz līgumiskajiem instrumentiem. Uzņēmums var arī apsvērt Ieteikumu (ES) 2021/2279, Komisijas Ieteikumu (ES) 2024/2395 ([30]) vai atbilstošās EN ISO 14064-1:2018 standartā paredzētās prasības attiecībā uz importētās enerģijas ***netiešo SEG emisiju*** kvantitatīvu noteikšanu; un b) saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-M sniedz informāciju par visiem līgumiskajiem instrumentiem, kas ir nepieciešami, lai nodrošinātu ***lietotāju*** izpratni par uzņēmuma 2. pakāpes SEG emisijām, kas aprēķinātas, balstoties uz tirgu.
AR 24 attiecībā uz 30. punkta c) apakšpunktu (Ziņu sniegšana par 3. pakāpes emisijām)	Sagatavojot informāciju par ***3. pakāpes*** bruto SEG emisijām, kas prasīta 30. punktā, uzņēmums: a) ņem vērā SEG protokola korporatīvās vērtības ķēdes (3. pakāpes emisiju) uzskaites un ziņošanas standartu (2011. gada versija). Uzņēmums var arī apsvērt Ieteikumu (ES) 2021/2279 vai atbilstošās EN ISO 14064-1:2018 standartā paredzētās prasības attiecībā uz ***netiešo SEG emisiju*** kvantitatīvu noteikšanu; b) veic kopējo 3. pakāpes SEG emisiju pārbaudi, pamatojoties uz piecpadsmit ***3. pakāpes kategorijām***, kas noteiktas SEG protokola korporatīvajā standartā un SEG protokola korporatīvās vērtības ķēdes (3. pakāpes) uzskaites un ziņu sniegšanas standartā (2011. gada versija), izmantojot atbilstošas aplēses. Alternatīvi uzņēmums savu ***netiešo SEG emisiju*** pārbaudi var veikt arī, balstoties uz EN ISO 14064-1:2018 standarta 5.2.4. punktā noteiktajām kategorijām (izņemot netiešās SEG emisijas no importētas enerģijas); c) identificē un atklāj informāciju par nozīmīgajām 3. pakāpes kategorijām, balstoties uz to aplēsto SEG emisiju apjomu un citiem kritērijiem, kas noteikti SEG protokola uzņēmuma vērtības ķēdes (3. pakāpes) uzskaites un ziņu sniegšanas standartā (2011. gada versija, 61. un 65.–68. lpp.) vai EN ISO 14064-1:2018 standarta H.3.2. pielikumā, piemēram, finanšu izdevumi, ietekme, saistītie ***pārkārtošanās riski*** un ***iespējas*** vai ***ieinteresēto personu*** viedokļi; d) prioritizē savus ievaddatus un pieņēmumus, pamatojoties uz datu iezīmēm (piemēram, dati no konkrētām darbībām uzņēmuma ***vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā; sniedz savlaicīgus datus, kas precīzi atspoguļo jurisdikciju attiecībā uz darbībām vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā un tās SEG emisijām un tām izmantoto tehnoloģiju; un datus, kas ir pārbaudīti); e) katru gadu atjaunina 3. pakāpes SEG emisijas katrā nozīmīgajā kategorijā, pamatojoties uz pašreizējiem darbības datiem, un atjaunina visu 3. pakāpes SEG inventarizācijas pārskatu vismaz reizi trijos gados vai nozīmīga notikuma vai būtisku apstākļu izmaiņu gadījumā; f) ja uzņēmums ir finanšu iestāde, ņem vērā Finanšu partnerības oglekļa uzskaites finanšu nozarei (*PCAF*) izstrādāto SEG uzskaites un ziņu sniegšanas standartu, it īpaši tā A daļu "Finansētās saistītas emisijas" (2022). Globālā SEG uzskaites un ziņošanas standarta A daļa "Finansētās saistītās emisijas", Otrais izdevums; un g) attiecīgā gadījumā SEG emisijas no iegādātajiem mākoņdatošanas un datu centru pakalpojumiem atklāj kā vispārīgās 3. pakāpes 1. kategorijas "augšposmā iegādātās preces un pakalpojumi" apakškopu.
AR 25 attiecībā uz 29. un 30. punktu (Emisiju sadalījums)	Uzņēmums attiecīgā gadījumā savas ***SEG emisijas*** sadala saskaņā ar *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 3.3.2. nodaļas noteikumiem. Piemēram, tas var sadalīt savas SEG emisijas pēc valsts vai ģeogrāfiskās teritorijas, darbības segmentiem, saimnieciskās darbības, meitasuzņēmuma, SEG (CO_2, CH_4, N_2O, HFC, PFC, SF_6, NF_3 un citām SEG, ko uzņēmums ņem vērā) vai avota veida (stacionāra sadedzināšana, mobilā sadedzināšana, procesa emisijas un fugitīvās emisijas).

([30]) Komisijas Ieteikums (ES) 2024/2395 (2024. gada 2. septembris), ar ko nosaka vadlīnijas, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2023/1791 26. pantu par siltumapgādi un aukstumapgādi (OV L, 2024/2395, 9.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/2395/oj).

AR 26 attiecībā uz 29. un 30. punktu (Emisiju sadalījums)

Uzņēmums var uzrādīt savas ***SEG emisijas*** saskaņā ar turpmāko tabulu, aizpildot rindas pēc vajadzības atbilstīgi informācijai, ko tas atklāj saskaņā ar 30. punktu. Uzņēmuma ***emisiju*** salīdzinājumu laika gaitā var veikt, salīdzinot kārtējā gada emisijas ar jēgpilnu salīdzināmu vērtību, piemēram, ***SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāja*** bāzes gadu, attiecīgajā slejā norādot procentuālās izmaiņas (samazinājums/palielinājums).

	Salīdzināmā vērtība		Kārtējais gads	Izmaiņas, %
	Gads	Emisijas	Emisijas	
1. pakāpes SEG emisijas				
1. pakāpes bruto SEG emisijas (t CO_2 ekv.)				
1. pakāpes SEG emisiju procentuālā daļa no regulētām emisiju kvotu tirdzniecības sistēmām (%)				
2. pakāpes SEG emisijas				
2. pakāpes bruto SEG emisijas, kas balstītas uz atrašanās vietu (t CO_2 ekv.)				
2. pakāpes bruto SEG emisijas, kas balstītas uz tirgu (tCO_2 ekv.)				
Nozīmīgas 3. pakāpes bruto SEG emisijas				
Kopējās bruto netiešās (3. pakāpes) SEG emisijas (t CO2ekv.)				
1. Iegādātās preces un pakalpojumi				
[apakškategorija: mākoņdatošana un datu centru pakalpojumi]				
2. Ražošanas līdzekļi				
3. Ar kurināmā un enerģijas izmantošanu saistītas darbības (nav iekļautas 1. un 2. pakāpes SEG emisijās)				
4. Transportēšana un izplatīšana augšposmā				
5. Operāciju laikā radušies atkritumi				
6. Darījumu braucieni				
7. Darbinieku svārstsatiksme				
8. Augšposmā nomātie aktīvi				

	9. Transportēšana lejasposmā				
	10. Pārdoto produktu pārstrāde				
	11. Pārdoto produktu izmantošana				
	12. Pārdoto produktu apstrāde ekspluatācijas laika beigās				
	13. Lejasposmā nomātie aktīvi				
	14. Franšīzes				
	15. Ieguldījumi				
	Tiešās biogēnās 1. pakāpes emisijas				

Informācijas atklāšanas prasība *E1-9*. Ar oglekļa kredītiem finansētie SEG piesaistes un SEG mazināšanas projekti

32. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma ***darbībām***, kuru mērķis ir samazināt un pastāvīgi piesaistīt SEG no atmosfēras, un par ***oglekļa kredītu*** apjomu un kvalitāti, ko tas ir iegādājies vai plāno iegādāties brīvprātīgajā tirgū.

33. Ja uzņēmums ir īstenojis ***SEG piesaistes un uzglabāšanas*** projektus, tas atklāj informāciju par projektiem, ko tas ir izstrādājis savās darbībās vai veicinājis savas ***vērtības ķēdes*** ([31]) augšposmā un lejasposmā, tajā skaitā:

a) īss SEG piesaistes un uzglabāšanas projektu apraksts;

b) katrā projektā radušos SEG piesaistījumu un uzglabāšanas apjoms;

c) kā tiek pārvaldīts nepastāvības ***risks***, ieskaitot pieņēmumus un vajadzības gadījumā arī nosakot un monitorējot noplūžu un apvērses gadījumus; un

d) atklāj visas apvērses (t CO_2 ekv.), kas varētu būt notikušas pārskata periodā, un par tādu pašu daudzumu samazina piesaistītā un uzglabātā CO_2 daudzumu.

34. Uzņēmums atklāj informāciju par visiem projektiem ārpus savas darbības un ***vērtības ķēdes*** augšposma un lejasposma, kuras tas ir finansējis vai plāno finansēt, iegādājoties ***oglekļa kredītus*** ([32]), tajā skaitā:

a) oglekļa kredītu daudzums t CO_2 ekv., kas verificēts attiecībā pret ***atzītiem oglekļa kredītu kvalitātes standartiem*** un dzēsts pārskata periodā;

b) pārskata periodā iegādāto un vēl nedzēsto oglekļa kredītu daudzums t CO_2 ekv. un

c) oglekļa kredītu īpatsvars no piesaistes projektiem (procentos no kopējā oglekļa kredītu apjoma), paskaidrojot, vai tie ir iegūti no dabā balstītiem vai tehnoloģiskiem piesaistītājiem.

([31]) Šī informācija ir saskanīga ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1119 (ES Klimata akts) 2. panta 1. punktu.
([32]) Šī informācija ir saskanīga ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/1119 (ES Klimata akts) 2. panta 1. punktu.

35. Ja uzņēmums ir sniedzis publiskus apgalvojumus par SEG neitralitāti, kas ietver ***oglekļa kredītu*** izmantošanu, tas paskaidro:

a) vai un kā šie apgalvojumi un paļaušanās uz oglekļa kredītiem nedz kavē, ne traucē ***SEG emisiju samazināšanas mērķrādītāju*** sasniegšanai un

b) izmantoto oglekļa kredītu ticamību un integritāti, atsaucoties uz ***atzītiem oglekļa kredītu kvalitātes standartiem***, un jebkādus citus faktorus, kas vajadzīgi, lai izprastu to oglekļa kredītu ticamību un integritāti, kurus uzņēmums plāno izmantot.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 27 attiecībā uz 33. punktu **(SEG piesaistījumi un uzglabāšana)**	SEG piesaistījumi un uzglabāšana ietver gan ***dabā balstītus risinājumus***, gan tehnoloģiskus piesaistījumus un uzglabāšanu. Sagatavojot informāciju par saviem projektiem, uzņēmums: a) piemēro konsensa metodes SEG piesaistījumu uzskaitei, piemēram, ES Oglekļa piesaistījumu un oglekļsaistīgas saimniekošanas sertifikācijas (CRCF) regulu (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/3012 ([33])); b) Aaprēķinā ietver piesaistījumus no operācijām, kas uzņēmumam pieder, ko tas kontrolē vai ko tas veicina un kas nav pārdoti citai personai, izmantojot ***oglekļa kredītus***, un kas nav uzskaitīti vai paziņoti divreiz; c) uzskaita ***SEG emisijas***, kas saistītas ar attiecīgo piesaistes darbību, tajā skaitā transportēšanu un uzglabāšanu, saskaņā ar *ESRS* E1-8, un d) aprēķinā iekļauj piesaistes darbības ***vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā, kuros kurās uzņēmums aktīvi piedalās, piemēram, piedaloties sadarbības projektā ar ***piegādātāju***.
AR 28 attiecībā uz 34. punktu **(Oglekļa kredīts)**	Sagatavojot informāciju par ***oglekļa kredītiem***, uzņēmums: a) ņem vērā ***atzītus oglekļa kredītu kvalitātes standartus***; b) lai izvairītos no dubultas uzskaites, savās darbībās vai ***vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā neietver oglekļa kredītus, kas izsniegti no ***SEG emisiju samazināšanas*** projektiem vai SEG emisiju piesaistes projektiem, un c) aprēķina nākotnē dzēšamo oglekļa kredītu apjomu kā oglekļa kredītu summu (t **CO_2 ekv.**), spēkā esošo līgumu darbības laikā.

Informācijas atklāšanas prasība *E1-10*. Iekšējā oglekļa cenu noteikšana

36. Šīs *DR* mērķis ir palīdzēt izprast iekšējās oglekļa cenas noteikšanas lomu uzņēmuma stratēģisko un operatīvo lēmumu pieņemšanā par ***SEG emisiju*** samazināšanu.

37. Uzņēmums atklāj informāciju, kas saistīta ar tā ***iekšējo oglekļa cenas noteikšanas shēmu*** izmantošanu, proti:

a) sniedz skaidrojumu par to, vai un kā uzņēmums piemēro oglekļa cenas noteikšanu lēmumu pieņemšanā (piemēram, ieguldījumu lēmumos, transfertcenu noteikšanā un scenāriju analīzē), un par izmantoto cenu atbilstību cenām, kas izmantotas finanšu pārskatā vērtības samazināšanās pārbaudēs, un

b) vidējo oglekļa cenu par ***SEG emisiju*** tonnu katrai iekšējai cenu noteikšanas shēmai.

Informācijas atklāšanas prasība *E1-11*. Paredzamais finansiālais iespaids, ko rada būtiski fiziskie un pārkārtošanās riski un būtiskās ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības

38. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par to, kā būtiskie ***ar klimatu saistītie fiziskie riski***, ***ar klimatu saistītiepārkārtošanās riski*** un ***ar klimatu saistītās izdevības*** varētu ietekmēt uzņēmuma finansiālo stāvokli un turpmākos darbības rezultātus. Ar šā standarta 39. un 42. punktu pievieno tematiskas specifikācijas *ESRS* 2 SBM 3. Šai *DR* nepieciešamā informācija ir daļa no informācijas par pašreizējo un ***paredzamo finansiālo iespaidu***, kas prasīta *ESRS* 2 SBM-3.

([33]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/3012 (2024. gada 27. novembris), ar ko izveido Savienības sertifikācijas satvaru pastāvīgai oglekļa piesaistei, oglekļsaistīgai saimniekošanai un oglekļa uzkrāšanai produktos (OV L, 2024/3012, 6.12.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3012/oj).

39. Uzņēmums atklāj ***būtisku fizisko risku paredzamo finansiālo iespaidu*** ([34]), tajā skaitā:

a) to aktīvu uzskaites vērtību, kuri ir pakļauti būtiskam fiziskam riskam, pirms tiek ņemtas vērā ***darbības***, kas saistītas ar ***pielāgošanos klimata pārmaiņām***, tajā skaitā attiecīgos laika periodus;

b) būtiskam fiziskam riskam pakļauto aktīvu uzskaites vērtības procentuālā daļa, kas pārskata datumā risināta ar pielāgošanās ***darbībām***; un

c) neto ienākumu no uzņēmējdarbības naudas summu, kas pakļauta būtiskam fiziskam riskam, tajā skaitā attiecīgos laika periodus.

40. Uzņēmums atklāj būtisku ***pārkārtošanās risku*** paredzamo ***finansiālo iespaidu***, tajā skaitā:

a) būtiskam pārkārtošanās riskam pakļauto aktīvu uzskaites vērtību, tajā skaitā attiecīgos laika periodus, un aplēsto potenciālo ***balasta aktīvu*** vērtību diapazonu no pārskata gada līdz vidēja termiņa un ilgtermiņa periodiem, pamatojoties uz ***scenāriju***, kas saskaņots ar mērķi ierobežot klimata pārmaiņas līdz 1,5 °C;

b) to aktīvu uzskaites vērtības procentuālo daļu, kuri pakļauti būtiskam pārkārtošanās riskam, ko risina ar riska mazināšanas ***darbībām***;

c) to savu nekustamā īpašuma aktīvu uzskaites vērtības sadalījumu pa energoefektivitātes klasēm, kuri izmantoti kā aizdevuma nodrošinājums ([35]);

d) aplēstās potenciālās saistības, kas saistītas ar klimatisko pārkārtošanos un kas pārskata datumā neatbilst grāmatvedības atzīšanas kritērijiem, bet kas varētu būt jāatzīst finanšu pārskatos nākamajos periodos, un

e) neto ieņēmumu no darījumdarbība naudas summu, kas pakļauta būtiskas pārkārtošanās riskam, un attiecīgā gadījumā neto ieņēmumus no klientiem, kas veic ar oglēm, naftu un gāzi saistītas darbībās, tajā skaitā attiecīgos laika periodus.

41. Uzņēmums atklāj informāciju par metodiku, kas izmantota, lai kvantificētu 39. un 40. punktā norādītās summas, tajā skaitā aprēķinā pieņemto tvērumu, kritiskos pieņēmumus, parametrus un ierobežojumus un to, vai aprēķinā ir izmantots process (piemēram, ***scenāriju analīze***), ko izmanto ***pārkārtošanās risku*** identificēšanai un novērtēšanai.

42. Uzņēmums atklāj aktīvu vai ieņēmumu summu no savas darījumdarbības, kas saistīta ar identificētajām ***ar klimatu saistītajām izdevībām*** ([36]), tajā skaitā ar tām saistītos laika periodus.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 29 attiecībā uz 39.–42. punktu **(Aprēķina pieejas)**	Atklājot informāciju, kas prasīta saskaņā ar 39.–42 punktu, uzņēmums izmanto šādas pieejas: a) ņem vērā laika periodus (īstermiņa, vidējā termiņa un ilgtermiņa), kuros varētu pamatoti sagaidīt ***ar klimatu saistītā riska un izdevību*** ietekmi; b) ietver visus paša uzņēmuma fizisko aktīvu veidus, tajā skaitā – finanšu nomas gadījumā – aktīvu, kas ir lietošanas tiesību pamatā; c) naudas summas (vai procentus) norāda vai nu kā vienu summu, vai kā diapazonu; d) uzrāda aktīvu uzskaites vērtību pārskata datumā un neto ieņēmumus, kas attiecas uz pārskata periodu;

([34]) Šī informācija ir saskanīga ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2020/1818 (Klimata etalonu regula) un Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2020/1816.

([35]) Šī informācijas atklāšanas prasība atbilst Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pantā iekļautajām prasībām; Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/3172; 2. veidne. Bankas portfelis – klimata pārmaiņu pārkārtošanās risks: ar nekustamo īpašumu nodrošināti aizdevumi – nodrošinājuma energoefektivitāte.

([36]) Šī informācija ir saskanīga ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2020/1818 (Klimata etalonu regula).

	e) attiecībā uz 40. punkta c) apakšpunktu norāda energoefektivitātes klasi vai nu kā enerģijas patēriņa diapazonu kWh/m², vai kā energoefektivitātes sertifikāta (EPC) marķējuma klasi. Ja uzņēmums var iegūt informāciju bez nepamatotām izmaksām un pūlēm, tas atklāj to nekustamā īpašuma aktīvu kopējo uzskaites vērtību, kuru enerģijas patēriņš ir balstīts uz iekšējām aplēsēm, un f) atklāj neto ieņēmumus no aktīviem un to uzskaites vērtību, saskaņojot tos ar finanšu pārskatiem.
AR 30 attiecībā uz 39. punkta c) apakšpunktu, 40. punkta a) apakšpunktu un 40. punkta b) apakšpunktu **(Bruto vai neto)**	Atklājot 39. punkta c) apakšpunktā, 40. punkta a) apakšpunktā un 40. punkta e) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums paskaidro, vai summa ir novērtēta pirms vai pēc mazināšanas ***darbībām***.
AR 31 attiecībā uz 40. punkta d) apakšpunktu **(Aplēstās potenciālās saistības)**	Ja uzņēmums atklāj 40. punkta d) apakšpunktā noteikto informāciju savā finanšu pārskatā, tas uz to atsaucas.
AR 32 attiecībā uz 41. punktu **(Aktīva atrašanas vieta)**	Atklājot informāciju par metodiku, kas izmantota, lai kvantificētu summas, kuras atklātas saskaņā ar 39. un 40. punktu, uzņēmums attiecīgā gadījumā iekļauj informāciju par tādu savu aktīvu atrašanās vietu, kas pakļauti būtiskiem ***fiziskiem riskiem*** un apkopoti tādā veidā, kas ļauj precīzi atspoguļot tā riskus ([37]).

([37]) Šī informācija atbilst Regulas (ES) Nr. 575/2013 449.a pantā iekļautajām prasībām; Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/3172 – 5. veidne. "Bankas portfelis – klimata pārmaiņu fiziskais risks: riska darījumi, kas pakļauti fiziskam riskam".

ESRS E2 "PIESĀRŅOJUMS"

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem *ESRS*

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *E2-1 – "Rīcībpolitikas attiecībā uz piesārņojumu"*

Informācijas atklāšanas prasība *E2-2 – "Darbības un resursi saistībā ar piesārņojumu"*

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *E2-3* "Mērķrādītāji saistībā ar piesārņojumu"

Informācijas atklāšanas prasība E2-4. Gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums

Informācijas atklāšanas prasība E2-5 "Vielas, kas rada bažas, un vielas, kas rada ļoti lielas bažas"

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības (*DR*) saistībā ar ***piesārņojumu***, galvenokārt attiecībā uz šā standarta 6. punktā norādītajiem apakš***tematiem***. Ja pēc ***būtiskuma*** novērtēšanas tiek secināts, ka ne par visiem šajā standartā noteiktajiem apakštematiem ir jāziņo, piemēro *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 30. punktu.

2. ***Ilgtspējas deklarācijā*** sniedz informāciju saistībā ar *ESRS E2 "Piesārņojums"*, ja saistībā ar minēto ***tematu*** pastāv būtiska ***ietekme***, ***riski*** un ***iespējas***. Šādu informāciju sniedz par visām ziņu sniegšanas jomām, kas ir uzskaitītas *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. punktā.

3. Šajā standartā noteiktās *DR* papildina *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" noteikumus, kuri paredz, ka uzņēmumam ir jāatklāj informācija par ***tematiem***, kas ir saistīti ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, it īpaši:

   a) *ESRS 2 SBM 3 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli un finansiālais iespaids"*; un

   b) *ESRS 2 IRO 2 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un ilgtspējas deklarācijā iekļautās informācijas atklāšanas prasības"*.

4. Šajā standartā ir norādīts informācijas atklāšanas mērķis katrai no *DR*, izņemot tās, kas attiecas uz ***rīcībpolitikām***, ***darbībām*** un ***mērķrādītājiem***, jo tām nepieciešamo satvaru nodrošina *ESRS* 2 *GDR-P*, *GDR-A* un *GDR-T* noteikumi.

5. Šajā standartā ir ņemts vērā ES tiesiskais regulējums, tajā skaitā: ES Gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plāns, "Ilgtspēju sekmējoša ķimikāliju stratēģija. Ceļā uz vidi, kas brīva no toksikantiem", Kijivas protokols par piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistriem, *E-PRTR* (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 166/2006 ([38])) un grozījumi *REPR* (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1244 ([39]) par Rūpniecisko emisiju portālu), RED (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES ([40]) par rūpnieciskajām emisijām) un tās grozītā versija RED 2.0 (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1785 ([41]) par rūpnieciskajām un lopkopības emisijām), *REACH* (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 ([42]) par ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu) un tās grozījumi par *REACH-SPM* (Komisijas Regula (ES) 2023/2055 ([43]) par sintētisko polimēru mikrodaļiņām) un CLP (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 ([44]) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu).

([38]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 166/2006 (2006. gada 18. janvāris) par Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistra ieviešanu un Padomes Direktīvu 91/689/EEK un 96/61/EK grozīšanu (OV L 33, 4.2.2006., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/166/oj).

([39]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1244 (2024. gada 24. aprīlis) par rūpniecisko iekārtu vides datu ziņošanu, Rūpniecisko emisiju portāla izveidi un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 166/2006 (OV L, 2024/1244, 2.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1244/oj).

([40]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj).

([41]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1785 (2024. gada 24. aprīlis), ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) un Padomes Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem (OV L, 2024/1785, 15.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1785/oj).

([42]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj).

([43]) Komisijas Regula (ES) 2023/2055 (2023. gada 25. septembris), ar ko attiecībā uz sintētisko polimēru mikrodaļiņām groza XVII pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 1907/2006, kura attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*) (OV L 238, 27.9.2023., 67. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2055/oj).

([44]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj).

6. Šis standarts nosaka *DR* attiecībā uz šādiem apakš***tematiem***: gaisa piesārņojums, ūdens piesārņojums un ***augsnes*** piesārņojums, ***mikroplastmasa***, un ***vielas, kas rada bažas (SoC)***, to vidū ***vielas, kas rada ļoti lielas bažas (SVHC)***.

7. Gaisa ***piesārņojums***, ūdens piesārņojums un ***augsnes*** piesārņojums attiecas uz uzņēmuma radītajām ***emisijām*** gaisā, ūdenī un augsnē, kā arī uz šādu emisiju novēršanu, kontroli un samazināšanu. Emisijas ūdenī ietver emisijas ***saldūdenī*** un jūras ūdenī.

8. *DR* par ***SoC***, to vidū ***SVHC***, nosaka informācijas atklāšanas prasības, kas ļaus ***lietotājiem*** gūt izpratni par saistīto ***faktisko ietekmi*** vai ***iespējamo ietekmi***, ņemot vērā arī iespējamos ierobežojumus to ražošanai, izmantošanai, izplatīšanai un komercializācijai.

9. Ar specifiskiem apstākļiem saistīti apsvērumi ir īpaši svarīgi saistībā ar ***piesārņojumu***. Ja būtiska ***ietekme***, ***riski*** vai ***iespējas*** ir saistītas ar konkrētām ***ģeogrāfiskām teritorijām***, ir svarīgi apsvērt paziņotās informācijas apkopošanu vai sadalīšanu piemērotā līmenī, piemēram, pēc ***objekta***, teritorijas ar ***ūdens resursu noslodzi*** vai citā līmenī saskaņā ar *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 3.3.2. nodaļu *"Apkopojuma un sadalījuma līmenis"*.

Mijiedarbība ar citiem *ESRS*

10. Sociālie un vidiskie ***temati*** savstarpēji mijiedarbojas. Galvenie mijiedarbības punkti starp *ESRS E2 "Piesārņojums"* un citiem tematiskajiem standartiem ir šādi.

    a) *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"* attiecas uz ***emisijām gaisā***, ko rada šādas septiņas ***siltumnīcefekta gāzes (SEG)***: oglekļa dioksīds (CO_2), metāns (CH_4), dislāpekļa oksīds (N_2O), daļēji halogenētie fluorogļūdeņraži (HFC), perfluorogļūdeņraži (PFC), sēra heksafluorīds (SF_6), slāpekļa trifluorīds (NF_3). *ESRS E2 "Piesārņojums"* minētās SEG emisijas nav aplūkotas.

    b) *ESRS E3 "Ūdens"* attiecas uz ūdens resursu izmantošanu, cita starpā aplūkojot arī ***ūdens novadīšanas*** apjomu. Taču ūdenī emitētie ***piesārņotāji***, to vidū ***mikroplastmasa***, ir aplūkoti *ESRS E2 "Piesārņojums"*.

    c) *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"* aplūko ***piesārņojumu*** kā ***biodaudzveidības un ekosistēmu pārmaiņu faktoru*** un attiecas uz piesārņojuma radīto ***ietekmi*** uz ***biodaudzveidību*** un ***ekosistēmām***, savukārt uz piesārņotāju emisijām attiecas *ESRS E2 "Piesārņojums"*.

    d) *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"* aplūko ***resursu izmantojumu*** un pāreju uz ***aprites ekonomiku***, bet neattiecas ***uz piesārņotāju emisijām***, ko rada ***atkritumi*** vai resursu ieguve, pārveide un izmantojums, jo uz tādām emisijām attiecas *ESRS E2 "Piesārņojums"*.

    e) *ESRS S3 "Skartās kopienas"* attiecas uz uzņēmuma radīto ietekmi, kas ir saistīta ar ***piesārņojumu, jo šāda ietekme*** var skart iedzīvotājus un kopienas.

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *E2-1 "Rīcībpolitikas attiecībā uz piesārņojumu"*

11. Uzņēmums atklāj informāciju par savām ***rīcībpolitikām*** attiecībā uz ***piesārņojumu*** saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-P noteikumiem.

Informācijas atklāšanas prasība *E2-2 "Darbības un resursi saistībā ar piesārņojumu"*

12. Uzņēmums atklāj informāciju par galvenajām ***darbībām*** attiecībā uz ***piesārņojumu*** un par resursiem, kas piešķirti minēto darbību īstenošanai, saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-A noteikumiem.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *E2-3 "Mērķrādītāji saistībā ar piesārņojumu"*

13. Uzņēmums atklāj informāciju par saviem ***mērķrādītājiem*** saistībā ar ***piesārņojumu*** saskaņā ar *ESRS 2 GDR-T* noteikumiem.

Informācijas atklāšanas prasība E2-4. *Gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums*

14. Šīs *DR* mērķis ir sniegt ***lietotājiem*** izpratni par uzņēmuma radītajām ***piesārņotāju emisijām*** gaisā, ūdenī un ***augsnē*** un par to, kā uzņēmumā ražo un izmanto ***mikroplastmasu*** un emitē to vidē.

15. Uzņēmums atklāj informāciju par būtisku ***piesārņotāju emisiju*** apjomiem gaisā, ūdenī un ***augsnē***, kurus paša operācijas, ieskaitot ***vidiskas avārijas***, radīja pārskata periodā ([45]).

16. Uzņēmums atklāj informāciju par tā ***produktos*** saražotajiem vai izmantotajiem primārās ***mikroplastmasas*** daudzumiem, atsevišķi norādot arī daudzumus, kas tieši emitēti vidē.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 1 attiecībā uz 15. un 16. punktu **(Gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums)**	***Piesārņotājus*** un primāro ***mikroplastmasu*** norāda attiecīgajās masas mērvienībās, piemēram, tonnās vai kilogramos.
AR 2 attiecībā uz 15. punktu **(Gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums)**	Būtiskas ***piesārņotāju emisijas*** nosaka novērtējumā, ko veic uzņēmuma vadība, ņemot vērā uzņēmuma operācijas un nozari, kurā tas darbojas. Šādam novērtējumam ļoti noder dati par piesārņotājiem, kas ir uzskaitīti Regulas (EK) Nr. 166/2006 (*E-PRTR*) II pielikumā, Regulā (ES) 2024/1244 (REPR) un turpmākajos grozījumos, kuri attiecas uz uzņēmumu, kā arī dati par citiem piesārņotājiem, kuru mērījumus vai monitoringu veic uzņēmums. Nosakot, vai konkrēta piesārņotāja emisija ir būtiska, uzņēmums var ņemt vērā Regulas (ES) 2024/1244 II pielikumā noteiktos emisiju sliekšņus.
AR 3 attiecībā uz 15. punktu **(Gaisa, ūdens un augsnes piesārņojums)**	Ūdens ***piesārņotāju*** pārnesi uz ārējām attīrīšanas iekārtām uzskata par ***piesārņojumu*** uzņēmuma ***vērtības ķēdes*** lejasposmā. Ja šādas pārneses ir būtiskas, uzņēmumam būtu jāziņo par tām kā par uzņēmumam specifisku atklājamo informāciju (sk. *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"*, 11. un 12. punkts).

Informācijas atklāšanas prasība *E2-5 "Vielas, kas rada bažas, un vielas, kas rada ļoti lielas bažas"*

17. Šīs *DR* mērķis ir sniegt ***lietotājiem*** izpratni par uzņēmuma būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām*** saistībā ar ***SoC*** un ***SVHC*** ražošanu, tirdzniecību vai izmantošanu, ieskaitot riskus, kas izriet no izmaiņām noteikumos.

18. ***Vielu ražotāji***, ***vielu sintezētāji*** vai vielu ***importētāji*** atklāj šādu informāciju par SOC un SVHC klātbūtni atsevišķās vielās vai maisījumos – tādu ***SoC*** kopējo masu un atsevišķi arī tādu ***SVHC*** kopējo masu, kuras:

a) iegādātas kā atsevišķas vielas vai maisījuma sastāvdaļa;

b) saražotas kā atsevišķas vielas vai maisījuma sastāvdaļa;

([45]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātajiem rādītājiem par svarīgāko negatīvo ietekmi, kuri saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikti Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 8. rādītājs 1. tabulā un 1., 2. un 3. rādītājs 2. tabulā ("Emisijas ūdenī", "Neorganisko piesārņotāju emisijas", "Gaisa piesārņotāju emisijas" un "Ozona slāni noārdošu vielu emisijas").

c) ***laistas tirgū*** kā atsevišķas vielas vai maisījuma sastāvdaļa; un

d) tiek tieši emitētas vidē (gaisā, ūdenī un ***augsnē***), tajā skaitā nejaušas noplūšanas vai izliešanas rezultātā.

19. ***Vielu lietotāji*** atklāj šādu informāciju par SVHC klātbūtni atsevišķās vielās vai maisījumos:

a) ražošanas un pakalpojumu sniegšanas procesā izmantoto ***SVHC*** kopējo masu; un

b) tieši vidē emitēto *SVHC* kopējā masa.

20. ***SVHC*** saturošu ***izstrādājumu ražotāji***, ***importētāji*** vai ***lietotāji*** atklāj tādu izstrādājuma sastāvā esošu ***vielu*** nosaukumus, kuru koncentrācija pārsniedz 0,1 masas procentu (w/w), kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1907/2006 (REACH) 33. pantā, un kuras:

a) ir iepirktās sastāvdaļas vai izstrādājumi; un

b) ***tirgū laistās*** sastāvdaļas vai izstrādājumi.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

***AR* 4 attiecībā uz 18. un 19. punktu** **(SOC un SVHC)**	Prasības, kas noteiktas 18. punktā, attiecas tikai uz uzņēmumiem, kas darbojas ķīmiskās rūpniecības nozarē, proti, ražo ķīmiskas ***vielas*** (piemēram, NACE 2.1. red. C20 un attiecīgā gadījumā C21), sintezē ķīmisku vielu maisījumus (piemēram, NACE 2.1. red. C20.3, C20.4, C20.5) vai nodarbojas ar ķīmisko vielu vairumtirdzniecību (piemēram, NACE 2.1. red. G46.85). Minētās prasības neattiecas uz uzņēmumiem, kuru pamatdarbība ir neķīmisku ***produktu*** ražošana. Prasības, kas noteiktas 19. punktā, attiecas tikai uz tiem uzņēmumiem, kuri neietilpst 18. punkta darbības jomā.
***AR* 5 attiecībā uz 18. un 19. punktu** **(SOC un SVHC)**	Uzņēmumi, kas sniedz ziņas saskaņā ar 18. vai 19. punktu, norāda ***SVHC*** sadalījumā pa grupām pēc bīstamības klases (saskaņā ar CLP regulu 1272/2008/EK). Tas nozīmē, ka viena ***viela*** ir jāuzskaita visās piemērojamajās bīstamības klasēs. Savukārt nosakot iepirkto, saražoto, pārdoto un emitēto vielu kopējo daudzumu, dubultu uzskaitīšanu nedrīkst pieļaut.
***AR* 6 attiecībā uz 18. un 19. punktu** **(SOC un SVHC)**	***Vielas*** norāda tonnās vai kilogramos, vai citā attiecīgā masas mērvienībā, kas raksturo emitēto ***piesārņotāju*** daudzumu un veidu.
***AR* 7 attiecībā uz 18., 19. un 20. punktu** **(SOC un SVHC)**	Informācijā, ko sniedz saskaņā ar šo *DR*, var būt atsauces uz informāciju, kas uzņēmumam jau ir jāsniedz saskaņā ar citiem tiesību aktiem (piemēram, Direktīvu 2010/75/ES, Regulu (EK) Nr. 166/2006, to turpmākajiem grozījumiem u. c.).

ESRS E3 "ŪDENS"

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem *ESRS*

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *E3-1 "Rīcībpolitikas attiecībā uz ūdeni*

Informācijas atklāšanas prasība *E3-2 "Darbības un resursi saistībā ar ūdeni"*

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *E3-3 "Mērķrādītāji saistībā ar ūdeni"*

Informācijas atklāšanas prasība *E3-4 "Rādītāji saistībā ar ūdeni"*

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības (*DR*) saistībā ar ūdeni, galvenokārt attiecībā uz šā standarta 6. punktā norādītajiem apakš***tematiem***. Ja pēc ***būtiskuma*** novērtēšanas tiek secināts, ka ne par visiem šajā standartā noteiktajiem apakštematiem ir jāziņo, piemēro *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 30. punktu.

2. ***Ilgtspējas deklarācijā*** sniedz informāciju saistībā ar *ESRS E3 "Ūdens"*, ja saistībā ar attiecīgo ***tematu*** pastāv būtiska ***ietekme***,***riski*** un ***iespējas***. Šādu informāciju sniedz par visām ziņu sniegšanas jomām, kas ir uzskaitītas *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. punktā.

3. Šajā standartā *DR* papildina *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" noteikumus, kas paredz, ka uzņēmumam ir jāatklāj informācija par ***tematiem***, kuri saistīti ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, it īpaši:

   a) *ESRS 2 SBM 3 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli un finansiālais iespaids"*; un

   b) *ESRS 2 IRO 2 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un ilgtspējas deklarācijā iekļautās informācijas atklāšanas prasības"*.

4. Šajā standartā ir norādīts informācijas atklāšanas mērķis katrai no *DR*, izņemot tās, kas attiecas uz ***rīcībpolitikām***, ***darbībām*** un ***mērķrādītājiem***, jo tām nepieciešamo satvaru nodrošina GDR-PGDR-A un GDR-T noteikumi standartā *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija".

5. Šajā standartā ir ņemts vērā ES tiesiskais regulējums un citi attiecīgie regulējumi, tajā skaitā ES Ūdens pamatdirektīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK ([46])), ES Dzeramā ūdens direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2020/2184 ([47])), Rūpniecisko emisiju direktīva (Direktīva 2010/75/ES), ES Ūdens resursu noturības stratēģija, Regula par vides vadības un audita sistēmu (EMAS) (Regula (ES) Nr. 1221/2009), ANO Konvencija par Likumu par starptautisko ūdensteču izmantošanu ārpus navigācijas (1997) un *UNECE* Konvencija par robežšķērsojošo ūdensteču un starptautisko ezeru aizsardzību un izmantošanu (1992).

6. Šis standarts nosaka *DR* attiecībā uz šādiem apakš***tematiem***: ūdens izmantošana, kas ietver ***ņemto ūdeni***; ***ūdens patēriņš***; ***ūdens novadīšana*** un ***ūdens uzkrāšana***.

7. Ūdens ietver ***saldūdeni*** un citu veidu ūdeni, piemēram, iesāļūdeni, ūdeni no dažādiem avotiem, piemēram, ***virszemes ūdeņus***, ***pazemes ūdeņus***, jūras ūdeni, pavadūdeņus un trešo personu nodrošinātu ūdeni.

8. Ar specifiskiem apstākļiem saistīti apsvērumi ir īpaši svarīgi attiecībā uz ūdeni. Ja būtiska ***ietekme, riski*** vai ***iespējas*** ir saistītas ar konkrētām ***ģeogrāfiskām teritorijām***, ir svarīgi apsvērt paziņotās informācijas apkopošanu vai sadalīšanu piemērotā līmenī, piemēram, pēc ***objekta***, sateces baseina, teritorijas ar ***ūdens resursu noslodzi*** vai citā līmenī, saskaņā ar *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 3.3.2. nodaļu "*Apkopojuma un sadalījuma līmenis*".

Mijiedarbība ar citiem *ESRS*

9. Sociālie un vidiskie ***temati*** savstarpēji mijiedarbojas. Galvenie mijiedarbības punkti starp *ESRS E3 "Ūdens"* un citiem tematiskajiem standartiem ir šādi.

   a) *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"* attiecas uz akūtiem un hroniskiem ***fiziskiem riskiem***, kurus rada ar ūdeni un okeāniem saistīti apdraudējumi, ko izraisa vai saasina ***klimata pārmaiņas***, arī ūdens temperatūras paaugstināšanās, nokrišņu cikla un veidu izmaiņas, nokrišņu vai hidroloģiskā mainība, okeānu paskābināšanās, sāļūdens intrūzija, jūras līmeņa celšanās, sausums, ***ūdens resursu noslodze***, spēcīgi nokrišņi, plūdi un ledājezeru pārplūde.

([46]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj).

([47]) Eiropas Parlamenta udn Padomes Direktīva (ES) 2020/2184 (2020. gada 16. decembris) par dzeramā ūdens kvalitāti (OV L 435, 23.12.2020., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj).

b) *ESRS E2 "Piesārņojums"* attiecas uz ***emisijām*** ūdenī, arī emisijām jūras ūdenī, un ***mikroplastmasas*** ražošanu, izmantošanu un emisiju.

c) *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"* aplūko ar ūdens izmantošanu saistīto ***ietekmi*** uz jūras un ***saldūdens ekosistēmām*** un ***biodaudzveidību***.

d) *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"* pievēršas ***ienākošo resursu***, arī ***jūras resursu***, veidiem un ***apritīgumam***.

e) *ESRS S3 "Skartās kopienas"* aplūko būtisko ***ietekmi*** uz cilvēkiem un kopienām, ko rada uzņēmuma darbības saistībā ar ūdeni, tajā skaitā izmaiņas ūdens pieejamībā, kvalitātē vai piekļuvē ūdenim.

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *E3-1 "Rīcībpolitikas attiecībā uz ūdeni"*

10. Uzņēmums atklāj informāciju par savām ***rīcībpolitikām*** attiecībā uz ūdeni saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-P noteikumiem ([48]).

11. Ja uzņēmumam ir ***objekti***, kas atrodas teritorijās ar ***ūdens resursu noslodzi***, uz kurām neattiecas uzņēmuma ***rīcībpolitikas*** saistībā ar ūdeni, tas atklāj šo faktu ([49]).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (AR)

AR 1 attiecībā uz 11., 13. un 14. punktu un 16. punkta b) apakšpunktu **(Ūdens resursu noslodze)**	***Ūdens resursu noslodze*** ietver gan ūdens daudzumu vai pieejamību (saistībā ar ***ūdens trūkumu***), gan arī ūdens kvalitātes un piekļūstamības apsvērumus, un ir viens no veidiem, kā izmērīt situācijas nopietnību sateces baseinā. Ūdens resursu noslodze ir viens no komponentiem, kas veido fiziskos ***riskus*** saistībā ar ūdeni, līdztekus citiem faktoriem, kas nav saistīti ar ūdens resursu noslodzi, piemēram, plūdiem un sausumu. Lai iegūtu vispusīgu izpratni par riskiem, kas saistīti ar ūdeni, jāaplūko visi komponenti, kas veido fiziskos riskus saistībā ar ūdeni (piemēram, ūdens resursu noslodze, plūdi, sausums), kā arī regulatīvie un reputācijas riski, kas saistīti ar ūdeni.
AR 2 attiecībā uz 11., 13. un 14. punktu un 16. punkta b) apakšpunktu **(Teritorijas ar ūdens resursu noslodzi)**	Lai novērtētu, vai teritorijā ir ***ūdens resursu noslodze***, pasaulē izmanto tālāk minētos rādītājus (kopā ar attiecīgajām datu kopām) un saistītās robežvērtības: a) ūdens resursu noslodzes bāzlīnija – vienāda ar noslodzes līmeni "Augsts" vai lielāka par to: 40–80 %; b) ūdens resursu izsīkšana – pārsniedz noslodzes līmeni "Augsts": 25–75 % (sezonāli); c) ūdens resursu noslodzes bāzlīnijas izsīkšana – vienāda ar noslodzes līmeni "Augsts" vai lielāka par to: 50–75 % un d) WEI+ (ūdens patēriņa indekss) – vienāds ar 40 % vai lielāks. Lai gan minētie pasaules līmeņa rādītāji vērtē ūdens resursu noslodzi, pamatojoties uz pieejamo ūdens resursu daudzumu (sakarībā ar ***ūdens trūkumu***), visaptverošā ūdens resursu noslodzes novērtējumā būtu jāņem vērā visi tās aspekti (ūdens daudzums, kvalitāte un piekļūstamība). Novērtējumu par to, vai teritorijā ir ūdens resursu noslodze, parasti veic vismaz sateces baseina līmenī. Ūdens resursu noslodzes novērtējumam teritorijā var izmantot pielāgotas metodikas, kurās var ņemt vērā vietējās zināšanas.

([48]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 7. rādītājs 2. tabulā ("Ieguldījumi sabiedrībās, kurām nav ūdens resursu apsaimniekošanas politikas").

([49]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 8. rādītājs 2. tabulā ("Saistība ar teritorijām, kurās ir liela ūdens resursu noslodze").

Informācijas atklāšanas prasība *E3-2 "Darbības un resursi saistībā ar ūdeni"*

12. Uzņēmums atklāj informāciju par galvenajām ***darbībām*** saistībā ar ūdeni un par resursiem, kas piešķirti minēto darbību īstenošanai, saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-A noteikumiem.

13. Uzņēmums norāda galvenās ***darbības*** un resursus, kas saistīti ar teritorijām, kurās ir ***ūdens resursu noslodze***.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *E3-3 "Mērķrādītāji saistībā ar ūdeni"*

14. Uzņēmums atklāj savus ***mērķrādītājus***, kas ir saistīti ar ūdeni, saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-T noteikumiem.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (AR)

AR 3 attiecībā uz 14. punktu **(Mērķrādītāji teritorijām ar ūdens resursu noslodzi)**	Saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-T 51. punkta c) apakšpunktā izklāstītajiem apsvērumiem par tvērumu uzņēmums attiecīgā gadījumā nosaka ar ūdeni saistītus ***mērķrādītājus***, atsaucoties uz konkrētām ģeogrāfiskām teritorijām, piemēram, teritorijām ar ***ūdens resursu noslodzi***.

Informācijas atklāšanas prasība *E3-4 "Rādītāji saistībā ar ūdeni"*

15. Šīs *DR* mērķis ir sniegt ***lietotājiem*** izpratni par uzņēmuma rādītājiem saistībā ar ūdeni.

16. Uzņēmums par paša operācijām atklāj šādus ar ūdeni saistītus rādītājus:

a) kopējais ***ūdens patēriņš***;

b) kopējais ūdens patēriņš teritorijās ar ***ūdens noslodzi***;

c) ***ņemtā ūdens*** kopējais apjoms;

d) ***novadīto ūdeņu*** kopējais apjoms;

e) ***reciklētā un atkalizmantotā ūdens*** kopējais apjoms ([50]); un

f) ***uzkrātā ūdens*** kopējais apjoms.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (AR)

AR 4 attiecībā uz 16. punktu **(Ar ūdeni saistītie rādītāji)**	***Ūdens patēriņu*** (C) var tieši izmērīt, modelēt, aplēst vai aprēķināt, ***novadīto ūdeņu*** kopējo apjomu (D) atņemot no ***ņemtā ūdens*** kopējā apjoma (W) pārskata periodā: C = W – D.
AR 5 attiecībā uz 16. punktu **(Ar ūdeni saistīto rādītāju mērvienības)**	Ar ūdeni saistītos rādītājus, kuri minēti 16. punkta a)–f) apakšpunktā, norāda kubikmetros (m^3) vai to daudzkārtņos.

([50]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 6.2. rādītājs 2. tabulā ("Ieguldījumu saņēmēju sabiedrību reciklētā un atkārtoti izmantotā ūdens vidējā svērtā procentuālā daļa").

ESRS E4 "BIODAUDZVEIDĪBA UN EKOSISTĒMAS"

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem *ESRS*

Informācijas atklāšanas prasības

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība *E4-1 "Biodaudzveidības un ekosistēmu pārkārtošanās plāns"*

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *E4-2 "Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas rīcībpolitikas"*

Informācijas atklāšanas prasība *E4-3 "Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas darbības un resursi"*

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *E4-4 "Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistīti mērķrādītāji"*

Informācijas atklāšanas prasība *E4-5 "Ar pārmaiņām biodaudzveidībā un ekosistēmās saistīti rādītāji"*

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības (*DR*) saistībā ar biodaudzveidību un ekosistēmām, galvenokārt attiecībā uz šā standarta 6. punktā norādītajiem apakš***tematiem***. Ja pēc būtiskuma novērtēšanas tiek secināts, ka ne par visiem šajā standartā noteiktajiem apakštematiem ir jāziņo, piemēro *ESRS 1* "Vispārīgās prasības" 30. punktu.

2. ***Ilgtspējas deklarācijā*** sniedz informāciju saistībā ar *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"*, ja saistībā ar attiecīgo ***tematu*** pastāv būtiska ***ietekme***, ***riski*** un ***iespējas***. Šādu informāciju sniedz par visām ziņu sniegšanas jomām, kas ir uzskaitītas *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. punktā.

3. Šajā standartā noteiktās *DR* papildina *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" noteikumus, kas paredz, ka uzņēmumam ir jāatklāj informācija par ***tematiem***, kuri ir saistīti ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, it īpaši:

   a) *ESRS 2 SBM 3 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli un finansiālais iespaids"*; un

   b) *ESRS 2 IRO 2 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un ilgtspējas deklarācijā iekļautās informācijas atklāšanas prasības"*.

4. Šajā standartā ir norādīts informācijas atklāšanas mērķis katrai no *DR*, izņemot tās, kas attiecas uz ***rīcībpolitikām***, ***darbībām*** un ***mērķrādītājiem***, jo tām nepieciešamo satvaru nodrošina *ESRS* 2 GDR-P, GDR-A un GDR-T noteikumi.

5. Šajā standartā ir ņemts vērā ES tiesiskais regulējums un cits attiecīgais regulējums, tajā skaitā Kuņminas-Monreālas globālā biodaudzveidības satvara redzējums un tā attiecīgie mērķi un ***mērķrādītāji***, ES Biodaudzveidības stratēģijas 2030. gadam attiecīgie aspekti, ES Putnu direktīva un ES Dzīvotņu direktīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK ([51]) un Padomes Direktīva 92/43/EEK ([52])), Jūras stratēģijas pamatdirektīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK ([53])), 2023. gada ES Jūras rīcības plāns, ES Ūdens pamatdirektīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK) un Dabas atjaunošanas akts (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1991 ([54])).

6. Šis standarts nosaka *DR* attiecībā uz šādiem apakš***tematiem***: ***biodaudzveidības un ekosistēmu pārmaiņu faktori***; sugu stāvoklis; ***sauszemes, saldūdens un jūras ekosistēmu*** stāvoklis un apmērs; un ***ekosistēmu pakalpojumi***.

7. Termini "***biodaudzveidība***" un "***bioloģiskā daudzveidība***" apzīmē dzīvo organismu dažādību visās vidēs, arī sauszemes, ***saldūdens***, jūras un citās ūdens ***ekosistēmās*** un ekoloģiskajos kompleksos, kuros tās ietilpst.

8. Ar specifiskiem apstākļiem saistīti apsvērumi ir īpaši svarīgi attiecībā uz ***biodaudzveidību*** un ***ekosistēmām***. Ja būtiska ***ietekme***, ***riski*** vai ***iespējas*** ir saistītas ar konkrētām ***ģeogrāfiskām teritorijām***, ir svarīgi apsvērt paziņotās informācijas apkopošanu vai sadalīšanu piemērotā līmenī, piemēram, pēc ***objekta***, ekosistēmas vai citā līmenī, saskaņā ar *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 3.3.2. nodaļu *"Apkopojuma un sadalījuma līmenis"*.

([51]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

([52]) Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj).

([53]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/56/oj).

([54]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1991 (2024. gada 24. jūnijs) par dabas atjaunošanu un ar ko groza Regulu (ES) 2022/869 (OV L, 2024/1991, 29.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj).

Mijiedarbība ar citiem *ESRS*

9. Sociālie un vidiskie ***temati*** savstarpēji mijiedarbojas. Galvenie ***biodaudzveidības un ekosistēmu pārmaiņu faktori*** ir, piemēram, ***klimata pārmaiņas***, ***piesārņojums***, ***zemes izmantojuma maiņa***, ***saldūdens*** izmantojuma maiņa un jūras izmantojuma maiņa, organismu tieša ekspluatācija un ***invazīvas svešzemju sugas***. Uz minētajiem faktoriem attiecas *ESRS E4 "Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas"*, izņemot klimata pārmaiņas un piesārņojumu, uz kuriem attiecas attiecīgi *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"* un *ESRS E2 "Piesārņojums"*. Galvenie mijiedarbības punkti starp *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"* un citiem tematiskajiem standartiem ir šādi.

   a) *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"* attiecas uz ***klimata pārmaiņu mitigāciju***, ***pielāgošanos klimata pārmaiņām*** un enerģētiku, savukārt ***ietekme*** uz ***biodaudzveidību*** un ***ekosistēmām***, kas saistīta ar tām uzņēmuma darbībām, kuras vērstas uz klimata pārmaiņu mitigāciju un pielāgošanos tām, ir aplūkota *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"*.

   b) *ESRS E2 "Piesārņojums"* attiecas uz ***piesārņotāju emisiju*** gaisā, ūdenī un ***augsnē*** un uz ***mikroplastmasas*** ražošanu, izmantošanu un emisiju, savukārt ***piesārņojuma*** ietekme uz biodaudzveidību un ekosistēmām ir aplūkota *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"*.

   c) *ESRS E3 "Ūdens"* attiecas uz ūdens izmantošanu, savukārt ar ūdens izmantošanu saistītā ietekme uz biodaudzveidību un ekosistēmām ir aplūkota *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"*.

   d) *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"* pievēršas ***ienākošo resursu***, arī ***jūras resursu***, un ***atkritumu*** veidiem un ***apritīgumam*** un ***aprites ekonomikas principu*** īstenošanai, savukārt ar šiem tematiem saistītā ietekme uz biodaudzveidību un ekosistēmām ir aplūkota *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"*.

   e) *ESRS S3 "Skartās kopienas"* pievēršas būtiskai negatīvai ietekmei uz ***skartajām kopienām***, ko rada uz uzņēmumu attiecināma ietekme uz biodaudzveidību un ekosistēmām.

Informācijas atklāšanas prasības

Stratēģija

Informācijas atklāšanas prasība *E4-1 "Biodaudzveidības un ekosistēmu pārkārtošanās plāns"*

10. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma rīcību un ieguldījumu pārkārtošanās procesā, kas izriet no Kunminas-Monreālas globālā biodaudzveidības satvara (GBF), ja uzņēmums ir izstrādājis ***biodaudzveidības un ekosistēmu pārkārtošanās plānu*** un publiskojis tā galvenās iezīmes.

11. Ja uzņēmums ir izstrādājis ***biodaudzveidības un ekosistēmu pārkārtošanās plānu*** ar mērķi pārveidot savu ***darījumdarbības modeli*** un stratēģiju tā, lai tie palīdzētu sasniegt *GBF* noteikto globālo mērķi apturēt un pavērst pretējā virzienā ***biodaudzveidības zudumu***, un ir publiskojis šāda plāna galvenās iezīmes, uzņēmums atklāj minētās iezīmes.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 1 attiecībā uz 11. punktu **(Biodaudzveidības un ekosistēmu pārkārtošanās plāns)**	***Biodaudzveidība*** var arī būt viens no aspektiem plašākā ***pārkārtošanās plānā***, ko uzņēmums izstrādājis, piemēram, klimata pārmaiņu problēmas risināšanai. ***Biodaudzveidības un ekosistēmu pārkārtošanās plāni*** vai plāni, kuros biodaudzveidība ir viens no aspektiem, ietver informāciju par ***mērķrādītājiem***, galvenajām ***darbībām***, finanšu plānošanu un pārvaldību. Visticamāk, tie ietvers arī skaidri noformulētu skaidrojumu par to, kā uzņēmums pārkārtos savu stratēģiju un ***darījumdarbības modeli***, lai palīdzētu sasniegt GBF globālo mērķi apturēt un pavērst pretējā virzienā ***biodaudzveidības zudumu*** pasaulē, un, iespējams, nodomus apzināt un pārvaldīt sinerģiju un kompromisus attiecībā uz citiem pārkārtošanās plāna mērķiem, ieskaitot rīcību un ieguldījumu pārkārtošanās procesā, kurš paredzēts Parīzes nolīgumā.
AR 2 **attiecībā uz 11. punktu** **(Biodaudzveidības un ekosistēmu pārkārtošanās plāns)**	"Ir publiskojis" nozīmē, ka uzņēmums pirms savas ***ilgtspējas deklarācijas*** publiskošanas vai vienlaikus ar tās publiskošanu ir darījis sava ***biodaudzveidības un ekosistēmu pārkārtošanās plāna*** galvenās iezīmes pieejamas publiskos un piekļūstamos kanālos, piemēram, savā tīmekļa vietnē vai ziņojumos.

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *E4-2 "Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas rīcībpolitikas"*

12. Uzņēmums atklāj informāciju par savām ***rīcībpolitikām*** saistībā ar ***biodaudzveidību*** un ***ekosistēmām*** saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-P noteikumiem.

13. Papildus *ESRS* 2 GDR-P noteikumu prasībām uzņēmums apraksta, kādu rīcību tā ***rīcībpolitikas***, kas ir saistītas ar ***biodaudzveidību*** un ***ekosistēmām***, paredz

a) tādu ***produktu***, komponentu un ***izejvielu*** izsekojamības sekmēšanai, kuriem ir būtiska ***faktiska*** vai ***iespējama ietekme*** uz biodaudzveidību un ekosistēmām visā ***vērtības ķēdē***; un

b) attiecībā uz ***objektiem***, kurus uzņēmums izmanto savām operācijām un kuri atrodas ***biodaudzveidības ziņā jutīgā teritorijā*** vai šādas teritorijas tuvumā ([55]).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 3 attiecībā uz 12. punktu **(Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas rīcībpolitikas)**	Rīcībpolitiku satura aprakstā uzņēmums attiecīgā gadījumā norāda, vai konkrētā ***rīcībpolitika*** attiecas uz ilgtspējīgu zemes vai lauksaimniecības praksi, ilgtspējīgu okeānu vai jūras praksi vai atmežošanu ([56]).
AR 4 attiecībā uz 12. punktu **(Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas rīcībpolitikas)**	***Biodaudzveidības*** un ***ekosistēmu scenāriju analīze*** var sniegt informāciju, kas noderēs būtisku ***risku*** un ***iespēju*** apzināšanai, novērtēšanai un pārvaldībai īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. Uzņēmums var apsvērt scenāriju analīzes izmantošanu ***rīcībpolitiku*** izstrādei, veicamo ***darbību*** noteikšanai un ***mērķrādītāju*** izvirzīšanai.
AR 5 attiecībā uz 13. punkta b) apakšpunktu **(Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas rīcībpolitikas)**	Ja uzņēmuma ***objekts*** atrodas ***biodaudzveidības ziņā jutīgā teritorijā*** vai tās tuvumā, uzņēmuma darbība var radīt būtisku negatīvu ***ietekmi*** uz biodaudzveidības ziņā jutīgo teritoriju. Lai noteiktu, vai uzņēmuma objekts, kas neatrodas biodaudzveidības ziņā jutīgā teritorijā, atrodas šādas teritorijas tuvumā, nosaka objekta ietekmes zonu. Ietekmes zonas noteikšanai var izmantot buferzonas, kuru platumu nosaka atkarībā no uzņēmuma darbības veida, ņemot vērā regulatīvās prasības, zinātniski pamatotus ieteikumus un nozares paraugpraksi.

Informācijas atklāšanas prasība *E4-3 "Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas darbības un resursi"*

14. Uzņēmums atklāj informāciju par galvenajām ***darbībām*** saistībā ar ***biodaudzveidību*** un ***ekosistēmām*** un par resursiem, kas piešķirti minēto darbību īstenošanai, saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-A noteikumiem.

15. Papildus *ESRS* 2 GDR-A noteikumu prasībām uzņēmums apraksta visus veiktajās ***darbībās*** izmantotos ***biodaudzveidības kompensēšanas pasākumus***, tajā skaitā kompensēšanas pasākumu mērķi, to finansiālo iespaidu naudas izteiksmē, pasākumu piemērošanas platību, pasākumu veidu un piemērotos kvalitātes kritērijus, un standartus, kuriem atbilst attiecīgie biodaudzveidības kompensēšanas pasākumi.

([55]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 14.2. rādītājs 2. tabulā ("Ieguldījumu īpatsvars ieguldījumu saņēmējās sabiedrībās, kurām nav bioloģiskās daudzveidības aizsardzības politikas, kas attiecas uz darbības vietām, kuras pieder, tiek nomātas vai apsaimniekotas aizsargājamās teritorijās vai blakus tām, vai ārpus aizsargājamām teritorijām esošās teritorijās ar lielu bioloģisko daudzveidību").

([56]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātajiem rādītājiem par svarīgāko negatīvo ietekmi, kuri saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikti Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 11., 12. un 15. rādītājs 2. tabulā ("Ieguldījumi sabiedrībās, kurām nav ilgtspējīgas zemes/lauksaimniecības prakses", "Ieguldījumi sabiedrībās, kurām nav ilgtspējīgas okeānu/jūras prakses" un "Atmežošana").

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 6 attiecībā uz 14. punktu **(Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistītas darbības)**	***Darbībās***, par kurām jāatklāj informācija saskaņā ar 14. punktu, ņem vērā ***pirmiedzīvotāju*** tiesības uz ***brīvu, iepriekšēju un apzinātu piekrišanu*** (sk. arī *ESRS* S3-2).

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *E4-4 "Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistīti mērķrādītāji"*

16. Uzņēmums atklāj informāciju par ***mērķrādītājiem***, kas ir saistīti ar ***biodaudzveidību*** un ***ekosistēmām***, saskaņā ar *ESRS 2 GDR-T* noteikumiem.

17. Ja uzņēmums ir izvirzījis ***mērķrādītājus***, kas paredz izmantot ***biodaudzveidības kompensēšanas pasākumus***, tas atklāj attiecīgo kompensēšanas pasākumu veidu.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 7 attiecībā uz 16. punktu **(Ar biodaudzveidību un ekosistēmām saistīti mērķrādītāji)**	Ar ***biodaudzveidību*** saistīti ***mērķrādītāji***: a) parasti pievēršas dažādiem "spiedieniem" uz dabu un cenšas mazināt ***biodaudzveidības un ekosistēmu pārmaiņu faktorus***, piemēram, paredz atteikties no ***zemes izmantojuma maiņas***, ko izraisītu meža zemes pārveidošana. Visbiežāk šādi rādītāji attiecas arī uz "dabas stāvokli" un ir vērsti uz sugu un ***ekosistēmu*** apmēra un stāvokļa uzlabošanu, piemēram, paredz palielināt izmiršanas riskam pakļauto sugu populāciju vai atjaunot ainavu tās sākotnējā stāvoklī; b) ir visrezultatīvākie, ja tie ir zinātniski pamatoti un saskaņoti ar ***ekoloģiskajiem sliekšņiem*** un veicina GBF mērķrādītāju sasniegšanu; c) var tikt noteikti dažādos līmeņos (sk. *ESRS 2 "Vispārīgi atklājamā informācija"* 51. punkta c) apakšpunktu), piemēram, ***objekta***, ainavas, uzņēmuma vai ***vērtības ķēdes*** augšposma līmenī, atkarībā no mērķrādītāja mērķa un uzņēmuma spējas ietekmēt virzību uz tā sasniegšanu; d) parasti tiek īstenoti saskaņā ar mitigācijas hierarhiju, proti, izvairīšanās, samazināšana līdz minimumam, atjaunošana un kompensēšanas pasākumi.

Informācijas atklāšanas prasība *E4-5 "Ar pārmaiņām biodaudzveidībā un ekosistēmās saistīti rādītāji"*

18. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma sniegumu attiecībā uz būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, kas ir saistītas ar pārmaiņām ***biodaudzveidībā*** un ***ekosistēmās***.

19. Par būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, kas ir saistītas ar pārmaiņām ***biodaudzveidībā*** un ***ekosistēmās***, uzņēmums atklāj šādu informāciju:

    a) vietas, kurās tas veic operācijas, ar kurām ir saistīta būtiskā ietekme, riski vai iespējas;

    b) attiecībā uz minētajām vietām – saraksts ar ***biodaudzveidības ziņā jutīgām teritorijām*** (nosaukums un veids), kuras skar uzņēmuma būtiskā negatīvā ietekme, ja tāda ir; un

    c) tās uzņēmuma operācijas, ar kurām ir saistīta būtiskā negatīvā ietekme uz iepriekš b) apakšpunktā aprakstītajām biodaudzveidības ziņā jutīgajām teritorijām ([57]).

20. Papildus 19. punktam un saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-M uzņēmums ziņo ***rādītājus***, kas saistīti ar tā būtisko ietekmi uz ***biodaudzveidību*** un ***ekosistēmām***.

([57]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 7. rādītājs 1. tabulā ("Darbības, kas negatīvi ietekmē biodaudzveidības ziņā jutīgas teritorijas").

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 8 attiecībā uz 19. punktu **(Ar pārmaiņām biodaudzveidībā un ekosistēmās saistīti rādītāji)**	Lai noteiktu informācijas atklāšanas prioritātes un apkopojuma vai sadalījuma līmeni, uzņēmums izskata vietas, kurās tā operācijas rada būtisku negatīvu ***ietekmi*** uz ***biodaudzveidības ziņā jutīgām teritorijām***. Uzņēmumam nav obligāti jāiesniedz izsmeļošs saraksts, kurā uzskaitīti pilnīgi visi atsevišķie ***objekti*** vai vietas, kurās tā operācijas mijiedarbojas ar biodaudzveidības ziņā jutīgām teritorijām, un nav arī jāsniedz informācija par katru atsevišķo objektu. Uzņēmums var apkopot informāciju par attiecīgajām objektu grupām, kam ir saistība ar uzņēmuma būtisko ietekmi, ***riskiem*** un ***iespējām***, piemēram, apkopot informāciju par objektiem, kuri visi ietekmē to pašu biodaudzveidības ziņā jutīgo teritoriju, vai par tādu teritoriju kopu vienā reģionā, kuras ietekmē vairāki objekti. Informācijas detalizācijas pakāpi un apkopojuma vai sadalījuma līmeni nosaka saskaņā ar principiem, kas izklāstīti *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 3.3.2. iedaļā, ņemot vērā būtiskās ietekmes, risku un iespēju būtību, objektu vai skarto teritoriju līdzību un sniegtās informācijas lietderību lēmumu pieņemšanā. Attiecīgi uzņēmums var sniegt informāciju, kas apkopota tādu objektu vai teritoriju grupu līmenī, uz kurām attiecas līdzīga ar biodaudzveidību saistīta ietekme, riski vai iespējas, ja vien šāds apkopojums nemaskē būtisku informāciju.
AR 9 attiecībā uz 20. punktu **(Ar pārmaiņām biodaudzveidībā un ekosistēmās saistīti rādītāji)**	Sniedzot būtiskas ***ietekmes*** aprakstu saskaņā ar *ESRS 2* IRO-2, uzņēmums norāda, kura būtiskā ietekme attiecas uz ***zemes degradāciju***, ***pārtuksnešošanos*** vai ***augsnes noslēgšanu***, un kuras tā operācijas skar ***apdraudētās sugas*** vai ***ekosistēmas*** ([58]).
AR 10 attiecībā uz 2. punktu **(Ar pārmaiņām biodaudzveidībā un ekosistēmās saistīti rādītāji)**	Atkarībā no tā, kurš no apakš***tematiem*** ir būtisks, uzņēmums iekļauj informācijā rādītājus, kas ir saistīti ar tālāk minēto: a) ***biodaudzveidības un ekosistēmu pārmaiņu faktori***; b) ***sugu*** stāvoklis (piemēram, saistībā ar izmiršanas ***risku***); c) ***sauszemes, saldūdens un jūras ekosistēmu*** stāvoklis un ***apmērs*** (piemēram, saistībā ar objekta un ainavas stāvokli); un d) ***ekosistēmu pakalpojumi***.
AR 11 attiecībā uz 20. punktu **(Ar pārmaiņām biodaudzveidībā un ekosistēmās saistīti rādītāji)**	Nosakot ***ietekmi*** uz ***biodaudzveidību*** un ***ekosistēmām***, visvairāk noderēs primārie dati par dabas stāvokļa ***rādītājiem***, kas iegūti konkrētajā vietā klātienē vai tālizpētes ceļā. Izmantot primāros datus par dabas stāvokli ir īpaši svarīgi, ja uzņēmuma ***objekti*** atrodas ***biodaudzveidības ziņā jutīgās teritorijās*** vai to tuvumā. Uzņēmums var arī aplēst savu ietekmi, izmantojot datus par ietekmes faktoriem vai sekundāros datus par dabas stāvokli.
AR 12 attiecībā uz 20. punktu **(Ar pārmaiņām biodaudzveidībā un ekosistēmās saistīti rādītāji)**	Nosakot atklājamos ***rādītājus***, uzņēmums ņem vērā tālāk minēto: a) monitoringa biežums un bāzlīnijas stāvoklis vai vērtība, un bāzlīnijas gads vai periods; un b) vai ***lietotājiem*** būs skaidrs, kā konkrētie rādītāji ir saistīti ar būtisko ***ietekmi***.

([58]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātajiem rādītājiem par svarīgāko negatīvo ietekmi, kuri saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikti Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 10. un 14.1. rādītājs 2. tabulā ("Zemes degradācija, pārtuksnešošanās, augsnes noslēgšana" un "Ieguldījumu īpatsvars ieguldījumu saņēmējās sabiedrībās, kuru darbība skar apdraudētās sugas").

ESRS E5 "RESURSU IZMANTOJUMS UN APRITES EKONOMIKA"

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem *ESRS*

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *E5-1 "Ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītās rīcībpolitikas"*

Informācijas atklāšanas prasība *E5-2 "Darbības un resursi, kas saistīti ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku"*

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *E5-3 "Resursu izmantojuma un aprites ekonomikas mērķrādītāji"*

Informācijas atklāšanas prasība *E5-4 "Ienākošie resursi*

Informācijas atklāšanas prasība *E5-5 "Izejošie resursi"*

Produkti

Atkritumi

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības (*DR*) saistībā ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku, galvenokārt attiecībā uz šā standarta 6. punktā norādītajiem apakš***tematiem***. Ja pēc ***būtiskuma*** novērtēšanas tiek secināts, ka ne par visiem šajā standartā noteiktajiem apakštematiem ir jāziņo, piemēro *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 30. punktu.

2. ***Ilgtspējas deklarācijā*** sniedz informāciju saistībā ar *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"*, ja saistībā ar attiecīgo ***tematu*** pastāv būtiska ***ietekme***, ***riski*** un ***iespējas***. Šādu informāciju sniedz par visām ziņu sniegšanas jomām, kas ir uzskaitītas *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. punktā.

3. Šajā standartā noteiktās *DR* papildina *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" noteikumus, kuri paredz, ka uzņēmumam ir jāatklāj informācija par tematiem, kas ir saistīti ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, it īpaši:

   a) *ESRS 2 SBM 3 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli un finansiālais iespaids"* un

   b) *ESRS 2 IRO 2 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un ilgtspējas deklarācijā iekļautās informācijas atklāšanas prasības"*.

4. Šajā standartā ir norādīts informācijas atklāšanas mērķis katrai no *DR*, izņemot tās, kas attiecas uz ***rīcībpolitikām***, darbībām un ***mērķrādītājiem***, jo tām nepieciešamo satvaru nodrošina *ESRS* 2 GDR-P, GDR-A un GDR-T noteikumi.

5. Šajā standartā ir ņemta vērā ES politikas sistēma un tiesiskais regulējums, tajā skaitā ES rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku (2020), Eiropas tīras rūpniecības kurss (2025), Produktu ilgtspējas ekodizaina regula (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1781 ([59])), Atkritumu pamatdirektīva (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK ([60])), Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1799 ([61]) par tiesībām uz remontējamību un Kritiski svarīgo izejvielu akts (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1252 ([62])).

6. Šis standarts nosaka *DR* attiecībā uz šādiem apakš***tematiem***: ***ienākošie resursi***; ***izejošie resursi***, kas saistīti ar ***produktiem*** un pakalpojumiem; izejošie resursi, kas saistīti ar ***atkritumiem***.

Mijiedarbība ar citiem *ESRS*

7. Vidiskie un sociālie ***temati*** savstarpēji mijiedarbojas. Mijiedarbības punkti starp *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"* un citiem tematiskajiem standartiem ir šādi.

   a) *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"* attiecas uz ***klimata pārmaiņu mitigāciju***, ***pielāgošanos klimata pārmaiņām*** un enerģijas patēriņu, savukārt *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"* aplūko ienākošos materiālus (arī ***fosilo degvielu***, ko neizmanto enerģijas ražošanai), resursu ieguvi un ***aprites ekonomikas*** praksi, kas var samazināt ***SEG emisijas*** (oglekļa pēdu) un energointensitāti.

   b) *ESRS E2 "Piesārņojums"* attiecas uz ***piesārņotāju*** (arī ***mikroplastmasas***) ***emisijām*** gaisā, ūdenī un ***augsnē*** un uz ***vielām, kas rada bažas (SoC)***, to vidū ***vielām, kas rada ļoti lielas bažas (SVHC)***, savukārt *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"* aplūko **resursu izmantojuma** un ***atkritumu*** apsaimniekošanas praksi, kas var radīt vai mazināt šādas emisijas vērtības ķēdē.

([59]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1781 (2024. gada 13. jūnijs), ar ko izveido satvaru ekodizaina prasību noteikšanai ilgtspējīgiem produktiem, groza Direktīvu (ES) 2020/1828 un Regulu (ES) 2023/1542 un atceļ Direktīvu 2009/125/EK (OV L, 2024/1781, 28.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj).

([60]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

([61]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1799 (2024. gada 13. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem preču remontēšanas veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2017/2394 un Direktīvas (ES) 2019/771 un (ES) 2020/1828 (OV L, 2024/1799, 10.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1799/oj).

([62]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1252 (2024. gada 11. aprīlis), ar ko izveido satvaru tam, kā nodrošināt drošu un ilgtspējīgu apgādi ar kritiski svarīgām izejvielām, un groza Regulas (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 un (ES) 2019/1020 (OV L, 2024/1252, 3.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

c) *ESRS E3 "Ūdens"* pievēršas ūdens kā fiziska resursa izmantošanai un apsaimniekošanai un uzņēmuma operācijām teritorijās ar ***ūdens resursu noslodzi***, savukārt *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"* aplūko ***jūras resursus*** un ūdensietilpīgus procesus, kuru patēriņu varētu mazināt, bet efektivitāti – uzlabot, īstenojot apritīguma pasākumus.

d) *ESRS E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"* pievēršas ***ietekmei uz biodaudzveidību*** un ***ekosistēmām***, savukārt *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"* pievēršas resursu izmantojumam, atkritumu apsaimniekošanai un ***aprites ekonomikas*** darbībām, kas var veicināt vai mazināt minēto ietekmi.

e) *ESRS S3 "Skartās kopienas"* attiecas uz būtisku ***ietekmi*** uz cilvēkiem un kopienām, ko rada uzņēmuma darbība, tajā skaitā operācijas, kas ir saistītas ar resursu izmantojumu, ***produktiem*** un pakalpojumiem un atkritumiem, savukārt *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"* aplūko minētās operācijas no tehniskā viedokļa un pievēršas ***ienākošajiem resursiem***, ***izejošajiem resursiem***, atkritumiem un ***aprites ekonomikas*** praksei.

f) *ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji"* pievēršas ar informāciju saistītai ietekmei uz ***patērētājiem*** vai ***tiešajiem lietotājiem***, to personīgajai drošībai un sociālajai iekļaušanai, savukārt *ESRS* E5 aplūko to pašu produktu un pakalpojumu aspektus, kuri attiecas uz resursu izmantojumu, atkritumu apsaimniekošanu un ***apritīgumu***. Informācija, ko par minētajiem aspektiem atklāj saskaņā ar *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"*, ir būtiska izpratnes iegūšanai par ietekmi uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, kura ir saistīta ar informāciju un iekļaušanu un par kuru jāziņo saskaņā ar *ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji"*.

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *E5-1 "Ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku saistītās rīcībpolitikas"*

8. Uzņēmums atklāj informāciju par ***rīcībpolitikām resursu izmantojuma*** un ***aprites ekonomikas jomā*** saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-P noteikumiem.

9. Ja uzņēmums ***galvenajos produktos*** un ***aprites ekonomikas pakalpojumos*** integrē ***aprites ekonomikas principus*** vai ***ekodizaina prasības***, tas papildus informācijai, kas jāsniedz saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-P prasībām, paskaidro, kā notiek minētā integrācija.

Informācijas atklāšanas prasība *E5-2 "Darbības un resursi, kas saistīti ar resursu izmantojumu un aprites ekonomiku"*

10. Uzņēmums atklāj informāciju par galvenajām darbībām saistībā ar ***resursu izmantojumu*** un ***aprites ekonomiku*** saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-A noteikumiem.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *E5-3 "Resursu izmantojuma un aprites ekonomikas mērķrādītāji"*

11. Uzņēmums atklāj informāciju par ***mērķrādītājiem***, kas ir saistīti ar ***resursu izmantojumu*** un aprites ekonomiku, saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-T noteikumiem.

Informācijas atklāšanas prasība *E5-4 "Ienākošie resursi"*

12. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma ***ienākošajiem resursiem***. Tāpēc cita starpā uzņēmums sniedz informāciju par ienākošajiem resursiem un to ***apritīgumu***.

13. Uzņēmums atklāj šādu informāciju:

a) ***galvenie materiāli***, ko tas izmanto, par katru no šādiem materiāliem sniedzot īsu aprakstu un norādot visas ***kritiski svarīgās izejvielas*** un ***stratēģiskās izejvielas***, ko tie satur;

b) visu galveno materiālu kopējā masa;

c) kādu daļu (pēc masas vai procentuālā izteiksmē) katrs no galvenajiem materiāliem veido visu galveno materiālu kopējā masā; un

d) kādu daļu (pēc masas vai procentuālā izteiksmē) katrs no izmantotajiem ***sekundārajiem resursiem*** veido visu galveno materiālu kopējā masā.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 1 attiecībā uz 13. punkta a) apakšpunktu **(Ienākošie resursi)**	Ziņojot 13. punkta a) apakšpunktā prasīto informāciju, a) uzņēmums par katru ***galveno materiālu*** sniedz īsu aprakstu, kas atspoguļo attiecīgā materiāla nozīmīgumu un relevanci uzņēmuma operācijās; b) ja izpratnes iegūšanai par uzņēmuma ***ietekmi***, ***riskiem*** vai ***iespējām*** ir svarīgi saprast atšķirību starp ***tehnisko materiālu*** un ***bioloģisko materiālu***, uzņēmums paskaidro minēto atšķirību galveno materiālu aprakstā.
AR 2 attiecībā uz 13. punkta a) apakšpunktu **(Ienākošie resursi)**	Starp uzņēmuma ***galvenajiem materiāliem*** var būt ***kritiski svarīgās izejvielas*** un ***stratēģiskās izejvielas***, kas noteiktas Kritiski svarīgo izejvielu akta (Regula (ES) 2024/1252) I un II pielikumā. Tādā gadījumā uzņēmums to norāda. Piemēram, uzņēmums var paziņot, ka baterija ir viens no galvenajiem materiāliem tā darbībā, un norādīt, ka baterija satur litiju, kas ir klasificēts kā kritiski svarīga un stratēģiska izejviela.

Informācijas atklāšanas prasība *E5-5 "Izejošie resursi"*

14. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par to, kā uzņēmums ***produktu*** un pakalpojumu izstrādē, ražošanā un piegādē veicina ***aprites ekonomiku***, ievērojot ***aprites ekonomikas principus*** un lietderīgi apsaimniekojot ***atkritumus***.

Produkti

15. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:

a) kvalitatīva vai kvantitatīva informācija par ***galveno produktu*** paredzamo ***ilgizturību***;

b) kvalitatīva vai kvantitatīva informācija par to, kādā mērā galvenie produkti ir ***remontējami***;

c) galveno produktu un to ***iepakojuma plānotais reciklējamības rādītājs***.

Atkritumi

16. Uzņēmums atklāj šādu informāciju par paša operāciju radītajiem ***atkritumiem***:

a) uzņēmuma ***atkritumu plūsmu*** apraksts;

b) uzņēmuma radīto atkritumu kopējā masa;

c) no likvidēšanas novirzīto atkritumu īpatsvars, kas izteikts procentos no kopējiem radītajiem atkritumiem, sniedzot datus sadalījumā starp ***bīstamajiem atkritumiem*** un nebīstamajiem atkritumiem un sadalījumā pēc šādiem operāciju veidiem:

i. sagatavošana ***atkalizmantošanai***;

ii. ***reciklēšana;***

iii. citas ***atgūšanas*** operācijas;

d) likvidēšanai novirzīto atkritumu īpatsvars, kas izteikts procentos no kopējiem radītajiem atkritumiem ([63]), sniedzot datus sadalījumā starp bīstamajiem atkritumiem un nebīstamajiem atkritumiem ([64]) un sadalījumā pēc šādiem operāciju veidiem:

i. incinerācija;

ii. ***apglabāšana poligonā***;

iii. citas likvidēšanas operācijas;

([63]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 13. rādītājs 2. tabulā ("Nepārstrādāto atkritumu attiecība").

([64]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 9. rādītājs 1. tabulā ("Bīstamo atkritumu un radioaktīvo atkritumu attiecība").

e) to atkritumu īpatsvars, kuru galamērķis nav zināms, izteikts procentos no kopējiem radītajiem atkritumiem.

17. Uzņēmums atklāj arī informāciju par uzņēmuma radīto radioaktīvo ***atkritumu*** kopējo daudzumu (saskaņā ar radioaktīvo atkritumu definīciju Padomes Direktīvas 2011/70/Euratom ([65]) 3. panta 7. punktā) ([66]).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 3 attiecībā uz 15. punkta c) apakšpunktu **(Produkti)**	Atklājot informāciju saskaņā ar 15. punkta c) apakšpunktu, uzņēmums izmanto šādu vienādojumu: a) ***produktiem***: $\text{Plānotais reciklējamības rādītājs} = \frac{\textit{produktā iestrādāto reciklējamo materiālu kopējā masa}_x}{\textit{produkta kopējā masa}_x} \times 100$ b) ***iepakojumam***: $\textbf{\textit{Plānotais reciklējamības rādītājs}} = \frac{\textit{iepakojumā iestrādāto reciklējamo materiālu kopējā masa}_x}{\textit{produkta kopējā masa}_x} \times 100$
AR 4 attiecībā uz 16. punkta a) apakšpunktu **(Atkritumi)**	Sniedzot ziņas par ***atkritumu plūsmām*** saskaņā ar 16. punkta a) apakšpunktu , pietiek norādīt nosaukumu (piemēram, saskaņā ar Eiropas atkritumu sarakstu, kas pieņemts ar Komisijas Lēmumu 2000/532/EK) un ***galvenos materiālus***, kas ietilpst konkrētajā atkritumu plūsmā, piemēram, biomasa, metāli, nemetāliskie minerāli, plastmasa, tekstilizstrādājumi, ***kritiski svarīgās izejvielas***, retzemju metāli utt.
AR 5 attiecībā uz 16. punkta b)–d) apakšpunktu un 17. punktu **(Atkritumi)**	Sniedzot ziņas saskaņā ar 16. punkta b)–d) apakšpunktu un 17. punktu, dati atbilst materiāla masai tā sākotnējā stāvoklī, un tos nedrīkst norādīt pēc turpmākām manipulācijām, piemēram, ziņojot, ka tā ir "sausmasa".
AR 6 attiecībā uz 16. punkta c) apakšpunkta iii) punktu **(Atkritumi)**	***Atgūšanas*** operāciju sarakstu var atrast Direktīvas 2008/98/EK par ***atkritumiem*** (Atkritumu pamatdirektīva, APD) II pielikumā. "Citas atgūšanas operācijas" atbilst APD definīcijām un prasībām. Ziņojot par atkritumiem saskaņā ar 16. punkta c) apakšpunkta iii) punktu, uzņēmums attiecīgā gadījumā konkretizē, kādas ir šīs "citas atgūšanas operācijas". Incinerāciju ar enerģijas atgūšanu uzskata par "citu atgūšanas operāciju" tikai tad, ja tā atbilst nosacījumiem APD II pielikuma "Atgūšanas operācijas" R1. punktā.
AR 7 attiecībā uz 16. punkta d) apakšpunkta iii) punktu **(Atkritumi)**	Likvidēšanas operāciju sarakstu var atrast Direktīvas 2008/98/EK par ***atkritumiem*** (Atkritumu pamatdirektīva) I pielikumā.

([65]) Padomes Direktīva 2011/70/Euratom (2011. gada 19. jūlijs), ar ko izveido Kopienas sistēmu lietotās kodoldegvielas un radioaktīvo atkritumu atbildīgai un drošai apsaimniekošanai (OV L 199, 2.8.2011., 48. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj).

([66]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 9. rādītājs 1. tabulā ("Bīstamo atkritumu un radioaktīvo atkritumu attiecība").

ESRS S1 "PAŠU PERSONĀLS"

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem tematiskajiem *ESRS*

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *S1-1 "Rīcībpolitika attiecībā uz pašu personālu"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-2 "Pašu personāla un darbinieku pārstāvju iesaiste, pašu personālam pieejami saziņas kanāli bažu vai vajadzību paušanai un pieejas remediācijai"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-2 "Pašu personāla un darbinieku pārstāvju iesaiste, pašu personālam pieejami saziņas kanāli bažu vai vajadzību paušanai un pieejas remediācijai"*

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *S1-4 "Ar pašu personālu saistītie mērķrādītāji"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-5 "Uzņēmuma darbinieku iezīmes"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-6 "Uzņēmuma pašu personālā ietilpstošo ārštata darbinieku raksturojums"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-7 "Darba koplīgumu un sociālā dialoga tvērums"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-8 "Dzimumu daudzveidība augstākajā vadībā"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-9 "Adekvātas algas"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-10 "Sociālā aizsardzība"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-11 "Personas ar invaliditāti*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-12 "Apmācības un prasmju pilnveides rādītāji"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-13 "Darba aizsardzības rādītāji"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-14 "Darba un privātās dzīves līdzsvara rādītāji"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-15 "Atalgojuma rādītāji"*

Informācijas atklāšanas prasība *S1-16 "Diskriminācijas incidenti un citi cilvēktiesību incidenti"*

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības (*DR*) saistībā ar pašu personālu, galvenokārt attiecībā uz šā standarta 6. punktā norādītajiem apakš***tematiem***. Ja pēc ***būtiskuma*** novērtēšanas tiek secināts, ka ne par visiem šajā standartā noteiktajiem apakštematiem ir jāziņo, piemēro *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 30. punktu, izņemot:

   a) informācijas atklāšanas prasības (*DR*) *ESRS* S1-5, ko uzņēmums piemēro, ja tas pēc būtiskuma novērtēšanas materiāla secina, ka jāziņo par uzņēmuma pašu personālu; un

   b) *ESRS* S1-6, ko uzņēmums piemēro, ja tas konstatē, ka uzņēmuma pašu personālā ietilpstošajiem ārštata darbiniekiem ir saistība ar būtisku ietekmi, riskiem un iespējām.

   Abām šīm *DR* aizvien piemēro informācijas būtiskuma novērtējumu, kas definēts *ESRS* 1 "Vispārīgās prasības" 23. punktā.

2. ***Ilgtspējas deklarācijā*** sniedz informāciju saistībā ar *ESRS S1 "Pašu personāls"*, ja saistībā ar minēto ***tematu*** pastāv būtiska ***ietekme***, ***riski*** un ***iespējas***. Šādu informāciju sniedz par visām ziņu sniegšanas jomām, kas ir uzskaitītas *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. punktā.

3. Šajā standartā noteiktās *DR* papildina *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" noteikumus, kas paredz, ka uzņēmumam ir jāatklāj informācija par ***tematiem***, kuri ir saistīti ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, it īpaši:

   a) *ESRS 2 SBM 3 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli un finansiālais iespaids"* un

   b) *ESRS 2 IRO 2 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un ilgtspējas deklarācijā iekļautās informācijas atklāšanas prasības"*.

4. Šajā standartā ir norādīts informācijas atklāšanas mērķis katrai no *DR*, izņemot tās, kas attiecas uz ***rīcībpolitikām***, ***darbībām*** un ***mērķrādītājiem***, jo tām nepieciešamo satvaru nodrošina *ESRS* 2 *GDR-P*, *GDR-A* un *GDR-T* noteikumi.

5. Šajā standartā ir ņemti vērā starptautiskie un Eiropas cilvēktiesību instrumenti un konvencijas, tajā skaitā Starptautiskā cilvēktiesību harta; ANO vadošie principi uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām un ESAO vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem; Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) Deklarācija par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā un SDO pamatkonvencijas; ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām Eiropas Cilvēktiesību konvencija; pārskatītā Eiropas Sociālā harta; Eiropas Savienības (ES) Pamattiesību harta; Eiropas sociālo tiesību pīlārā noteiktās ES politikas prioritātes; un ES tiesību akti, to vidū ES darba tiesību acquis.

6. Šis standarts nosaka *DR* attiecībā uz šādiem apakš***tematiem***:

   a) darba apstākļi (to vidū ***adekvātas algas***, ***darba un privātās dzīves līdzsvars***, darba laiks, droša nodarbinātība, ***sociālā aizsardzība***);

   b) ***sociālais dialogs***, biedrošanās brīvība, darbinieku padomes, darbinieku tiesības uz līdzdalību un ***darba koplīguma slēgšana***;

   c) darba aizsardzība;

   d) ***apmācība*** un prasmju pilnveide;

e) daudzveidība un ***vienlīdzīga attieksme*** (tajā skaitā dzimumu līdztiesība, vienāda ***darba samaksa*** par līdzvērtīgu darbu, ***personu ar invaliditāti*** nodarbinātība un iekļaušana, nediskriminācija, uzmākšanās novēršana); un

f) citas ar darbu saistītas cilvēktiesības (arī attiecībā uz ***bērnu darbu***, ***piespiedu darbu***, privātumu un pienācīgu mājokli).

7. Uzņēmuma ***pašu personāls*** ietver i) personas, kuras ir darba attiecībās ar uzņēmumu (“***darbinieki***”), un ii) personas, kuras informācijā, ko ziņo saskaņā ar *ESRS*, sauc par “***ārštata darbiniekiem***” uzņēmuma pašu personālā. Starp pēdējiem ir personas, kurām ir līgumi ar ziņojošo uzņēmumu par darbaspēka nodrošināšanu (“pašnodarbinātās personas”), un personas, kuras nodrošina uzņēmumi, kas galvenokārt nodarbojas ar “darbaspēka meklēšanu un nodrošināšanu ar personālu” (NACE kods 078). Informācija par personām, kuras saskaņā ar šo standartu dēvē par “ārštata darbiniekiem” uzņēmuma pašu personālā, neietekmē attiecīgo personu statusu saskaņā ar piemērojamiem darba tiesību aktiem. Šis standarts neattiecas uz strādājošajiem uzņēmuma ***vērtības ķēdes*** augšposmā vai lejasposmā. Uz tādiem strādājošajiem attiecas *ESRS S2 “Vērtības ķēdes darbinieki”*.

8. Jēdzienu “pašnodarbinātas personas” un “personas, kuras nodrošina uzņēmumi, kas galvenokārt nodarbojas ar “darbaspēka meklēšanu un nodrošināšanu ar personālu”” definīciju pamatā ir valsts tiesību akti. Starp ārštata darbiniekiem, kurus varētu uzskatīt par ***ārštata darbiniekiem*** uzņēmuma ***pašu personālā***, ir piemēram, šādas personas:

a) pašnodarbinātās personas, kas ietilpst uzņēmuma pašu personālā, to vidū:

i. pašnodarbinātas personas, ko uzņēmums nolīdzis tādu darbu veikšanai, kurus citādi veiktu ***darbinieks*** vai kuri tiktu veikti sabiedriskā vietā (piemēram, uz ielas);

ii. uzņēmuma nolīgtas pašnodarbinātās personas, kas veic darbus vai sniedz pakalpojumus tieši uzņēmuma klienta darbavietā;

b) personas, kuras nodarbina trešā persona, kas nodarbojas ar “darbaspēka meklēšanu un nodrošināšanu ar personālu”, un starp kurām varētu būt personas, kuras veic to pašu darbu, ko veic uzņēmuma darbinieki, piemēram, personas, kuras aizvieto uzņēmuma darbiniekus, kuri uz laiku ir prombūtnē, vai kuras no citas ES dalībvalsts var uz laiku norīkot darbam uzņēmumā (“norīkotie darbinieki”).

Mijiedarbība ar citiem tematiskajiem *ESRS*

9. Sociālie un vidiskie ***temati*** savstarpēji mijiedarbojas. Mijiedarbības punkti starp *ESRS S1 “Pašu personāls”* un citiem tematiskajiem standartiem ir šādi:

a) visi sociālie standarti, t. i., *ESRS S1 “Pašu darbaspēks”*, *ESRS S2 “Vērtības ķēdes darbinieki”*, *ESRS S3 “Skartās kopienas”* un *ESRS S4 “Patērētāji un tiešie lietotāji”*, satura un struktūras ziņā ir saskaņoti un savstarpēji saistīti. *ESRS S2 “Vērtības ķēdes darbinieki”* aptver tos pašus apakštematus, kurus *ESRS S1 “Pašu personāls”* aplūko attiecībā uz tiem ***vērtības ķēdes*** augšposma un lejasposma darbiniekiem, kuri nav uzņēmuma ***pašu personāls***. Informācija, kas jāatklāj saskaņā ar sociālajiem standartiem, ir būtiska informācija, kas vajadzīga ziņošanai par ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, kas ir saistītas ar katru no ***ieinteresēto personu*** grupām, arī saistībā ar pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju;

b) šis standarts mijiedarbojas ar *ESRS E1 “Klimata pārmaiņas”*, ciktāl pārkārtošanās uz klimatnoturīgu mazoglekļa ekonomiku rada ietekmi, riskus un iespējas, uz kurām attiecas *ESRS S1 “Pašu personāls”*; un

c) šis standarts mijiedarbojas ar *ESRS E2 “Piesārņojums”*, ciktāl ***piesārņojums*** var radīt būtisku negatīvu ***ietekmi*** uz drošību un veselības aizsardzību darbā.

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *S1-1 "Rīcībpolitika attiecībā uz pašu personālu"*

10. ***Rīcībpolitiku***, kas paredzēta ar ***pašu personālu*** saistītas būtiskas ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** pārvaldībai, uzņēmums apraksta saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-P. Uzņēmums norāda, vai rīcībpolitika attiecas uz konkrētām pašu personāla grupām (piemēram, uz ***darbiniekiem***, kas strādā konkrētā rūpnīcā vai ģeogrāfiskā teritorijā, vai uz pašnodarbinātām personām), vai uz visu pašu personālu.

11. Uzņēmums norāda, vai tā ***rīcībpolitika*** attiecībā uz ***pašu personālu*** pievēršas tādām problēmām kā cilvēku tirdzniecība ([67]), ***piespiedu darbs*** vai obligāts darbs un ***bērnu darbs***.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (AR)

AR 1 attiecībā uz 10. punktu **(Rīcībpolitika attiecībā uz pašu personālu)**	Uzņēmums var atklāt tādus ***rīcībpolitikas*** aspektus kā, piemēram, saziņas līdzekļus, ko tas izmanto, lai informētu par rīcībpolitiku tās personas, personu grupas vai struktūras, kurām attiecīgā informācija ir relevanta vai nu tāpēc, ka tām būs jāīsteno konkrētā rīcībpolitika (piemēram, uzņēmuma ***darbinieki***, darbuzņēmēji un ***piegādātāji***), vai arī tāpēc, ka tās ir tieši ieinteresētas attiecīgās rīcībpolitikas īstenošanā (piemēram, ***pašu personālā*** ietilpstošas personas, ieguldītāji).

Informācijas atklāšanas prasība *S1-2 "Pašu personāla un darbinieku pārstāvju iesaiste, pašu personālam pieejami saziņas kanāli bažu vai vajadzību paušanai un pieejas remediācijai"*

12. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma vispārējo pieeju ***pašu personāla*** iesaistei, tajā skaitā par to, vai pašu personālam ir pieejami saziņas ***kanāli bažu vai vajadzību paušanai***, piemēram, ***sūdzību mehānismi***, un par uzņēmuma pieeju ***remediācijai***.

13. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kā tas nodrošina ***pašu personāla*** vai ***darbinieku pārstāvju*** tiešu iesaisti un kā ņem vērā pašu personāla viedokli, pieņemot lēmumus vai īstenojot darbības ar mērķi pārvaldīt ***faktisko*** un ***iespējamo ietekmi*** uz pašu personālu pārskata gadā. Tajā skaitā uzņēmums sniedz šādas ziņas:

    a) kādā veidā uzņēmums noskaidro viedokļus, kādi ir tām personām no pašu personāla vidus, kuras var būt īpaši neaizsargātas pret ***ietekmi*** un/vai ir marginalizētas (piemēram, sievietes, migranti, ***personas ar invaliditāti***), ja uzņēmums veic darbības šādu viedokļu noskaidrošanai; un

    b) par kādiem ***globālajiem pamatnolīgumiem (GFA)*** vai citiem pasākumiem uzņēmums ir panācis vienošanos ar darbinieku pārstāvjiem attiecībā uz pašu personāla cilvēktiesību ievērošanu, ja šādi nolīgumi vai pasākumi ir panākti.

14. Uzņēmums apraksta ***pašu personālam*** pieejamos saziņas kanālus, kurus tie var izmantot, lai ar savām bažām vai vajadzībām vērstos tieši pie uzņēmuma un panāktu to risināšanu. Konkrētāk, uzņēmums norāda, vai tas ir izveidojis ***sūdzību mehānismu*** ([68]). Tas arī paskaidro, kādā veidā tas novērtē minēto saziņas kanālu iedarbīgumu.

([67]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 11. rādītājs 3. tabulā ("Cilvēku tirdzniecības novēršanas procesu un pasākumu trūkums").

([68]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītājiem par svarīgāko negatīvo ietekmi, kuri saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikti Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 5. rādītājs 3. tabulā un 11. rādītājs 1. tabulā ("Sūdzību izskatīšanas mehānisma trūkums saistībā ar darbinieku lietām" un "Atbilstības ANO Globālajam līgumam un ESAO pamatnostādnēm daudznacionāliem uzņēmumiem uzraudzības procesu un mehānismu trūkums").

15. Uzņēmums apraksta savu vispārējo pieeju un ***procesus, ar ko nodrošina vai veicina remediāciju***, ja uzņēmums ir radījis vai veicinājis būtisku negatīvu ***ietekmi*** uz ***pašu personālā*** ietilpstošām personām.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 2 attiecībā uz 13. punktu **(Iesaiste)**	Uzņēmuma ***pašu personāla*** iesaisti var panākt dažādos veidos, piemēram, rīkojot informatīvas sesijas un apspriešanās vai nodrošinot līdzdalību, un ar dažādiem laika intervāliem.
AR 3 attiecībā uz 14. punktu **(Sūdzību mehānisms)**	Saziņas kanālu iedarbīguma novērtēšanai var izmantot "ārpustiesas ***sūdzību mehānismu*** iedarbīguma kritērijus," kas noteikti ANO Vadošajos principos uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām – galvenokārt 31. principā. Ja uzņēmums ir izstrādājis ***rīcībpolitiku***, kas aizsargā pret represijām tās personas, arī ***darbinieku pārstāvjus***, kuri izmanto minētos kanālus, un ir atklājis šādu rīcībpolitiku saskaņā ar *ESRS* G1-1, uzņēmums var atsaukties uz jau atklāto informāciju.

Informācijas atklāšanas prasība *S1-3 "Darbības un resursi saistībā ar pašu personālu"*

16. Uzņēmums apraksta galvenās ***darbības*** un resursus, kas izmantoti ar ***pašu personālu*** saistītas būtiskas pozitīvas un negatīvas ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** pārvaldībai, saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-A.

17. Par būtisku negatīvu ***ietekmi*** uz uzņēmuma ***pašu personālu*** uzņēmums apraksta:

a) galvenās ***darbības***, ko tas ir veicis, veic vai plāno veikt, lai novērstu, mazinātu, izbeigtu, samazinātu līdz minimumam un remediācijas ceļā neitralizētu būtisku negatīvu ietekmi uz pašu personālu, un arī uzņēmuma pieeju gadījumiem, kas rodas pretnostatījums starp minētajām darbībām un citām svarīgām darījumdarbības vajadzībām; un

b) kā uzņēmums seko līdzi minēto darbību iedarbīgumam un novērtē to, lai nodrošinātu pozitīvu iznākumu pašu personālam. Iepriekš minēto informāciju var neiekļaut, ja informāciju par to, kā notiek darbību iedarbīguma uzraudzība, uzņēmums atklāj saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-T vai GDR-M. Tādā gadījumā pietiek norādīt atsauci uz jau atklāto informāciju.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 4 attiecībā uz 17. punktu **(Galvenās darbības)**	Uzņēmuma veiktās ***darbības*** atšķiras atkarībā no tā saistības ar ***ietekmi*** un no tā, kādā veidā uzņēmums noteica darbības, kas būtu atbilstošas būtiskās ietekmes novēršanai. Šī informācijas atklāšanas prasība attiecas arī uz galvenajām darbībām, kas ir vērstas uz to, lai uzņēmums veiktu ***remediāciju***, sadarbotos tās īstenošanā vai nodrošinātu priekšnoteikumus remediācijas īstenošanai gadījumos, kad ir konstatēta faktiska negatīva ietekme. Galvenās darbības ietekmes novēršanai, mazināšanai, izbeigšanai, samazināšanai līdz minimumam un neitralizēšanai remediācijas ceļā ietver dažādu veidu ***iespaida*** izmantošanu un/vai kolektīvas darbības, ko veic, īstenojot vairāku ieinteresēto personu un/vai nozares iniciatīvas.
AR 5 attiecībā uz 17. punktu **(Klimatiskā pārkārtošanās)**	Uzņēmums sniedz informāciju par savām ***darbībām*** tādā veidā, lai ***lietotāji*** varētu iegūt izpratni par saiknēm starp dažādiem ***tematiem*** saskaņā ar *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 3.3. un 9.1. nodaļu. Tas attiecas uz pasākumiem, kas veikti, lai mazinātu negatīvo ***ietekmi*** uz ***pašu personālu***, ko var radīt pārkārtošanās uz klimatnoturīgu mazoglekļa ekonomiku. Piemēram, ja rūpnīcu slēdz, var notikt štatu samazināšana vai kolektīvā atlaišana, un tādā gadījumā ietekmi uz ***darbiniekiem*** var radīt tādi pasākumi kā norīkošana citā darbā tā paša uzņēmuma ietvaros vai plāni par darbinieku priekšlaicīgu aizsūtīšanu pensijā.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *S1-4 "Ar pašu personālu saistītie mērķrādītāji"*

18. Uzņēmums atklāj ar ***pašu personālu*** saistītos kvalitatīvos un/vai kvantitatīvos ***mērķrādītājus*** saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-T.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 6 attiecībā uz 18. punktu **(Snieguma uzraudzība)**	Uzņēmuma ***pašu personāla*** vai ***darbinieku pārstāvju*** iesaiste var palīdzēt uzņēmumam uzraudzīt un novērtēt, cik iedarbīgas ir saskaņā ar 17. punkta b) apakšpunktu atklātās ***darbības***, to vidū ***rādītāju*** izstrāde, mērķrādītāju noteikšana un/vai darbību rezultativitātes uzraudzība, salīdzinot rezultātus ar minētajiem rādītājiem un ***mērķrādītājiem***. Konkrētāk, saistībā ar rezultativitātes uzraudzību šāda iesaiste var palīdzēt izprast, cik rezultatīvi uzņēmums pārvalda būtisku negatīvu ***ietekmi***, un izdarīt secinājumus par gūtajām atziņām un nepieciešamajiem uzlabojumiem.

Informācijas atklāšanas prasība *S1-5 "Uzņēmuma darbinieku iezīmes"*

19. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma pieeju nodarbinātības praksei, arī ***pašu personāla*** nodarbinātības drošībai. Informācija, ko atklāj saskaņā ar šo prasību, arī kalpo par pamatu aprēķiniem, ar ko nosaka konkrētus kvantitatīvos ***rādītājus***, kuri ir jāziņo saskaņā ar citām šā standarta *DR*, un sniedz kontekstuālu informāciju par attiecīgajiem rādītājiem.

20. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:

a) kopējais ***darbinieku*** skaits pēc cilvēku skaita un visu darbinieku sadalījums pēc dzimuma;

b) darbinieku skaits pēc cilvēku skaita katrā no desmit valstīm ar vislielāko darbinieku skaitu, kuras atlasītas starp valstīm, kurās uzņēmumam ir vismaz 50 darbinieki;

c) kopējais darbinieku skaits pēc cilvēku skaita vai pilnslodzes ekvivalentos (FTE) par šādu kategoriju darbiniekiem:

i. pastāvīgie darbinieki, arī sadalījumā pēc dzimuma;

ii. pagaidu darbinieki, arī sadalījumā pēc dzimuma;

iii. darbinieki, kuriem nav garantētas darba stundas;

d) kadru mainības rādītājs starp pastāvīgajiem darbiniekiem pārskata periodā; un

e) pienācīgs skaidrojums, ja pastāv neatbilstība starp informāciju, kas sniegta saskaņā ar a) apakšpunktu iepriekš, un pašu reprezentatīvāko skaitli finanšu pārskatos.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 7 attiecībā uz 20. punkta b) apakšpunktu **(Dažādu veidu darbinieku definīcijas)**	Jēdzienu "pastāvīgie darbinieki", "pagaidu darbinieki" un "darbinieki, kuriem nav garantētas darba stundas" definīcijas dažādās valstīs atšķiras. Ja uzņēmumam ir ***darbinieki*** vairākās valstīs, tas valsts līmeņa datu aprēķināšanai izmanto definīcijas saskaņā ar to valstu tiesību aktiem, kurās atrodas attiecīgie darbinieki. Pēc tam katras valsts līmenī noteiktos datus saskaita, lai aprēķinātu kopējos skaitļus.
AR 8 attiecībā uz 20. punktu **(Informācija par metodikas kontekstu)**	Saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-M uzņēmums atklāj ***darbinieku*** datu aprēķināšanai un apkopošanai izmantoto metodi (piemēram, vai tie ir dati pārskata gada beigās vai vidējais rādītājs) un sniedz kontekstuālu informāciju.

AR 9 attiecībā uz 20. punkta a) un b) apakšpunktu

(Tabulas datu iesniegšanai – darbinieku skaits)

Uzņēmums atklāj pieprasīto informāciju vai nu aprakstošā veidā, vai izmanto tālāk norādītās tabulas.

1. tabula

Veidne informācijas sniegšanai par darbinieku skaitu dalījumā pēc dzimuma

Dzimums	Darbinieku skaits (cilv.) pašreizējā pārskata periodā	Darbinieku skaits (cilv.) iepriekšējā pārskata periodā
Vīrietis		
Sieviete		
Cits		
Ziņas nav sniegtas		
Kopējais darbinieku skaits		

Dažās dalībvalstīs personas var juridiski reģistrēties kā trešā dzimuma personas, kurām tabulā paredzēta kategorija "cits". Taču, ja tiesību akti nepieļauj trešo dzimumu, uzņēmums var to var paskaidrot un norādīt, ka kategorija "cits" nav piemērojama.

2. tabula

Veidne informācijas sniegšanai par darbinieku skaitu pēc cilvēku skaita katrā no desmit valstīm ar vislielāko darbinieku skaitu, kuras atlasītas starp valstīm, kurās uzņēmumam ir vismaz 50 darbinieki

Valsts	Darbinieku skaits (cilv.) pašreizējā pārskata periodā	Darbinieku skaits (cilv.) iepriekšējā pārskata periodā
Valsts A		
Valsts B		
Valsts C		
Valsts D		

AR 10 attiecībā uz 20. punkta c) apakšpunktu

(Tabulas datu iesniegšanai – darbinieku skaita sadalījums)

Uzņēmums atklāj pieprasīto informāciju vai nu aprakstošā veidā, vai izmanto tālāk norādītās tabulas.

3. tabula

Veidne informācijas sniegšanai par darbinieku skaitu (cilv. vai FTE) dalījumā pēc līguma un dzimuma

SIEVIETE	VĪRIETIS	CITS*	ZIŅAS NAV SNIEGTAS	KOPĀ
Pastāvīgo darbinieku skaits (cilv./FTE) pašreizējā pārskata periodā				
Pastāvīgo darbinieku skaits (cilv./FTE) iepriekšējā pārskata periodā				
Pagaidu darbinieku skaits (cilv./FTE) pašreizējā pārskata periodā				

	Pagaidu darbinieku skaits (cilv./FTE) iepriekšējā pārskata periodā				
	To darbinieku skaits, kuriem nav garantētas darba stundas (cilv./FTE)				
	n. p.	**n. p.**	**n. p.**	**n. p.**	
	Dažās dalībvalstīs personas var juridiski reģistrēties kā trešā dzimuma personas, kurām tabulā paredzēta kategorija "cits". Taču, ja tiesību akti nepieļauj trešo dzimumu, uzņēmums var to var paskaidrot un norādīt, ka kategorija "cits" nav piemērojama.				
	Dažās valstīs līgumi ar darbiniekiem, kuriem nav garantētas darba stundas, saskaņā ar valsts tiesību aktiem var tikt uzskatīti par pastāvīga darba vai pagaidu darba līgumiem.				
AR 11 attiecībā uz 20. punkta d) apakšpunktu **(Kadru mainības aprēķināšana)**	Aprēķinot kadru mainību ***darbinieku*** vidū, uzņēmums izdala to darbinieku skaitu, kuri ir aizgājuši no darba pēc paša vēlēšanās vai sakarā ar atlaišanu, pensionēšanos vai nāvi darba pienākumu pildīšanas laikā, ar darbinieku vidējo skaitu pēc cilvēku skaita.				

Informācijas atklāšanas prasība *S1-6 "Uzņēmuma pašu personālā ietilpstošo ārštata darbinieku raksturojums"*

21. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par to, cik lielā mērā uzņēmums paļaujas uz ***ārštata darbiniekiem***, kuri ietilpst ***pašu personālā***.

22. Uzņēmums atklāj uzņēmuma ***pašu personālā*** ietilpstošo ***ārštata darbinieku*** kopējo skaitu.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (AR)

AR 12 attiecībā uz 22. punktu **(Būtiskuma apsvērumi attiecībā uz ārštata darbiniekiem)**	Šo *DR* piemēro, ja uzņēmuma ***pašu personālā*** ietilpstošajiem ***ārštata darbiniekiem*** ir saistība ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, kas attiecas uz pašu personālu. Tāda situācija rodas, ja ārštata darbinieki ir kritiski svarīgi uzņēmuma ***darījumdarbības modelim***, piemēram, ja tos izmanto elastīga darbaspēka nodrošināšanai vai pamatprocesu veikšanai. Ar darījumdarbības modeli saistīta ***atkarība*** no ārštata darbiniekiem var radīt risku uzņēmumam, it īpaši tad, ja atkarība no ārštata darbiniekiem kļūst arvien lielāka, piemēram, sakarā ar izmaiņām darba tirgus noteikumos. Ārštata darbinieku izmantošanai var būt saistība ar būtisku negatīvu ietekmi arī tad, ja ārštata darbinieki veido ievērojamu daļu no uzņēmuma pašu personāla vai ja iespējamā vai faktiskā negatīvā ietekme uz ārštata darbiniekiem ir būtiska.
AR 13 attiecībā uz 22. punktu (Aprēķināšanas metode un aplēšu izmantošana)	***Ārštata darbinieku*** kopējā skaita aprēķināšanai izmanto vai nu cilvēku skaitu, vai pilnslodzes ekvivalentus (FTE), un rezultātu ziņo vai nu kā skaitli pārskata perioda beigās, vai kā vidējo rādītāju visā pārskata periodā. Uzņēmuma paskaidrojums par to, kuru no šīm divām metodēm tas ir izvēlējies, var sniegt būtisku kontekstuālu informāciju. Ja uzņēmums nevar ziņot precīzus skaitļus, tas piemēro *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* noteikumus attiecībā uz aplēsēm.

Informācijas atklāšanas prasība *S1-7 "Darba koplīgumu un sociālā dialoga tvērums"*

23. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par to, kādā mērā ***darba koplīgumi*** un ***sociālais dialogs*** aptver uzņēmuma ***darbiniekus***.

24. Attiecībā uz ***darba koplīgumiem*** uzņēmums atklāj šādu informāciju:

a) kādu procentuālo daļu no uzņēmuma ***darbinieku*** kopējā skaita aptver darba koplīgumi;

b) Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ) – vai uzņēmums ir noslēdzis vienu vai vairākus darba koplīgumus, un, ja koplīgumi ir noslēgti, šāda koplīguma vai koplīgumu aptverto uzņēmuma darbinieku kopējo procentuālo daļu katrā no iepriekš 20. punkta b) apakšpunktā minētajām EEZ valstīm, kurās uzņēmums nodarbina ievērojamu skaitu darbinieku; un

c) ārpus EEZ – darba koplīgumu aptverto uzņēmuma darbinieku procentuālo daļu dalījumā pēc reģiona.

25. Attiecībā uz ***sociālo dialogu*** uzņēmums atklāj šādu informāciju par EEZ valstīm:

a) ***darbinieku pārstāvju*** pārstāvēto ***darbinieku*** procentuālā daļa, ko nosaka valsts līmenī un ziņo par katru no EEZ valstīm, kurās uzņēmums nodarbina ievērojamu skaitu darbinieku, veicot aprēķinus saskaņā ar iepriekš 24. punkta b) apakšpunktā minēto; un

b) vai ar uzņēmuma darbiniekiem ir noslēgtas vienošanās par pārstāvību Eiropas Darbinieku padomē (EWC), Societas Europaea (SE) Darbinieku padomē vai Societas Cooperativa Europaea (SCE) Darbinieku padomē.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (AR)

AR 14 attiecībā uz 24. punkta a) apakšpunktu

(Darba koplīgumu tvēruma aprēķināšana)

Darba koplīgumu aptverto uzņēmuma ***darbinieku*** procentuālo daļu aprēķina, pamatojoties uz darbinieku skaitu (cilv.) un izmantojot šādu formulu:

$$\frac{\textit{Darba koplīgumu aptverto darbinieku skaits}}{\textit{Darbinieku skaits}} \times 100$$

Darba koplīgumu aptvertie darbinieki uzņēmuma ***pašu personālā*** ir tās personas, attiecībā uz kurām uzņēmumam ir pienākums piemērot koplīgumu. Tas nozīmē, ka tad, ja darba koplīgums neaptver nevienu darbinieku, paziņojamais procentuālais rādītājs ir nulle. Ja uzņēmuma pašu personālā ir darbinieki, kurus aptver vairāki darba koplīgumi, katru šādu darbinieku pieskaita tikai vienreiz.

AR 15 attiecībā uz 24. un 25. punktu

(Tabula datu iesniegšanai – darba koplīguma tvērums)

Uzņēmums sniedz 24. punkta b) un c) apakšpunktā prasīto informāciju vai nu aprakstošā veidā, vai izmanto tālāk norādīto tabulu.

4. tabula

Veidne informācijas sniegšanai par darba koplīgumu un sociālā dialoga tvērumu

	Darba koplīgumu tvērums				Sociālais dialogs	
Tvēruma īpatsvars	Darbinieki – EEZ (desmit valstis ar lielāko uzņēmuma darbinieku skaitu starp valstīm, kurās uzņēmumam ir > 50 darbinieki)		Darbinieki – ārpus EEZ		Pārstāvība darbavietā (tikai EEZ) (desmit valstis ar lielāko uzņēmuma darbinieku skaitu starp EEZ valstīm, kurās uzņēmumam ir > 50 darbinieki)	
	Pašreizējais pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Pašreizējais pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods	Pašreizējais pārskata periods	Iepriekšējais pārskata periods
0–19 %			Reģions A			
20–39 %	Valsts A		Reģions B			
40–59 %	Valsts B				Valsts A	
60–79 %					Valsts B	
80–100 %						

AR 16 attiecībā uz 25. punkta a) apakšpunktu **(Sociālā dialoga aptvēruma aprēķināšana)**	Lai aprēķinātu 25. punkta a) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums nosaka, kurās EEZ valstīs tas nodarbina ievērojamu skaitu darbinieku. Par katru no tādām valstīm tas ziņo, kāds ir to ***darbinieku*** procentuālais īpatsvaru, kuri konkrētajā valstī ir nodarbināti darījumdarbības vietās, kurās darbiniekus pārstāv ***darbinieku pārstāvji***. "Darījumdarbības vieta" ir ikviena tāda vieta, kurā uzņēmums veic pastāvīgu saimniecisko darbību, kurā ir iesaistīts cilvēku personāls un preces. Piemēram, rūpnīca, mazumtirdzniecības tīkla filiāle vai uzņēmuma centrālais birojs. Valstīs, kurās uzņēmumam ir tikai viena darījumdarbības vieta, ziņotais procentuālais īpatsvars būs vai nu 100 %, vai 0 %.
	$\frac{\textit{To darbinieku skaits, kuri strādā darījumdarbības vietās, kurās ir iecelti darbinieku' pārstāvji}}{\textit{Darbinieku skaits}} \times 100$

Informācijas atklāšanas prasība *S1-8 "Dzimumu daudzveidība augstākajā vadībā"*

26. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par dzimumu daudzveidību uzņēmuma augstākās vadības līmenī.

27. Uzņēmums atklāj informāciju par dzimumu pārstāvību uzņēmuma augstākās vadības līmenī – dalījumā pēc cilvēku skaita un procentuālā izteiksmē.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS

AR 17 attiecībā uz 27. punktu **(Dzimumu pārstāvības aprēķināšana augstākās vadības līmenī)**	Lai aprēķinātu dzimumu pārstāvību augstākās vadības līmenī, "augstāko vadību" definē kā vadības amatus divus līmeņus zem administratīvajām un uzraudzības struktūrām. Tomēr uzņēmums var izmantot arī savu "augstākās vadības" definīciju, un tādā gadījumā tas atklāj aprēķiniem izmantoto definīciju.

Informācijas atklāšanas prasība *S1-9 "Adekvātas algas"*

28. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par to, vai uzņēmuma ***darbiniekiem*** tiek maksāta ***adekvāta alga*** un kādu etalonrādītāju uzņēmums izmanto savā novērtējumā.

29. Uzņēmums atklāj informāciju par to, vai tā ***darbiniekiem*** tiek maksāta ***adekvāta alga*** un kādu etalonrādītāju vai etalonrādītājus tas izmanto adekvātu algu noteikšanai, norādot valstis, kurām piemēro attiecīgo etalonrādītāju. Ja darbiniekiem netiek maksāta adekvāta alga, uzņēmums atklāj informāciju par valstīm, kurās tā notiek, un attiecīgo darbinieku procentuālo daļu.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (AR)

AR 18 attiecībā uz 29. punktu **(Adekvātas algas)**	Ja visiem ***darbiniekiem*** tiek maksāta ***adekvāta alga***, šīs prasības izpildei pietiek ar attiecīgu paziņojumu un informāciju par novērtējumā izmantotajiem kritērijiem.

AR 19 attiecībā uz 29. punktu **(Adekvātas algas aprēķināšana)**	Šā aprēķina pamatā ir zemākā ***alga***, ko saņem uzņēmuma ***darbinieki***, izņemot praktikantus un mācekļus. To nosaka, pamatojoties uz pamatalgu, kurai pieskaitīti visi fiksētie papildu maksājumi, kas ir garantēti visiem darbiniekiem. Zemāko algu norāda atsevišķi katrai valstij, kurā uzņēmums darbojas, ja vien attiecīgā adekvātā minimālā alga nav noteikta līmenī, kas ir zemāks par valsts līmeni.
AR 20 attiecībā uz 29. punktu **(Adekvātas algas etalonrādītāji)**	***Adekvātas algas*** etalonrādītājs, ko izmanto salīdzinājumam ar zemāko algu, nedrīkst būt zemāks par tālāk norādīto: a) Eiropas Savienībā – par ***darba koplīgumā*** noteikto algas līmeni vai likumā noteikto minimālo algu, kas noteikta saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2041 par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā; b) ārpus ES – i. par adekvātu minimālo algu, kas noteikta tiesību aktos vai darba koplīgumā un nodrošina pienācīgu dzīves līmeni, ko apstiprina aprēķins saskaņā ar SDO principiem par iztikas minimuma aprēķināšanu (neskarot algas adekvātuma augstākos standartus); vai ii. par tādu iztikas minimuma aplēsi, kurā ņemti vērā SDO principi iztikas minimuma aprēķināšanai, ieskaitot aplēses, ko sagatavojusi SDO iestāde, kuru tam ir pilnvarojušas publiskās iestādes tajā valstī, kurā atrodas darbinieki.

Informācijas atklāšanas prasība *S1-10 "Sociālā aizsardzība"*

30. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par to, vai uzņēmuma ***darbiniekiem*** ir nodrošināta ***sociālā aizsardzība*** pret ienākumu zudumu nozīmīgu dzīves notikumu dēļ, un, ja tā nav, uzzināt, kurās valstīs tā netiek nodrošināta.

31. Ja uzņēmuma ***darbinieki*** nesaņem ***sociālo aizsardzību*** no valsts programmām vai paša uzņēmuma piedāvātu pabalstu veidā, uzņēmums atklāj valstis, kurās tas darbojas, bet kuru esošās sociālās aizsardzības programmas neaptver šādus nozīmīgus dzīves notikumus:

a) slimība;

b) bezdarbs pēc tam, kad ***darbinieks*** bija nodarbināts uzņēmumā;

c) darbā gūtas traumas un iegūta invaliditāte; un

d) grūtniecības un dzemdību atvaļinājums.

Informācijas atklāšanas prasība *S1-11 "Personas ar invaliditāti"*

32. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par ***personu ar invaliditāti*** skaitu starp uzņēmuma ***darbiniekiem***.

33. Ievērojot datu vākšanai noteiktos juridiskos ierobežojumus, uzņēmums atklāj, kādu procentuālo daļu no uzņēmuma ***darbinieku*** skaita veido ***personas ar invaliditāti***.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (AR)

AR 21 attiecībā uz 33. punktu **(Datu vākšana par personām ar invaliditāti)**	Saskaņā ar *DR* par ***personām ar invaliditāti***, uzņēmumam ir jāziņo tikai tie dati, kurus tas var iegūt likumīgi. Personas ar invaliditāti statuss ir atkarīgs no valstu tiesību aktos noteiktajām definīcijām, bet uzņēmums var izmantot vienu un to pašu definīciju dažādās valstīs, kurās tas darbojas, vai arī izmantot tās definīcijas, kuras ir spēkā katrā attiecīgajā valstī. Saskaņā ar *ESRS 2 GDR-M* uzņēmums atklāj aprēķina metodiku, datu veidus un avotus, no kuriem tas ieguva ievaddatus. Minētie avoti var ietvert, piemēram, brīvprātīgas ***darbinieku*** aptaujas vai uzņēmuma paziņoto informāciju par obligātajām kvotām personu ar invaliditāti nodarbināšanai.

Informācijas atklāšanas prasība *S1-12 "Apmācības un prasmju pilnveides rādītāji"*

34. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par pasākumiem, kas ir saistīti ar ***apmācību*** un prasmju pilnveidi un ko ***darbiniekiem*** piedāvā nepārtrauktas profesionālās izaugsmes kontekstā, lai uzlabotu darbinieku prasmes un veicinātu pastāvīgu nodarbinātību.

35. Par pārskata periodu uzņēmums atklāj šādu informāciju:

a) to ***darbinieku*** īpatsvars procentos, kuri ir piedalījušies oficiālos pasākumos savu darbības rezultātu un karjeras attīstības izvērtēšanai; un

b) ***apmācības*** stundu vidējais skaits uz vienu darbinieku.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 22 attiecībā uz 35. punkta a) apakšpunktu **(Aprēķini par darbības rezultātu izvērtēšanu)**	Oficiāla darbības rezultātu un karjeras attīstības izvērtēšana ir tāda izvērtēšana, kuras pamatā ir gan ***darbiniekam***, gan tā vadītājam zināmi kritēriji un kura notiek vismaz reizi gadā, darbiniekam to zinot. Šāda izvērtēšana var ietvert darbinieka tiešā vadītāja, kolēģu vai plašāka darbinieku loka veiktu novērtējumu. Izvērtēšanā var iesaistīt arī cilvēkresursu nodaļu. Lai atklātu 35. punkta a) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums veic aprēķinu, izmantojot saucējā darbinieku skaita (cilv.) rādītājus, kas atklāti saskaņā ar *ESRS* S1-5: (*to darbinieku skaits*, kuri ir piedaljuies darbbas rezulttu un *karjeras attīstības oficiālā izvērtēšanā / darbinieku skaits saskaņā ar* S1 − 5) ∗ 100.
AR 23 attiecībā uz 35. punkta b) apakšpunktu **(Apmācības stundu vidējā skaita aprēķināšana)**	***Apmācības*** stundu vidējo skaitu, kurš ir jāatklāj saskaņā ar 35. punkta b) apakšpunktu, aprēķina šādi: ***darbiniekiem*** piedāvāto un viņu pabeigto apmācības stundu kopējo skaitu dala ar kopējo darbinieku skaitu. Vidējo no kopējā apmācības stundu skaita aprēķina, izmantojot kopējo darbinieku skaitu (cilv.), kas atklāts saskaņā ar *ESRS* S1-5.

Informācijas atklāšanas prasība *S1-13 "Darba aizsardzības rādītāji"*

36. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par ***darba aizsardzības pārvaldības sistēmu***, kas izveidota ar darbu saistītu nelaimes gadījumu, slimības un nāves gadījumu novēršanai, bet konkrētāk – par šādas sistēmas tvērumu, kvalitāti un darbības rezultātiem.

37. Par pārskata periodu uzņēmums atklāj šādu informāciju:

a) cik cilvēku no ***pašu personāla*** vidus (procentuālā izteiksmē) aptver uzņēmuma ***darba aizsardzības pārvaldības sistēma***, pamatojoties uz tiesību aktu prasībām un/vai atzītiem standartiem vai pamatnostādnēm ([69]);

b) ievērojot noteiktos juridiskos ierobežojumus, kopējo skaitu tālāk minēto nāves gadījumu:

i. ***reģistrējamo ar darbu saistīto nelaimes gadījumu*** izraisīti nāves gadījumi uzņēmuma pašu personālā, kā arī starp uzņēmuma ***objektos*** strādājošajām personām, kuras neietilpst pašu personālā; un

ii. ***reģistrējamo ar darbu saistīto slimības gadījumu*** izraisīti nāves gadījumi uzņēmuma ***darbinieku*** vidū;

([69]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 1. rādītājs 3. tabulā ("Ieguldījumi sabiedrībās, kurām nav politikas nelaimes gadījumu darbā novēršanai").

c) reģistrējamu ar darbu saistītu nelaimes gadījumu skaits un biežums pašu personāla vidū ([70]);

d) attiecībā uz uzņēmuma darbiniekiem un ievērojot datu vākšanai noteiktos juridiskos ierobežojumus – reģistrējamo ar darbu saistīto slimības gadījumu skaits; un

e) attiecībā uz uzņēmuma darbiniekiem – reģistrējamo ar darbu saistīto nelaimes gadījumu un reģistrējamo ar darbu saistīto slimības gadījumu dēļ zaudēto dienu skaits ([71]).

Ja uzņēmuma vērtējumā *ESRS* S1-6 ir tam būtisks, tas informācijā, kas jāsniedz saskaņā ar b) apakšpunkta i) punktu un c) apakšpunktu, iekļauj arī attiecīgos gadījumus par pašu personālā ietilpstošajiem ***ārštata darbiniekiem***. Attiecīgā gadījumā uzņēmums atklāj minēto informāciju dalījumā starp darbiniekiem un ārštata darbiniekiem.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 24 attiecībā uz 37. punkta a) apakšpunktu **(Darba aizsardzības pārvaldības sistēmas tvērums)**	Uzņēmuma ***darba aizsardzības pārvaldības sistēmas*** aptverto procentuālo daļu ***pašu personāla*** uzņēmums atklāj, pamatojoties uz darbinieku skaitu atbilstoši cilvēku skaitam, nevis pilnslodzes ekvivalentu skaitam.
AR 25 attiecībā uz 37. punkta c) apakšpunktu **(Reģistrējamo ar darbu saistīto nelaimes gadījumu skaita aprēķināšana)**	Aprēķinot ***reģistrējamo ar darbu saistīto nelaimes gadījumu*** biežumu, uzņēmums attiecīgo gadījumu skaitu dala ar kopējo stundu skaitu, ko nostrādājuši ***pašu personālā*** ietilpstošie cilvēki, un reizina to ar 1 000 000. Iegūtais rezultāts parāda nelaimes gadījumu skaitu uz vienu miljonu nostrādātu stundu, kas aptuveni atbilst 500 pilnas slodzes darbinieku nostrādāto stundu kopskaitam gadā. Ja valsts tiesību aktos valstīs, kurās strādā uzņēmuma ***darbinieki***, jēdziens "ar darbu saistīts nelaimes gadījums" ir definēts citādi nekā *ESRS* glosārijā definētais jēdziens "reģistrējams ar darbu saistīts nelaimes gadījums", uzņēmums var izmantot valstī piemērojamo definīciju. Tādā gadījumā tas atklāj šo faktu saskaņā ar *ESRS* 2 *GDR-M*. Ja uzņēmums iesniedz aplēses, tas izmanto aplēsēm parasto vai standarta darba stundu skaitu, ņemot vērā tiesības uz apmaksātu atvaļinājumu no darba (piemēram, apmaksātas brīvdienas, apmaksāts slimības atvaļinājums, valsts svētku dienas), un paskaidro to sniegtajā informācijā.
AR 26 attiecībā uz 37. punkta c) apakšpunktu **(Reģistrējamo ar darbu saistīto nelaimes gadījumu izraisītie nāves gadījumi)**	Attiecīgajā skaitlī iekļauj reģistrējamo ar darbu saistīto nelaimes gadījumu izraisītu nāves gadījumu skaitu.
AR 27 attiecībā uz 37. punkta d) apakšpunktu **(Reģistrējamie ar darbu saistītie slimības gadījumi)**	"Reģistrējamie ar darbu saistītie slimības gadījumi" 37. punkta d) apakšpunktā ir ar darbu saistīti slimības gadījumi, par kuriem uzņēmumu ir informējušas saslimušās personas, veselības apdrošināšanas iestādes vai veselības aprūpes speciālisti, vai kurus uzņēmums ir konstatējis, veicot medicīnisko uzraudzību pārskata periodā. Šajā kontekstā ar darbu saistītie muskuļu un skeleta sistēmas traucējumi ietilpst ar darbu saistītu slimības gadījumu (nevis ar darbu saistītu nelaimes gadījumu) kategorijā.

([70]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 2. rādītājs 3. tabulā ("Nelaimes gadījumu rādītājs"), un etalonu administratoriem, kuriem šī informācija ir vajadzīga, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā to paredz rādītājs "Vidējais svērtais negadījumu, traumu un bojāgājušo skaits", kurš minētās regulas II pielikuma 1. un 2. iedaļā ir norādīts starp sociālajiem faktoriem.

([71]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 3. rādītājs 3. tabulā un ("Dienu skaits, kas zaudētas traumu, nelaimes gadījumu, nāves gadījumu vai slimības dēļ").

AR 28 attiecībā uz 37. punkta e) apakšpunktu **(Zaudētās dienas)**	Aprēķinot zaudēto dienu skaitu, uzņēmums iekļauj aprēķinā pirmo pilno prombūtnes dienu un pēdējo prombūtnes dienu. Skaitu izsaka kalendārās dienās. Tāpēc dienas, kurās cietušajai personai nebija plānots strādāt (piemēram, brīvdienas, svētku dienas), tiks uzskatītas par zaudētām dienām.

Informācijas atklāšanas prasība *S1-14 "Darba un privātās dzīves līdzsvara rādītāji"*

38. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma ***darbinieku*** tiesībām izmantot ***atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ***, kas ietver grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, paternitātes atvaļinājumu, vecāku atvaļinājumu un aprūpētāja atvaļinājumu.

39. Uzņēmums atklāj, cik procentiem ***darbinieku*** pārskata periodā ir tiesības izmantot ***atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ***.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 29 attiecībā uz 39. punktu (Tiesības uz atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ)	Ja saskaņā ar sociālo ***politiku*** un/vai ***darba koplīgumiem*** tiesības uz atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ ir visiem uzņēmuma ***darbiniekiem***, pietiks norādīt procentu kopskaitu, lai 39. punkta prasības būtu izpildītas. Kontekstuālā informācija saskaņā ar *ESRS 2 GDR-M* var attiekties uz dažāda veida atvaļinājumiem ģimenes apstākļu dēļ, piemēram, ja uzņēmuma darbiniekiem ir tiesības saņemt tikai divu veidu atvaļinājumus, kaut kopā ir pavisam četri veidi atvaļinājumu, ko var piešķirt ģimenes apstākļu dēļ.
AR 30 attiecībā uz 39. punktu **(Darbinieki, kuriem ir tiesības uz atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ)**	***Darbinieki***, kuriem ir tiesības uz ***atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ***, 39. punkta izpratnē ir tie darbinieki, uz kuriem attiecas noteikumi, organizācijas ***rīcībpolitika***, līgumi vai ***darba koplīgumi***, kas ietver tiesības uz atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ.

Informācijas atklāšanas prasība *S1-15 "Atalgojuma rādītāji"*

40. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par sieviešu un vīriešu ***darba samaksas*** atšķirībām uzņēmuma ***darbinieku*** vidū un par atalgojuma nevienlīdzības līmeni uzņēmumā.

41. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:

a) vīriešu un sieviešu ***darba samaksas*** atšķirība, kas definēta kā atšķirība starp ***darbinieku*** vīriešu un darbinieku sieviešu vidējo bruto izpeļņu stundā, kuru izsaka procentos no vīriešu vidējās bruto izpeļņas stundā ([72]); un

b) visaugstāk atalgotā darbinieka ***gada kopējā atalgojuma*** attiecība pret visu darbinieku (izņemot visaugstāk atalgoto darbinieku) gada kopējā atalgojuma mediānu ([73]).

([72]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 12. rādītājs 1. tabulā ("Nekoriģētā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība" un etalonu administratoriem, kuriem šī informācija ir vajadzīga, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā to paredz rādītājs "Vidējā svērtā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība", kurš minētās regulas II pielikuma 1. un 2. iedaļā ir norādīts starp sociālajiem faktoriem.

([73]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 8. rādītājs 3. tabulā ("Izpilddirektora pārmērīga atalgojuma attiecība").

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 31 attiecībā uz 41. punkta a) apakšpunktu **(Vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības aprēķināšana)**	Informācija, kas saskaņā ar 41. punkta a) apakšpunktu ir jāatklāj par vīriešu un sieviešu ***darba samaksas*** atšķirību, jāsniedz par visu ***darbinieku*** – vīriešu un sieviešu – bruto izpeļņu stundā, un to aprēķina šādi: $\frac{\text{(Darbinieku vīriešu vidējā bruto izpeļņa stundā – darbinieku sieviešu vidējā bruto izpeļņa stundā)}}{\text{Darbinieku vīriešu vidējā bruto izpeļņa stundā}} \times 100$
AR 32 attiecībā uz 41. punkta a) apakšpunktu **(Vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības aprēķināšana)**	Apkopojot 41. punkta a) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums iekļauj tajā datus: a) par visiem ***darbiniekiem*** – vīriešiem un sievietēm; b) par parasto pamatalgu; un c) par visu citu atlīdzību naudā vai natūrā, ko darbinieks tieši vai netieši saņem no darba devēja ("papildu vai mainīgie komponenti") par savu darbu.
AR 33 attiecībā uz 41. punkta a) apakšpunktu **(Nekoriģētā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība)**	Saskaņā ar 41. punkta a) apakšpunktā pieprasīts atklāt nekoriģēto atšķirību starp vīriešu un sieviešu darba samaksu, ar ko mēra ***darbinieku darba samaksas*** vispārējo vidējo atšķirību starp vīriešiem un sievietēm, bet neņem vērā konkrētus faktorus, kas var sīkāk izskaidrot konstatētās atšķirības darba samaksā. Vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība, kas ir koriģēta, ņemot vērā darbinieku kategorijas, un/vai atklāta dalījumā pa valstīm, var sniegt papildu kontekstuālu informāciju par vīriešu un sieviešu darba samaksas nekoriģēto atšķirību.
AR 34 attiecībā uz 41. punkta a) un b) apakšpunktu **(Kontekstuāla informācija par metodiku)**	Saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-M uzņēmums atklāj metodiku, ko tas izmantoja datu apkopošanai, un/vai sniedz informāciju par to, kā notika datu apkopošana.
AR 35 attiecībā uz 41. punkta b) apakšpunktu **(Gada kopējā atalgojuma aprēķināšana)**	Apkopojot 41. punkta b) apakšpunktā prasīto informāciju, uzņēmums: a) iekļauj visus ***darbiniekus***; b) iekļauj pamatalgu, kas ir garantēto, īstermiņa un nemainīgo naudas atlīdzību kopsumma; c) atkarībā no uzņēmuma atalgojuma ***politikas*** iekļauj visu tālāk minēto: i. atlīdzības naudā, piemēram, naudas pabalsti, prēmijas, komisijas naudas, uzņēmuma peļņas daļas izmaksa naudā un citi mainīga apmēra maksājumi naudā; ii. atlīdzība natūrā, piemēram, automobiļi, privātā veselības apdrošināšana, dzīvības apdrošināšana un labjūtes programmas; un iii. visu ikgadējo ilgtermiņa stimulu (piemēram, akciju iegādes iespēju, personāla akciju vai daļu, tiesību uz akcijām vai daļām par rezultātu sasniegšanu, ar akcijām saistītu instrumentu, akciju vērtības pieauguma tiesību un ilgtermiņa naudas prēmiju) patiesās vērtības kopsumma; d) piemēro šādu formulu ***gada kopējā atalgojuma*** koeficienta aprēķināšanai: $\frac{\text{Gada kopējais atalgojums uzņēmuma visaugstāk atalgotajam darbiniekam}}{\text{Darbinieku gada kopējā atalgojuma mediāna (izņemot visaugstāk atalgoto darbinieku)}}$

Informācijas atklāšanas prasība *S1-16 "Diskriminācijas incidenti un citi cilvēktiesību incidenti"*

42. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par to, kādā mērā uzņēmuma ***pašu personālu*** skar ***diskriminācijas incidenti*** un citi ***cilvēktiesību incidenti***.

43. Par būtiskiem apakš***tematiem*** uzņēmums, ievērojot attiecīgos privātuma noteikumus, atklāj šādas ziņas:

a) pārskata periodā konstatēto pamatoto ***diskriminācijas incidentu*** skaits darbā dzimuma, rasu piederības vai etniskās izcelsmes, valstspiederības, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma, seksuālās orientācijas vai citu attiecīgu ***diskriminācijas*** veidu, arī ***aizskaršanas***, dēļ ([74]);

b) pārskata periodā konstatēto pamatoto un ar ***pašu personālu*** saistīto ***cilvēktiesību incidentu*** skaits, izņemot tos, kas saistīti ar diskrimināciju, jo par tādiem incidentiem ziņo saskaņā ar 43. punkta a) apakšpunktu ([75]); un

c) par diskriminācijas incidentiem un citiem cilvēktiesību incidentiem noteikto naudas sodu, sankciju un kaitējuma atlīdzības kopsumma, kas ir atzīta finanšu pārskatos pārskata periodā.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 36 attiecībā uz 43. punkta b) apakšpunktu **(Cilvēktiesību incidenti)**	Šīs informācijas atklāšanas prasības tvērumā ir ***cilvēktiesību incidenti***, kas saistīti ar to, ka nav ievērotas starptautiski atzītas cilvēktiesības, kā definēts Direktīvā (ES) 2022/2464 (*CSRD*) 29.b panta 2. punkta b) apakšpunkta iii) punktā. Ar minētajiem incidentiem saprot uzņēmuma reģistrētu pamatotu incidentu skaitu par tālāk minēto: a) tiesvedība un ārpustiesas procedūras (piemēram, lietas valsts tiesās un tribunālos, mediācijas lietas un sūdzības, kas iesniegtas valstu kontaktpunktos, kuri ir izveidoti ESAO vadlīniju daudznacionāliem uzņēmumiem īstenošanai); un b) citi incidenti, ieskaitot tos, kurus uzņēmums konstatēja, īstenojot iekšējos procesus. Izpildot šo prasību par informācijas atklāšanu, jāziņo tikai par pamatotiem un pārbaudītiem incidentiem. Incidentu uzskata par pamatotu, ja to apliecina objektīva, faktiska un pārbaudāma informācija. Incidentu uzskata par pārbaudītu, ja Tiesa, ESAO vai administratīvā iestāde formāli konstatējusi, ka incidents ir noticis. Ne visas notiekošās tiesvedības vai ārpustiesas procedūras un ne visi uzņēmuma reģistrētie citi incidenti var tikt atzīti par pamatotiem.
AR 37 attiecībā uz 43. punkta a) apakšpunktu **(Diskriminācijas incidenti)**	***Diskriminācijas incidenti***, uz kuriem attiecas šī informācijas atklāšana, ir tādi incidenti, kas ir saistīti ar ***diskrimināciju***. Ar minētajiem incidentiem saprot uzņēmuma reģistrētu pamatotu gadījumu skaitu par tālāk minēto: a) tiesvedība un ārpustiesas procedūras (piemēram, lietas valsts tiesās un tribunālos, mediācijas lietas un sūdzības, kas iesniegtas valstu kontaktpunktos, kuri ir izveidoti ESAO vadlīniju daudznacionāliem uzņēmumiem īstenošanai); un b) citi incidenti, ieskaitot tos, kurus uzņēmums konstatēja, īstenojot iekšējos procesus. Izpildot šo prasību par informācijas atklāšanu, jāziņo tikai par pamatotiem un pārbaudītiem incidentiem. Incidentu uzskata par pamatotu, ja to apliecina objektīva, faktiska un pārbaudāma informācija. Incidentu uzskata par pārbaudītu, ja Tiesa, ESAO vai administratīvā iestāde formāli konstatējusi, ka incidents ir noticis. Ne visas notiekošās tiesvedības vai ārpustiesas procedūras un ne visi uzņēmuma reģistrētie citi incidenti var tikt atzīti par pamatotiem.

([74]) Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 7. rādītājs 3. tabulā ("Diskriminācijas incidenti").

([75]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja un papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kuri saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikti Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 10. rādītājs 1. tabulā un 14. rādītājs 3. tabulā ("ANO Globālā līguma principu un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) pamatnostādņu daudznacionāliem uzņēmumiem pārkāpumi" un "Nopietnu cilvēktiesību problēmu un incidentu atklāto gadījumu skaits"), un etalonu administratoriem, kuriem šī informācija ir vajadzīga, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā to paredz rādītājs "To etalona komponentu skaits, uz kuriem attiecas sociālie pārkāpumi (absolūtais skaits un relatīvais skaits dalīts ar visiem etalona komponentiem), kā minēts starptautiskajos līgumos un konvencijās, Apvienoto Nāciju Organizācijas principos un attiecīgā gadījumā valsts tiesību aktos", kurš minētās regulas II pielikuma 1. un 2. iedaļā ir norādīts starp sociālajiem faktoriem.

AR 38 attiecībā uz 43. punkta a) un b) apakšpunktu **(Cilvēktiesību incidenti un diskriminācijas incidenti)**	Veicot informācijas būtiskuma novērtējumu (*ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 23. punkts) informācijai par 43. punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem incidentiem, uzņēmums ņem vērā galvenokārt to, cik nopietna ir attiecīgā incidenta ***ietekme*** uz ***pašu personālu***.
AR 39 attiecībā uz 43. punktu **(Cilvēktiesību incidenti un diskriminācijas incidenti)**	Ja uzņēmums uzskata, ka pārmaiņas, kas novērotas attiecībā uz ***cilvēktiesību incidentiem*** un ***diskriminācijas incidentiem***, ir būtiskas, jo ļauj iegūt izpratni par to, cik iedarbīgi un pieejami ir ***bažu vai vajadzību paušanai izveidotie saziņas kanāli***, arī ***sūdzību mehānismi***, uzņēmums var sniegt mijnorādi uz 43. punkta b) apakšpunktu un 14. punktu. Saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-M uzņēmums atklāj metodiku, ko tas izmantoja datu apkopošanai par 43. punkta a) un b) apakšpunktā minētajiem incidentiem.
AR 40 attiecībā uz 43. punkta a) un b) apakšpunktu **(Ar paziņotajiem incidentiem saistītā remediācija vai darbības)**	Ziņojot par to, kā uzņēmums ir atrisinājis vai risina 43. punkta a) un b) apakšpunktā minētos incidentus, var sniegt mijnorādi uz informāciju, kas atklāta saskaņā ar *ESRS* S1-3.
AR 41 attiecībā uz 43. punkta c) apakšpunktu **(Saikne ar finanšu pārskatu datiem)**	Šo skaitli iegūst no finanšu pārskatos atzītās naudas summas, un to atklāj saskaņā ar *ESRS* 1 115. un 116. punktu. "Naudas sodi, sankcijas un kaitējuma atlīdzība" ir naudas sodi, sankcijas un atlīdzības par nodarīto kaitējumu, kas uzņēmumam noteikti tiesas un ārpustiesas procesos.

ESRS S2 "VĒRTĪBAS ĶĒDES DARBINIEKI"

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem tematiskajiem *ESRS*

Informācijas atklāšanas prasībass

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldībat

Informācijas atklāšanas prasība S2-1 "Rīcībpolitika attiecībā uz vērtības ķēdes darbiniekiem"

Disclosure Requirement S2-2 – *Engagement with workers in the value chain, existence of channels for workers in the value chain to raise concerns or needs and approaches to remedy*

Informācijas atklāšanas prasība *S2-3 "Ar vērtības ķēdes darbiniekiem saistītas darbības un resursi"*

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *S2-4 "Ar vērtības ķēdes darbiniekiem saistītie mērķrādītāji"*

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības (*DR*) saistībā ar vērtības ķēdes darbiniekiem, galvenokārt attiecībā uz šā standarta 6. punktā norādītajiem apakš***tematiem***. Ja pēc būtiskuma novērtēšanas tiek secināts, ka ne par visiem šajā standartā noteiktajiem apakštematiem ir jāziņo, piemēro *ESRS* 1 "Vispārīgās prasības" 30. punktu.

2. ***Ilgtspējas deklarācijā*** sniedz informāciju saistībā ar *ESRS S2 "Vērtības ķēdes darbinieki"*, ja saistībā ar minēto ***tematu*** pastāv būtiska ***ietekme***, ***riski*** un ***iespējas***. Šādu informāciju sniedz par visām ziņu sniegšanas jomām, kas ir uzskaitītas *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. punktā.

3. Šajā standartā noteiktās *DR* papildina *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" noteikumus, kas paredz, ka uzņēmumam ir jāatklāj informācija par ***tematiem***, kuri ir saistīti ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, it īpaši:

   a) *ESRS 2 SBM 3 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli un finansiālais iespaids"*; un

   b) *ESRS 2 IRO 2 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un ilgtspējas deklarācijā iekļautās informācijas atklāšanas prasības"*.

4. Šajā standartā ir norādīts informācijas atklāšanas mērķis katrai no *DR*, izņemot tās, kas attiecas uz ***rīcībpolitikām***, ***darbībām*** un ***mērķrādītājiem***, jo tām nepieciešamo satvaru nodrošina *ESRS* 2 GDR-P, GDR-A un GDR-T noteikumi.

5. Šajā standartā ir ņemti vērā starptautiskie un Eiropas cilvēktiesību instrumenti un konvencijas, tajā skaitā Starptautiskā cilvēktiesību harta; ANO vadošie principi uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām un ESAO vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem; Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) Deklarācija par pamatprincipiem un pamattiesībām darbā un SDO pamatkonvencijas; ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām; Eiropas Cilvēktiesību konvencija un pārskatītā Eiropas Sociālā harta; un Eiropas Savienības Pamattiesību harta.

6. Šis standarts nosaka *DR* attiecībā uz šādiem apakš***tematiem***:

   a) darba apstākļi (to vidū ***adekvātas algas, darba un privātās dzīves līdzsvars***, darba laiks, droša nodarbinātība, ***sociālā aizsardzība***);

   b) ***sociālais dialogs***, biedrošanās brīvība, darbinieku padomes, darbinieku tiesības uz līdzdalību un ***darba koplīguma slēgšana***;

   c) darba aizsardzība;

   d) ***apmācība*** un prasmju pilnveide;

   e) daudzveidība un ***vienlīdzīga attieksme*** (tajā skaitā dzimumu līdztiesība, vienāda ***darba samaksa*** par līdzvērtīgu darbu, ***personu ar invaliditāti*** nodarbinātība un iekļaušana, nediskriminācija, uzmākšanās novēršana); un

   f) citas ar darbu saistītas cilvēktiesības (arī attiecībā uz ***bērnu darbu, piespiedu darbu***, privātumu, pienācīgu mājokli, ūdensapgādi un sanitāriju).

7. Šis standarts attiecas uz visiem darba ņēmējiem uzņēmuma ***vērtības ķēdes*** augšposmā un lejasposmā, kurus uzņēmums būtiski ietekmē vai var būtiski ietekmēt. Šāda ***ietekme*** var būt saistīta ar paša uzņēmuma darbību vai uzņēmuma vērtības ķēdes augšposmu un lejasposmu. Tā ietver ietekmi, kas saistīta ar uzņēmuma ***produktiem*** un pakalpojumiem, kā arī ar tā ***darījumattiecībām***. Šis standarts attiecas uz strādājošajiem, kuri neietilpst jēdziena "***pašu personāls***" tvērumā, kas noteikts *ESRS S1 "Pašu personāls"*, proti, pašu personāls ir personas, kas ir darba attiecībās ar uzņēmumu ("***darbinieki***"), un personas, kuras informācijā, ko ziņo saskaņā ar *ESRS*, sauc par "***ārštata darbiniekiem***" uzņēmuma pašu personālā.

8. Darbinieki, kas ietilpst šā standarta tvērumā, ir, piemēram, šādi:

   a) darbinieki, kuri sniedz ārpakalpojumus, strādājot uzņēmuma darbavietā (piemēram, trešo personu nodarbināti ēdināšanas vai apsardzes darbinieki);

   b) uzņēmuma nolīgta ***piegādātāja*** darbinieki, kuri strādā piegādātāja telpās, izmantojot piegādātāja darba metodes, vai darbinieki lejasposma uzņēmumā, kurš pērk preces vai pakalpojumus no uzņēmuma;

   c) uzņēmuma iekārtu piegādātāja darbinieki, kas uzņēmuma kontrolētā darbavietā veic piegādātāja nodrošināto iekārtu (piemēram, kopētāju) regulāru apkopi, kā paredzēts līgumā starp iekārtu piegādātāju un uzņēmumu; un

   d) darbinieki, kas strādā ***piegādes ķēdes*** attālākajos posmos un iegūst izejvielas, kas pēc tam tiek pārstrādātas sastāvdaļās, kuras nonāk uzņēmuma ***produktos***.

Mijiedarbība ar citiem tematiskajiem *ESRS*

9. Sociālie un vidiskie ***temati*** savstarpēji mijiedarbojas. Mijiedarbības punkti starp *ESRS S2 "Vērtības ķēdes darbinieki"* un citiem tematiskajiem standartiem ir šādi:

   a) visi sociālie standarti, t. i., *ESRS S1 "Pašu darbaspēks"*, *ESRS S2 "Vērtības ķēdes darbinieki"*, *ESRS S3 "Skartās kopienas"* un *ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji"*, satura un struktūras ziņā ir saskaņoti un savstarpēji saistīti. *ESRS S2 "Vērtības ķēdes darbinieki"* aptver tos pašus apakštematus, kurus *ESRS S1 "Pašu personāls"* aplūko attiecībā uz tiem ***vērtības ķēdes*** augšposma un lejasposma darbiniekiem, kuri nav uzņēmuma ***pašu personāls***. Informācija, kas jāatklāj saskaņā ar sociālajiem standartiem, ir būtiska informācija, kas vajadzīga ziņošanai par ***ietekmi*** uz cilvēkiem, ***riskiem*** un ***iespējām***, kas ir saistītas ar katru grupu ***ieinteresēto personu***, arī saistībā ar pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju;

   b) šis standarts mijiedarbojas ar *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"*, ciktāl pārkārtošanās uz klimatnoturīgu mazoglekļa ekonomiku rada ietekmi, riskus un iespējas, uz kurām attiecas *ESRS S2 "Vērtības ķēdes darbinieki"*; un

   c) šis standarts mijiedarbojas ar *ESRS E2 "Piesārņojums"*, ciktāl ***piesārņojums*** var radīt būtisku negatīvu ***ietekmi*** uz drošību un veselības aizsardzību darbā.

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *S2-1 "Rīcībpolitika attiecībā uz vērtības ķēdes darbiniekiem"*

10. ***Rīcībpolitiku***, kas paredzēta ar ***vērtības ķēdes darbiniekiem*** saistītas būtiskas ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** pārvaldībai, uzņēmums apraksta saskaņā ar *ESRS 2 GDR-P*. Uzņēmums norāda, vai rīcībpolitika attiecas uz konkrētām vērtības ķēdes darbinieku grupām (piemēram, uz darbiniekiem, kuri ietilpst konkrētā vecuma grupā, vai uz darbiniekiem, kuri strādā konkrētā rūpnīcā vai valstī) vai uz visiem vērtības ķēdes darbiniekiem.

11. Uzņēmums norāda, vai tā ***rīcībpolitika*** attiecībā uz ***vērtības ķēdes darbiniekiem*** pievēršas tādām problēmām kā cilvēku tirdzniecība ([76]), ***piespiedu darbs*** vai obligāts darbs un ***bērnu darbs***.

12. Uzņēmums arī norāda, vai tas ir izstrādājis ***piegādātāju*** rīcības kodeksu ([77]).

([76]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 11. rādītājs 3. tabulā ("Cilvēku tirdzniecības novēršanas procesu un pasākumu trūkums").

([77]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem, kurš ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 4. rādītājs 3. tabulā ("Piegādātāju rīcības kodeksa neesamība").

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

***AR* 1 attiecībā uz 10. punktu** **(Rīcībpolitika attiecībā uz vērtības ķēdes darbiniekiem)**	Uzņēmums var atklāt tādus ***rīcībpolitikas*** aspektus kā, piemēram, saziņas līdzekļi, ko tas izmanto, lai informētu par rīcībpolitiku tās personas, personu grupas vai struktūras, kurām attiecīgā informācija ir relevanta vai nu tāpēc, ka tām būs jāīsteno konkrētā rīcībpolitika (piemēram, uzņēmuma ***darbinieki***, darbuzņēmēji un ***piegādātāji***), vai arī tāpēc, ka tās ir tieši ieinteresētas attiecīgās rīcībpolitikas īstenošanā (piemēram, ***vērtības ķēdes darbinieki***, ieguldītāji).

Informācijas atklāšanas prasība *S2-2 "Vērtības ķēdes darbinieku iesaiste, vērtības ķēdes darbiniekiem pieejami saziņas kanāli bažu vai vajadzību paušanai un pieejas remediācijai"*

13. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma vispārējo pieeju ***vērtības ķēdes darbinieku*** iesaistei, tajā skaitā par to, vai vērtības ķēdes darbiniekiem ir pieejami ***saziņas kanāli bažu vai vajadzību paušanai***, piemēram, ***sūdzību mehānismi***, un par uzņēmuma pieeju ***remediācijai***.

14. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kā tas nodrošina ***vērtības ķēdes darbinieku***, to ***likumīgo pārstāvju*** vai ***uzticamu vidutāju*** tiešu iesaisti un kā ņem vērā vērtības ķēdes darbinieku viedokļus, pieņemot lēmumus vai īstenojot darbības ar mērķi pārvaldīt ***faktisko*** un ***iespējamo ietekmi*** uz vērtības ķēdes darbiniekiem pārskata gadā. Tajā skaitā uzņēmums sniedz šādas ziņas:

a) kādā veidā uzņēmums noskaidro tādu vērtības ķēdes darbinieku viedokļus, kuri var būt īpaši neaizsargāti pret ietekmi un/vai ir marginalizēti (piemēram, darbinieces sievietes, darbinieki migranti, darbinieki, kuri ir personas ar invaliditāti), ja uzņēmums veic darbības šādu viedokļu noskaidrošanai; un

b) par ***kādiem globālajiem pamatnolīgumiem (GFA)*** vai citiem pasākumiem uzņēmums ir panācis vienošanos ar vērtības ķēdes darbinieku pārstāvjiem attiecībā uz cilvēktiesību ievērošanu, ja šādi nolīgumi vai pasākumi ir panākti.

15. Uzņēmums apraksta ***vērtības ķēdes darbiniekiem*** pieejamos saziņas kanālus, kurus tie var izmantot, lai ar savām bažām vai vajadzībām vērstos tieši pie uzņēmuma un panāktu to risināšanu. Konkrētāk, uzņēmums norāda, vai tas ir izveidojis ***sūdzību mehānismu*** ([78]). Tas arī paskaidro, kādā veidā tas novērtē minēto saziņas kanālu iedarbīgumu.

16. Uzņēmums apraksta vispārējo pieeju un ***procesus, ar ko tas nodrošina vai veicina remediāciju***, ja uzņēmums ir radījis vai veicinājis būtisku negatīvu ***ietekmi*** uz ***vērtības ķēdes darbiniekiem***.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

***AR* 2 attiecībā uz 14. punktu** **(Iesaiste)**	***Vērtības ķēdes darbinieku*** iesaisti var panākt dažādos veidos, piemēram, rīkojot informatīvas sesijas un apspriešanās vai nodrošinot līdzdalību, un ar dažādiem laika intervāliem.
***AR* 3 attiecībā uz 15. punktu** **(Sūdzību mehānisms)**	Saziņas kanālu iedarbīguma novērtēšanai var izmantot "ārpustiesas ***sūdzību mehānismu*** iedarbīguma kritērijus," kas noteikti ANO Vadošajos principos uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām – galvenokārt 31. principā. Ja uzņēmums ir izstrādājis ***rīcībpolitiku***, kas aizsargā pret represijām tās personas, kuras izmanto minētos kanālus, un ir atklājis šādu rīcībpolitiku saskaņā ar *ESRS* G1-1, uzņēmums var atsaukties uz jau atklāto informāciju.

([78]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 11. rādītājs 1. tabulā ("Atbilstības ANO Globālajam līgumam un ESAO pamatnostādnēm daudznacionāliem uzņēmumiem uzraudzības procesu un mehānismu trūkums").

Informācijas atklāšanas prasība *S2-3 "Ar vērtības ķēdes darbiniekiem saistītas darbības un resursi"*

17. Uzņēmums apraksta galvenās ***darbības*** un resursus, kas izmantoti ar ***vērtības ķēdes darbiniekiem*** saistītās būtiskās pozitīvās un negatīvās ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** pārvaldībai, saskaņā ar *ESRS 2 GDR-A*.

18. Attiecībā uz būtisku negatīvu ***ietekmi*** uz ***vērtības ķēdes darbiniekiem***, uzņēmums apraksta:

    a) galvenās ***darbības***, ko tas ir veicis, veic vai plāno veikt, lai novērstu, mazinātu, izbeigtu, samazinātu līdz minimumam un remediācijas ceļā neitralizētu būtisku negatīvu ietekmi uz vērtības ķēdes darbiniekiem, un arī uzņēmuma pieeju gadījumiem, kas rodas pretnostatījums starp minētajām darbībām un citām svarīgām darījumdarbības vajadzībām (piemēram, saistībā ar iepirkumu vai pārdošanu); un

    b) kā uzņēmums seko līdzi minēto darbību iedarbīgumam un novērtē to, lai nodrošinātu pozitīvu iznākumu vērtības ķēdes darbiniekiem. Minēto informāciju var neiekļaut, ja informāciju par to, kā notiek izsekošana darbību iedarbīgumam, uzņēmums atklāj saskaņā ar *ESRS 2 GDR-T* vai *GDR-M*. Tādā gadījumā pietiek ar atsauci uz attiecīgo informāciju.

19. Attiecībā uz apakš***tematiem***, kas novērtēti kā būtiski šim standartam, un ievērojot attiecīgos privātuma noteikumus, uzņēmums atklāj informāciju par pārskata periodā konstatētajiem ***cilvēktiesību incidentiem***, kas saistīti ar ***vērtības ķēdes darbiniekiem*** ([79]).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 4 attiecībā uz 18. punktu **(Galvenās darbības)**	Uzņēmuma veiktās ***darbības*** atšķiras atkarībā no tā saistības ar ***ietekmi*** un no tā, kādā veidā uzņēmums noteica darbības, kas būtu atbilstošas būtiskās ietekmes novēršanai. Šī *DR* attiecas arī uz galvenajām darbībām, kas ir vērstas uz to, lai uzņēmums veiktu ***remediāciju***, sadarbotos tās īstenošanā vai nodrošinātu priekšnoteikumus remediācijas īstenošanai gadījumos, kad ir konstatēta faktiska negatīva ietekme. Galvenās darbības ietekmes novēršanai, mazināšanai, izbeigšanai, samazināšanai līdz minimumam un neitralizēšanai remediācijas ceļā ietver dažādu veidu ***iespaida*** izmantošanu un/vai kolektīvas darbības, ko veic, īstenojot vairāku ieinteresēto personu un/vai nozares iniciatīvas.
AR 5 attiecībā uz 18. punktu **(Klimatiskā pārkārtošanās)**	Uzņēmums sniedz informāciju par savām ***darbībām*** tādā veidā, lai būtu saprotamas saiknes starp dažādiem ***tematiem*** saskaņā ar *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 3.3. un 9.1. nodaļu. Tas attiecas uz pasākumiem, kas veikti, lai mazinātu negatīvo ***ietekmi*** uz ***vērtības ķēdes darbiniekiem***, ko var radīt pārkārtošanās uz klimatnoturīgu mazoglekļa ekonomiku. Piemēram, inovācijas un pārstrukturēšanas rezultātā var tikt slēgtas raktuves vai palielināta tādu derīgo izrakteņu ieguve, kuri vajadzīgi pārejai uz ilgtspējīgu ekonomiku. Savukārt pozitīvu ietekmi var radīt tādas iniciatīvas kā iepirkuma prakses atjaunināšana vai ***piegādes ķēdes*** darbinieku ***apmācība***. Starp citiem piemēriem var minēt pašreizējās un/vai gaidāmās ārējās norises, kas ietekmē ***atkarību*** no ārējām piegādēm, un tas savukārt rada ***risku*** taisnīgas pārkārtošanās procesam.
AR 6 attiecībā uz 19. punktu **(Cilvēktiesību incidenti)**	Šīs informācijas atklāšanas prasības tvērumā ir ***cilvēktiesību incidenti***, kas saistīti ar to, ka nav ievērotas starptautiski atzītas cilvēktiesības, kā definēts Direktīvā (ES) 2022/2464 (*CSRD*) 29.b panta 2. punkta b) apakšpunkta iii) punktā. Ar minētajiem incidentiem saprot uzņēmuma reģistrētus pamatotus gadījumus par tālāk minēto: a) tiesvedība un ārpustiesas procedūras (piemēram, lietas valsts tiesās un tribunālos, mediācijas lietas un sūdzības, kas iesniegtas valstu kontaktpunktos, kuri ir izveidoti ESAO vadlīniju daudznacionāliem uzņēmumiem īstenošanai); un b) citi incidenti, ieskaitot tos, kurus uzņēmums konstatēja, īstenojot iekšējos procesus.

([79]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja un papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kuri saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikti Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 10. rādītājs 1. tabulā un 14. rādītājs 3. tabulā ("ANO Globālā līguma principu un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) pamatnostādņu daudznacionāliem uzņēmumiem pārkāpumi" un "Nopietnu cilvēktiesību problēmu un incidentu atklāto gadījumu skaits"), un etalonu administratoriem, kuriem šī informācija ir vajadzīga, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā to paredz rādītājs "To etalona komponentu skaits, uz kuriem attiecas sociālie pārkāpumi (absolūtais skaits un relatīvais skaits dalīts ar visiem etalona komponentiem), kā minēts starptautiskajos līgumos un konvencijās, Apvienoto Nāciju Organizācijas principos un attiecīgā gadījumā valsts tiesību aktos", kurš minētās regulas II pielikuma 1. un 2. iedaļā ir norādīts starp sociālajiem faktoriem.

	Izpildot šo prasību par informācijas atklāšanu, jāziņo tikai par pamatotiem un pārbaudītiem incidentiem. Incidentu uzskata par pamatotu, ja to apliecina objektīva, faktiska un pārbaudāma informācija. Incidentu uzskata par pārbaudītu, ja Tiesa, ESAO vai administratīvā iestāde formāli konstatējusi, ka incidents ir noticis. Ne visas notiekošās tiesvedības vai ārpustiesas procedūras un ne visi uzņēmuma reģistrētie citi incidenti var tikt atzīti par pamatotiem.
AR 7 attiecībā uz 19. punktu **(Cilvēktiesību incidenti)**	Veicot informācijas būtiskuma novērtējumu (*ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 23. punkts) informācijai par 19. punktā minētajiem incidentiem, uzņēmums ņem vērā galvenokārt to, cik nopietna ir attiecīgā incidenta ***ietekme*** uz ***vērtības ķēdes darbiniekiem***.
AR 8 attiecībā uz 19. punktu **(Cilvēktiesību incidenti)**	Uzņēmumam nav jāiesniedz saraksts, kurā uzskaitīti pilnīgi visi ***cilvēktiesību incidenti***; tas var sniegt apkopotu informāciju, piemēram, par attiecīgajiem incidentu veidiem un/vai incidentu skartajiem ***vērtības ķēdes darbiniekiem***.
AR 9 attiecībā uz 19. punktu **(Mijnorādes)**	Ja uzņēmums uzskata, ka pārmaiņas, kas novērotas attiecībā uz ***cilvēktiesību incidentiem***, ir būtiskas, jo ļauj iegūt izpratni par to, cik iedarbīgi un pieejami ir ***bažu vai vajadzību paušanai izveidotie saziņas kanāli***, arī ***sūdzību mehānismi***, uzņēmums var sniegt mijnorādi uz 19. punktu un 15. punktu. Ziņojot par to, kā uzņēmums ir atrisinājis vai risina cilvēktiesību incidentus, var sniegt mijnorādi uz informāciju, kas atklāta saskaņā ar 18. punktu.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *S2-4 "Ar vērtības ķēdes darbiniekiem saistītie mērķrādītāji"*

20. Uzņēmums atklāj ar ***vērtības ķēdes darbiniekiem*** saistītos kvalitatīvos vai kvantitatīvos ***mērķrādītājus*** saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-T.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (AR)

AR 10 attiecībā uz 20. punktu **(Rezultativitātes uzraudzība)**	***Vērtības ķēdes darbinieku***, to ***likumīgo pārstāvju*** vai ***uzticamu vidutāju*** iesaiste var palīdzēt uzņēmumam uzraudzīt un novērtēt, cik iedarbīgas ir saskaņā ar 18. punkta b) apakšpunktu atklātās ***darbības***, to vidū ***rādītāju*** izstrāde, mērķrādītāju noteikšana vai darbību rezultativitātes uzraudzība, salīdzinot rezultātus ar minētajiem rādītājiem un ***mērķrādītājiem***. Konkrētāk, saistībā ar rezultativitātes uzraudzību šāda iesaiste var palīdzēt izprast, cik rezultatīvi uzņēmums pārvalda būtisku negatīvu ***ietekmi***, un izdarīt secinājumus par gūtajām atziņām un nepieciešamajiem uzlabojumiem.

ESRS S3 "SKARTĀS KOPIENAS"

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem tematiskajiem *ESRS*

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *S3-1 "Rīcībpolitikas attiecībā uz skartajām kopienām"*

Informācijas atklāšanas prasība *S3-2 "Skarto kopienu iesaiste, skartajām kopienām pieejamie saziņas kanāli bažu vai vajadzību paušanai un pieejas remediācijai"*

Informācijas atklāšanas prasība *S3-3 "Darbības un resursi saistībā ar skartajām kopienām"*

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *S3-4 "Ar skartajām kopienām saistītie mērķrādītāji"*

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības (*DR*) saistībā ar skartajām kopienām, galvenokārt attiecībā uz šā standarta 6. punktā norādītajiem apakš***tematiem***. Ja pēc būtiskuma novērtēšanas tiek secināts, ka ne par visiem šajā standartā noteiktajiem apakštematiem ir jāziņo, piemēro *ESRS* 1 "Vispārīgās prasības" 30. punktu.

2. ***Ilgtspējas deklarācijā*** sniedz informāciju saistībā ar *ESRS S3 "Skartās kopienas"*, ja saistībā ar minēto ***tematu*** pastāv būtiska ***ietekme***, ***riski*** un ***iespējas***. Šādu informāciju sniedz par visām ziņu sniegšanas jomām, kas ir uzskaitītas *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. punktā.

3. Šajā standartā noteiktās *DR* papildina *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" noteikumus, kuri paredz, ka uzņēmumam ir jāatklāj informācija par tematiem, kas ir saistīti ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, it īpaši:

   a) *ESRS 2 SBM 3 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli un finansiālais iespaids"*; un

   b) *ESRS 2 IRO 2 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un ilgtspējas deklarācijā iekļautās informācijas atklāšanas prasības"*.

4. Šajā standartā ir norādīts informācijas atklāšanas mērķis katrai no *DR*, izņemot tās, kas attiecas uz ***rīcībpolitikām***, ***darbībām*** un ***mērķrādītājiem***, jo tām nepieciešamo satvaru nodrošina *ESRS* 2 *GDR-P*, *GDR-A* un *GDR-T* noteikumi.

5. Šajā standartā ir ņemti vērā starptautiskie un Eiropas cilvēktiesību instrumenti un konvencijas, tajā skaitā Starptautiskā cilvēktiesību harta; ANO vadošie principi uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām un ESAO vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem; un ANO Deklarācija par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām.

6. Šis standarts nosaka *DR* attiecībā uz šādiem apakštematiem:

   a) kopienu ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības (to vidū ar zemi saistīta ietekme, ar drošību saistīta ietekme, pienācīgs mājoklis un pārtika, ūdensapgāde un sanitārija);

   b) kopienu pilsoniskās un politiskās tiesības (piemēram, vārda brīvība, pulcēšanās brīvība, ietekme uz cilvēktiesību aizstāvjiem; un

   c) ***pirmiedzīvotāju tautu tiesības*** (piemēram, ***brīvprātīga, iepriekšēja un informēta piekrišana (BIIP)***, pašnoteikšanās, kultūras tiesības).

Mijiedarbība ar citiem tematiskajiem *ESRS*

7. Sociālie un vidiskie ***temati*** savstarpēji mijiedarbojas. Mijiedarbības punkti starp *ESRS S3 "Skartās kopienas"* un citiem tematiskajiem standartiem ir šādi:

   a) visi sociālie standarti, t. i., *ESRS S1 "Pašu darbaspēks"*, *ESRS S2 "Vērtības ķēdes darbinieki"*, *ESRS S3 "Skartās kopienas"* un *ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji"*, satura un struktūras ziņā ir saskaņoti un savstarpēji saistīti. Informācija, kas jāatklāj saskaņā ar sociālajiem standartiem, ir būtiska informācija, kas vajadzīga ziņošanai par ***ietekmi*** uz cilvēkiem, ***riskiem*** un ***iespējām***, kas ir saistītas ar katru grupu ***ieinteresēto personu***, arī saistībā ar pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju; un

   b) šis standarts ir saistīts ar vides standartiem (*ESRS* E1–E5), jo ietekmi uz ***skartajām kopienām*** var radīt ietekme uz vidi, riski un iespējas, kuras uzņēmums atklāj saskaņā ar minētajiem standartiem. Piemēram, uzņēmuma klimatiskās vai biodaudzveidības ***pārkārtošanās plāns*** var ietekmēt ***pirmiedzīvotāju*** zemi, teritorijas un dabas resursus.

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *S3-1 "Rīcībpolitikas attiecībā uz skartajām kopienām"*

8. ***Rīcībpolitikas***, kas paredzētas ar ***skartajām kopienām*** saistītas būtiskas ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** pārvaldībai, uzņēmums apraksta saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-P. Uzņēmums norāda, vai rīcībpolitikas attiecas uz konkrētām skartajām kopienām (piemēram, uz konkrētu ***pirmiedzīvotāju*** kopienu vai uz kopienu, kas dzīvo netālu no ***objekta***) vai uz visām skartajām kopienām.

9. Uzņēmums atklāj visus ***rīcībpolitikas*** noteikumus, kas ir konkrēti vērsti uz to, lai novērstu ***ietekmi*** uz ***pirmiedzīvotājiem*** un risinātu ar to saistītus jautājumus.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

***AR* 1 attiecībā uz 8. punktu** **(Rīcībpolitikas attiecībā uz skartajām kopienām)**	Uzņēmums var atklāt tādus ***rīcībpolitiku*** aspektus kā, piemēram, saziņas līdzekļi, ko tas izmanto, lai informētu par rīcībpolitikām tās personas, personu grupas vai struktūras, kurām attiecīgā informācija ir relevanta vai nu tāpēc, ka tām būs jāīsteno konkrētā rīcībpolitika (piemēram, uzņēmuma ***darbinieki***, darbuzņēmēji un ***piegādātāji***), vai arī tāpēc, ka tās ir tieši ieinteresētas attiecīgās rīcībpolitikas īstenošanā.

Informācijas atklāšanas prasība *S3-2 "Skarto kopienu iesaiste, skartajām kopienām pieejamie saziņas kanāli bažu vai vajadzību paušanai un pieejas remediācijai"*

10. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma vispārējo pieeju ***skarto kopienu*** iesaistei, tajā skaitā par to, vai skartajām kopienām ir pieejami ***saziņas kanāli bažu vai vajadzību paušanai***, piemēram, ***sūdzību mehānismi***, un par uzņēmuma pieeju ***remediācijai***.

11. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kā tas nodrošina ***skarto kopienu***, to ***likumīgo pārstāvju*** vai ***uzticamu vidutāju*** tiešu iesaisti un kā ņem vērā skarto kopienu viedokli, pieņemot lēmumus vai īstenojot darbības ar mērķi pārvaldīt ***faktisko*** un ***iespējamo ietekmi*** uz skartajām kopienām pārskata gadā. Tajā skaitā uzņēmums atklāj, kādā veidā tas noskaidro tādu skarto kopienu viedokļus, kuras var būt īpaši neaizsargātas pret ietekmi un/vai ir marginalizētas (piemēram, sievietes, meitenes, migranti, ***personas ar invaliditāti***), ja uzņēmums veic darbības šādu viedokļu noskaidrošanai.

12. Ja ***skartās kopienas*** ir ***pirmiedzīvotāji***, uzņēmums atklāj, kādā veidā tas īsteno pieeju ***ieinteresēto personu iesaistei***, lai ņemtu vērā pirmiedzīvotāju īpašās tiesības un nodrošinātu to ievērošanu, tajā skaitā pirmiedzīvotāju tiesības uz ***brīvprātīgu, iepriekšēju un informētu piekrišanu (BIIP)*** attiecībā uz savu kultūras, intelektuālo, reliģisko un garīgo īpašumu, darbībām, kas ietekmē to zemes un teritorijas, un likumdošanas vai administratīvajiem pasākumiem, kas tos ietekmē. Ja ir nodrošināta pirmiedzīvotāju iesaiste, uzņēmums arī atklāj, vai un kādā veidā ar pirmiedzīvotājiem tika apspriests iesaistes veids un iesaistes iezīmes (piemēram, izstrādājot iesaistes darba kārtību, nosakot iesaistes veidu un plānojot laika grafiku).

13. Uzņēmums apraksta ***skartajām kopienām*** pieejamos saziņas kanālus, kurus tās var izmantot, lai ar savām bažām vai vajadzībām vērstos tieši pie uzņēmuma un panāktu to risināšanu. Konkrētāk, uzņēmums norāda, vai tas ir izveidojis ***sūdzību mehānismu*** ([80]). Tas arī paskaidro, kādā veidā tas novērtē minēto saziņas kanālu iedarbīgumu.

14. Uzņēmums apraksta vispārējo pieeju un ***procesus, ar ko nodrošina vai veicina remediāciju***, ja uzņēmums ir radījis vai veicinājis būtisku negatīvu ***ietekmi*** uz ***skartajām kopienām***.

([80]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 11. rādītājs 1. tabulā ("Atbilstības ANO Globālajam līgumam un ESAO pamatnostādnēm daudznacionāliem uzņēmumiem uzraudzības procesu un mehānismu trūkums").

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 2 attiecībā uz 11. punktu **(Iesaiste)**	***Skarto kopienu*** iesaisti var panākt dažādos veidos, piemēram, rīkojot informatīvas sesijas un apspriešanās vai nodrošinot līdzdalību, un ar dažādiem laika intervāliem.
AR 3 attiecībā uz 12. punktu **(Pirmiedzīvotāju iesaiste)**	Starp 12. punktā minētajiem atklājamās informācijas piemēriem ir arī process ***pirmiedzīvotāju*** piekrišanas saņemšanai un labticīgu sarunu nodrošināšanai gadījumos, kad uzņēmums, pārceļot savu darbību vai sākot to, ietekmē pirmiedzīvotāju zemi, teritorijas vai resursus.
AR 4 attiecībā uz 13. punktu **(Sūdzību mehānisms)**	***Saziņas kanālu*** iedarbīguma novērtēšanai var izmantot "ārpustiesas ***sūdzību mehānismu*** iedarbīguma kritērijus," kas noteikti ANO Vadošajos principos uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām un galvenokārt 31. principā. ***Ja uzņēmums ir izstrādājis*** rīcībpolitiku, kas aizsargā pret represijām tās personas, kuras izmanto minētos kanālus, un ir atklājis šādu rīcībpolitiku saskaņā ar *ESRS* G1-1, uzņēmums var atsaukties uz jau atklāto informāciju.

Informācijas atklāšanas prasība *S3-3 "Darbības un resursi saistībā ar skartajām kopienām"*

15. Uzņēmums apraksta galvenās ***darbības*** un resursus, kas izmantoti ar ***skartajām kopienām*** saistītas būtiskas pozitīvas un negatīvas ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** pārvaldībai, saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-A.

16. Par būtisku negatīvu ***ietekmi*** uz ***skartajām kopienām*** uzņēmums apraksta:

a) galvenās ***darbības***, ko tas ir veicis, veic vai plāno veikt, lai novērstu, mazinātu, izbeigtu, samazinātu līdz minimumam un remediācijas ceļā neitralizētu būtisku negatīvu ietekmi uz skartajām kopienām, un arī uzņēmuma pieeju gadījumiem, kad rodas pretnostatījums starp minētajām darbībām un citām svarīgām darījumdarbības vajadzībām (piemēram, uzņēmuma ierasto praksi saistībā ar plānošanu un zemes iegādi vai saistībā ar izejvielu izmantošanu un finansēšanu); un

b) kā uzņēmums seko līdzi minēto darbību iedarbīgumam un novērtē to, lai nodrošinātu pozitīvu iznākumu skartajām kopienām. Minēto informāciju var neiekļaut, ja informāciju par to, kā notiek izsekošana darbību iedarbīgumam, uzņēmums atklāj saskaņā ar *ESRS* 2 *GDR-T* vai *GDR-M*. Tādā gadījumā pietiek ar atsauci uz attiecīgo informāciju.

17. Attiecībā uz apakš***tematiem***, kas novērtēti kā būtiski šim standartam, un ievērojot attiecīgos privātuma noteikumus, uzņēmums atklāj informāciju par pārskata periodā konstatētajiem ***cilvēktiesību incidentiem***, kas saistīti ar ***skartajām kopienām*** ([81]).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 5 attiecībā uz 16. punktu **(Galvenās darbības)**	Uzņēmuma veiktās ***darbības*** atšķiras atkarībā no tā saistības ar ***ietekmi*** un no tā, kādā veidā uzņēmums noteica darbības, kas būtu atbilstošas būtiskās ietekmes novēršanai. Šī informācijas atklāšanas prasība attiecas arī uz galvenajām darbībām, kas ir vērstas uz to, lai uzņēmums veiktu ***remediāciju***, sadarbotos tās īstenošanā vai nodrošinātu priekšnoteikumus remediācijas īstenošanai gadījumos, kad ir konstatēta faktiska negatīva ietekme. Galvenās darbības ietekmes novēršanai, mazināšanai, izbeigšanai, samazināšanai līdz minimumam un neitralizēšanai remediācijas ceļā ietver dažādu veidu ***iespaida*** izmantošanu un/vai kolektīvas darbības, ko veic, īstenojot vairāku ieinteresēto personu un/vai nozares iniciatīvas.

([81]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja un papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kuri saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikti Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 10. rādītājs 1. tabulā un 14. rādītājs 3. tabulā ("ANO Globālā līguma principu un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) pamatnostādņu daudznacionāliem uzņēmumiem pārkāpumi" un "Nopietnu cilvēktiesību problēmu un incidentu atklāto gadījumu skaits"), un etalonu administratoriem, kuriem šī informācija ir vajadzīga, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā to paredz rādītājs "To etalona komponentu skaits, uz kuriem attiecas sociālie pārkāpumi (absolūtais skaits un relatīvais skaits dalīts ar visiem etalona komponentiem), kā minēts starptautiskajos līgumos un konvencijās, Apvienoto Nāciju Organizācijas principos un attiecīgā gadījumā valsts tiesību aktos", kurš minētās regulas II pielikuma 1. un 2. iedaļā ir norādīts starp sociālajiem faktoriem.

AR 6 attiecībā uz 16. punktu **(Klimatiskā pārkārtošanās)**	Uzņēmums sniedz informāciju par savām ***darbībām*** tādā veidā, lai ***lietotāji*** varētu iegūt izpratni par saiknēm starp dažādiem ***tematiem*** saskaņā ar *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 3.3. un 9.1. nodaļu. Tas attiecas uz pasākumiem, kas veikti, lai mazinātu negatīvo ***ietekmi*** uz ***skartajām kopienām***, ko var radīt pārkārtošanās uz klimatnoturīgu mazoglekļa ekonomiku. Piemēram, inovācijas un pārstrukturēšanas rezultātā var tikt slēgtas raktuves vai palielināta tādu derīgo izrakteņu ieguve, kuri vajadzīgi pārejai uz ilgtspējīgu ekonomiku.
AR 7 attiecībā uz 17. punktu **(Cilvēktiesību incidenti)**	Šīs informācijas atklāšanas prasības tvērumā ir ***cilvēktiesību*** incidenti, kas saistīti ar to, ka nav ievērotas starptautiski atzītas cilvēktiesības, kā definēts Direktīvā (ES) 2022/2464 (*CSRD*) 29.b panta 2. punkta b) apakšpunkta iii) punktā. Ar minētajiem incidentiem saprot uzņēmuma reģistrētus pamatotus gadījumus par tālāk minēto: a) tiesvedība un ārpustiesas procedūras (piemēram, lietas valsts tiesās un tribunālos, mediācijas lietas un sūdzības, kas iesniegtas valstu kontaktpunktos, kuri ir izveidoti ESAO vadlīniju daudznacionāliem uzņēmumiem īstenošanai); un b) citi incidenti, ieskaitot tos, kurus uzņēmums konstatēja, īstenojot iekšējos procesus. Izpildot šo prasību par informācijas atklāšanu, jāziņo tikai par pamatotiem un pārbaudītiem incidentiem. Incidentu uzskata par pamatotu, ja to apliecina objektīva, faktiska un pārbaudāma informācija. Incidentu uzskata par pārbaudītu, ja Tiesa, ESAO vai administratīvā iestāde formāli konstatējusi, ka incidents ir noticis. Ne visas notiekošās tiesvedības vai ārpustiesas procedūras un ne visi uzņēmuma reģistrētie citi incidenti var tikt atzīti par pamatotiem.
AR 8 attiecībā uz 17. punktu **(Cilvēktiesību incidenti)**	Lai konstatētu ***cilvēktiesību incidentus***, kas saistīti ar ***skartajām kopienām***, uzņēmums izpēta visus juridiskos strīdus, kas saistīti ar zemes lietošanas tiesībām un ***pirmiedzīvotāju brīvprātīgu, iepriekšēju un informētu piekrišanu (BIIP)***.
AR 9 attiecībā uz 17. punktu **(Cilvēktiesību incidenti)**	Veicot informācijas būtiskuma novērtējumu (*ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 23. punkts) informācijai par 17. punktā minētajiem incidentiem, uzņēmums ņem vērā galvenokārt to, cik nopietna ir attiecīgā incidenta ***ietekme*** uz ***skartajām kopienām***.
AR 10 attiecībā uz 17. punktu **(Cilvēktiesību incidenti)**	Uzņēmumam nav jāiesniedz saraksts, kurā uzskaitīti pilnīgi visi ***cilvēktiesību incidenti***; tas var sniegt apkopotu informāciju, piemēram, par attiecīgajiem incidentu veidiem un/vai incidentu skartajām kopienām.
AR 11 attiecībā uz 17. punktu **(Mijnorādes)**	Ja uzņēmums uzskata, ka pārmaiņas, kas novērotas attiecībā uz ***cilvēktiesību incidentiem***, ir būtiskas, jo ļauj iegūt izpratni par to, cik iedarbīgi un pieejami ir ***bažu vai vajadzību paušanai izveidotie saziņas kanāli***, arī ***sūdzību mehānismi***, uzņēmums var sniegt mijnorādi uz 17. punktu un 13. punktu. Ziņojot par to, kā uzņēmums ir atrisinājis vai risina cilvēktiesību incidentus, var sniegt mijnorādi uz informāciju, kas atklāta saskaņā ar 16. punktu.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *S3-4 "Ar skartajām kopienām saistītie mērķrādītāji"*

18. Uzņēmums atklāj kvalitatīvos un/vai kvantitatīvos ***mērķrādītājus***, kas saistīti ar ***skartajām kopienām***, saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-T.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 12 attiecībā uz 18. punktu **(Snieguma uzraudzība)**	***Skarto kopienu***, to ***likumīgo pārstāvju*** vai ***uzticamu vidutāju*** iesaiste var palīdzēt uzņēmumam uzraudzīt un novērtēt, cik iedarbīgas ir saskaņā ar 16. punkta b) apakšpunktu atklātās ***darbības***, to vidū ***rādītāju*** izstrāde, mērķrādītāju noteikšana un/vai darbību rezultativitātes uzraudzība, salīdzinot rezultātus ar minētajiem rādītājiem un ***mērķrādītājiem***. Konkrētāk, saistībā ar rezultativitātes uzraudzību šāda iesaiste var palīdzēt izprast, cik rezultatīvi uzņēmums pārvalda būtisku negatīvu ***ietekmi***, un izdarīt secinājumus par gūtajām atziņām un nepieciešamajiem uzlabojumiem.

ESRS S4 "PATĒRĒTĀJI UN TIEŠIE LIETOTĀJI"

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Mijiedarbība ar citiem tematiskajiem *ESRS*

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

nformācijas atklāšanas prasība *S4-1 "Rīcībpolitikas attiecībā uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem"*

Informācijas atklāšanas prasība *S4–2 "Sadarbība ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, patērētājiem un tiešajiem lietotājiem pieejami saziņas kanāli bažu vai vajadzību paušanai un pieejas remediācijai"*

Informācijas atklāšanas prasība *S4-3 "Darbības un resursi, kas saistīti ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem"*

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *S4-4 "Mērķrādītāji attiecībā uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem"*

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības (*DR*) saistībā ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, galvenokārt attiecībā uz šā standarta 6. punktā norādītajiem apakš***tematiem***. Ja pēc būtiskuma novērtēšanas tiek secināts, ka ne par visiem šajā standartā noteiktajiem apakštematiem ir jāziņo, piemēro *ESRS* 1 "Vispārīgās prasības" 30. punktu.

2. ***Ilgtspējas deklarācijā*** sniedz informāciju saistībā ar *ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji"*, ja saistībā ar minēto ***tematu*** pastāv būtiska ***ietekme***, ***riski*** un ***iespējas***. Šādu informāciju sniedz par visām ziņu sniegšanas jomām, kas ir uzskaitītas *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. punktā.

3. Šajā standartā noteiktās *DR* papildina *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" noteikumus, kuri paredz, ka uzņēmumam ir jāatklāj informācija par tematiem, kas ir saistīti ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, it īpaši:

   a) *ESRS 2 SBM 3 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli un finansiālais iespaids"*; un

   b) *ESRS 2 IRO 2 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un ilgtspējas deklarācijā iekļautās informācijas atklāšanas prasības"*.

4. Šajā standartā ir norādīts informācijas atklāšanas mērķis katrai no *DR*, izņemot tās, kas attiecas uz ***rīcībpolitikām***, ***darbībām*** un ***mērķrādītājiem***, jo tām nepieciešamo satvaru nodrošina *ESRS* 2 *GDR-P*, *GDR-A* un *GDR-T* noteikumi.

5. Šajā standartā ir ņemti vērā starptautiskie un Eiropas cilvēktiesību instrumenti un konvencijas, tajā skaitā Starptautiskā cilvēktiesību harta, ANO Vadošie principi uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām un ESAO Vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem.

6. Šis standarts nosaka *DR* attiecībā uz to šādiem apakš***tematiem***:

   a) ar informāciju saistīta ***ietekme*** uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem (tajā skaitā privātums, piekļuve informācijai, vārda brīvība);

   b) patērētāju un tiešo lietotāju personiskā drošība (tajā skaitā veselība un drošība, bērnu aizsardzība, personas drošība); un

   c) patērētāju un tiešo lietotāju sociālā iekļaušana (tajā skaitā ***produktu*** un pakalpojumu pieejamība, atbildīga tirgvedības prakse, nediskriminācija).

7. Šā standarta darbības jomā neietilpst uzņēmuma ***produktu*** un pakalpojumu ļaunprātīga vai nelikumīga izmantošana, ko veic ***patērētāji*** un ***tiešie lietotāji***.

Mijiedarbība ar citiem tematiskajiem *ESRS*

8. Sociālie un vidiskie ***temati*** savstarpēji mijiedarbojas. Mijiedarbības punkti starp *ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji"* un citiem tematiskajiem standartiem ir šādi:

   a) visi sociālie standarti, t. i., *ESRS S1 "Pašu darbaspēks"*, *ESRS S2 "Vērtības ķēdes darbinieki"*, *ESRS S3 "Skartās kopienas"* un *ESRS S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji"*, satura un struktūras ziņā ir saskaņoti un savstarpēji saistīti. Informācija, kas jāatklāj saskaņā ar sociālajiem standartiem, ir būtiska informācija, kas vajadzīga ziņošanai par ***ietekmi*** uz cilvēkiem, ***riskiem*** un ***iespējām***, kas ir saistītas ar katru grupu ***ieinteresēto personu***, arī saistībā ar pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju;

   b) šis standarts mijiedarbojas ar *ESRS E1 "Klimata pārmaiņas"*, ciktāl pārkārtošanās uz klimatnoturīgu mazoglekļa ekonomiku var radīt ietekmi, riskus un iespējas attiecībā uz ***patērētājiem*** un ***tiešajiem lietotājiem***; un

   c) šis standarts mijiedarbojas ar *ESRS E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"*, ciktāl patērētāji un tieši lietotāji ir informēti par ***resursu izmantojuma***, ***atkritumu*** apsaimniekošanas vai ***aprites ekonomikas*** aspektiem attiecībā uz ***produktu*** vai pakalpojumu, ko tie plāno iegādāties.

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *S4-1 "Rīcībpolitikas attiecībā uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem"*

9. ***Rīcībpolitikas***, kas paredzētas ar ***patērētājiem*** un ***tiešajiem lietotājiem*** saistītas būtiskas ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** pārvaldībai, uzņēmums apraksta saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-P. Uzņēmums norāda, vai rīcībpolitikas attiecas uz konkrētām grupām (piemēram, konkrētām vecuma grupām) vai uz visiem patērētājiem un tiešajiem lietotājiem.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 1 attiecībā uz 9. punktu **(Rīcībpolitikas attiecībā uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem)**	Uzņēmums var atklāt tādus ***rīcībpolitiku*** aspektus kā, piemēram, saziņas līdzekļi, ko tas izmanto, lai informētu par rīcībpolitikām tās personas, personu grupas vai struktūras, kurām attiecīgā informācija ir relevanta vai nu tāpēc, ka tām būs jāīsteno konkrētā rīcībpolitika (piemēram, uzņēmuma ***darbinieki***, darbuzņēmēji un ***piegādātāji***), vai arī tāpēc, ka tās ir tieši ieinteresētas attiecīgās rīcībpolitikas īstenošanā.

Informācijas atklāšanas prasība *S4–2 "Sadarbība ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, patērētājiem un tiešajiem lietotājiem pieejami saziņas kanāli bažu vai vajadzību paušanai un pieejas remediācijai"*

10. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma vispārējo pieeju ***patērētāju*** un ***tiešo lietotāju*** iesaistei, tajā skaitā par to, vai patērētājiem un tiešajiem lietotājiem ir pieejami ***saziņas kanāli bažu vai vajadzību paušanai***, piemēram, ***sūdzību mehānismi***, un par uzņēmuma pieeju ***remediācijai***.

11. Uzņēmums atklāj informāciju par to, kā tas nodrošina ***patērētāju*** un ***tiešo lietotāju***, to ***likumīgo pārstāvju*** vai ***uzticamu vidutāju*** tiešu iesaisti un kā ņem vērā patērētāju un tiešo lietotāju viedokļus, pieņemot lēmumus vai īstenojot darbības ar mērķi pārvaldīt ***faktisko*** un ***iespējamo ietekmi*** uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem pārskata gadā. Tajā skaitā uzņēmums atklāj, kādā veidā tas noskaidro tādu patērētāju vai tiešo lietotāju viedokļus, kuri var būt īpaši neaizsargāti pret ietekmi un/vai ir marginalizēti (piemēram, ***personas ar invaliditāti***, bērni), ja uzņēmums veic darbības šādu viedokļu noskaidrošanai.

12. Uzņēmums apraksta ***patērētājiem*** un ***tiešajiem lietotājiem*** pieejamos saziņas kanālus, kurus tie var izmantot, lai ar savām bažām vai vajadzībām vērstos tieši pie uzņēmuma un panāktu to risināšanu. Konkrētāk, uzņēmums norāda, vai tas ir izveidojis ***sūdzību mehānismu*** ([82]). Tas arī paskaidro, kādā veidā tas novērtē minēto saziņas kanālu iedarbīgumu.

13. Uzņēmums apraksta vispārējo pieeju un ***procesus, ar ko tas nodrošina vai veicina remediāciju***, ja uzņēmums ir radījis vai veicinājis būtisku negatīvu ***ietekmi*** uz patērētājiem un ***tiešajiem lietotājiem***.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 2 attiecībā uz 11. punktu **(Iesaiste)**	***Patērētāju*** un ***tiešo lietotāju*** iesaisti var panākt dažādos veidos, piemēram, rīkojot informatīvas sesijas un apspriešanās vai nodrošinot līdzdalību, un ar dažādiem laika intervāliem.

([82]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 11. rādītājs 1. tabulā ("Atbilstības ANO Globālajam līgumam un ESAO pamatnostādnēm daudznacionāliem uzņēmumiem uzraudzības procesu un mehānismu trūkums").

AR 3 attiecībā uz 12. punktu **(Sūdzību mehānisms)**	Saziņas kanālu iedarbīguma novērtēšanai var izmantot "ārpustiesas ***sūdzību mehānismu*** iedarbīguma kritērijus," kas noteikti ANO Vadošajos principos uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām – galvenokārt 31. principā. Ja uzņēmums ir izstrādājis ***rīcībpolitiku***, kas aizsargā pret represijām tās personas, kuras izmanto minētos kanālus, un ir atklājis šādu rīcībpolitiku saskaņā ar *ESRS* G1-1, uzņēmums var atsaukties uz jau atklāto informāciju.

Informācijas atklāšanas prasība *S4-3 "Darbības un resursi, kas saistīti ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem"*

14. Uzņēmums apraksta galvenās ***darbības*** un resursus, kas izmantoti ar ***patērētājiem*** un ***tiešajiem lietotājiem*** saistītās būtiskās pozitīvās un negatīvās ***ietekmes***, ***risku*** un ***iespēju*** pārvaldībai, saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-A.

15. Par būtisku negatīvu ***ietekmi*** uz ***patērētājiem*** un ***tiešajiem lietotājiem*** uzņēmums apraksta:

a) galvenās ***darbības***, ko tas ir veicis, veic vai plāno veikt, lai novērstu, mazinātu, izbeigtu, samazinātu līdz minimumam un ***remediācijas ceļā*** neitralizētu būtisku negatīvu ietekmi uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, un arī uzņēmuma pieeju gadījumiem, kad rodas pretnostatījums starp minētajām darbībām un citām svarīgām darījumdarbības vajadzībām (piemēram, attiecībā uz mārketinga, pārdošanas un datu izmantošanas praksi); un

b) kā uzņēmums seko līdzi minēto darbību iedarbīgumam un novērtē to, lai nodrošinātu pozitīvu iznākumu patērētājiem un tiešajiem lietotājiem. Minēto informāciju var neiekļaut, ja informāciju par to, kā notiek izsekošana darbību iedarbīgumam, uzņēmums atklāj saskaņā ar *ESRS* 2 *GDR-T* vai *GDR-M*. Tādā gadījumā pietiek ar atsauci uz attiecīgo informāciju.

16. Attiecībā uz apakš***tematiem***, kas novērtēti kā būtiski šim standartam, un ievērojot attiecīgos privātuma noteikumus, uzņēmums atklāj informāciju par pārskata periodā konstatētajiem ***cilvēktiesību incidentiem***, kas saistīti ar ***patērētājiem*** un ***tiešajiem lietotājiem*** ([83]).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 4 attiecībā uz 15. punktu **(Galvenās darbības)**	Uzņēmuma veiktās ***darbības*** atšķiras atkarībā no tā saistības ar ***ietekmi*** un no tā, kādā veidā uzņēmums noteica darbības, kas būtu atbilstošas būtiskās ietekmes novēršanai. Šī informācijas atklāšanas prasība attiecas arī uz galvenajām darbībām, kas ir vērstas uz to, lai uzņēmums veiktu ***remediāciju***, sadarbotos tās īstenošanā vai nodrošinātu priekšnoteikumus remediācijas īstenošanai gadījumos, kad ir konstatēta faktiska negatīva ietekme. Galvenās darbības ietekmes novēršanai, mazināšanai, izbeigšanai, samazināšanai līdz minimumam un neitralizēšanai remediācijas ceļā ietver dažādu veidu ***iespaida*** izmantošanu un/vai kolektīvas darbības, ko veic, īstenojot dažādu personu un/vai nozares iniciatīvas.

([83]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no obligātā rādītāja un papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kuri saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikti Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 10. rādītājs 1. tabulā un 14. rādītājs 3. tabulā ("ANO Globālā līguma principu un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) pamatnostādņu daudznacionāliem uzņēmumiem pārkāpumi" un "Nopietnu cilvēktiesību problēmu un incidentu atklāto gadījumu skaits"), un etalonu administratoriem, kuriem šī informācija ir vajadzīga, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2020/1816, kā to paredz rādītājs "To etalona komponentu skaits, uz kuriem attiecas sociālie pārkāpumi (absolūtais skaits un relatīvais skaits dalīts ar visiem etalona komponentiem), kā minēts starptautiskajos līgumos un konvencijās, Apvienoto Nāciju Organizācijas principos un attiecīgā gadījumā valsts tiesību aktos", kurš minētās regulas II pielikuma 1. un 2. iedaļā ir norādīts starp sociālajiem faktoriem.

AR 5 attiecībā uz 16. punktu **(Cilvēktiesību incidenti)**	Šīs informācijas atklāšanas prasības tvērumā ir ***cilvēktiesību incidenti***, kas saistīti ar to, ka nav ievērotas starptautiski atzītas cilvēktiesības, kā definēts Direktīvā (ES) 2022/2464 (*CSRD*) 29.b panta 2. punkta b) apakšpunkta iii) punktā. Ar minētajiem incidentiem saprot uzņēmuma reģistrētus pamatotus gadījumus par tālāk minēto: a) tiesvedība un ārpustiesas procedūras (piemēram, lietas valsts tiesās un tribunālos, mediācijas lietas un sūdzības, kas iesniegtas valstu kontaktpunktos, kuri ir izveidoti ESAO vadlīniju daudznacionāliem uzņēmumiem īstenošanai); un b) citi incidenti, ieskaitot tos, kurus uzņēmums konstatēja, īstenojot iekšējos procesus. Izpildot šo prasību par informācijas atklāšanu, jāziņo tikai par pamatotiem un pārbaudītiem incidentiem. Incidentu uzskata par pamatotu, ja to apliecina objektīva, faktiska un pārbaudāma informācija. Incidentu uzskata par pārbaudītu, ja Tiesa, ESAO vai administratīvā iestāde formāli konstatējusi, ka incidents ir noticis. Ne visas notiekošās tiesvedības vai ārpustiesas procedūras un ne visi uzņēmuma reģistrētie citi incidenti var tikt atzīti par pamatotiem.
AR 6 attiecībā uz 16. punktu **(Cilvēktiesību incidenti)**	Veicot informācijas būtiskuma novērtējumu (*ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 23. punkts) informācijai par 16. punktā minētajiem incidentiem, uzņēmums ņem vērā galvenokārt to, cik nopietna ir attiecīgā incidenta ***ietekme*** uz ***patērētājiem*** un ***tiešajiem lietotājiem***.
AR 7 attiecībā uz 16. punktu **(Cilvēktiesību incidenti)**	Uzņēmumam nav jāiesniedz saraksts, kurā uzskaitīti pilnīgi visi ***cilvēktiesību incidenti***; tas var sniegt apkopotu informāciju, piemēram, par attiecīgajiem incidentu veidiem un/vai incidentu skartajiem ***patērētājiem*** un ***tiešajiem lietotājiem***.
AR 8 attiecībā uz 16. punktu **(Mijnorādes)**	Ja uzņēmums uzskata, ka pārmaiņas, kas novērotas attiecībā uz ***cilvēktiesību incidentiem***, ir būtiskas, jo ļauj iegūt izpratni par to, cik iedarbīgi un pieejami ir ***bažu vai vajadzību paušanai izveidotie saziņas kanāli***, arī ***sūdzību mehānismi***, uzņēmums var sniegt mijnorādi uz 16. punktu un 12. punktu. Ziņojot par to, kā uzņēmums ir atrisinājis vai risina cilvēktiesību incidentus, var sniegt mijnorādi uz informāciju, kas atklāta saskaņā ar 15. punktu.

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *S4-4 "Mērķrādītāji attiecībā uz patērētājiem un tiešajiem lietotājiem"*

17. Uzņēmums atklāj kvalitatīvos un/vai kvantitatīvos ***mērķrādītājus***, kuri attiecas uz ***patērētājiem*** un ***tiešajiem lietotājiem***, saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-T.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 9 attiecībā uz 17. punktu **(Snieguma uzraudzība)**	***Patērētāju*** un ***tiešo lietotāju***, to ***likumīgo pārstāvju*** vai ***uzticamu vidutāju*** iesaiste var palīdzēt uzņēmumam uzraudzīt un novērtēt, cik iedarbīgas ir saskaņā ar 15. punkta b) apakšpunktu atklātās ***darbības***, to vidū ***rādītāju*** izstrāde, mērķrādītāju noteikšana un/vai darbību rezultativitātes uzraudzība, salīdzinot rezultātus ar minētajiem rādītājiem un ***mērķrādītājiem***. Konkrētāk, saistībā ar rezultativitātes uzraudzību šāda iesaiste var palīdzēt izprast, cik rezultatīvi uzņēmums pārvalda būtisku negatīvu ***ietekmi***, un izdarīt secinājumus par gūtajām atziņām un nepieciešamajiem uzlabojumiem.

ESRS G1 "DARĪJUMDARBĪBA"

SATURA RĀDĪTĀJS

Mērķis

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *G1-1 "Rīcībpolitikas attiecībā uz darījumdarbību"*

Informācijas atklāšanas prasība *G1-2 "Ar darījumdarbību saistītas darbības"*

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *G1-3 "Ar darījumdarbību saistīti mērķrādītāji"*

Informācijas atklāšanas prasība *G1-4 "Ar korupciju vai kukuļošanu saistīti rādītāji"*

nformācijas atklāšanas prasība *G1-5 "Ar politisko ietekmi, arī lobēšanas darbībām, saistītie rādītāji"*

Informācijas atklāšanas prasība *G1-6 "Ar maksājumu veikšanas praksi saistītie rādītāji"*

Mērķis

1. Šā standarta mērķis ir noteikt informācijas atklāšanas prasības (*DR*) saistībā ar darījumdarbību, galvenokārt attiecībā uz šā standarta 5. punktā norādītajiem apakš***tematiem***. Ja pēc būtiskuma novērtēšanas tiek secināts, ka ne par visiem šajā standartā noteiktajiem apakštematiem ir jāziņo, piemēro *ESRS* 1 "Vispārīgās prasības" 30. punktu.

2. ***Ilgtspējas deklarācijā*** sniedz informāciju saistībā ar *ESRS G1 "Darījumdarbība"*, ja saistībā ar minēto ***tematu*** pastāv būtiska ***ietekme***, ***riski*** un ***iespējas***. ***Šādu informāciju*** sniedz par ziņu sniegšanas jomām, kas ir uzskaitītas *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 5. punktā.

3. Šajā standartā noteiktās *DR* papildina *ESRS* 2 "Vispārīgi atklājamā informācija" noteikumus, kas paredz, ka uzņēmumam ir jāatklāj informācija par ***tematiem***, kuri ir saistīti ar būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***, it īpaši:

   a) *ESRS 2 SBM 3 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju mijiedarbība ar stratēģiju un uzņēmējdarbības modeli un finansiālais iespaids"* un

   b) *ESRS 2 IRO 2 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un ilgtspējas deklarācijā iekļautās informācijas atklāšanas prasības"*.

4. Šajā standartā ir norādīts informācijas atklāšanas mērķis katrai no *DR*, izņemot tās, kas attiecas uz ***rīcībpolitikām***, ***darbībām*** un ***mērķrādītājiem***, jo tām nepieciešamo satvaru nodrošina *ESRS* 2 GDR-P, GDR-A un GDR-T noteikumi.

5. Šis standarts nosaka *DR* attiecībā uz šādiem apakš***tematiem***:

   a) ***korporatīvā kultūra***, tajā skaitā ***korupcijas*** un ***kukuļošanas*** apkarošana, trauksmes cēlēju aizsardzība un dzīvnieku labturība;

   b) attiecību ar ***piegādātājiem*** pārvaldība, tajā skaitā saistībā ar maksājumu veikšanas praksi, jo īpaši attiecībā uz kavētiem maksājumiem maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU); un

   c) politiskā ietekme, arī ***lobēšanas darbības***.

Informācijas atklāšanas prasības

Ietekmes, risku un iespēju pārvaldība

Informācijas atklāšanas prasība *G1-1 "Rīcībpolitikas attiecībā uz darījumdarbību"*

6. Uzņēmums atklāj informāciju par savām ***rīcībpolitikām*** attiecībā uz darījumdarbību saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-P noteikumiem.

7. Papildus informācijai, kas jāsniedz saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-P, uzņēmums atklāj šādas ziņas:

   a) vai uzņēmums ir izstrādājis ***korupcijas*** un ***kukuļošanas*** apkarošanas rīcībpolitiku, kas atbilst ANO Pretkorupcijas konvencijai ([84]);

   b) vai uzņēmums ir izstrādājis ***rīcībpolitiku*** par trauksmes cēlēju aizsardzību ([85]); un

   c) informācija par tām uzņēmuma funkcionālajām nodaļām vai amatiem, kuri ir visvairāk pakļauti riskam saistībā ar ***korupciju*** *un* ***kukuļošanu***.

([84]) Šī informācija nodrošina vajadzīgo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 15. rādītājs 3. tabulā ("Pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas politikas trūkums").

([85]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 6. rādītājs 3. tabulā ("Nepietiekama trauksmes cēlēju aizsardzība").

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 1 attiecībā uz 6. punktu **(korupcija un kukuļošana – definīcija)**	Šī standarta vajadzībām uzņēmums piemēro *ESRS* izmantoto ***korupcijas*** un ***kukuļošanas*** definīciju (sk. *ESRS* glosāriju), kas ir vispārīga, lai novērstu sarežģījumus saistībā ar atšķirīgām definīcijām vietējos tiesību aktos vai mātesuzņēmuma jurisdikcijā piemērojamos tiesību aktos un nodrošinātu salīdzināmību starp ziņojošajiem uzņēmumiem.
AR 2 attiecībā uz 7. punkta b) apakšpunktu **(trauksmes cēlēji)**	Uzņēmumi, kuriem jāpilda juridiskās prasības saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar kuriem transponē Direktīvu (ES) 2019/1937, vai līdzvērtīgas juridiskās prasības attiecībā uz trauksmes cēlēju aizsardzību, var izpildīt 6. punkta b) apakšpunktā noteikto informācijas atklāšanas prasību, norādot, ka tiem ir jāpilda minētās juridiskās prasības.
AR 3 attiecībā uz 7. punkta c) apakšpunktu **(korupcija un kukuļošana)**	Atklājot informāciju saskaņā ar 7. punkta c) apakšpunktu, "riskam visvairāk pakļautās funkcionālās nodaļas vai amati" ir tās funkcionālās nodaļas vai amati, kurus uzskata par visvairāk pakļautiem ***korupcijas*** vai ***kukuļošanas*** riskam, ņemot vērā to uzdevumus un pienākumus uzņēmumā. Piemēram, tās varētu būt nodaļas, kas darbojas augsta riska valstīs vai mijiedarbojas ar publiskām iestādēm un valdībām.

Informācijas atklāšanas prasība *G1-2 "Ar darījumdarbību saistītas darbības"*

8. Uzņēmums atklāj informāciju par ***darbībām***, ko tas veic saistībā ar *darījumdarbību*, saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-A noteikumiem.

9. Papildus informācijai, kas jāsniedz saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-A, uzņēmums atklāj informāciju par šādām ***darbībām***:

   a) attiecību ar piegādātājiem pārvaldība, tajā skaitā:

      i. ja uzņēmums, izvēloties piegādātājus, ņem vērā ilgtspējas sniegumu, kā tas notiek;

      ii. vai par iepirkumiem atbildīgajiem darbiniekiem tika nodrošināta ***apmācība*** par ilgtspēju; un

      iii. piegādātāju iesaiste to ilgtspējas snieguma uzlabošanai; un

   b) uzņēmuma ieviestās procedūras ar ***korupciju*** vai ***kukuļošanu*** saistītu apgalvojumu vai incidentu novēršanai, atklāšanai, izmeklēšanai un reaģēšanai uz tiem, tajā skaitā:

      i. apmācība par korupcijas un kukuļošanas apkarošanu, ko uzņēmums nodrošina darbiniekiem, kuri strādā riskam visvairāk pakļautajās funkcionālajās nodaļās vai amatos, tajā skaitā administratīvajās, vadības un uzraudzības struktūrās; un

      ii. darbības, kas veiktas, lai novērstu korupcijas un kukuļošanas apkarošanas procedūru un standartu pārkāpumus ([86]).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

AR 4 attiecībā uz 9. punkta a) apakšpunktu **(attiecības ar piegādātājiem)**	Sniedzot informāciju saskaņā ar 9. punkta a) apakšpunktu, uzņēmums var apsvērt iespēju sniegt mijnorādes uz informāciju par ***piegādātāju*** rīcības kodeksa esību, kas atklāta saskaņā ar *ESRS S2 "Vērtības ķēdes darbinieki"* 11. punktu.

([86]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 16. rādītājs 3. tabulā ("Gadījumi, kad nav veikti pietiekami pasākumi pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas standartu pārkāpumu novēršanai").

Rādītāji un mērķrādītāji

Informācijas atklāšanas prasība *G1-3 "Ar darījumdarbību saistīti mērķrādītāji"*

10. Uzņēmums atklāj informāciju par saviem ***mērķrādītājiem***, kas ir saistīti ar darījumdarbību, saskaņā ar *ESRS* 2 GDR-T noteikumiem.

Informācijas atklāšanas prasība *G1-4 "Ar korupciju vai kukuļošanu saistīti rādītāji"*

11. Šīs *DR* mērķis ir nodrošināt pārredzamību attiecībā uz notiesājošiem spriedumiem un sankcijām, arī naudas sodiem, par ***korupciju*** vai ***kukuļošanu*** pārskata periodā un ar šādām darbībām saistītajiem iznākumiem.

12. Uzņēmums atklāj pārskata periodā pieņemto notiesājošo spriedumu un sankciju skaitu, arī naudas sodu kopsummu, par ***korupcijas*** un ***kukuļošanas*** apkarošanas tiesību aktu pārkāpumiem ([87]).

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS – *AR*

AR 5 attiecībā uz 12. punktu **(korupcija un kukuļošana – notiesājoši spriedumi un sankcijas)**	Notiesājoši spriedumi par ***korupcijas*** un ***kukuļošanas*** apkarošanas tiesību aktu pārkāpumiem ir galīgie nolēmumi, ko krimināllietu tiesa ir pieņēmusi pret fizisku personu vai uzņēmumu par noziedzīgu nodarījumu, kas saistīts ar korupciju un kukuļošanu, ja šādi tiesas nolēmumi ir ierakstīti tās Eiropas Savienības dalībvalsts sodu reģistrā, kurā tika pieņemts notiesājošais spriedums, vai līdzvērtīgā reģistrā attiecīgajā jurisdikcijā, ja nolēmums pieņemts trešās valstīs. Sankcijas par korupcijas un kukuļošanas apkarošanas tiesību aktu pārkāpumiem ir galīgie lēmumi, ko administratīvas vai regulatīvas iestādes ir pieņēmušas pret fizisku personu vai uzņēmumu saistībā ar korupciju vai kukuļošanu.
AR 6 attiecībā uz 12. punktu **(korupcija un kukuļošana – naudas sodi)**	Par ***korupcijas*** un ***kukuļošanas*** apkarošanas tiesību aktu pārkāpumiem noteiktie naudas sodi ir tiesas, administratīvas vai regulatīvas iestādes noteikti naudas sodi par korupcijas un kukuļošanas apkarošanas tiesību aktu pārkāpumiem, kuri ir obligāti jāiemaksā valsts kasē un kuri pārskata periodā ir atzīti uzņēmuma finanšu pārskatos.

Informācijas atklāšanas prasība *G1-5 "Ar politisko ietekmi, arī lobēšanas darbībām, saistītie rādītāji"*

13. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par uzņēmuma darbībām un saistībām attiecībā uz politisko ietekmi, ko uzņēmums realizē, veicot politiskos ieguldījumus, arī ***lobēšanas darbības***.

14. Uzņēmums atklāj, par kādu kopējo summu naudas izteiksmē tas pārskatā gadā ir tieši un netieši veicis finansiālus un natūrā sniegtus politiskos ieguldījumus, un attiecīgā gadījumā sniedz šo informāciju dalījumā pēc valsts vai ģeogrāfiskā apgabala, kā arī pēc saņēmēja / labuma guvēja veida.

15. Uzņēmums atklāj galvenos jautājumus, par kuriem tas veic ***lobēšanas darbības***, un savu nostāju tajos, paskaidrojot arī to, kā lobēšanas darbības mijiedarbojas ar uzņēmuma būtisko ***ietekmi***, ***riskiem*** un ***iespējām***.

16. Uzņēmums atklāj informāciju par visiem gadījumiem pārskata periodā, kad par uzņēmuma ***administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru*** locekļiem tika ieceltas personas, kuras divos iepriekšējos gados ieņēma līdzīgu amatu valsts pārvaldē (arī regulatīvajās iestādēs).

([87]) Šī informācija nodrošina nepieciešamo informāciju finanšu tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) 2019/2088, jo tā izriet no papildu rādītāja par svarīgāko negatīvo ietekmi, kurš saistībā ar informācijas atklāšanas noteikumiem par ilgtspējīgiem ieguldījumiem ir noteikts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2022/1288 I pielikumā, proti, 17. rādītājs 3. tabulā ("Notiesājošo spriedumu skaits un naudas sodu apmērs par pretkorupcijas un kukuļošanas apkarošanas tiesību aktu pārkāpumiem"), un etalonu administratoriem, kuriem šī informācija ir vajadzīga, lai atklātu VSP faktorus, uz kuriem attiecas Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/1816, kā to paredz rādītājs "Notiesājošo spriedumu skaits un naudas sodu apmērs par korupcijas apkarošanas un kukuļošanas apkarošanas tiesību aktu pārkāpumiem", kurš minētās regulas II pielikuma 1. un 2. iedaļā.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

***AR* 7 attiecībā uz 14. punktu** **(politiskie ieguldījumi)**	Šajā standartā "politisks ieguldījums" ir tiešs finansiāls vai natūrā sniegts atbalsts politiskajām partijām, to vēlētajiem pārstāvjiem vai personām, kas vēlas ieņemt politisku amatu. Finansiālie ieguldījumi var ietvert ziedojumus, aizdevumus, sponsorēšanu, avansa maksājumus par pakalpojumiem vai biļešu iegādi līdzekļu vākšanas pasākumos un citu līdzīgu praksi. Ieguldījumi natūrā var ietvert reklāmu, telpu izmantošanu, dizainu un drukāšanu, aprīkojuma dāvināšanu un vēlētu politiķu vai politiska amata kandidātu nodrošināšanu ar vietu valdē, algotu darbu vai iespēju sniegt konsultāciju pakalpojumus.
***AR* 8 attiecībā uz 14. punktu** **(netiešs politisks ieguldījums)**	Šajā standartā "netiešs politisks ieguldījums" ir politiskais ieguldījums, kas veikts, izmantojot starpniekorganizācijas, piemēram, kādu lobistu vai labdarības organizāciju, vai kā atbalsts ir piešķirts tādām organizācijām kā domnīcas vai arodasociācijas, kuras ir saistītas ar konkrētām politiskajām partijām vai politiskiem mērķiem vai atbalsta tos.
***AR* 9 attiecībā uz 16. punktu** **(politiskā ietekme)**	Lai noteiktu vai konkrētais amats uzskatāms par "līdzīgu amatu" šā standarta izpratnē, uzņēmums ņem vērā dažādus faktorus, tajā skaitā atbildības līmeni un amata pienākumu apjomu.

Informācijas atklāšanas prasība *G1-6 "Ar maksājumu veikšanas praksi saistītie rādītāji"*

17. Šīs *DR* mērķis ir sniegt izpratni par ***maksājumu standarta termiņiem*** un uzņēmuma sniegumu attiecībā uz maksājumiem, jo īpaši maksājumu kavējumiem MVU.

18. Uzņēmums atklāj šādas ziņas:

a) apraksts par ***maksājumu standarta termiņiem*** uzņēmumā, kas izteikti dienās, sniedzot sadalījumu pa galvenajām ***piegādātāju*** kategorijām un norādot, kuri termiņi attiecas uz MVU, ja tie atšķiras no termiņiem, kurus uzņēmums piemēro citiem piegādātājiem;

b) procentuālā daļa uzņēmuma veikto maksājumu, kuri samaksāti attiecīgajos standarta termiņos; un

c) pašreizējais vēl nepabeigto tiesas procesu skaits saistībā ar maksājumu kavējumiem.

PIEMĒROŠANAS PRASĪBAS (*AR*)

***AR* 10 attiecībā uz 18. punkta b) apakšpunktu** **(Maksājumu veikšanas prakse)**	Ja maksājumu kavējumi norēķinos ar MVU ir uzņēmumam būtisks ***temats***, piemēro *ESRS 1 "Vispārīgās prasības"* 11. punktu; līdz ar to būtiskuma gadījumā ir jāiesniedz uzņēmumam specifisks ***rādītājs***."

II PIELIKUMS

"II PIELIKUMS

Akronīmi un terminu glosārijs

Šajā pielikumā ir norādīti visi grozītajos *ESRS* izmantotie akronīmi (1. tabula) un sniegtās terminu definīcijas (2. tabula).

1. tabula

Akronīmi

AR	Piemērošanas prasības
BP-1	Informācijas atklāšanas prasība BP-1 "Ilgtspējas deklarāciju sagatavošanas pamats"
BP-2	Informācijas atklāšanas prasība BP-2 "Specifiska informācija, ja uzņēmums izmanto pakāpeniskas ieviešanas iespējas"
CapEx	Kapitālizdevumi
CH_4	Metāns
CLP	Vielu un maisījumu klasificēšana, marķēšana un iepakošana (Regula (EK) Nr. 1272/2008)
CO_2	Oglekļa dioksīds
KPR	Kapitāla prasību regula (Regula (ES) 575/2013)
CSRD	Direktīva par korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu (Direktīva (ES) 2022/2464)
DR	Informācijas atklāšanas prasības
EK	Eiropas Komisija
EEZ	Eiropas Ekonomikas zona
EFRAG	Eiropas Finanšu pārskatu padomdevēja grupa
EFRAG SRB	Eiropas Finanšu pārskatu padomdevējas grupas Ilgtspējas ziņu sniegšanas valde
E-PRTR	Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistrs (Regula (ES) Nr. 166/2006)
VSP	Vidiskie, sociālie un pārvaldības
ESRS	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarti
***ESRS* 1**	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts 1 *"Vispārīgās prasības"*
***ESRS* 2**	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts 2 *"Vispārīgi atklājamā informācija"*
***ESRS* E1**	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts *E1 "Klimata pārmaiņas"*
***ESRS* E2**	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts *E2 "Piesārņojums"*
***ESRS* E3**	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts *E3 "Ūdens"*
***ESRS* E4**	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts *E4 "Biodaudzveidība un ekosistēmas"*
***ESRS* E5**	Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarts *E5 "Resursu izmantojums un aprites ekonomika"*
***ESRS* G1**	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts *G1 "Darījumdarbība"*
***ESRS* S1**	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts *S1 "Pašu personāls"*
***ESRS* S2**	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts *S2 "Darbinieki vērtības ķēdē"*
***ESRS* S3**	Eiropas ilgtspējas ziņu sniegšanas standarts *S3 "Skartās kopienas"*
***ESRS* S4**	Eiropas ilgtspējas ziņošanas standarts *S4 "Patērētāji un tiešie lietotāji"*

ES	Eiropas Savienība
ES ETS	Eiropas Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēma (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/959 ([1]))
BIIP	Brīvprātīga, iepriekšēja un informēta piekrišana
FTE	Pilnslodzes ekvivalenti
GBF	Kuņminas–Monreālas globālais biodaudzveidības satvars
GDR	Vispārīgas informācijas atklāšanas prasība
GDR-A	Vispārīgas informācijas atklāšanas prasība attiecībā uz darbībām un resursiem
GDR-M	Vispārīgas informācijas atklāšanas prasība attiecībā uz rādītājiem
GDR-P	Vispārīgas informācijas atklāšanas prasība attiecībā uz rīcībpolitikām
GDR-T	Vispārīgas informācijas atklāšanas prasība attiecībā uz mērķrādītājiem
SEG	Siltumnīcefekta gāze
GOV-1	Informācijas atklāšanas prasība GOV-1 "Administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru funkcijas saistībā ar ilgtspēju"
GOV-2	Informācijas atklāšanas prasība GOV-2 "Ar ilgtspēju saistīta snieguma iekļaušana stimulēšanas shēmās"
GOV-3	Informācijas atklāšanas prasībaGOV-3 "Paziņojums par pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju"
GOV-4	Informācijas atklāšanas prasība GOV-4 "Riska pārvaldība un iekšējā kontrole attiecībā uz ilgtspējas ziņu sniegšanu"
GRI	Iniciatīva "Global Reporting" (Global Reporting Initiative)
GSP	Globālās sasilšanas potenciāls
HFC	Daļēji halogenēti fluorogļūdeņraži
REPR	Rūpniecisko emisiju portāla regula (Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1244)
SFPS	Starptautiskie finanšu pārskatu standarti
SDO	Starptautiskā Darba organizācija
IRO-1	Informācijas atklāšanas prasība *ESRS* 2 IRO-1 "Būtiskas ietekmes, risku un iespēju un būtiskas ziņojamās informācijas apzināšanas un novērtēšanas procesu apraksts"
IRO-2	Informācijas atklāšanas prasība *ESRS* 2 IRO-2 "Ilgtspējas deklarācijā iekļaujamā būtiskā ietekme, riski un iespējas un informācijas atklāšanas prasības"
ISO	Starptautiskā Standartizācijas organizācija
IUCN	Starptautiskā dabas aizsardzības savienība
KBA	Nozīmīgi biodaudzveidības apgabali
LEAP	Apzināt, izvērtēt, novērtēt, sagatavoties
MWh	Megavatstundas
N_2O	Dislāpekļa oksīds
NACE	Saimniecisko darbību statistiskā klasifikācija Eiropas Kopienā
NF_3	Slāpekļa trifluorīds
NVO	Nevalstiskās organizācijas
NOX	Slāpekļa oksīdi
ESAO	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija

OpEx	Pamatdarbības izdevumi
PFC	Perfluorogļūdeņraži
REACH	Ķimikāliju reģistrēšana, vērtēšana, licencēšana un ierobežošana (Regula (EK) Nr. 1907/2006)
SBM-1	Informācijas atklāšanas prasība *ESRS* 2 SBM-1 "Stratēģija, darījumdarbības modelis un vērtības ķēde"
SBM-2	Informācijas atklāšanas prasība *ESRS* 2 SBM-2 "Ieinteresēto personu intereses un viedokļi"
SBM-3	Informācijas atklāšanas prasība *ESRS* 2 *SBM*-3 "Būtiska ietekme, riski un iespējas un to mijiedarbība ar stratēģiju un darījumdarbības modeli un finansiālais iespaids"
IAM	Ilgtspējīgas attīstības mērķi
SFDR	Ar ilgtspēju saistītās finanšu informācijas atklāšanas regula (Regula (ES) 2019/2088)
SF_6	Sēra heksafluorīds
MVU	Mazie un vidējie uzņēmumi
SoC	Vielas, kas rada bažas
SOX	Sēra oksīdi
SVHC	Vielas, kas rada ļoti lielas bažas
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
WRI	Pasaules Resursu institūts

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/959 (2023. gada 10. maijs), ar ko groza Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā, un Lēmumu (ES) 2015/1814 par Savienības siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tirgus stabilitātes rezerves izveidi un darbību (OV L 130, 16.5.2023., 134. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj).

2. tabula

ESRS definēto terminu glosārijs

Šajā tabulā ir definēti termini, kas izmantojami atsaucei, gatavojot ilgtspējas deklarācijas saskaņā ar *ESRS*.

Definētais termins	Definīcija
Darbība	Termins ***"darbības"*** apzīmē a) darbības un rīcības plānus (arī ***pārkārtošanās plānus***), kurus īsteno, lai nodrošinātu, ka uzņēmums sasniedz izvirzītos ***mērķrādītājus***, un ar kuru palīdzību uzņēmums cenšas apzināt būtisku ***ietekmi***, ***riskus*** un ***iespējas***, gan arī b) lēmumus tos atbalstīt ar finanšu resursiem, cilvēkresursiem vai tehnoloģiskajiem resursiem. Darbības var būt individuālas darbības, ko veic tikai uzņēmums, vai kolektīvas darbības, t. i., ***ieinteresēto personu*** grupas, piemēram, uzņēmumu, valdību, pilsoniskās sabiedrības vai kopienu, kopīgi centieni risināt kopīgas problēmas vai sasniegt kopīgus mērķus, jo īpaši tad, ja šos mērķus nevar efektīvi sasniegt neviens atsevišķs dalībnieks, kas darbojas viens pats.
Faktiskā ietekme	***Faktiskā ietekme*** ir ***ietekme***, kas ir izpaudusies pārskata periodā. Tie ietver ietekmi, kas radusies iepriekšējos pārskata periodos un turpina pastāvēt pašreizējā pārskata periodā.

Definētais termins	Definīcija
Adekvāta alga	***Alga***, kas nodrošina strādājošā(-ās) un viņa/viņas ģimenes vajadzības, ņemot vērā valsts ekonomiskos un sociālos apstākļus.
Administratīvā, vadības un uzraudzības struktūra	***Administratīvās, vadības un uzraudzības struktūras*** ir pārvaldes struktūras, kurām uzņēmumā ir visaugstākās lēmumu pieņemšanas pilnvaras (arī tā komitejas). Ja uzņēmuma pārvaldes struktūrā administratīvajām, vadības vai uzraudzības struktūrām nav locekļu, te būtu jāietver izpilddirektors, kā arī izpilddirektora vietnieks (ja tāds amats pastāv).
Skartā kopiena	Cilvēki vai grupa(-as), kas dzīvo vai strādā tajā pašā teritorijā, kuru ir skārusi vai varētu skart ziņotāja uzņēmuma operācijas vai tā augšposma vai lejasposma ***vērtības ķēde***. ***Skartās kopienas*** var būt gan tās, kas dzīvo tādu vietu tuvumā, kur uzņēmums veic savas darbības (vietējās kopienas), gan attālāk dzīvojošās kopienas. Skartās kopienas ietver ***pirmiedzīvotājus***, kas vai nu tiek faktiski skarti, vai varētu tikt skarti.
Gada kopējais atalgojums	***Pašu darbaspēka gada kopējais atalgojums*** ietver algu, prēmijas, akciju piešķīrumus, iespēju piešķīrumus, ar pašu kapitālu nesaistītu motivācijas plānu kompensācijas, pensijas vērtības izmaiņas un gada laikā saņemto nekvalificēto atlikto atlīdzību.
Paredzamais finansiālais iespaids	***Finansiālais iespaids***, kas neatbilst atzīšanas kritērijiem iekļaušanai finanšu pārskatu posteņos pārskata periodā un ko neatspoguļo ***pašreizējais finansiālais iespaids***.
Izstrādājums (*ESRS* E2 vajadzībām)	Objekts, kam izgatavošanā piešķir īpašu formu, virsmu vai struktūru, kas nosaka tā funkcijas vairāk nekā ķīmiskais sastāvs (Regula (EK) Nr. 1907/2006).
Aizliegts produkts	***Aizliegti produkti*** ir preces vai materiāli, kuru ražošana, pārdošana, izplatīšana, imports, eksports vai izmantošana ir aizliegta tiesību aktos, jo tie rada ***risku*** veselībai, drošībai, videi vai sabiedriskajai kārtībai.
Aizliegts pakalpojums	***Aizliegti pakalpojumi*** ir pakalpojumi, kuru piedāvāšana, sniegšana vai izmantošana ir aizliegta tiesību aktos, jo tie tiek uzskatīti par nedrošiem, nelikumīgiem, neētiskiem vai citādi neatbilstošiem sabiedrības interesēm vai ***politikai***.
Biodaudzveidības un ekosistēmu pārkārtošanās plāns	***Biodaudzveidības un ekosistēmu pārkārtošanās plāns*** ir organizācijas vispārējās darījumdarbības stratēģijas aspekts; tajā aprakstīti organizācijas mērķi, ***mērķrādītāji***, ***darbības***, pārskatatbildības mehānismi un paredzētie resursi, lai sekmētu globālās biodaudzveidības satvarā paredzēto pārkārtošanos un sniegtu ieguldījumu tās īstenošanu, proti: a) līdz 2030. gadam apturēt un pavērst pretējā virzienā ***biodaudzveidības izzušanu***, gan arī b) līdz 2050. gadam novērtēt, saglabāt, atjaunot un saprātīgi izmantot ***biodaudzveidību***, saglabājot ekosistēmu pakalpojumus, uzturot veselīgu planētu un nodrošinot ieguvumus, kas ir būtiski visiem cilvēkiem. Biodaudzveidība var būt arī daļa no uzņēmuma plašāka ***pārkārtošanās plāna***. Tam būtu jāatbilst cilvēktiesību principiem, un tas cita starpā var ietvert sinerģiju un kompromisu noteikšanu un pārvaldību saistībā ar citiem pārkārtošanās plāna mērķiem, ieskaitot pasākumus un ieguldījumu, kas saistīti ar Parīzes nolīgumā paredzētās pārkārtošanās īstenošanu (***Klimata pārmaiņu mitigācijai veltīts pārkārtošanās plāns***). Sk. arī "pārkārtošanās plāna" definīciju.
Biodaudzveidība/ bioloģiskā daudzveidība	Tā ir dzīvo organismu dažādība visās vidēs, arī sauszemes, jūras un citās ūdens ***ekosistēmās*** un ekoloģiskajos kompleksos, pie kuriem tie pieder; tas ietver sugu dažādību, dažādību starp sugām un ekosistēmu dažādību.
Biodaudzveidības zudums	Jebkura ***bioloģiskās daudzveidības*** aspekta (t. i., ģenētiskās, sugu un ***ekosistēmu*** daudzveidības) sarukšana, kas konkrētā teritorijā notiek ar bojāeju (arī izmiršanu), iznīcināšanu vai fizisku likvidēšanu; šo jēdzienu var attiecināt uz daudziem mērogiem – no globālas izmiršanas līdz populāciju izmiršanai, kā rezultātā kopējā daudzveidība attiecīgajā mērogā samazinās.

Definētais termins	Definīcija
Biodaudzveidības ietekmējuma izlīdzinājums	***Biodaudzveidības ietekmējuma izlīdzinājumi*** ir izmērāmi saglabāšanas iznākumi, kuru mērķis ir kompensēt uzņēmuma darbību nelabvēlīgo un nenovēršamo ***ietekmi*** uz ***biodaudzveidību*** un ***ekosistēmām*** papildus jau īstenotajiem novēršanas un mitigācijas pasākumiem. Mitigācijas hierarhijas kontekstā (t. i., nepieļaušanas, mazināšanas, atjaunošanas un kompensācijas veicināšana) biodaudzveidības ietekmējuma izlīdzinājumus parasti uzskata par galējo līdzekli.
Biodaudzveidības ziņā jutīga teritorija	***Biodaudzveidības ziņā jutīgas teritorijas*** ir: a) teritorijas, kas aizsargātas ar juridiskiem vai citiem efektīviem līdzekļiem, ieskaitot *Natura 2000*, UNESCO pasaules dabas mantojuma vietas, Rāmsaras ***teritorijas*** un citas aizsargājamās teritorijas, kas noteiktas, piemēram, valsts tiesību aktos, gan arī b) teritorijas, kas iekļautas ***galvenajās bioloģiskās daudzveidības teritorijās (KBA)***, ekoloģiski vai bioloģiski nozīmīgās jūras teritorijās, IUCN Sarkanajā grāmatā (ekosistēmas) vai to sugu dzīvotnēs, kas uzskaitītas IUCN Sarkanajā grāmatā (šo teritoriju nozīme ***biodaudzveidības*** kontekstā ir zinātniski atzīta).
Bioloģiskie materiāli	Materiāli, kas iegūti no dzīviem organismiem, piemēram, augiem, dzīvniekiem vai mikroorganismiem, un kas pēc lietošanas var droši atgriezties biosfērā, neradot kaitējumu videi. Tie ietver gan dzīvus, gan nedzīvus organiskos materiālus, piemēram, kokus, kultūraugus, zālaugus, aļģes, dzīvniekus un bioloģiskos atkritumus, piemēram, kūtsmēslus. ***Bioloģiskie materiāli*** var būt pirmreizēji/otrreizēji, kā arī iegūti no ***atjaunojamiem***/neatjaunojamiem resursiem. Bioloģiskas izcelsmes materiālus, kas sastopami ģeoloģiskos veidojumos vai ir fosilizējušies, neuzskata par bioloģiskiem materiāliem (piemēram, fosilo kurināmo).
Kukuļošana	Negodīga kādas personas pārliecināšana rīkoties citas personas labā, dāvinot tai naudu vai sniedzot kādu citu priekšrocību.
Darījumdarbības modelis	Uzņēmuma sistēma, kas nodrošina, ka uzņēmuma darbību rezultātā ielaide tiek pārveidota izlaidē un iznākumos, lai sasniegtu uzņēmuma stratēģiskos mērķus un radītu vērtību īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. *ESRS* termins "***darījumdarbības modelis***" gan ir lietots vienskaitlī, bet uzņēmumiem var būt vairāki darījumdarbības modeļi.
Darījuma attiecības	Uzņēmuma attiecības ar darījumdarbības partneriem, tiesību subjektiem, kas ietilpst tā ***vērtības ķēdē***, un jebkādām citām nevalstiskām vai valsts struktūrām, kas ir tieši saistītas ar tā darījumdarbību, ***produktiem*** vai pakalpojumiem. ***Darījuma attiecības*** neaprobežojas tikai ar tiešām līgumattiecībām. Tās ietver netiešas darījuma attiecības uzņēmuma vērtības ķēdē tālāk par pirmo līmeni un līdzdalību kopuzņēmumos vai citas investīcijas.
Oglekļa kredīts	Pārvedams vai tirgojams instruments, kas atbilst vienai tonnai ***CO_2ekv. emisiju*** samazinājuma vai piesaistījuma un ko izdod un verificē saskaņā ar atzītiem kvalitātes standartiem.
Oglekļa dioksīda ekvivalents (CO_2 ekv.)	Universāla mērvienība, ar ko norāda katras ***siltumnīcefekta gāzes globālās sasilšanas potenciālu (GSP)***, kas izteikts kā vienas oglekļa dioksīda vienības GSP. To izmanto, lai vienotā satvarā izvērtētu dažādu ***siltumnīcefekta gāzu*** emisiju (vai izvairīšanos no to emitēšanas).
Kanāls bažu vai vajadzību paušanai	***Kanāli bažu vai vajadzību paušanai*** ir uzņēmuma, trešo personu (piemēram, valdību, NVO vai nozares apvienību), vai subjektu, ar kuriem uzņēmumam ir ***darījuma attiecības***, izveidotas formālas struktūras ar īpašiem procesiem, ar kuru palīdzību skartās ***ieinteresētās personas*** var paust savas bažas vai vajadzības. Šādas struktūras parasti ietver posmus vai kritērijus, ko ievēro, lai nodrošinātu, ka bažas vai vajadzības tiek pienācīgi ņemtas vērā. Attiecīgā gadījumā tās var ietvert arī ***procesus, kuru mērķis ir faktiskās ietekmes remediācija vai sadarbība tās īstenošanā***. Kanāli bažu vai vajadzību paušanai ir, piemēram, ***sūdzību mehānismi***, uzticības tālruņi, arodbiedrību vai kopienu pārstāvji darbavietā vai vietējā līmenī, darbinieku padomes, dialoga procesi, kopienu vai patērētāju sūdzību mehānismi, kā arī trauksmes celšanas mehānismi, ciktāl tie ļauj cilvēkiem paust jebkādas bažas vai vajadzības saistībā ar faktisko vai ***piespējamo ietekmi***, kas skar viņus vai citas ieinteresētās personas.

Definētais termins	Definīcija
Bērnu darbs	Darbs, kas bērniem laupa bērnību, nākotnes izredzes un cieņu un kaitē viņu fiziskajai un garīgajai attīstībai. Tas ir darbs, kas a) ir garīgi, fiziski, sociāli vai morāli bīstams un bērniem kaitīgs un/vai b) viņiem traucē mācīties skolā, liedzot iespēju apmeklēt skolu, liek viņiem skolu priekšlaicīgi pamest vai prasa, lai viņi mēģinātu skolas apmeklēšanu apvienot ar pārmērīgi ilgu un smagu darbu. Bērns ir persona, kas jaunāka par 18 gadiem. Tas, vai noteiktu veidu darbu var uzskatīt par ***bērnu darbu***, ir atkarīgs no bērna vecuma, veiktā darba veida un darba stundu skaita, kā arī apstākļiem, kādos tas tiek veikts. Atbilde būs atkarīga no valsts un var atšķirties arī dažādās vienas valsts nozarēs. Saskaņā ar Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) Konvenciju Nr. 138 par minimālo vecumu minimālais darbspējas vecums nedrīkstētu būt mazāks par 15 gadiem. Izņēmumi var attiekties uz dažām valstīm, kurās ekonomika un izglītības iestādes nav pietiekami attīstītas un kurās šis minimālais vecums ir 14 gadi. Šīs izņēmuma valstis nosaka SDO, balstoties uz īpašu attiecīgās valsts pieteikumu un apspriežoties ar darba devējus un darbiniekus pārstāvošām organizācijām. Valsts tiesību akti var atļaut vieglā darbā nodarbināt 13–15 gadus vecus cilvēkus, ja vien tas, visticamākais, nekaitēs viņu veselībai un attīstībai un neierobežo skolas apmeklēšanu vai dalību arodizglītības vai ***apmācības*** programmās. Minimālais vecums uzņemšanai darbā, kas sava rakstura vai darba apstākļu dēļ varētu apdraudēt jauniešu veselību, drošību vai morāli, nav mazāks par 18 gadiem.
Apritīgums	Saskaņotības pakāpe ar ***aprites ekonomikas*** principiem.
Aprites ekonomika	Ekonomikas sistēma, kurā resursu vērtība ekonomikā tiek saglabāta pēc iespējas ilgāk, veicinot efektivitāti ražošanā un patēriņā, tādējādi mazinot resursu izmantošanas ***ietekmi*** uz vidi, minimalizējot ***atkritumu*** daudzumu un bīstamo ***vielu*** izdalīšanos visos aprites cikla posmos, arī ar atkritumu hierarhiju.
Aprites ekonomikas princips	***Aprites ekonomikas principi*** ir: a) novērst ***atkritumu rašanos*** un ***piesārņojumu***, izstrādājot ***produktus*** un materiālus tā, lai pēc izmantošanas tos varētu atgriezt ekonomiskajā apritē, b) nodrošināt produktu un materiālu apriti (saglabājot to augstāko vērtību), tos uzturot, atkārtoti izmantojot un atjaunojot, gan arī c) veicināt dabas atjaunošanos, pievēršoties dabiskās vides uzlabošanai un galveno ekoloģisko funkciju atjaunošanai.
Aprites ekonomikas pakalpojums	Saskaņā ar ES Taksonomijas regulas II pielikumu (Komisijas Deleģētā regula (ES) 2023/2486, ar ko papildina Regulu (ES) 2020/852) tiek uzskatīts, ka pāreju uz ***aprites ekonomiku*** būtiski veicina šādas saimniecisko pakalpojumu darbības (CEY 5.1—CEY 5.6): a) tehniskā apkope un remontdarbi, b) ***atkalizmantošana*** un atkalizplatīšana, c) produkts kā pakalpojums, d) ***pārstrāde*** un resursu ***atgūšana***, gan arī e) ilgtspējīga dizaina un konsultāciju pakalpojumi.

Definētais termins	Definīcija
Pielāgošanās klimata pārmaiņām	Process, kurā pielāgojas pašreizējām un gaidāmajām klimata pārmaiņām un to ***ietekmei***.
Klimata pārmaiņu mitigācija	Process, kurā samazina ***SEG emisijas*** un globālās vidējās temperatūras pieaugumu iegrožo līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni saskaņā ar Parīzes nolīgumu.
Ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības	Ar klimata pārmaiņām saistītais iespējamais pozitīvais iespaids uz uzņēmumu. Centieni mīkstināt klimata pārmaiņas un pielāgoties tām uzņēmumiem var pavērt ***izdevības***. ***Ar klimata pārmaiņām-saistītās izdevības*** atšķirsies atkarībā no reģiona, tirgus un nozares, kurā uzņēmums darbojas.
Ar klimatu saistīts fizisks risks	Klimata pārmaiņu radīti ***riski***, kas var izrietēt vai nu no notikumiem (akūti), vai no klimata norišu pārmaiņām ilgākā termiņā (hroniski). Akūtus ***fiziskos riskus*** rada konkrēti apdraudējumi, it sevišķi ar laikapstākļiem saistīti notikumi, piemēram, vētras, plūdi, ugunsgrēki vai karstuma viļņi. Hroniski fiziskie riski izriet no klimata pārmaiņām ilgākā termiņā, piemēram, temperatūras izmaiņām un to ietekmes uz jūras līmeņa celšanos, samazinātas ūdens pieejamības, ***biodaudzveidības zuduma*** un izmaiņām zemes un ***augsnes*** ražībā.
Ar klimatu saistīts pārkārtošanās risks	***Riski***, kas izriet no pārkārtošanās uz klimatnoturīgu mazoglekļa ekonomiku. Tie parasti ietver ***rīcībpolitiskus*** riskus, juridiskus riskus, tehnoloģiskus riskus, tirgus riskus un riskus reputācijai.
Klimatnoturība	Uzņēmuma spēja pielāgoties klimata pārmaiņām un ar klimata pārmaiņām saistītajām norisēm vai neskaidrībām. ***Klimatnoturība*** ietver spēju pārvaldīt ar klimatu saistītos ***riskus*** un izmantot ***ar klimata pārmaiņām saistītās izdevības***, arī spēju reaģēt uz ***pārkārtošanās riskiem*** un ***fiziskajiem riskiem*** un pielāgoties tiem. Uzņēmuma klimatnoturība ietver gan tā stratēģisko noturību, gan operacionālo noturību pret klimata pārmaiņām, norisēm vai neskaidrībām, kas saistītas ar klimata pārmaiņām.
Koplīguma sarunas	Visas sarunas, kas norit starp darba devēju, darba devēju grupu vai vienu vai vairākām darba devēju organizācijām, no vienas puses, un vienu vai vairākām arodbiedrībām vai, ja tādu nav, darbinieku pārstāvjiem, kurus tie pienācīgi ievēlējuši un pilnvarojuši saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem, no otras puses, ar šādu mērķi: a) noteikt darba nosacījumus un nodarbinātības noteikumus un/vai b) reglamentēt darba devēju un darbinieku attiecības, un/vai c) reglamentēt attiecības starp darba devējiem vai to organizācijām un darbinieku organizāciju vai organizācijām.
Patērētājs	Privātpersonas, kas preces un pakalpojumus iegādājas, patērē vai izmanto savām vai citu personīgajām vajadzībām, bet ne tālākpārdošanai, komerciāliem mērķiem vai tirdzniecībai, darījumdarbībai, amatniecībai vai profesionālām vajadzībām.
Korporatīvā kultūra	Ar ***korporatīvo kultūru***, izmantojot vērtības un uzskatus, izsaka uzņēmuma mērķus. Tā virza uzņēmuma darbības ar kopīgiem pieņēmumiem un grupas normām, piemēram, vērtībām vai pamatuzdevumiem, vai rīcības kodeksu.
Korupcija	Uzticēto pilnvaru ļaunprātīga izmantošana pašlabuma gūšanai, uz ko var uzkūdīt privātpersonas vai organizācijas. Tā ietver tādas darbības kā veicināšanas maksājumi, krāpšana, izspiešana, aizliegtas vienošanās un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana. Tā ietver arī jebkādu dāvanu, aizdevumu, honorāru, atlīdzību vai citu priekšrocību piedāvāšanu kādai personai vai saņemšanu no kādas personas, ja tas ir pamudinājums uz negodīgu vai nelikumīgu rīcību vai ļaunprātīgi izmanto uzticību uzņēmuma darījumdarbībai. Tā var ietvert naudu vai natūrā sniegtus labumus, piemēram, bezmaksas preces, dāvanas un brīvdienas, vai īpašus personiskus pakalpojumus, kas tiek sniegti, lai gūtu nepienācīgas priekšrocības, vai kas var radīt morālu spiedienu šādas priekšrocības sagādāt.

Definētais termins	Definīcija
Uzticams vidutājs	Tādas personas ar pietiekami lielu pieredzi sadarbībā ar skartajām ***ieinteresētajām personām*** no konkrēta reģiona vai konkrētā kontekstā (piemēram, sievietēm, kas strādā lauku saimniecībās, ***pirmiedzīvotājiem*** vai darba ņēmējiem migrantiem), kuras var palīdzēt sekmīgi paust šādu grupu iespējamās bažas. Praksē tās var būt attīstības un cilvēktiesību NVO, starptautiskas arodbiedrības un vietējā pilsoniskā sabiedrība, arī ticības organizācijas.
Kritiski svarīgās izejvielas	***Kritiski svarīgās izejvielas*** ir izejvielas, kurām ir liela ekonomiskā nozīme un kuras ir pakļautas piegādes ***riskam*** tādu faktoru dēļ kā ģeogrāfiskā koncentrācija, ekonomiskie vai ģeopolitiskie ierobežojumi, zemi nolietoto izstrādājumu reciklēšanas uzņemšanas rādītāji vai aizstāšanas grūtības. Kritiski svarīgās izejvielas ir uzskaitītas Kritiski svarīgo izejvielu akta (2023. gads) II pielikuma 1. iedaļā.
Pašreizējais finansiālais iespaids	Pašreizējā pārskata perioda ***finansiālais iespaids***, ko norāda primārajos finanšu pārskatos.
Dekarbonizācijas svira	Agregētas mitigācijas ***darbības***, piemēram, energoefektivitātes, elektrifikācijas, degvielas nomaiņas, ***atjaunīgās enerģijas*** izmantošana, ***produktu*** maiņas un ***piegādes ķēdes*** dekarbonizācijas pasākumi, kas atbilst konkrētajām uzņēmumu darbībām.
Atkarība	Situācija, kad uzņēmuma darījumdarbības procesi ir atkarīgi no dabas resursiem, cilvēkresursiem un/vai sociālajiem resursiem. ***Atkarība*** var būt ***risku*** vai ***iespēju*** avots neatkarīgi no uzņēmuma ***iespējamās ietekmes*** uz dabas resursiem, cilvēkresursiem un sociālajiem resursiem, uz kuriem tas paļaujas.
Pārtuksnešošanās	***Zemes degradācija*** arīdos, semiarīdos un sausos daļēji humīdos apgabalos dažādu faktoru, tai skaitā klimata mainības un cilvēka darbības, ietekmē. Esošu tuksnešu dabisko izplešanos par ***pārtuksnešošanos*** neuzskata.
Dizainā iestrādātās reciklējamības rādītājs	Rādītājs, ar ko mēra to ***izejošo resursu*** daļu, kuri ir izstrādāti un ražoti tā, lai tos varētu pārstrādāt reciklētos materiālos. ***Dizainā iestrādātās reciklējamības rādītāju*** var apliecināt, piemēram, tādu materiālu izmantošana, kas ir pilnībā reciklējami esošajās ***reciklēšanas*** shēmās, mazāka materiālu veidu skaita izvēle un lielāks materiālu viendabīgums, iespēja demontēt ***produktu***, kā arī produkta daļu un materiālu piemērotība reciklēšanai, nodrošinot iespēju iegūt augstas kvalitātes materiālus, un attiecīgajam produkta veidam paredzēto pamatnostādņu īstenošana attiecībā uz reciklēšanai piemērotu dizainu. Šis ziņošanas rādītājs parāda, vai produktu un izmantotos materiālus var reciklēt esošajās reciklēšanas shēmās un vai "lietošanas posms" būtiski neietekmē reciklējamību (piemēram, kontaminācija, kuras dēļ nevar veikt reciklēšanu).
Diskriminācija	***Diskriminācija*** var notikt tieši vai netieši. Tieša diskriminācija notiek, ja attieksme pret personu ir mazāk labvēlīga salīdzinājumā ar to, kā izturas vai būtu izturējušies pret citiem līdzīgā situācijā, un iemesls tam ir kāda konkrēta personas pazīme, kas ir aizliegts diskriminācijas pamats. Netieša diskriminācija notiek tad, ja šķietami neitrāls noteikums kādu personu vai grupu ar vienādām pazīmēm nostāda neizdevīgākā stāvoklī. Tas, ka lēmums kādu grupu nostāda neizdevīgākā stāvoklī salīdzinājumā ar salīdzinājuma grupu, ir jāpierāda.
Dubultais būtiskums	***Dubultajam būtiskumam*** ir divas dimensijas – ***ietekmes būtiskums*** un ***finansiālais būtiskums***. Ilgtspējas ***jautājums*** dubultā būtiskuma kritēriju izpilda, ja tas ir būtisks no ***ietekmes*** perspektīvas, finansiālās perspektīvas vai tām abām.

Definētais termins	Definīcija
Biodaudzveidības un ekosistēmu pārmaiņu faktori	Visi faktori, kas tieši vai netieši izraisa pārmaiņas dabā, antropogēniskajos aktīvos, dabas devumā cilvēkiem un dzīves kvalitātē. Tiešie pārmaiņu faktori var būt gan dabiski, gan antropogēniski. Tiem ir tieša fizikāla (mehāniska, ķīmiska, trokšņa, gaismas utt.) un uzvedību iespaidojoša ***ietekme*** uz dabu. To vidū ir klimata pārmaiņas, ***piesārņojums***, dažādu veidu zemes izmantojuma maiņa, ***invazīvas svešzemju sugas*** un zoonozes, kā arī tieša organismu ekspluatācija. Netiešie ***ekosistēmu un biodaudzveidības pārmaiņu faktori*** darbojas izkliedēti, mainot un ietekmējot tiešos faktorus, kā arī citus netiešos faktorus. Tie ietekmē tiešo faktoru līmeni, virzienu un intensitāti. Netiešo un tiešo faktoru mijiedarbība rada dažādas likumsakarību, attiecināmības un ietekmes aspektu ķēdes, kas var atšķirties atkarībā no veida, intensitātes, ilguma un attāluma. Šīs likumsakarības var izraisīt arī dažādu veidu plašāku ietekmi. Globālie netiešie ietekmes faktori ietver ekonomiskus, demogrāfiskus, pārvaldības, tehnoloģiskus un kultūras faktorus. Starp netiešajiem ietekmes faktoriem īpaša uzmanība tiek pievērsta (gan oficiālu, gan neoficiālu) institūciju funkcijai un ražošanas, piegādes un patēriņa modeļu ietekmei uz dabu, dabas devumu cilvēkiem un labu dzīves kvalitāti.
Ilgizturība	***Produkta***, komponenta vai materiāla spēja līdz tā tehniskā darbmūža beigām saglabāt funkcionalitāti un relevantumu, ja tiek ievēroti noteiktie izmantošanas, tehniskās apkopes un remontdarbu veikšanas nosacījumi. ***Ilgizturība*** bieži attiecas uz produkta fizisko spēju pretoties nolietojumam, bojājumiem vai degradācijai, taču tā var ietvert arī tehnoloģisko ilgizturību, piemēram, spēju saglabāt funkcionalitāti programmatūras atjauninājumu rezultātā.
Ekodizaina prasība	Veiktspējas vai informācijas prasības, kuru mērķis ir uzlabot ***produkta***, arī visā tā ***vērtības ķēdē*** notiekošo procesu, vidisko ilgtspēju. Prasības ietver: a) produkta ***ilgizturības***, atkalizmantojamības, modernizējamības un remontējamības uzlabošanu; b) produkta uzturēšanas un pārjaunošanas iespēju palielināšanu; c) produktu energoefektivitātes un resursefektivitātes uzlabošanu; d) tādu ***vielu*** klātbūtnes novēršanu, kas kavē ***apritīgumu***; e) reciklētā satura palielināšanu; f) produktu pārražošanas un reciklēšanas atvieglošanu; g) noteikumu paredzēšanu par oglekļa un vidisko pēdu; h) ***atkritumu*** rašanās samazināšanu līdz minimumam; gan arī i) informācijas pieejamības uzlabošanu par produktu ilgtspēju. Izsmeļošs saraksts ir sniegts Regulā (ES) 2024/1781.
Ekoloģiskais slieksnis	Punkts, kurā relatīvi nelielas izmaiņas ārējos apstākļos izraisa straujas pārmaiņas ***ekosistēmā***. Kad ***ekoloģiskais slieksnis*** ir pārkāpts, ar ekosistēmai piemītošo noturību var vairs nepietikt, lai tā spētu atgriezties savā sākotnējā stāvoklī.
Ekosistēma	Ekosistēma ir dinamisks augu, dzīvnieku un mikroorganismu sabiedrību un to nedzīvās vides komplekss, kurš mijiedarbojas kā funkcionāla vienība. ***Ekosistēmu*** tipoloģija ir sniegta IUCN Globālajā ekosistēmu tipoloģijā 2.0.
Ekosistēmas pakalpojums	***Ekosistēmu*** ieguldījums saimnieciskajā un citās cilvēka darbībās, jo īpaši ieguvumi, ko cilvēkiem sniedz ekosistēmas. Saskaņā ar Tūkstošgades ekosistēmu novērtējumu ***ekosistēmu pakalpojumus*** iedala atbalsta, regulējošajos, apgādes un kultūras pakalpojumos. Vienotajā starptautiskajā ekosistēmu pakalpojumu klasifikācijā ir klasificēti arī ekosistēmu pakalpojumu veidi.
Emisija	Tieša vai netieša ***vielu***, vibrāciju, siltuma vai trokšņa nonākšana gaisā, ūdenī vai ***augsnē*** (Direktīva (ES) 2024/1785).
Darbinieks	Fiziska persona, kas ir darba attiecībās ar uzņēmumu saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai praksi.

Definētais termins	Definīcija
Tiešais lietotājs	Personas, kuras galu galā izmanto vai pēc ieceres galu galā izmantos konkrētu ***produktu*** vai pakalpojumu.
Vides avārija	Neparedzēts atgadījums, piemēram, liela ***emisija***, ugunsgrēks vai eksplozija, ko izraisījušas nekontrolētas norises ekspluatācijas laikā, radot iespējamu vai faktisku negatīvu ***ietekmi*** uz veselību vai vidi.
Vienlīdzīga attieksme	***Vienlīdzīgas attieksmes*** princips ir Eiropas tiesību pamatprincips, kas balstās uz to, ka pret salīdzināmām situācijām vai personām salīdzināmās situācijās izturas vienādi. *ESRS* S1 kontekstā jēdziens *"vienlīdzīga attieksme"* attiecas arī uz nediskriminēšanas principu, kas aizliedz tiešu vai netiešu ***diskrimināciju*** uz tādiem pamatiem kā dzimums, rase, ādas krāsa, etniskā vai sociālā izcelsme, ģenētiskas īpatnības, valoda, reliģija vai pārliecība, politiski vai jebkādi citi uzskati, piederība pie mazākumtautības, īpašums, izcelsme, invaliditāte, vecums vai seksuālā orientācija.
Sauszemes, saldūdens un jūras ekosistēmas apjoms / ekosistēmas apjoms	Kāda ***ekosistēmas*** aktīva lielums; ekosistēmas aktīvs ir tāda noteikta veida ekosistēmas vienlaidu teritorija, ko raksturo konkrēts biotisko un abiotisko komponentu kopums un to mijiedarbība.
Ar ģimeni saistīts atvaļinājums	***Ar ģimeni saistīti atvaļinājumi*** ietver grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, paternitātes atvaļinājumu, vecāku atvaļinājumu un aprūpētāja atvaļinājumu, kas pienākas saskaņā ar valsts tiesību aktiem vai darba koplīgumu. *ESRS* vajadzībām šie jēdzieni ir definēti šādi: a) grūtniecības un dzemdību atvaļinājums (saukts arī par grūtniecības atvaļinājumu): atvaļinājums ar nodarbinātības aizsardzību nodarbinātām sievietēm tieši bērna piedzimšanas (vai dažās valstīs – adopcijas) laikā; b) paternitātes atvaļinājums: atvaļinājums bērna piedzimšanas vai adopcijas gadījumā šā bērna aprūpes nolūkā, kas paredzēts tēvam vai – ja un ciktāl tas atzīts valsts tiesību aktos – līdzvērtīgam otram vecākam; c) vecāku atvaļinājums: ar bērna piedzimšanu vai adopciju pamatots atvaļinājums vecākiem bērna aprūpes nolūkā, kā noteikts katrā dalībvalstī; gan arī d) aprūpētāju atvaļinājums: atvaļinājums darbiniekiem, lai personīgi aprūpētu vai atbalstītu piederīgo vai kādu personu, kura dzīvo vienā mājsaimniecībā ar darbinieku un kurai nopietna medicīniska iemesla dēļ, kā noteikusi katra dalībvalsts, ir nepieciešama būtiska aprūpe vai atbalsts.
Finansiāls iespaids	Ietekme, kuru rada ***riski*** un ***iespējas***, kas ietekmē uzņēmuma finansiālo stāvokli, finansiālo sniegumu un naudas plūsmas īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā.
Finansiālais būtiskums	Ilgtspējas ***jautājums*** ir no finansiālas perspektīvas būtisks, ja tas rada ***riskus*** vai ***iespējas***, kas ietekmē (vai, saprātīgi spriežot, varētu ietekmēt) uzņēmuma finansiālo stāvokli, finansiālo sniegumu, naudas plūsmas, piekļuvi finansējumam vai kapitāla izmaksas īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā.
Piespiedu darbs	Jebkurš darbs vai pakalpojums, uz kuru, draudot ar sodu, kāda persona ir piespiesta un kuru veikt šī persona nav pieteikusies brīvprātīgi. Šis jēdziens aptver visas situācijas, kurās personas ar jebkādiem līdzekļiem tiek piespiestas veikt darbu, un aptver gan tradicionālo verdzībai līdzīgo praksi, gan mūsdienu piespiešanas modeļus, kas saistīti ar darbaspēka ekspluatāciju un var ietvert cilvēku tirdzniecību un mūsdienu verdzību.
Maisījumu sagatavotājs	Jebkura fiziska vai juridiska persona, kas sajauc ***vielas***, veidojot maisījumus, un bieži laiž šos maisījumus tirgū ar savu preču zīmi. Šī definīcija attiecas tikai uz uzņēmumiem, kas darbojas ķīmiskajā rūpniecībā.
Fosilā degviela	Neatjaunīgi oglekļa energoresursi, piemēram, cietās degvielas, dabasgāze un nafta.

Definētais termins	Definīcija
Brīvprātīga, iepriekšēja un informēta piekrišana (BIIP)	Brīvprātīgā, iepriekšējā un informētā piekrišanā izpaužas ***pirmiedzīvotāju*** tiesības pašiem noteikt savas politiskās, sociālās, ekonomiskās un kultūras prioritātes. Tā ietver trīs savstarpēji saistītas un kumulatīvas pirmiedzīvotāju tiesības: tiesības tikt uzklausītiem, tiesības piedalīties un tiesības uz savām zemēm, teritorijām un resursiem. ***BIIP*** attiecas uz pirmiedzīvotājiem un ir atzīta saskaņā ar starptautiskajām cilvēktiesībām, it sevišķi Apvienoto Nāciju Organizācijas Deklarāciju par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām.
Saldūdens	***Pazemes*** un ***virszemes*** ūdeņi, kuru gada vidējais sāļums ir < 0,5 ‰ (Ūdens pamatdirektīvas (Direktīva 2000/60/EK) II pielikumā minētais ierobežojums).
Vispārīgas informācijas sniegšanas prasība (GDR)	***Vispārīgas informācijas sniegšanas prasība*** nosaka, kāda informācija uzņēmumam jānorāda, kad tas ziņo par ***rīcībpolitikām***, ***darbībām***, ***rādītājiem*** vai ***mērķrādītājiem***, kā aprakstīts *ESRS 2 Vispārīgi atklājamā informācija*, vai nu saskaņā ar *ESRS* noteiktu informācijas atklāšanas prasību, vai specifiski atsevišķām struktūrām. Tās saīsinājums ir GDR.
SEG emisiju samazinājums	Uzņēmuma 1., 2. vai 3. pakāpes vai kopējo ***SEG emisiju*** samazinājums pārskata perioda beigās salīdzinājumā ar bāzes gada ***emisijām***. Emisiju samazinājumus cita starpā var radīt energoefektivitāte, elektrifikācija, ***piegādātāju*** dekarbonizācija, elektroenerģijas resursu struktūras dekarbonizācija, ilgtspējīgu ***produktu*** izstrāde vai ziņu sniegšanas robežu vai darbību (piemēram, ārpakalpojumi, jaudas samazināšana) izmaiņas ar nosacījumu, ka tās tiek panāktas paša uzņēmuma operācijās un kā augšposma, tā lejasposma ***vērtības ķēdē***. Piesaistījumus un novērstās emisijas kā emisiju samazinājumus neuzskaita.
SEG piesaiste un uzkrāšana	(Antropogēniskā) piesaiste apzīmē atmosfērā esošo ***SEG*** piesaistīšanu tīšu cilvēka darbību rezultātā. Šīs darbības ietver bioloģisko antropogēnisko ***CO_2*** piesaistītāju uzlabošanu un ķīmiskās inženierijas izmantošanu, lai panāktu ilgtermiņa piesaisti un uzkrāšanu. Oglekļa uztveršana un uzglabāšana no rūpnieciskiem un ar enerģētiku saistītiem avotiem, kas pati par sevi atmosfērā esošo CO_2 nepiesaista, var atmosfērā esošo CO_2 samazināt, ja to apvieno ar bioenerģijas ražošanu ar oglekļa uztveršanu un uzglabāšanu. Var notikt piesaistījumu apvērse, kas nozīmē jebkādu uzkrāto SEG nonākšanu ārpus paredzētās uzglabāšanas vietas, tām atkal nonākot atmosfērā. Piemēram, ja mežu, kas audzēts, lai piesaistītu noteiktu CO_2 daudzumu, skar meža ugunsgrēks, notiek kokos uztverto ***emisiju*** apvērse.
Ģeogrāfiskie apgabali	***Ģeogrāfiskos apgabalus*** jeb ģeogrāfisko kontekstu var analizēt dažādos līmeņos, piemēram, valsts, reģiona, apriņķa, upju baseina, ***ekosistēmas*** vai ***objekta*** līmenī, atkarībā no to nozīmīguma ***būtiskuma*** novērtējumā.
Globālais pamatnolīgums (GFA)	***Globālo pamatnolīgumu (GFA)*** mērķis ir izveidot pastāvīgas attiecības starp daudznacionālu uzņēmumu un Pasaules arodbiedrību federāciju, lai nodrošinātu, ka uzņēmums ievēro vienādus standartus visās valstīs, kurās tas darbojas.
Globālās sasilšanas potenciāls (GSP)	Koeficients, kas raksturo, kāda radiatīvā forsējuma ietekme (atmosfēriskā kaitējuma pakāpe) ir vienai noteiktas ***SEG*** vienībai attiecībā pret vienu ***CO_2*** vienību.
Siltumnīcefekta gāzes (SEG)	Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/1999 V pielikuma 2. punktā norādītās gāzes. To vidū ir oglekļa dioksīds (CO_2), metāns (CH_4), dislāpekļa oksīds (N_2O), sēra heksafluorīds (SF_6), slāpekļa trifluorīds (NF_3), daļēji halogenētie fluorogļūdeņraži (HFC), perfluorogļūdeņraži (PFC).

Definētais termins	Definīcija
Sūdzību mehānisms	Jebkurš iedibināts valstisks vai nevalstisks tiesas vai ārpustiesas process, ar kura palīdzību ***ieinteresētās personas*** var iesniegt sūdzības un pieprasīt ***remediāciju***. Valstisku tiesas un ārpustiesas ***sūdzību mehānismu*** piemēri ir tiesas, darba tiesas, valsts cilvēktiesību institūcijas, nacionālie kontaktpunkti saskaņā ar ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem, ombudu biroji, ***patērētāju*** aizsardzības aģentūras, regulatīvās uzraudzības struktūras un valdību pārvaldīti sūdzību izskatīšanas biroji. Nevalstiski sūdzību mehānismi ietver tos, kurus pārvalda uzņēmums viens pats vai kopā ar ieinteresētajām personām, piemēram, te ietilpst operacionāla līmeņa sūdzību mehānismi un koplīguma sarunas, arī mehānismi, kas izveidoti ar ***koplīguma sarunām***. Tie ietver arī mehānismus, ko pārvalda nozaru apvienības, starptautiskas organizācijas, pilsoniskās sabiedrības organizācijas vai daudzpusējas ieinteresēto personu grupas. Operacionāla līmeņa sūdzību mehānismus pārvalda uzņēmums vai nu viens pats, vai sadarbībā ar citām pusēm, un tie ir tieši piekļūstami uzņēmuma ieinteresētajām personām. Tie dod iespēju sūdzības apzināt un risinājumus meklēt agrīni un tieši, tādējādi novēršot gan kaitējuma, gan sūdzību eskalāciju. Tie arī sniedz vērtīgu informāciju par to, cik rezultatīva ir uzņēmuma pienācīgas rūpības sistēma, no tiem, kurus tā tieši ietekmē. Saskaņā ar ANO 31. vadošo principu sūdzību mehānismi ir iedarbīgi tad, ja tie ir likumīgi, piekļūstami, paredzami, taisnīgi, caurredzami, saderīgi ar tiesībām un pastāvīgas mācīšanās avots. Papildus šiem kritērijiem iedarbīgi operacionālā līmeņa sūdzību mehānismi turklāt ir balstīti uz līdzdalību un dialogu. Uzņēmumam var būt grūtāk novērtēt to sūdzību mehānismu iedarbīgumu, kuros tas piedalās, salīdzinājumā ar tiem, kurus tas ir izveidojis pats.
Pazemes ūdens, gruntsūdeņi	Visi ūdeņi, kas atrodas zem augsnes virsmas piesātinājuma zonā un ir tiešā saskarē ar augsni vai augsnes apakškārtu. Par pazemes ūdeņiem uzskata arī ūdeni, kas atrodas pazemes ģeoloģiskajos veidojumos un ko no tiem var iegūt.
Aizskaršana	Situācija, kurā ar mērķi aizskart personas cieņu un radīt iebiedējošu, naidīgu, degradējošu, pazemojošu vai aizskarošu vidi notiek nevēlama rīcība, kas saistīta ar aizliegtu ***diskriminācijas*** pamatu (piemēram, dzimumu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/54/EK vai reliģiju vai pārliecību, invaliditāti, vecumu vai seksuālo orientāciju saskaņā ar Padomes Direktīvu 2000/78/EK).
Bīstamie atkritumi	***Atkritumi***, kuriem piemīt viena vai vairākas bīstamas īpašības, kas uzskaitītas Atkritumu pamatdirektīvas (2008/98/EK) III pielikumā.
Sektori ar lielu ietekmi uz klimatu	Sektori, kas norādīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1893/2006 I pielikuma A līdz H iedaļā un L iedaļā (kā definēts Komisijas Deleģētajā regulā (ES) 2022/1288).
Cilvēktiesību pārkāpumu gadījumi	***Cilvēktiesību pārkāpumu gadījumi*** ir gadījumi, kas saistīti ar starptautiski atzītu cilvēktiesību neievērošanu, kā noteikts Direktīvas 2013/34/ES (Grāmatvedības direktīva) 29.b panta 2. punkta b) apakšpunkta iii) punktā. Ar šādiem gadījumiem saprot uzņēmuma reģistrētu un pamatotu gadījumu skaitu, ieskaitot: a) tiesvedība un ārpustiesas procedūras (piemēram, lietas valsts tiesās un tribunālos, mediācijas lietas un sūdzības, kas iesniegtas valstu kontaktpunktos, kuri ir izveidoti ESAO vadlīniju daudznacionāliem uzņēmumiem īstenošanai); un b) citus gadījumus, tostarp incidentus, ko uzņēmums identificējis savos iekšējos procesos.
Ietekme	Skatīt ***ar ilgtspēju saistītās ietekmes*** definīciju.
Ietekmes būtiskums	Ilgtspējas ***jautājums*** ir no ***ietekmes*** viedokļa būtisks, ja tas attiecas uz uzņēmuma faktisku vai iespējamu pozitīvu vai negatīvu būtisku ietekmi uz cilvēkiem vai vidi īstermiņā, vidējā termiņā un ilgtermiņā. Ilgtspējas jautājums ir no ietekmes viedokļa būtisks, piemēram, ja ietekme ir saistīta ar paša uzņēmuma operācijām un ***vērtības ķēdi*** augšposmā un lejasposmā, arī ar tā ***produktiem*** un pakalpojumiem, kā arī ***darījuma attiecībām***.

Definētais termins	Definīcija
Importētājs	Jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir atbildīga par importu (t. i., fizisku preču ievešanu muitas teritorijā). ***Vielu*** importēšana gan atsevišķi, gan maisījumu sastāvā ietver ķīmisko vielu vairumtirdzniecību saskaņā ar NACE kodu G46.85 (2.1. red.).
Nav īstenojams	Prasības piemērošana nav īstenojama, ja uzņēmums to nevar piemērot, neraugoties uz visiem saprātīgajiem centieniem to izdarīt. Piemēram, iepriekšējā periodā dati var nebūt vākti tādā veidā, kas ļautu retrospektīvi piemērot jaunu ***rādītāja*** definīciju, un šo datu atjaunošana var ***nebūt īstenojama***.
Diskriminācijas gadījums	***Diskriminācijas gadījumi*** ir gadījumi, kas saistīti ar ***diskrimināciju***. Ar šādiem gadījumiem saprot uzņēmuma reģistrētu un pamatotu gadījumu skaitu, tostarp: a) tiesvedība un ārpustiesas procedūras (piemēram, lietas valsts tiesās un tribunālos, mediācijas lietas un sūdzības, kas iesniegtas valstu kontaktpunktos, kuri ir izveidoti ESAO vadlīniju daudznacionāliem uzņēmumiem īstenošanai); gan arī b) itus gadījumus, tostarp gadījumus, ko uzņēmums identificējis savos iekšējos procesos.
Neatkarīgi valdes locekļi	Valdes locekļi, kas izdara neatkarīgus spriedumus bez jebkādas ārējas ietekmes vai interešu konfliktiem. Neatkarība parasti nozīmē objektīvu, neiegrožotu spriestspēju. Kad to izmanto par mērauklu, lai spriestu par to, vai ir neatkarības iespaids, vai lai ***administratīvo, vadības un uzraudzības struktūru*** vai to komiteju locekli bez izpildpilnvarām klasificētu kā neatkarīgu, neatkarība nozīmē, ka, vērtējot no saprātīgas un informētas trešās puses viedokļa, nav tādu interešu, amatu, saikņu vai attiecību, kas varētu nepienācīgi ietekmēt lēmumu pieņemšanu vai lēmumu pieņemšanā izraisīt neobjektivitāti.
Pirmiedzīvotāji	Nav nevienas termina ***"pirmiedzīvotāji"*** definīcijas, par ko būtu panākta starptautiska līmeņa vienošanās. Praksē starptautiskās aģentūras ir līdzīgos ieskatos par to, kuras grupas var uzskatīt par pirmiedzīvotājiem un kurām kā tādām būtu jāsaņem īpaša aizsardzība. Svarīgs kritērijs, pēc kura definē pirmiedzīvotājus, balstās uz viņu saikni ar tradicionālu teritoriju, kā definēts SDO konvencijas Nr. 169 1. pantā, kurā noteikts, ka konvencija attiecas uz *"a) neatkarīgās valstīs dzīvojošām cilšu tautām, kuru sociālie, kultūras un ekonomiskie apstākļi tās atšķir no citām valsts kopienas daļām un kuru statusu pilnībā vai daļēji nosaka viņu pašu paražas vai tradīcijas vai īpaši likumi vai noteikumi; b) neatkarīgās valstīs dzīvojošām tautām, kuras uzskata par pirmiedzīvotājiem sakarā ar viņu izcelsmi no iedzīvotājiem, kuri šo valsti vai ģeogrāfisko reģionu, pie kura valsts piederīga, apdzīvojuši iekarošanas vai kolonizācijas laikā vai pašreizējo valsts robežu nospraušanas laikā, un kuras neatkarīgi no to juridiskā statusa ir saglabājušas dažas vai visas savas **sociālās**, ekonomiskās, kultūras un politiskās institūcijas*". SDO konvencijas Nr. 169 1. panta 2. punktā arī noteikts, ka *"fundamentāls kritērijs, pēc kura nosaka, kādām grupām piemērojami šīs konvencijas noteikumi, ir pašidentificēšanās kā pirmiedzīvotājiem vai cilšu tautai"*.
Netiešās SEG emisijas	***SEG emisijas***, kuras izraisa kāda uzņēmuma darbības, bet kuras rodas avotos, kas pieder citam uzņēmumam vai ir cita uzņēmuma kontrolē. Netiešās emisijas ir ***2. pakāpes SEG emisijas*** un ***3. pakāpes SEG emisijas*** kopā.
Iekšējā oglekļa cenošanas shēma	Organizatorisks pasākums, kas uzņēmumam dod iespēju oglekļa cenas piemērot stratēģisko un operacionālo lēmumu pieņemšanā. Iekšējā oglekļa cena ir cena, ko uzņēmums izmanto, lai novērtētu finansiālo ietekmi, ko radītu izmaiņas investīciju, ražošanas un patēriņa modeļos, kā arī potenciālais tehnoloģiskais progress un nākotnes emisiju samazināšanas izmaksas. Uzņēmumi parasti izmanto divu veidu iekšējās oglekļa cenas. Pirmais veids ir ēnas cena, kas ir teorētiskas izmaksas vai nosacīta summa, kuru uzņēmums neiekasē, bet ko var izmantot ekonomiskās ietekmes vai plusu un mīnusu novērtēšanai, vērtējot riska ietekmi, jaunas investīcijas, projektu neto pašreizējo vērtību un dažādu iniciatīvu izmaksu un ieguvumu attiecību. Otrais veids ir iekšējais nodoklis vai maksa, kas ir oglekļa cena, kuru piemēro noteiktai darījumdarbības jomai, ***produktu*** līnijai vai citai darījumdarbības vienībai, balstoties uz tās ***SEG emisijām*** (šie iekšējie nodokļi vai maksas ir līdzīgi transfertcenu noteikšanai).

Definētais termins	Definīcija
Invazīvas sugas / invazīvas svešzemju sugas	Sugas, kuru introdukcija un/vai izplatīšanās ārpus to dabiskā izplatības areāla apdraud ***bioloģisko daudzveidību***, nodrošinātību ar pārtiku, kā arī cilvēka veselību un labbūtību. Apzīmējums "svešzemju" nozīmē, ka suga ir introducēta ārpus tās dabiskā izplatības areāla (apzīmējuma "svešzemju" sinonīmi ir "eksotiska", "ievesta" un "alohtona"). Apzīmējums "invazīva" apzīmē tendenci izplatīties ***ekosistēmās***, kurās tā ir introducēta, un pārveidot tās. Tādējādi suga var būt svešzemju, bet nebūt invazīva, vai arī, ja suga kādā reģionā ir autohtona, tās īpatņi var savairoties un suga var kļūt invazīva arī tad, ja tā nav svešzemju suga.
Nozīmīgi biodaudzveidības apgabali (KBA)	***Teritorijas***, kas pasaulē būtiski veicina ***biodaudzveidības*** noturību sauszemes, ***saldūdens*** un jūras ***ekosistēmās***. Teritorijas var uzskatīt par globālām ***KBA***, ja tās atbilst vienam vai vairākiem no 11 kritērijiem, kas sagrupēti piecās kategorijās: apdraudēta biodaudzveidība, ģeogrāfiski ierobežota biodaudzveidība, ***ekoloģiskā integritāte***, bioloģiskie procesi un neaizstājamība. Pasaules KBA datubāzi KBA partnerības vārdā pārvalda partnerība BirdLife International.
Galvenais materiāls	Materiāli, ***vielas***, komponenti vai ***produkti***, kuri ir būtiski uzņēmuma spējai ražot produktus vai sniegt pakalpojumus un kuri identificēti, pamatojoties uz vadības novērtējumu, kurā ņemti vērā: a) iekšējie faktori, piemēram, apjoms, izmaksas, darbības kritiskums vai stratēģiskā nozīme; gan arī b) ārējie faktori, tostarp ***ietekme*** uz vidi un sabiedrību, piemēram, ***ieinteresēto personu*** gaidas, regulatīvās prasības vai reputācijas apsvērumi. Piemēri cita starpā ir silīcijs (materiāls), elektrolīti (vielas), mikrokondensatori (komponenti) un viedtālruņi (produkti).
Galvenais produkts	***Produkti***, kuriem ir būtiska nozīme uzņēmuma vērtības radīšanā vai stratēģisko mērķu sasniegšanā un kuri identificēti, pamatojoties uz vadības novērtējumu, kurā ņemti vērā: a) iekšējie faktori, piemēram, ieguldījums ieņēmumos, rentabilitātē, inovācijā vai darbības nepārtrauktībā; vai b) ārējie faktori, tostarp ***ietekme*** uz vidi vai sabiedrību, piemēram, ***ieinteresēto personu*** uztvere, regulatīvās prasības vai reputācijas nozīmīgums
Zemes degradācija	***Zemes degradācija*** attiecas uz daudziem procesiem, kas izraisa to, ka samazinās vai zūd ***biodaudzveidība***, ***ekosistēmu*** funkcijas vai to sniegtie ieguvumi cilvēkiem; te ietilpst visu sauszemes ekosistēmu degradācija.
Poligons	***Atkritumu*** apglabāšanas ***vieta*** atkritumu apglabāšanai uz zemes vai zemē (sk. Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem).
Zemes izmantošana (zemes izmantošanas maiņa)	Cilvēka realizēta noteiktas teritorijas izmantošana noteiktos nolūkos (piemēram, dzīvošanai, lauksaimniecībai, atpūtai, rūpniecībai u. c.). To ietekmē zemes pārklājums, taču zemes izmantošana un zemes pārklājums nav viens un tas pats. ***Zemes izmantošanas maiņa*** apzīmē cilvēku radītas izmaiņas zemes izmantošanā vai apsaimniekošanā, kas var novest pie izmaiņām zemes pārklājumā.
Likumīgs pārstāvis	Personas, kas par tādām atzītas saskaņā ar tiesību aktiem vai praksē, piemēram, darbinieku gadījumā tie ir ievēlēti arodbiedrību pārstāvji vai citi līdzīgi brīvi izvēlēti skarto ***ieinteresēto personu*** pārstāvji.
Iespaids	Uzņēmuma spēja panākt izmaiņas citas puses nepareizā rīcībā, kas saistīta ar negatīvu ***ietekmi uz ilgtspēju***.

Definētais termins	Definīcija
Lobēšanas darbība	Darbības, ko veic ar mērķi ietekmēt ***rīcībpolitiku*** vai tiesību aktu veidošanu vai īstenošanu vai valdību, valsts iestāžu, regulatoru, Eiropas Savienības iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru vai standartu izstrādātāju lēmumu pieņemšanas procesus. Šādas darbības cita starpā ir a) sanāksmju, konferenču, pasākumu organizēšana vai dalība tajos; b) ieguldījums / piedalīšanās sabiedriskajā apspriešanā, uzklausīšanā vai citās līdzīgās iniciatīvās; c) komunikācijas kampaņu, platformu, tīklu un vietējo iniciatīvu organizēšana; gan arī d) rīcībpolitikas un nostājas dokumentu, sabiedriskās domas aptauju, apsekojumu, atklātu vēstuļu, pētījumu sagatavošana/pasūtīšana attiecībā uz darbībām, uz kurām attiecas pārredzamības reģistra noteikumi.
Ieslēgtās SEG emisijas	Aplēstās nākotnes ***SEG emisijas***, kuras uzņēmuma galvenie aktīvi vai pārdotie ***produkti***, visticamāk, radīs ekspluatācijas laikā.
Izstrādājumu ražotājs	Jebkura fiziska vai juridiska persona, kas izgatavo vai montē ***izstrādājumu*** (sk. Regulu (EK) Nr. 1907/2006).
Vielu ražotājs	Jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ražo ***vielas*** (t. i., iegūst vai ražo vielas to dabiskajā stāvoklī) (sk. Regulu (EK) Nr. 1907/2006).
Jūras resurss	Jūrās un okeānos sastopamie ***bioloģiskie*** un nebioloģiskie resursi. Daži piemēri ir dziļjūras minerāli, grants un jūras velšu ***produkti***.
Būtiskums	Ilgtspējas ***jautājums*** ir būtisks, ja tas atbilst ***ietekmes būtiskuma***, ***finansiālā būtiskuma*** vai abu veidu būtiskuma definīcijai.
Rādītāji	Kvalitatīvi un kvantitatīvi indikatori, ko uzņēmums izmanto, lai izmērītu ar ilgtspēju saistīto ***rīcībpolitiku*** īstenošanas rezultativitāti laika gaitā, arī attiecībā pret ***mērķrādītājiem***, kā arī par to ziņotu. ***Rādītāji*** arī palīdz izmērīt uzņēmuma rezultātus attiecībā uz skartajām personām, vidi un uzņēmumu.
Mikroplastmasa	Sintētisko polimēru mikrodaļiņas, kas ir cietas un atbilst abiem šiem nosacījumiem: a) tās ir daļiņu sastāvā un veido vismaz 1 % no šo daļiņu masas; vai veido vienlaidu virsmas pārklājumu uz daļiņām; gan arī b) vismaz 1 % masas daļiņu, kas minētas a) apakšpunktā, atbilst kādam no šiem nosacījumiem: iii) visas daļiņu dimensijas ir vienādas ar vai mazākas par 5 mm; vai iv) daļiņu garums ir vienāds ar vai mazāks par 15 mm, un to garuma attiecība pret diametru ir lielāka par 3. No minētā apzīmējuma ir izslēgti šādi polimēri: a) polimēri, kas ir dabā notikuša polimerizācijas procesa rezultāts, neatkarīgi no procesa, kurā tie ir ekstrahēti, un kas nav ķīmiski modificētas ***vielas***; b) polimēri, kas noārdās, kā pierādīts saskaņā ar 15. papildinājumu Komisijas Regulā (ES) 2023/2055 par sintētisko polimēru mikrodaļiņām; c) polimēri, kuru šķīdība pārsniedz 2 g/l, kā pierādīts saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) 2023/2055 16. papildinājumu; gan arī d) polimēri, kuru ķīmiskajā struktūrā nav oglekļa atomu. Atkāpju sarakstu sk. Regulā (ES) 2023/2055.

Definētais termins	Definīcija
	Mikroplastmasu parasti iedala primārajā un sekundārajā mikroplastmasā. Primārā mikroplastmasa tiek apzināti ražota un pievienota ***produktiem*** (piemēram, mikrolodītēm, spīdumdaļiņām vai stabilizatoriem kosmētikas līdzekļos), kā rezultātā produkta lietošanas laikā vai tā aprites cikla beigās tā nonāk tieši vidē. Sekundārā mikroplastmasa rodas lielāku plastmasas priekšmetu sadalīšanās rezultātā (piemēram, no plastmasas ***atkritumiem***, tostarp ***iepakojuma*** vai zvejas tīkliem).
Dabā balstīts risinājums	***Darbības***, kuru mērķis ir aizsargāt, saglabāt, atjaunot, ilgtspējīgi izmantot un apsaimniekot dabiskas vai pārveidotas sauszemes, ***saldūdens***, piekrastes un jūras ***ekosistēmas*** un ar kurām iedarbīgā un adaptīvā veidā risina sociālās, ekonomiskās un vidiskās problēmas, vienlaikus nodrošinot cilvēku labbūtību, ***ekosistēmu pakalpojumus***, noturību un ieguvumus no ***biodaudzveidības***.
Neto nulles emisiju mērķrādītājs	Ar sabiedrības klimata mērķu sasniegšanu saskaņota ***neto nulles emisiju mērķrādītāja*** nospraušana uzņēmuma līmenī nozīmē, ka: a) tiek sasniegts tāds ***vērtības ķēdes emisiju*** samazinājums, kurš ir saskanīgs ar emisiju samazināšanas apmēru, kas vajadzīgs, lai globāli panāktu neto nulles emisijas 1,5 °C trajektorijās, un gan arī b) atlikušo emisiju ***ietekme*** tiek neitralizēta (pēc tam, kad ***SEG emisijas ir samazinātas*** par aptuveni 90–95 %; pamatotos gadījumos starp nozarēm var būt variācijas, kas ir saskaņā ar atzītu nozares trajektoriju), pastāvīgi piesaistot līdzvērtīgu CO_2 apjomu.
Personālā ietilpstošs ārštata darbinieks	***Personālā ietilpstoši ārštata darbinieki*** ir gan individuāli darbuzņēmēji, kas uzņēmumam nodrošina darbaspēku ("pašnodarbinātas personas"), gan strādājošie, ko nodrošina uzņēmumi, kuru pamatdarbība ir "darbaspēka meklēšana un nodrošināšana ar personālu" (*NACE* kods O78).
Darbinieks, kuram netiek garantēts noteikts darba stundu skaits	***Darbiniekus, kuriem netiek garantēts noteikts darba stundu skaits***, uzņēmums nodarbina bez garantijas par minimālu vai fiksētu darba stundu skaitu. Iespējams, ***darbiniekam*** ir jābūt pieejamam darbam pēc vajadzības, taču uzņēmumam nav līgumiska pienākuma piedāvāt darbiniekam minimālu vai fiksētu darba stundu skaitu dienā, nedēļā vai mēnesī. Šajā kategorijā ietilpst gadījuma darba veicēji, darbinieki, ar kuriem noslēgti nulles stundu līgumi, un dežūru darbinieki.
Neatjaunīgā enerģija	Enerģija, kuru nevar identificēt kā enerģiju, kas iegūta no ***atjaunīgiem*** energoresursiem.
Darba aizsardzības pārvaldības sistēma	Savstarpēji saistītu vai mijiedarbībā esošu elementu kopums, kas paredzēts darba aizsardzības ***politikas*** un mērķu noteikšanai un šo mērķu sasniegšanai.
Izdevība	Skatīt ***ar ilgtspēju saistītas izdevības definīciju***.
Pašu personāls	***Darba ņēmēji***, kuri ar uzņēmumu ir darba attiecībās ("darba ņēmēji"), un ***ārštata darbinieki***, kas ir vai nu individuāli darbuzņēmēji, kuri uzņēmumam nodrošina darbaspēku ("pašnodarbinātās personas"), vai strādājošie, ko nodrošina uzņēmumi, kuru pamatdarbība ir "darbaspēka meklēšana un nodrošināšana ar personālu" (NACE kods O78).
Ozona slāni noārdoša viela	***Vielas***, kas uzskaitītas Monreālas protokolā par ozona slāni noārdošām vielām.
Iepakojums	***Produkti***, kas izgatavoti no jebkura veida materiāliem un ko izmanto, lai iepakotu, aizsargātu, pārkrautu, piegādātu, uzglabātu, transportētu vai noformētu preces, sākot ar izejvielām un beidzot ar pārstrādātām precēm, sākot ar ražotāju un beidzot ar lietotāju vai ***patērētāju*** (sk. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un ***izlietoto iepakojumu***).

Definētais termins	Definīcija
Darba samaksa	Parasta pamatalga vai minimālā ***alga***, kā arī jebkāda cita atlīdzība naudā vai natūrā, ko darba ņēmējs par darbu tieši vai netieši ("papildu vai mainīgie komponenti") saņem no darba devēja. "***Darba samaksas*** līmenis" ir ikgadējā bruto darba samaksa un attiecīgā bruto darba samaksa stundā. "Darba samaksas līmenis" ir ikgadējā bruto ***darba*** samaksa un attiecīgā bruto darba samaksa stundā.
Persona ar invaliditāti	Personas, kurām ir ilgstoši fiziski, garīgi, intelektuāli vai maņu traucējumi, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt viņu pilnvērtīgu un patiesu līdzdalību sabiedrības dzīvē vienlīdzīgi ar citiem.
Fizisks risks	Visa pasaules saimnieciskā darbība ir atkarīga no zemes sistēmu funkcionēšanas, piemēram, stabila klimata un ***ekosistēmu pakalpojumiem***, piemēram, biomasas (izejvielu) nodrošināšanas. Ar dabu saistītie ***fiziskie riski*** tieši izriet no tā, cik organizācija ir atkarīga no dabas. Fiziski riski rodas, ja dabas sistēmas apdraud ***ietekme***, kuru rada tādi klimatiski notikumi (piemēram, tādi ekstremāli laikapstākļi kā sausums), ģeoloģiski notikumi (piemēram, tādi seismiski notikumi kā zemestrīces) vai ***ekosistēmu*** līdzsvara izmaiņas (piemēram, izmaiņas ***augsnes*** kvalitātē vai jūras ekoloģijā), kas ietekmē ekosistēmu pakalpojumus, no kuriem organizācijas ir atkarīgas. Tie var būt akūti, hroniski vai abējādi. Ar dabu saistītie fiziskie riski rodas sakarā ar to, ka ir izmainījušies biotiskie (dzīvie) un abiotiskie (nedzīvie) faktori, kuri nodrošina veselīgas un funkcionējošas ekosistēmas. Fiziskie riski parasti ir atkarīgi no atrašanās vietas. Ar dabu saistītie fiziskie riski bieži vien ir saistīti ar ***fiziskajiem riskiem***, kas ***saistīti ar klimatu***.
Tirgū laistais daudzums	Piegādāšana vai nodošana trešās personas rīcībā par samaksu vai bez maksas. Importu uzskata par laišanu tirgū.
Rīcībpolitika	Vispārīgu mērķu un pārvaldības principu kopums vai satvars, ko uzņēmums izmanto lēmumu pieņemšanai. Ar ***rīcībpolitiku*** īsteno uzņēmuma stratēģiju vai vadības lēmumus, lai novērstu, mazinātu, izbeigtu, samazinātu un/vai novērstu būtiskas faktiskās un ***potenciālās ietekmes*** sekas, risinātu būtiskus **riskus** un izmantotu būtiskas ***iespējas*** gan individuāli, gan augstākā līmenī (t. i., attiecībā uz to grupām vai savstarpēji saistītiem **tematiem**). Par katru rīcībpolitikasu ir atbildīga noteikta persona vai personas, tajā ir norādīta tās piemērošanas joma un ietverts viens vai vairāki mērķi (kas attiecīgā gadījumā saistīti ar izmērāmiem ***mērķrādītājiem***). Rīcībpolitiku apstiprina un pārskata saskaņā ar piemērojamajiem uzņēmuma pārvaldības noteikumiem. Rīcībpolitiku īsteno, veicot ***darbības*** vai īstenojot rīcības plānus.
Piesārņotājs	***Viela***, vibrācija, siltums, troksnis, gaisma vai cits kontaminants gaisā, ūdenī vai ***augsnē***, kas var kaitēt cilvēka veselībai un/vai videi, nodarīt kaitējumu materiālajam īpašumam vai pasliktināt vai traucēt vidisko labumu baudīšanu un citu veidu likumīgu vides izmantošanu (sk. Regulu (EK) 2020/852).
Piesārņojums	Cilvēka darbības izraisīta ***piesārņotāju*** tieša vai netieša novadīšana gaisā, ūdenī vai ***augsnē***, kas var kaitēt cilvēka veselībai un/vai videi, nodarīt kaitējumu materiālajam īpašumam vai pasliktināt vai traucēt vidisko labumu baudīšanu un citu veidu likumīgu vides izmantošanu (sk. Direktīvu (ES) 2024/1785).
Potenciālā ietekme	***Potenciālā ietekme*** ir ietekme, kas vēl nav radusies, bet var rasties nākotnē un ietekmēt vidi un cilvēkus.
Procesi, kuru mērķis ir faktiskās ietekmes remediācija	***Procesi remediācijas nodrošināšanai vai sadarbībai remediācijas nodrošināšanā*** ir formalizētas pieejas, ko uzņēmums izmanto, lai reaģētu uz konstatētu kaitējumu neatkarīgi no tā, vai tas identificēts, izmantojot formālus ***kanālus bažu vai vajadzību paušanai***, vai citos veidos. Šādi procesi parasti ietver pasākumus vai kritērijus, kas tiek piemēroti, lai nodrošinātu, ka paustās bažas vai vajadzības tiek pienācīgi risinātas un, attiecīgā gadījumā, tiek nodrošināta remediācija vai sadarbība remediācijas nodrošināšanā attiecībā uz ***faktisko ietekmi***. Procesi remediācijas nodrošināšanai vai sadarbībai remediācijā var būt saistīti ar vienu vai vairākiem kanāliem, ar kuru starpniecību ***ieinteresētās personas*** var paust savas bažas vai vajadzības.

Definētais termins	Definīcija
Produkts	***Produkti*** ir visas fiziskās preces, ko ***laiž tirgū*** vai nodod ekspluatācijā.
Iepirkta vai iegūta elektroenerģija, siltumenerģija, tvaiks vai aukstums	Elektroenerģija, siltumenerģija, tvaiks vai aukstums, ko uzņēmums saņēmis no trešās personas. Termins "iegūtā" atspoguļo apstākļus, kuros uzņēmums elektroenerģiju varētu nebūt iepircis tieši (piemēram, tas ir ēkas nomnieks), bet enerģija tiek pievadīta, lai to izmantotu uzņēmuma kompleksā.
Atzīti oglekļa kredītu kvalitātes standarti	***Oglekļa kredītu*** kvalitātes standarti, kuru ievērošanu var verificēt neatkarīgas trešās personas, kuri nosaka, ka prasības un projekta ziņojumi jādara pieejami publiski, un kuri, kā minimums, nodrošina papildīgumu, pastāvību, dubultās uzskaites novēršanu un nosaka, kā notiek projekta ***SEG emisiju*** un piesaistījumu aprēķināšana, monitorings un verifikācija.
Reģistrējams nelaimes gadījums darbā	Nelaimes gadījums darbā ir atsevišķs atgadījums darba gaitā, kas izraisa fizisku vai garīgu kaitējumu. Šāds gadījums jāreģistrē, ja tas ir izraisījis nāvi vai vairāk nekā trīs dienas ilgu prombūtni no darba.
Reģistrējams ar darbu saistīts slimības gadījums	Ar darbu saistīta slimība ir saslimšana, ko izraisījuši vai saasinājuši faktori darbavietā vai ko galvenokārt izraisījusi fiziska, organizatoriska, ķīmiska vai bioloģiska riska faktora vai šo faktoru kombinācijas iedarbība darbā. Šāds gadījums jāreģistrē, ja tas ir izraisījis nāvi vai prombūtni no darba.
Atgūšana (attiecībā uz atkritumiem)	Operācija, kuras pamatrezultātā ***atkritumus*** izmanto kādam lietderīgam nolūkam, ar tiem aizstājot citus materiālus, kuri citādi būtu izmantoti kādai noteiktai funkcijai, vai arī atkritumu sagatavošana šādas funkcijas pildīšanai ražotnē vai vispār tautsaimniecībā (sk. Atkritumu pamatdirektīvu (2008/98/EK)).
Reciklēšana	***Atgūšanas*** operācija, ar kuru ***atkritumu*** materiālus atkalpārstrādā ***produktos***, materiālos vai vielās izmantošanai to sākotnējam mērķim vai citiem mērķiem. Tā ietver organisku materiālu pārstrādi, bet neietver enerģijas atgūšanu un pārstrādi materiālos, ko paredzēts izmantot kā kurināmo vai aizbēršanai (sk. Atkritumu pamatdirektīvu (2008/98/EK)).
Remediācija	Skartās personas vai personu, kopienu vai vides atjaunošana tādā stāvoklī, kas ir līdzvērtīgs vai iespējami tuvs stāvoklim, kādā tās būtu bijušas, ja nebūtu radusies faktiska negatīva ietekme, arī izmantojot finansiālu vai nefinansiālu kompensāciju, ko uzņēmums sniedz faktiskās nelabvēlīgās ietekmes skartajai personai vai personām.
Atjaunīgā enerģija	Enerģija no atjaunīgiem nefosiliem energoresursiem, proti, vēja, saules (saules siltumenerģija un saules fotoelementu enerģija) un ģeotermālā enerģija, apkārtējās vides enerģija, plūdmaiņu, viļņu un cita jūras enerģija, hidroenerģija, biomasas, ***atkritumu poligonu*** gāzes, notekūdeņu attīrīšanas staciju gāzes un biogāzes enerģija (Direktīvas (ES) 2018/2001 2. panta 1. punkts).
Atjaunīgie materiāli	Materiāli, kuri ir iegūti ilgtspējīgā veidā, ko visbiežāk apliecina starptautiski atzītas sertifikācijas shēmas, un kuru krājumi pēc to ieguves atjaunojas iepriekšējā līmenī dabīgos augšanas vai atjaunošanās procesos attiecīgo materiālu izmantošanas cikliem atbilstošā tempā. Tātad tie atjaunojas vai ataug ātrākā tempā, nekā tos novāc vai iegūst.
Remontējamība	***Produkta*** spēja tikt atjaunotam darba kārtībā, ko panāk, nodrošinot rezerves daļu pieejamību visā tā iespējamajā kalpošanas laikā, demontāžas vienkāršību un remonta informācijas pieejamību.

Definētais termins	Definīcija
Ienākošie resursi	Fiziski materiāli (piemēram, ***vielas*** un ***produkti***), kas nonāk uzņēmumā un tiek izmantoti tā operācijās ražošanas, patēriņa, apkopes vai pakalpojumu sniegšanas nolūkā. Tie ietver pirmreizējās un otrreizējās izejvielas (to vidū ***jūras resursus***, energonesējus, ko izmanto materiāliem), pusfabrikātus un komponentus neatkarīgi no tā, vai tie ir iegādāti, atkalizmantoti vai iekšēji atgūti. ***Ienākošo resursu*** apjoms atspoguļo arī uzņēmuma atkarību no dabas resursiem, tā resursefektivitāti un ***apritīgumu***.
Izejošie resursi	Fiziski materiāli (piemēram, ***vielas*** un ***produkti***), kas uzņēmuma operāciju rezultātā atstāj uzņēmumu, to vidū izlaide, piemēram, pārdotie produkti, blakusprodukti, ***atkritumi***, ***emisijas*** un materiāli, kas paredzēti ***atkalizmantošanai***, ***reciklēšanai*** vai likvidēšanai.
Resursu izmantojums	Resursu izmantojums attiecas uz veidu, kādā uzņēmums visās savās operācijās un ***vērtības ķēdēs*** iegūst, patērē, pārveido, atkalizmanto vai likvidē fiziskus materiālus, konkrēti ***tehniskus materiālus*** un ***bioloģiskus materiālus***. Tas aptver: a) gan ***ienākošos resursus***, t. i., materiālus, ko ieved uzņēmumā (piemēram, materiāli, ***vielas***, komponenti), gan arī b) ***izejošos resursus***, t. i., materiālus, ko izved no uzņēmuma (piemēram, produkti, blakusprodukti, ***atkritumi***).
Atkalizmantošana (attiecībā uz atkritumiem)	Operācija, kurā ***produktus*** un produktu komponentus, kas nav ***atkritumi***, izmanto atkārtoti tādam pašam nolūkam, kādam tie bija paredzēti sākotnēji. Tas var ietvert tīrīšanu vai nelielas korekcijas, lai produkts vai tā komponents būtu gatavs nākamajai lietošanas reizei bez būtiskas iepriekšējas apstrādes.
Risks	Sk. ***ar ilgtspēju saistīta riska*** definīciju.
Scenārijs	Ticams apraksts, kāda varētu būt attīstība nākotnē, kas balstīts uz saskaņotu un iekšēji konsekventu pieņēmumu kopumu par galvenajiem virzītājspēkiem (piemēram, tehnoloģisko pārmaiņu tempu, cenām) un cēloņsakarībām. Jāņem vērā, ka ***scenāriji*** nav ne paredzējumi, ne prognozes; tos izmanto, lai sniegtu priekšstatu par norišu un ***darbību*** ietekmi.
Scenārija analīze	Process, ar kura palīdzību apzina un novērtē nākotnes notikumu potenciālo iznākumu spektru nenoteiktības apstākļos, izmantojot vienu vai vairākus ***scenārijus***.
1. pakāpes SEG emisijas	Tiešās ***SEG emisijas*** no uzņēmuma īpašumā vai kontrolē esošiem avotiem.
2. pakāpes SEG emisijas	Netiešās ***emisijas***, kas rodas, ražojot uzņēmuma ***iepirkto vai iegūto elektroenerģiju, tvaiku, siltumenerģiju vai aukstumu***, ko uzņēmums patērē.
3. pakāpes SEG emisijas	Visas ***netiešās SEG emisijas*** (kas nav ***2. pakāpes SEG emisijas***), kuras rodas ziņojošā uzņēmuma ***vērtības ķēdē***, arī augšposma un lejasposma ***emisijas***. ***3. pakāpes SEG emisijas*** var iedalīt ***3. pakāpes emisiju kategorijās***.
3. pakāpes emisiju kategorija	Viens no piecpadsmit ***3. pakāpes SEG emisiju*** veidiem, kas identificēti SEG protokola korporatīvās uzskaites un ziņošanas standartā (2004. gada redakcija) un sīki aprakstīti SEG protokola korporatīvās vērtības ķēdes (3. pakāpes emisiju) uzskaites un ziņošanas standartā (2011. gada redakcija). Uzņēmumi, kuri ***3. pakāpes emisijas*** izvēlas uzskaitīt, balstoties uz ISO 14064-1:2018 ***netiešo SEG emisiju*** kategorijām, var atsaukties arī uz ISO 14064-1:2018 5.2.4. punktā definēto kategoriju (izņemot netiešās SEG emisijas no importētas enerģijas).
Sekundārais resurss	Materiāli, kas ir iepriekš izmantoti (sekundāri materiāli, proti, materiāli, kas atgūti no ***atkritumu plūsmām*** vai citiem avotiem, kā arī materiāli, kas ietverti lietotos ***produktos*** vai komponentos) un atkārtoti ieviesti ražošanas ciklos, tādējādi samazinot atkarību no primārajiem resursiem un mazinot ***ietekmi*** uz vidi. Piemēram, reciklēti materiāli, kā arī atkalizmantoti, remontēti, pārjaunoti vai pārražoti produkti vai komponenti.

Definētais termins	Definīcija
Objekts	***Objekti*** ir fiziskas vietas: a) kur darbojas uzņēmums vai ***vērtības ķēdes*** dalībnieki un kur varētu rasties ***atkarība*** un ***ietekme***. Piemēri ir rūpnīcas, saimniecības, raktuves, biroji vai pakalpojumu centri, infrastruktūra vai objekti, zvejas vietas, pazemes infrastruktūra zem zemes vai jūras gultnes virsmas, piemēram, pazemes ieguves tuneļi, kabeļi un cauruļvadi, kā arī vērtības ķēdes posmi; vai b) teritorijas, kurām raksturīga unikāla ***augsnes***, klimata, reljefa, hidroloģisko un citu fizikālo un bioloģisko faktoru kombinācija.
Sociālais dialogs	Visu veidu sarunas, apspriešanās vai vienkārši informācijas apmaiņa starp valdību pārstāvjiem, darba devējiem, to organizācijām un ***darbinieku pārstāvjiem*** par kopīgu interešu jautājumiem, kas saistīti ar ekonomikas un sociālo ***rīcībpolitiku***. Dialogu var veidot kā trīspusēju procesu, kurā valdība ir oficiāla dialoga puse, vai arī tās var būt divpusējas attiecības tikai starp darbinieku pārstāvjiem un uzņēmuma vadību (vai arodbiedrībām un darba devēju organizācijām).
Sociālā aizsardzība	Pasākumu kopums, kas paredzēts nabadzības un neaizsargātības mazināšanai un prevencijai visā dzīves cikla laikā. Galvenie dzīves notikumi, kas *ESRS* kontekstā tiek aplūkoti saistībā ar sociālo aizsardzību, ir slimība, bezdarbs (sākot no brīža, kad paša darbaspēka darbinieks uzsāk darbu uzņēmumā), nelaimes gadījums darbā, iegūta invaliditāte un grūtniecības un dzemdību atvaļinājums.
Augsne	Zemes garozas virsējais slānis, kas atrodas starp pamatiezi un virsmu. ***Augsni*** veido minerāldaļiņas, organiskas vielas, ūdens, gaiss un dzīvie organismi (sk. Direktīvu (ES) 2010/75).
Augsnes noslēgšana	***Augsnes*** pārklāšana tā, ka pārklātā platība kļūst necaurlaidīga (piemēram, ceļš). Šī necaurlaidība var radīt Komisijas Regulā (ES) 2018/2026 ([1]) aprakstīto vidisko ***ietekmi***.
Ieinteresētā persona	Personas, kuras var ietekmēt uzņēmumu, vai personas, kuras var ietekmēt uzņēmums. Ir divas galvenās ***ieinteresēto personu*** grupas: a) skartās ieinteresētās personas: indivīdi vai grupas, kuru intereses pozitīvi vai negatīvi ietekmē vai varētu ietekmēt uzņēmuma darbības un tā tiešās un netiešās ***darījuma attiecības vērtības ķēdē***, kā arī b) ***ilgtspējas deklarāciju lietotāji***: vispārīga rakstura finanšu pārskatu primārie lietotāji (esošie un potenciālie investori, aizdevēji un citi kreditori, arī aktīvu pārvaldītāji, kredītiestādes, apdrošināšanas sabiedrības), kā arī citi lietotāji, tajā skaitā uzņēmuma darījumpartneri, sociālie partneri (arodbiedrības un darba devēju organizācijas), pilsoniskā sabiedrība un nevalstiskās organizācijas. Dažas, bet ne visas ieinteresētās personas var piederēt pie abām minētajām grupām.
Ieinteresēto personu iesaiste	Pastāvīga mijiedarbība un dialogs starp uzņēmumu un tā ***ieinteresētajām personām***, kas uzņēmumam dod iespēju uzklausīt un izprast to intereses un bažas, kā arī uz tām reaģēt.
Standarta maksājuma noteikumi	***Standarta maksājuma noteikumi*** ir noteikumi, kas iepriekš formulēti vairākiem darījumiem, kuros iesaistītas dažādas puses, un par kuriem puses nav atsevišķi apspriedušās. Šie noteikumi parasti tiek piedāvāti ***piegādātājiem***. Tie var izrietēt no uzņēmuma ***politikas*** vai procedūras, vai arī tikt aprēķināti kā piegādātāju līgumos noteikto termiņu vidējais aritmētiskais rādītājs.

Definētais termins	Definīcija
Balasta aktīvs	***Balasta aktīvi*** (ieskaitot "potenciālos balasta aktīvus") ir aktīvi vai ieguldījumi (gan esoši, gan stingri plānoti), kuri kādā brīdī pirms to saimnieciskās lietošanas laika beigām vairs nespēj nodrošināt ekonomisko atdevi regulējuma izmaiņu, tirgus spēku, tehnoloģisko inovāciju vai vides faktoru (tostarp klimata pārmaiņu un pārejas uz mazoglekļa ekonomiku) dēļ. Tie parasti ietver aktīvus, kuriem ir veikta (vai ir paredzama) neplānota vai priekšlaicīga vērtības norakstīšana, vērtības samazināšana vai pārklasificēšana par saistībām; kā arī aktīvus, ar kuriem visā to ekspluatācijas laikā ir saistītas ievērojamas ***ieslēgtās SEG emisijas***. Termins "balasta aktīvi" attiecas uz situācijām, kas informācijas atklāšanas datumā jau ir iestājušās un var jau būt atspoguļotas finanšu pārskatos (šādā gadījumā uz tiem var atsaukties), savukārt termins "potenciāli balasta aktīvi" attiecas uz nākotnē vērstu novērtējumu, kurā ņemts vērā konkrēts nākotnes ***scenārijs***.
Stratēģiskās izejvielas	***Kritisko izejvielu*** apakškopa, kas ir būtiska zaļo un digitālo tehnoloģiju, aizsardzības un kosmosa lietojumu vajadzībām (sk. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1252 I pielikuma 1. iedaļu).
Viela	Kāds ķīmisks elements un tā dabiski vai ražošanas procesā iegūti savienojumi, arī tās stabilizācijai vajadzīgās piedevas, kā arī izmantotajos procesos radušies piejaukumi, kas nav šķīdinātāji – ko var atdalīt, neietekmējot ***vielas*** stabilitāti un nemainot tās sastāvu, un izņemot šādas vielas: a) vielas, kas definētas 1. pantā Padomes Direktīvā 96/29/Euratom, kas nosaka drošības pamatstandartus darba ņēmēju un iedzīvotāju veselības aizsardzībai pret jonizējošā starojuma radītajām briesmām; b) ģenētiski modificēti mikroorganismi, kas definēti 2. panta b) punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/41/EK par ģenētiski modificētu mikroorganismu ierobežotu izmantošanu; kā arī c) ģenētiski modificēti organismi, kas definēti 2. panta 2) punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2001/18/EK par ģenētiski modificētu organismu apzinātu izplatīšanu vidē (Direktīva 2010/75/ES). Papildus vielām atsevišķā veidā pastāv arī vielas, kas ir sastopamas maisījumos, proti, šķīdumos, kuri sastāv no divām vai vairākām vielām.
Vielas, kas rada bažas (SoC)	***Viela***, kas: a) atbilst Regulas (EK) Nr. 1907/2006 (REACH) 57. pantā noteiktajiem kritērijiem un ir apzinātas saskaņā ar minētās regulas 59. panta 1. punktu; un/vai b) Regulas (EK) Nr. 1272/2008 VI pielikuma 3. daļā ir klasificēta vienā no šādām bīstamības klasēm vai bīstamības kategorijām: v. 1. un 2. kategorijas kancerogēni; vi. 1. un 2. kategorijas dīgļšūnu mutagēni; vii. 1. un 2. kategorijas reproduktīvās sistēmas toksikanti; viii. endokrīnā disrupcija attiecībā uz cilvēka veselību, 1. un 2. kategorija; ix. endokrīnā disrupcija attiecībā uz vidi, 1. un 2. kategorija; x. noturīgas, mobilas un toksiskas vai ļoti noturīgas, ļoti mobilas īpašības; xi. noturīgas, bioakumulatīvas un toksiskas vai ļoti noturīgas, ļoti bioakumulatīvas īpašības; xii. 1. kategorijas elpceļu sensibilizatori; xiii. 1. kategorijas ādas sensibilizatori; xiv. bīstamība ūdens videi, 1.–4. hroniska kategorija; xv. ozona slānim bīstamas vielas; xvi. atkārtotas iedarbības specifiska mērķorgāna toksicitāte, 1. un 2. kategorija; vai xvii. toksicitāte specifiskam mērķorgānam – vienreizēja ekspozīcija 1. un 2. kategorija.

Definētais termins	Definīcija
Vielas, kas rada ļoti lielas bažas (SVHC)	***Vielas***, kas atbilst Regulas (EK) Nr. 1907/2006 (REACH) 57. pantā noteiktajiem kritērijiem un ir apzinātas saskaņā ar minētās regulas 59. panta 1. punktu.
Piegādātājs	Attiecībā pret uzņēmumu (t. i., uzņēmuma ***piegādes ķēdē***) augšposmā esoša struktūra, kas nodrošina ***produktu*** vai pakalpojumu, kuru izmanto pašas organizācijas produktu vai pakalpojumu izstrādē. ***Piegādātājam*** ar uzņēmumu var būt tiešas ***darījuma attiecības*** (šādu piegādātāju mēdz dēvēt par pirmās pakāpes piegādātāju) vai netiešas darījuma attiecības.
Piegādes ķēde	Visu veidu darbības vai procesi, ko veic struktūras, kuras attiecībā pret uzņēmumu ir augšposmā vai apakšposmā un kuras nodrošina ***produktus*** vai pakalpojumus, ko izmanto paša uzņēmuma produktu vai pakalpojumu izstrādē. Te ietilpst augšposma struktūras, ar kurām uzņēmumam ir tiešas attiecības (bieži sauktas par pirmās pakāpes ***piegādātāju***), un struktūras, ar kurām uzņēmumam ir netiešas ***darījuma attiecības***.
Virszemes ūdeņi	Iekšējie ūdeņi, izņemot ***pazemes ūdeņus***; pārejas ūdeņi un piekrastes ūdeņi, bet attiecībā uz ķīmisko stāvokli — arī teritoriālie ūdeņi. Par virszemes ūdeņiem uzskata visu ūdeni uz Zemes virsmas, tostarp ***saldūdeņus*** un citus ūdeņus, nošķirot tos no pazemes ūdeņiem.
Ar ilgtspēju saistīta ietekme **(vai iespaids)**	Iespaids, kādu uzņēmums atstāj vai varētu atstāt uz vidi un cilvēkiem, arī ietekme uz viņu cilvēktiesībām, kas saistīta ar paša uzņēmuma operācijām un ***vērtības ķēdi*** gan augšposmā, gan lejasposmā, cita starpā ar saviem ***produktiem*** un pakalpojumiem, kā arī ***darījuma attiecībām***. ***Ietekme*** var būt faktiska vai potenciāla, negatīva vai pozitīva, plānota vai neplānota un atgriezeniska vai neatgriezeniska. Tā var rasties īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā. Ietekme uzrāda negatīvu vai pozitīvu uzņēmuma ieguldījumu ilgtspējīgā attīstībā.
Ar ilgtspēju saistīta izdevība **(vai iespēja)**	Nenoteikti vidiski, sociāli vai pārvaldības notikumi vai apstākļi, kas to iestāšanās gadījumā var atstāt potenciālu būtisku pozitīvu iespaidu uz uzņēmuma ***darījumdarbības modeli*** vai stratēģiju un uz tā spēju sasniegt savus mērķus un ***mērķrādītājus*** un radīt pievienoto vērtību un tādējādi var iespaidot uzņēmuma un tā darījuma attiecību lēmumus ilgtspējas ***jautājumos***. Tāpat kā jebkuras citas ***izdevības***, arī ***ar ilgtspēju saistītās izdevības*** mēra kā ietekmes apmēra un rašanās varbūtības kombināciju.
Ar ilgtspēju saistīts risks **(jeb risks)**	Nenoteikti vidiski, sociāli vai pārvaldības notikumi vai apstākļi, kas to iestāšanās gadījumā var atstāt potenciālu būtisku negatīvu iespaidu uz uzņēmuma ***darījumdarbības modeli*** vai stratēģiju un uz tā spēju sasniegt savus mērķus un ***mērķrādītājus*** un radīt pievienoto vērtību un tādējādi var iespaidot uzņēmuma un tā darījuma partneru lēmumus ilgtspējas ***jautājumos***. Tāpat kā jebkuru citu ***risku***, arī ar ***ilgtspēju saistītus riskus*** mēra kā ietekmes apmēra un rašanās varbūtības kombināciju.
Ilgtspējas deklarācija	Īpaša uzņēmuma vadības ziņojuma sadaļa, kurā sniegta informācija par ilgtspējas ***tematiem*** un apakštematiem, kas sagatavota saskaņā ar Direktīvu 2013/2022/ES un *ESRS*.
Sistēmisks risks	***Riski***, kas rodas, ja sabrūk visa sistēma, nevis tikai atsevišķas tās daļas. Tiem ir raksturīgi mēreni kritiskie punkti, kas netieši summējas, izraisot nozīmīgu sistēmas daļu sabrukumu ar fizisku un ***pārkārtošanās risku*** mijiedarbības kaskadēšanos (“inficēšanos”), jo viens zudums izraisa virkni citu un sistēmas pēc satricinājuma nespēj atgūt līdzsvaru. Kā piemēru var minēt tādas atslēgsugas izzušanu kā jūras ūdri, kam ***ekosistēmas*** sabiedrības struktūrā ir kritiski svarīga loma. Kad 20. gadsimta sākumā jūras ūdri tika izmedīti līdz to gandrīz pilnīgai izzušanai, piekrastes ekosistēmas pārvērtās un ievērojami samazinājās biomasas ražošana.

Definētais termins	Definīcija
Mērķrādītājs	Izmērāmi, uz iznākumu orientēti un laikā ierobežoti mērķi, ko uzņēmums plāno sasniegt attiecībā uz būtisku ***ietekmi***, ***riskiem*** vai ***iespējām***. Uzņēmums tos var nospraust brīvprātīgi, vai tie var izrietēt no uzņēmumam piemērojamajām juridiskajām prasībām. ***Mērķrādītājs*** var ietvert ne tikai uzlabojumus, bet arī sasniegto rezultātu saglabāšanu vai konsekventu snieguma līmeņu saglabāšanu.
Tehniskais materiāls	Materiāli, kurus nevar pārstrādāt bioloģiskajā ciklā un kuri tāpēc uzkrājas kā ***atkritumi***, jo tie nevar sadalīties un atgriezties dabā kā barības vielas.
Apdraudētās sugas vai ekosistēmas	***Apdraudētas sugas***, ir apdraudējumam pakļautās sugas, arī flora un fauna, kas uzskaitītas Eiropas Sarkanajā grāmatā vai IUCN apdraudēto sugu Sarkanajā grāmatā, kā minēts Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2021/2139 II pielikuma 7. iedaļā. ***Apdraudētās ekosistēmas*** ir ***ekosistēmas***, kas IUCN ekosistēmu sarkanajā grāmatā klasificētas kā kritiski apdraudētas, apdraudētas un neaizsargātas.
Temats	*ESRS* lieto terminus "ilgtspējas ***temats***" un "ilgtspējas apakštemats", uzskatot tos par terminu "ilgtspējas jautājumi" vai "ilgtspējas faktori" sinonīmiem. *ESRS* informācijas atklāšanas prasības ir strukturētas pa tematiem. Temats ir sīkāk sadalīts apakštematos. *ESRS* terminu "temats" lieto, lai apzīmētu gan tematu, gan apakštematu atkarībā no tā, kāds detalizācijas līmenis ir vispiemērotākais attiecīgā informācijas atklāšanas mērķa sasniegšanai.
Apmācība	Uzņēmuma ieviestas iniciatīvas, kuru mērķis ir uzturēt un/vai uzlabot ***pašu personāla*** prasmes un zināšanas. Tā var ietvert dažādas metodikas, piemēram, apmācību uz vietas un tiešsaistes ***apmācību***.
Pārkārtošanās plāns	Pārkārtošanās plāns ir īpaša veida ***rīcības*** plāns, kuru uzņēmums pieņem attiecībā uz kādu stratēģisku lēmumu un ar kuru tiecas uz: a) kādu publiskās ***rīcībpolitikas*** mērķi un/vai b) uzņēmumam specifisks rīcības plāns, kas organizēts kā strukturēts ***mērķrādītāju*** un darbību kopums un saistīts ar: xviii. svarīgu stratēģisku lēmumu; xix. būtiskām izmaiņām ***uzņēmējdarbības modelī***; un jo īpaši xx. svarīgām darbībām un piešķirtiem resursiem.
Klimata pārmaiņu mitigācijai veltīts pārkārtošanās plāns	Uzņēmuma vispārējās stratēģijas aspekts; šajā plānā ir izklāstīti uzņēmuma ***mērķrādītāji***, ***darbības*** un resursi pārejai uz mazoglekļa ekonomiku, arī tādas darbības kā ***SEG emisiju*** samazināšana, ņemot vērā mērķi globālo sasilšanu iegrožot līdz 1,5 °C un panākt klimatneitralitāti.
Pārkārtošanās risks	***Riski***, kas rodas, ja organizācijas vai investora stratēģija un pārvaldība nav salāgota ar mainīgo regulatīvo, ***rīcībpolitisko*** vai sociālo vidi, kurā organizācija vai investors darbojas. ***Pārkārtošanās riskus*** var radīt vai mainīt tādas norises, kuru mērķis ir apturēt vai apvērst klimatam vai dabai nodarīto kaitējumu, piemēram, valdības pasākumi, tehnoloģiski sasniegumi, tirgus izmaiņas, tiesvedība un izmaiņas tajā, kam ***patērētāji*** dod priekšroku.
Lietotājs	***Ilgtspējas deklarāciju lietotāji*** ir vispārīga rakstura finanšu pārskatu primārie lietotāji (esošie un potenciālie investori, aizdevēji un citi kreditori, arī aktīvu pārvaldītāji, kredītiestādes, apdrošināšanas sabiedrības), kā arī citi lietotāji, tajā skaitā uzņēmuma darījumpartneri, arodbiedrības un sociālie partneri, pilsoniskā sabiedrība un nevalstiskās organizācijas.
Izstrādājumu lietotājs	Jebkura fiziska vai juridiska persona, kas savas rūpnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros izmanto ***izstrādājumu***. Šo standartu vajadzībām jēdziens "lietotājs" ir veidots, pamatojoties uz Regulas (EK) Nr. 1907/2006 (REACH) jēdzienu "pakārtotais lietotājs".

Definētais termins	Definīcija
Vielu lietotājs	Jebkura fiziska vai juridiska persona, kas nav ražotājs, ***maisījumu sagatavotājs*** vai ***importētājs*** un kas rūpnieciskām vai profesionālām darbībām izmanto ***vielu*** vai nu atsevišķi, vai maisījumā, izņemot ***galapatērētāju***. Šo standartu vajadzībām šis jēdziens ir veidots, pamatojoties uz Regulas (EK) Nr. 1907/2006 (REACH) jēdzienu "pakārtotais lietotājs".
Vērtības ķēde	Visas darbības, resursi un attiecības, kas saistītas ar uzņēmuma ***darījumdarbības modeli*** un ārējo vidi, kurā tas darbojas. ***Vērtības ķēde*** ietver darbības, resursus un attiecības, ko uzņēmums izmanto un uz ko tas paļaujas, radot savus ***produktus*** vai pakalpojumus no to koncepcijas izstrādes brīža līdz piegādei, patēriņam un ekspluatācijas laika beigām. Relevantas darbības, resursi un attiecības ir, piemēram, a) darbības, resursi un attiecības, kas saistīti ar paša uzņēmuma operācijām, piemēram, cilvēkresursi, b) darbības, resursi un attiecības piegādes, tirgvedības un izplatīšanas kanālos, piemēram, materiālu un pakalpojumu sagāde, produktu un pakalpojumu pārdošana un piegāde, kā arī c) finansēšanas, ģeogrāfiskā, ģeopolitiskā un regulatīvā vide, kurā uzņēmums darbojas. Vērtības ķēde ietver ***aktorus***, kas vērtības ķēdē attiecībā pret uzņēmumu ir augšposmā un lejasposmā. Aktori (piemēram, ***piegādātāji***), kas attiecībā pret uzņēmumu ir augšposmā, piegādā produktus vai pakalpojumus, kas tiek izmantoti uzņēmuma produktu un pakalpojumu izstrādē. Struktūras, kas attiecībā pret uzņēmumu ir lejasposmā (piemēram, izplatītāji, klienti), produktus vai pakalpojumus no uzņēmuma saņem. *ESRS* termins "vērtības ķēde" lietots vienskaitlī, lai gan uzņēmumiem var būt vairākas vērtības ķēdes.
Alga	Bruto ***alga***, izņemot mainīgos komponentus, piemēram, virsstundas un stimulējošo ***samaksu***, un neskaitot piemaksas, ja vien tās nav garantētas.
Atkritumi	Jebkura ***viela*** vai priekšmets, no kā atkritumu valdītājs atbrīvojas, ir nodomājis atbrīvoties vai ir spiests atbrīvoties (sk. Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem).
Atkritumu plūsma	Konkrēta ***atkritumu*** masas plūsma, kas rodas procesā, darbībā, objektā vai nozarē un ko bieži grupē pēc materiāla veida (piemēram, plastmasa, metāls, organiskie materiāli), izcelsmes (piemēram, sadzīves vai rūpnieciskie atkritumi) vai bīstamības (piemēram, bīstamie vai nebīstamie atkritumi).
Ūdens patēriņš, patērētais ūdens	Ūdens daudzums, kas pārskata periodā pievadīts uzņēmuma robežās un nav novadīts atpakaļ ūdensvidē vai kādai trešai personai.
Ūdeņu novadījums, novadītie ūdeņi	Efluentu un citu ūdeņu kopējais daudzums, kas pārskata periodā tiek novadīts ārpus uzņēmuma robežām ***virszemes ūdeņos***, ***pazemes ūdeņos*** vai trešām personām.
Reciklēts un atkalizmantots ūdens	Ūdens un notekūdeņi (attīrīti vai neattīrīti), kas ūdens pieprasījuma samazināšanas nolūkā izmantoti vairāk nekā vienu reizi, pirms tos novada ārpus uzņēmuma robežām. Tos var izmantot vienā un tajā pašā procesā (reciklēšana) vai citā procesā vienā un tajā pašā (savā vai kopīgi izmantotā) kompleksā vai citā uzņēmuma kompleksā (atkalizmantošana).
Ūdens trūkums	Attiecas uz ***saldūdens*** resursu daudzumu vai tā nepietiekamību. Ūdens trūkumu izraisa cilvēka darbība; tā ir cilvēku ***patērētā ūdens*** daudzuma un noteiktā teritorijā pieejamā ūdens resursu tilpuma attiecības funkcija. Tādējādi arīds reģions, kurā ir ļoti maz ūdens, bet kurā cilvēki ūdeni nepatērē, ir nevis uzskatāms par ūdens trūkumam pakļautu, bet gan drīzāk par arīdu reģionu. ***Ūdens trūkums*** ir fiziska, objektīva realitāte, ko reģionos laika gaitā var konsekventi izmērīt. Ūdens trūkums atspoguļo saldūdens fizisko bagātību, nevis to, vai šis ūdens ir piemērots lietošanai. Piemēram, reģionā var būt bagātīgi ūdens resursi (un tādējādi to var neuzskatīt par ūdens trūkumam pakļautu reģionu), bet tajā var būt tik smags ***piesārņojums***, ka šie resursi var nebūt piemēroti izmantošanai cilvēku vai ekoloģiskām vajadzībām.

Definētais termins	Definīcija
Uzglabātais ūdens	Ūdens, kas tiek turēts ūdens krātuvēs vai rezervuāros.
Ūdens resursu noslodze	Spēja vai nespēja apmierināt cilvēku un ekosistēmu pieprasījumu pēc ūdens. ***Ūdens resursu noslodze*** ir visaptverošs jēdziens, kas aptver vairākus ar ūdens resursiem saistītus fiziskos aspektus, tostarp ūdens pieejamību, ūdens kvalitāti un ūdens piekļūstamību (proti, to, vai cilvēki var izmantot fiziski pieejamos ūdens resursus). Pēdējais aspekts bieži ir atkarīgs no infrastruktūras pietiekamības, ūdens pieejamības cenas ziņā un citiem faktoriem.
Ņemtais ūdens	Kopējais ūdens daudzums, kas no visiem avotiem pārskata periodā pievadīts uzņēmuma robežās jebkādiem lietojumiem.
Darbinieki vērtības ķēdē	Indivīds, kas veic darbu uzņēmuma ***vērtības ķēdē***, neatkarīgi no tā, vai tam ar uzņēmumu ir līgumattiecības, un neatkarīgi no šo attiecību būtības. Saskaņā ar *ESRS* ***darbinieki vērtības ķēdē*** ir visi darba ņēmēji uzņēmuma vērtības ķēdes augšposmā un lejasposmā, kurus uzņēmums būtiski ietekmē vai var būtiski ietekmēt. Te ietilpst ***ietekme***, kas saistīta ar paša uzņēmuma operācijām un vērtības ķēdi, tai skaitā ar tā ***produktu*** vai pakalpojumu starpniecību, kā arī ar ***darījuma attiecību*** starpniecību. Te ietilpst visi darbinieki, kas neietilpst termina "***pašu personāls***" tvērumā ("pašu personāls" ir strādājošie, kuri ar uzņēmumu ir darba attiecībās ("***darbinieki***"), un ***ārštata darbinieki***, kuri ir vai nu individuāli darbuzņēmēji, kas uzņēmumam nodrošina darbaspēku ("pašnodarbinātas personas"), vai strādājošie, ko nodrošina uzņēmumi, kuru pamatdarbība ir "darbaspēka meklēšana un nodrošināšana ar personālu" (*NACE* kods O78).
Darbinieku pārstāvji	***Darbinieku pārstāvji*** ir: a) arodbiedrību pārstāvji, proti, pārstāvji, ko saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi iecēlušas vai ievēlējušas arodbiedrības vai šādu arodbiedrību biedri; b) pienācīgi ievēlēti pārstāvji, proti, organizācijas darbinieku brīvi ievēlēti pārstāvji, kuri nav darba devēja pakļautībā vai kontrolē saskaņā ar valsts normatīvo aktu vai koplīgumu noteikumiem un kuru funkcijās neietilpst darbības, kas attiecīgajā valstī ir arodbiedrību ekskluzīva prerogatīva un kas netiek izmantotas, lai grautu attiecīgo arodbiedrību vai to pārstāvju pozīcijas.
Darba un privātās dzīves līdzsvars	Apmierinošs līdzsvars starp indivīda darbu un privāto dzīvi. ***Darba un privātās dzīves līdzsvars*** plašākā nozīmē ietver ne tikai līdzsvaru starp darbu un privāto dzīvi, ņemot vērā ģimenes vai aprūpes pienākumus, bet arī laika sadalījumu starp darbam veltīto laiku un laiku privātajā dzīvē ārpus ģimenes pienākumiem.

([1]) Komisijas Regula (ES) 2018/2026 (2018. gada 19. decembris), ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1221/2009 par organizāciju brīvprātīgu dalību Kopienas vides vadības un audita sistēmā (*EMAS*) IV pielikumu (OV L 325, 20.12.2018., 18. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/2026/oj)."